

Magyarszerdahelyről a Parlamentbe

Beszélgetés Rudics Róbert országgyűlési képviselővel

(Írásunk a 2. oldalon.)

II. évfolyam, 49. szám 1990. december 7. Ára 9.60 Ft

KANIZSA

VÁROSI HETILAP

Megjelenik minden pénteken

Segíts,
hogy segíthessünk!

Véradók Napja '90

A Kőolaj- és Földgázbányászati Vállalat, a Geofizikai Kutató Vállalat, a Rotary Fűrési Kft. nagykanizsai vöröskeresztes alapszervezete az idén erre legilletékesebb helyen, a kanizsai véradó állomáson köszöntötte véradóit. Az ünnepélyes eseményt megelőzendő, közel harmincan vállaltak önkéntes véradást. Póka Lászlóné, az alapszervezet jelenlegi titkára ez alkalommal adott át különféle elismeréseket és jutalmakat a 20, 25, 30, 40, 50 és 75-szörös véradóknak.

Napirenden:

Nagykanizsa és térsége telefonellátásának fejlesztése!

(cikkünk az 5. oldalon)

TOSHIBA termékbemutató a HK-ban

November 28-án és 29-én a Techtrade Irodagép Kft. szervezésében termékbemutatóra került sor a Helyőrségi Klubban. Az érdeklődők a legmodernebb fénymásolókat tekinthették meg. A vásárlással is egybekötött bemutató érdekessége volt, hogy a kft. minden megvásárolt fénymásoló mellé egy elektronikus írógépet adott ajándékba!

Fotó: Szakony Attila

Őt is köszöntötték...

Írta és fényképezte: Tóth Ferenc

Megjött a Mikulás!

Rajz: Cserny József

A tartalomból:

A városházán
halottuk

(3. oldal)

Látta már?...

A város
műemlékei

(8. oldal)

Öregek
napja

(9. oldal)

Az
irigyelt
vállalkozók

(10. oldal)

Privatizáció
a Nelkánál

(11. oldal)

Magyarszerdahelyről a parlamentbe

Beszélgetés Rudics Róbert országgyűlési képviselővel

Az Országgyűlésben folyó munka tévéközvetítései során az MDF-képviselők között szinte mindig ott látunk egy megnyerő, nyugodt, ismerős arcot, amely megmáshatatlannal azonos az itt látható fényképpel. A „tulajdonos” pedig Rudics Róbert országgyűlési képviselő — Zala megyéből, közelebbről: Dél-Zalából. A napokban vele beszélgettünk, s kérdéseinkre készséggel válaszolt.

— Kérem, vázolja életútját.

— Egy Kanizsa környéki kis faluban, Magyarszerdahelyen születtem 1954-ben, háromgyermekes katolikus parasztcsaládban. A gimnáziumot Nagykanizsán végeztem, aztán Budapesten tanultam tovább, s előbb elektronikai mérésérzés szakmunkás, majd villamos üzememűnök oklevelet szereztem. 1978-tól képviselővé választásomig a KfV kanizsai üzemében dolgoztam, műfúrásai geofizikai szakterületen. Öt éven át terpepi geofizikai mérőcsoport-vezetőként jártam a fúrásponthoz, majd 1983-ban három, 1986-ban pedig két és fél hónapos — geofizikai mérőberendezés vásárlásához kapcsolódó — műszaki „trénin-gen” vettem részt a texasi Houstonban. Ez év őszéig ennek a korszerű elektronikai alkalmazó, mintegy négy és fél millió dollár értékű berendezésnek a műszaki üzemeltetése és a mérőcsoportok irányítása volt a feladat. Aztán főállású képviselő lettem. Szüleim családijához Magyar-szerdahelyen élnek. Jelenleg még nőlen vagyok.

— Hogyan lett az MDF tagja, majd országgyűlési képviselő?

— A Kádár-rendszerben nem vállaltam politikai szerepet, ugyanis ellenzéki érzelmű voltam. 1988 őszén — a kanizsai alakuló megyegyűlés után nyomban — léptem az MDF tagjai sorába. Kezdeti kanizsai tagság után egy éve a magyarszer-

dahelyi szervezethez tartozom, amelyet falubéli barátaimmal hoztam létre. Hosszas rábeszélés, kemény belső vívódások után vállaltam a képviselő-jelöltséget. Több mint száz választási gyűlés és a Fórum kitűnő kampánymunkája sikert hozott: jelentős fölénnyel választottak országgyűlési képviselővé a Lenti székhelyű, Letenyét, és a száznál több — köztük számos Kanizsa környéki — községet magában foglaló választókerületben.

— Tagja-e a parlament valamelyik bizottságának?

— Igen. A Gazdasági Bizottság tagja vagyok. Elsősorban ipari és energetikai kérdésekben foglalkozom, de mezőgazdasági témákban is aktív vagyok.

— Hogyan ítéli meg az Országgyűlés eddigi tevékenységét?

— Sokat járok emberek között, így tudom: a közvélemény jötte le a szeptember 10-én a parlament működéséről, amely főleg a felesleges szócseppeknek, pártcsatározásoknak, személyi villongásoknak tulajdonítható. A korábbi állampárti fejbőlöntő parlament langyos vitáit hoz szokott lakosságunk néhez az átállás. Pedig jó döntések csak úgy születhetnek, ha érvek és ellenérvek feszülnek egymáshoz, félelem nélkül. Úgy látom, hogy az önkormányzati választások és a taxis-blokád óta a T. Ház stílusát váltott, s igyekszik minél hatékonyabb munkára koncentrálni. Bizonyítványunk nem rossz: eddig is rekordszámú törvényt és határozatot alkotunk!

— Milyen a kapcsolata választóbizottsággal?

— Rendszeresen tartok fogadóórákat, képviselői tájékoztatókat: valamint templomszenteléseken, emlékműavatásokon, kiállítások megnyitóján, konzultációkon, képviselőtestületi üléseken, üzemi látogatásokon veszek részt, s a jövőben a falugyűlések is látogatni kívánom. Fogadónapom a péntek, amikor délelőttönként Nagykanizsán, Ady út 1. első emeletén vagyok elérhető, délután pedig változó helyszíneken — pl. Lentiben, Csesztregén, Gelsén — tartózkodom. A heti három-négy napos parlamenti elfoglaltság miatt a több mint száz településen — amely országos szinten a második legnagyobb körzet — gyakran megjelenni képtelenség.

— Hogyan ítéli meg az ország belpolitikai helyzetét és lát-e kiutat az egyre mélyülő válságból?

— Az ország a letűnt rendszer örökségeként valóban nehéz helyzetben van. A kormány intézkedései egyelőre késnek, vagy még nem érzékelhető pozitív hatásuk, hosszú távon azonban a folyamat megfordítható. A volt „békétáborban” még mindig mi állunk a legjobban, de tény, hogy a már elért életszínvonal csökkenésével nem könnyű megbarátkozni. A felelőtlen beruházások, az „internacionalista segítségnyújtás”, a megtermeltnél magasabb fogyasztás és a korrupció következtében összesen több mint 20 milliárd dolláros bruttó adósságot terhel most a dollárszámlolásra való átérés, az olajválság, az aszálykár, a KGST és a szovjet gazdaság összeesése stb. tovább súlyosbítja. Ilyen körülmények között a kormánynak a nemzet előtt őszintén fel kell tárnia az ország nehéz helyzetét, mert a megértés, a fokozódó terhek elviselését csak így várhatja a lakosságtól.

— Mi a véleménye az állandóan felfelé kúszó árakról, illetve az inflációról?

— Az infláció első számú közellenenség, de komoly társadalmi áldozatok nélkül a pénz érték állandóságának helyreállítása elképzelhetetlen. A jövő évtől az energiáért, benzinért, autótért stb. világgiaici árat kell majd fizetnünk, s mert nemzeti produktumunk — objektív okok miatt — nem üti meg a világgiaici mértéket, az égbé kúszó árak nem kompenzálhatók világgiaici bérekkkel, rövid távon biztosan nem. A kormány feladata, hogy törekedjen a terhek arányos elosztására, segítse a leszakadót, sűrítse a szociális hálót.

— A „gödörbe” került MDF képez lesz-e megújulni?

— Az MDF működésével kapcsolatban vannak jogos kritikák. A párt meghirdetett programjából ezidáig csak kevés valósult meg, a pártfrakció és a kormány együttműködése nem tökéletes, sűrűdások vannak az egyes irányzatok között, és léteznek személyi ambíciók motiválta intrikák is. Úgy gondolom, hogy a közelgő Országos Gyűlés — bizonyára szikrázóan kemény — vitából egy létszámában tán megkarcsúsodott, de mindenképpen erősebb, egészségesebb MDF fog kikerülni.

— Hogyan vélekedik a koalíciós pártokról?

— A Kereszténydemokrata Néppárt hozzánk eszméileg közelálló, megbízható, stabil koalíciós partner. Sajnos nem mondható el mindez a gyakran nosztalgizáló, sűrű belviszá-

lyokkal terhelt Kiszgazdapárt egyes képviselőiről. Reményeim szerint nagyválasztmányuk a belső feszültségeket oldani képes.

— Mi a véleménye az ellenzéki pártokról?

— A Fidesz kezdetben szokatlan volt, de tudító színfoltja lett a parlamentnek. Tavasszal még meglepetést okozott, majd profi politizálással és taktikázással az SZDSZ oldalán „bevezette” a helyhatósági választásokon, most viszont úgy tűnik, hogy sok helyen gyűeszen „ledobban” az önkormányzás felelőssége elől. Az SZDSZ programot alkotó, komoly felkészültségű párt, amely máig is nehezen viseli el a tavaszi vereséget. A paktumvadászokból a Fidesz-t túllélegező keménykedéssel próbált kibontakozni, majd elméleti viták álarcá mögé bújva az önkormányzati törvény leblokkolásával próbálta kizsárolni a „Pártatlan Tájékoztató Bizottság” saját szájíze szerinti fellállítást, és ezzel a médiák, sőt a kormány feletti korlátlan hatalmat. Az egyszerű ember persze ebből semmit sem vett észre, mert a csata tulajdonképpen „nemes elvek” felett folyt, s csak a jól informáltak egy szűk köre tudta, mi is a valódi tét. Tölgyessy Péter visszavonulása óta, s a parlamenti légkör változásával az ő stílusú is a konstruktivitás irányába változott. Az új frakcióvezető Pető Iván pókerarca jobban elfedi a náluk is meglévő belső feszültségeket, bár göröcsös hatalomhűségük így is behajítja őket a parlamentarizmus talajáról elrugaszkodott olyan akciókba is, mint például a taxis-blokád. Az MSZP április 8. óta egyfolytában sértődött, mert a választók nem honorálták a „pártállam lebontásában” szerzett érdemeiket. Még beteliek egy kis idő, amíg rádobbennek, hogy a pártállamot nem ők, nem is az ellenzék, hanem az úgynevezett „szociális országok” totális gazdasági összeomlása bontotta le. Vagyonátmentő manipulációk szalonképtelenné tették őket, annak ellenére, hogy soraikban számos felkészült egyén található.

— Milyen tevei vannak a jövőre nézve?

— Ilyen bizonytalan politikai és gazdasági helyzetben választott tisztviselés tényleg embernek hosszú távra tervezgetni nem egyéb, mint önámítás. Vállalt feladatomban szeretnék legjobb tudásom szerint megfelelni. A következő parlamenti választás után minden vágyam a szakmámhoz való visszatérés...

Tihanyi István

A városházán hallottuk

Parázs vitákkal, egy teljes „műszakon” át ülésezett a városi képviselő-testület

December 3-án idén negyedszer ült össze a HSMK kamaratermében Nagykanizsa önkormányzati képviselő-testülete. A beteg dr. Kereskai István helyett ezúttal Farkas Zoltán alpolgármester elnökölt. Üdvözölte a 28 megjelent képviselőt (1 fő volt igazoltan távol), a meghívottakat, s az érdeklődőket, majd ismertette a napirendi pontokat.

A városi szegénység helyzetéről összeállított írásos előterjesztéssel kapcsolatban a képviselők kiegészítő kérdéseket tettek fel, amelyekre a szakapparátus egyes vezetői válaszoltak. A kormány által biztosított külön segélykeretből, valamint költségvetési maradványokból történt belső átcsoportosításokból — a képviselők határozata alapján — mintegy 5 millió forint év végi egyszeri segélyt utalnak még ki december hónapban az arrászorulóknak, családönként illetve személyenként 2000—4000 Ft közötti összegben, részben vásárlási utalvány formájában, részben készpénzben.

A képviselő-testület vita nélkül elfogadta az ügyrendi-igazgatási bizottság azon előterjesztését, hogy Horváth József OTP fiókvezető-helyettes részvétele a pénzügyi ellenőrző bizottságban nem összeférhetetlen, s így továbbra is részt vesz a bizottság munkájában.

A szennyvíztisztítómű II. ütem beruházása, műszaki, költségvetési és anyagi vonatkozásai felülvizsgálata létrehozott ad hoc bizottság jelenlétében Marton István képviselő ismertette. Bár a jelentés elfogadásra került, az ügyben a képviselők a gazdasági, városüzemeltetési és környezetvédelmi bizottságnak „passzolták” át a témát további mélyebb elemzésre.

A testület elfogadta az alpolgármester előterjesztését az évi összesen ezer forint tagsági díjjal járó, a fővárosi kerület és megyei jogú

városok érdekképviseleti szervéhez való csatlakozásról, azzal, hogy annak ülésein a polgármester vagy alpolgármester vesz részt; de nyitva hagyták azt a lehetőséget is, hogy esetleg újabb érdekképviseleti szervezetbe belépnek.

Az „egyebek” foglalták magukban az ötödik — egyben leghosszabb időtartamú — napirendi pontot. Ezek sorjában:

— A török kiűzésének 300. évfordulója alkalmából létrehozott Városházai Emlékhely Alapítvánnyal kapcsolatban a testület hosszas vita után, a városfejlesztési bizottság előterjesztése alapján nem fogadta el a kezdeményezőknél azon elképzelését, hogy a Vár úti Ifjúsági Parkban helyezték el a 8 méter magas építmény-kaput. Az ügyben ötletpályázat kiírására hoztak határozatot.

— A Rozgonyi utca 4. sz. alatti ún. „Bolhás-mozi” ügyében — számos hozzászólás után, a Szabadság téri általános iskola részére javasolt tornatermi átalakítás helyett — a testület úgy döntött, hogy az életveszélyes állapotú épületet le kell bontani, amely után majd a városfejlesztési bizottság adjon javaslatot a helyette felépítésre kerülő létesítményre. Ügyszintén a lebontás mellett döntöttek a képviselők a Somogyi Béla u. 29. sz. alatt lévő, már 1989-ben a rossz műszaki állapota miatt kiürített lakóépület vonatkozásában, ahol a bontást az értékes kovácsoltvas elemek megőrzésével kell majd végezni.

— A Sneff téri magánvállalkozói üzletek díszburkolatának és térvilágításának létrehozása éles vitát váltott ki, ugyanis az önkormányzat — takarékosági megfontolásból — teljes egészében a vállalkozókra akarja hárítani a kialakítási költségeket. Az ügyet a pénzügyi ellenőrző bizottság vizsgálja tovább, és készült előhatározati javaslatot.

— A legtöbb időt emésztette fel a Kanizsa Városi Hetiújság további sorsának elemzése. Mivel az ügyben egy hét leforgása alatt az oktatási és kulturális bizottság nem tudott konkrét javaslatot hozni az ülésre, ezért a képviselők zöme egyéni véleményt nyilvánított. Egyöntetűen leszögezték, hogy a hetiújság szükség van a megyei jogú városnak és térségének, de abban a kérdésben, hogy a nyomdai-kiadási munkálatokat a zalaegerszegi Journal Kiadói Kft. vagy a kanizsai Szociális Foglalkoztatás nyomdája végezze január 1-től, nem született konkrét döntés. A testület végül is felhatalmazta az oktatási és kulturális bizottságot arszletkérdések tisztázására, és a lap további működésének biztosítására.

— A Városi Televízió stúdióvezetői állásra a Polgármesteri Hivatalhoz három pályázatot érkezett, amelyek az oktatási és kulturális bizottság értékelt. A legmeggyőzőbb pályázatot a jelenlegi megbízott vezető Dónay Nóra adta be, s a testület döntése szerint az állást 3 éven át — a bizottság és a művelődési osztály vezetőjének javaslatára — továbbra is ő tölti be, egyelőre a jelenlegi 18.500 Ft havi bruttó alapfizetéssel.

— Mivel Nagykanizsa „megyei jogú város” címet ért el, a testület megváltoztatta a hivatal elnevezését, amely „Nagykanizsa Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala” lett. — A testület meghallgatta Krémer József képviselő hozzászólását, amelyben összegezte a korábbi három ülés tapasztalatait, majd néhány javaslatot is tett.

— Csáka Iván képviselő felszólalásában kifogásolta, hogy a Sörgyár privatizációja tekintetében az Állami Vagyonügynökség kihagy-

ta a város önkormányzatát, és — szorított — a földterület eladása vonatkozásában eljárás jogsértést követett el. A testület az ügyrendi-igazgatási bizottságot hatalmazta fel a kérdés megvizsgálásával, az esetlegesen szükséges felbevezetési lépések megtétele előtt.

— Balassa Béla képviselő önkéntes adóbevallással kapcsolatos, majd dr. Matolcsy dr. Horváth Ágnesnek a Hunyadi utca sarkán lévő épülettel kapcsolatos interpellációja után Bőrböz Zoltán képviselő a földgázszolgáltatás fűtőértéke hullámmáadásának ellenőrzését kérte a város lakossága érdekében (a városüzemeltetési bizottság vizsgálatot indított).

— Mivel a főjegyzői állással kapcsolatban egymással ellentétes hírdetések jelentek meg a Belügyi Közlönyben illetve a Zalai Hírlap és a Magyar Nemzet c. napilapokban, a pályázati elbírálás és kinevezés csak januárban lesz, s addig még az is tisztázásra vár, hogy a megyei jogú városban jegyzőt vagy főjegyzőt lehet foglalkoztatni...

— A KDNP megbízottja, Palotás Tibor képviselő részéről bejelentést történt, hogy a párt városi szervezete képtelen kifizetni a Rozgonyi utca 1. sz. alatti párhelyiség után a mintegy 120 ezer Ft összegű évi bérleti díjat. Töröltetést kért.

— Marton István képviselő az új, tervezett autópályaszakaszzalaegerszegi „elozásának” megakadályozására hívta fel a figyelmet.

— A testület — indokok alapján — elfogadta Lovrencsics Lajos gazdasági bizottsági tag lemondását. Utódlásra a legközelebbi ülésen kerül sor.

— Az alpolgármester felolvasta a város egyes állampolgárai által aláírt azon beadványt, hogy a nemrégiben megválasztott oktatási és kulturális bizottság helyett két másik bizottság alakuljon, mégpedig oktatási-sport és külön közművelődési bizottság. Döntés januárban lesz!

— Bajcsa városrész önkormányzati függetlenségi törekvésének kivizsgálásával az ügyrendi-igazgatási bizottságot hatalmazták fel.

— Ugyancsak ez a bizottság tesz majd javaslatot arra, hogy a Phrali-Phüggetlen Cigányszervezet vezetője részt vehet-e a testületi munkában.

— A testület határozott, hogy valamennyi képviselőnek december 31-ig vagyonbevallást kell beadni. — Takács Zoltán javaslatára alapján valamennyi képviselő január 15-ig megkapja a még hatályos tanácsi rendeletek gyűjteményét.

A 14 óraor kezdődött, parázs, helyenként szenvedélyes felszólalásokkal tarkított „műszaknyi” testületi ülés 22 órakor(!) fejeződött be azzal, hogy a képviselők legközelebb december 17-én 14 óraor találkoznak, rendkívüli ülés keretében.

Tihanyi István

Van mit elosztanunk?

Nap mint nap hallani, hogy eddigi „jólétünk” a termelés-fogyasztás rossz arányából adódik. Magyarra lefordítva, többet ettünk meg, mint amennyit megtermeltünk. No, ezért lesz most nekünk rossz — mondják a hozzáértők. Ebben az érvelésben sok minden sántít. Így hád' osszam meg néhány gondolatot és észrevételemet a kedves olvasóval.

A magyar ember mindig nagyon sokat dolgozott (természetesen azért nem mindenkire gon-

dolok). Másodállás, harmadállás, háztáji és természetesen afő munkahely. Nagyon sokan voltak olyanok, akik 16 órát, vagy ennél is többet dolgoztak naponta. Még a pártállam idejében végzett statisztikai adatok is egyértelműen kimutatták, hogy világviszonylatban a magyarok dolgoztak a legtöbbet. Ebből egyenesen adódik a kérdés, akkor hogyan lehetséges az, hogy nem termeltünk annyit, amennyit elfogyasztottunk. Itt nyilvánvaló a tények szándékos félremagyarázása.

Mert ha igaz az, hogy többet fogyasztottunk, akkor ebben az országban nagyon sokan vannak olyanok, akik nem termeltek semmit, csak felélték a mások által megtermelt javukat. Ma is ez történik, kimondva-kimondatlanul. Annyit viszont tanultak az emberke, hogy aki állandóan dolgozik, az nem lesz gazdag, de nyomorék lehet. Ez a perspektíva mamár nem vonzó senki számára, mert túl feltűnő sokak pazarló gazdagsága.

Ha jövőre netán lesznek ellátási problémák, akkor valóban mondhatják, hogy nem termeltünk annyit, amennyit elfogyasztunk,

de ahol szisztematikusan földig romboljuk a munka becsületét, ott mást ne is várjunk. A munkanélküliek várható serege és a világ minden tájáról hazánk földjére menekült (dolgozni nem akaró) „náció” viszont fogyasztani fog és ezt azoknak kell megteremelni, akiknek még nem tudták a munkakedvét teljesen elvenni. Ez a lényege a mostani katasztrófáknak, amely így tovább fog mélyülni...

Közeleg az év vége. Ha 1991-et is ekkora teherrel a hátunkon kezdjük, ahogy ezt az évet befeszítettük, akkor az isten legeny hozánk irlgalmas!
V. J.

Én tervezek, az állam végez!

Elkövettem egy súlyos hibát! Még augusztusban különböző okok miatt olcsón vásároltam egy üzemi képtelen öreg személygépkocsit. Úgy gondoltam, hogy mivel értek hozzá, lassan feljavítom és jövőre leműszakítatom. Lesz egy öreg, de működőképes tartalékautóm. Azt tudtam, hogy a benzin nem lesz olcsóbb, de azt is tudtam, hogy a tartalékautó nem fogyaszt benzint, ha nem használom. Kockázat semmi, gondoltam, viszont egy gondot le tudtam a vállamról, mert ha elromlik az újabb, nem leszek tehetetlen. Sajnos én autohoz vagyok kötvé, munkahelyi és egyéb elfoglaltság miatt.

Tévedtem! Az ember tervez és az állam keresztülhúzza a számításait. Jön a gépjárműadó és a kötelező biztosítás! Éves szinten kb. 10 000 Ft-ot terveznek (bár még nincs pontosan eldöntve).

Most nekem két kocsim van, s megnézhetem magamat. Más megoldás nem lévén, a rendszámotlábát le kell adnom, hogy ne kelljen fizetnem. Mivel több éve nincs műszakija sem, az átíratást januárra terveztem, mert azt már előbb nyilvánosságra hozták, hogy akkortól csak 500 Ft lesz az átíratás. Most közölték velem a rendőrségen, hogy a rendszámotlábát csak akkor adhatom le, ha átíratom. Ez viszont idén még kb. 4 000 Ft. Ha januárban iratom át „olcsón”, akkor meg már fizetni kell a féléves kb. 5 000 Ft-ot, adó és biztosítás gyanánt...

Nesze néked tervezés! Mindenesetre én is levontam a tanulságot, amit egy percet sem várv a szeretnék mindenki vel megosztani. Már tervezni sem érdemes ebben az országban, mert itt rövid idő alatt gyökerezen változhatnak a jogszabályok, és mindig a mi kárunkra!

De azt illene tudni, hogy tervezés nélkül nincs semmilyen alternatívánk. És most ezt is sutba kell dobunk!

— ríjő —

A mások!

A mezőgazdaság, a földművelés, az állattartás, és az ezzel kapcsolatos fogalmak mindig egyek voltak a parasztsággal. Őket hívták jobbágyoknak, zselléréknek, napzsámokoknak, parasztoznak (aszó rosszabbik értelmében), és még ki tudja minnek. A paraszti munka mindig az ország legalantasabbnak tartott munkája volt, s az általa megtermelt termékek mindenki számára fontosak voltak. Még ma is inkább szegény parasztnak lenni. Miért?

Talán azért, mert szinte mindig egy más népcsoportot képviseltek. A maguk zárt világával, évszázadokon át elzárva a fejlődéstől, ők a „mások”. A másként gondolkodók, a másként élők hermetikus világa. Pedig nem voltak ilyenek mindig. Régi érényeik, lázadásai a magyar történelem dicső fejezeit alkották. Budai Nagy Antal, Dózsa György és mások nevei örökké ismertek maradnak számunkra. És mára mivé lettek az ő utódai? Ők azok, akik Dózsa Györgynek a parasztság legnagyobb vezérének halála óta mindent túrnek. Őket kötötték röghöz, kötelezték őket a papi huszad, földesúri tízed, a dézsma, a kötelező beszolgáltatás és egyéb terhek kifizetésére. És az új kor sem hozott számukra sok igazságot, mert ők azok, akiknek lesöpörték a padlását is. Elvetették, majd visszaadták a földjüket többször is. Ők a mai kor legnagyobb kiszolgáltatottai és még a mai napig sem kapták meg az őket megillető jogokat és elismerést. Őket vitték kulákként a börtönökbe, bitóra, pedig egyetlen bűnük, hogy dolgoztak. A paraszti munkából meggazdagodtak mindig gyanúsak voltak. Ők azok, akikből a bizonyos tüzes fogók nemcsak a húsvukat, hanem az ellenállásukat is kiégették. Dózsa Györggyel kihalt a parasztság önbecsülése?

Még ma is nehéz igazi kapcsolatokat teremteni velük. Nehezen fo-

gadnak be maguk közé újakat. Gyanakvók. Az újakat — hiába élnek úgy mint ők — akár évtizedekig is gyanakvóan figyelik. Ha kocsmba jár, az a baj, ha nem, akkor az. Ha valóságos, az a baj, ha nem, még nagyobb a baj. Ők azok, akik egy emberöltőt tartanak mércének, hogy befogadjanak maguk közé valakit. És emellett le kell nyelniük minden kellemetlenséget, mintha így próbálnák ki, hogy tudnak-e úgy megalázkodni az újak, mint ők. Ők azok, akik lassan fogadják el az újat, a kényelmet, mert minek az új, ha a régi is megteszi. Évszázados hagyományokat merev tisztelettel őrznek. Sok helyen még mindig jelszó, hogy idegeneket ne fogadjunk be, mert feldőlnek nyugalmunkat. Eldugott falvakban évszázadok óta egymás között házasodnak, hogy a falu egy család maradjon. Talán félnék az „idegenektől”, hogy ismét elveszik mindentüket. Féltik a földet, amely a történelem viharai után még megmaradt nekik, pedig lassan ma már senkinek sem kell. Ötszáz év után így

kísért még mindig a parasztlevezér szörnyű tűzhalála?

Akik elköltözték a falvakból, azok egy része ezt azért tette, mert változtatni akart. Segyre többen vannak olyanok, akik ki akarnak lépni az életbe. Talán átalakulhatnak azok a megrögzött szokások, amelyek a falvakban még mindig élnek és akadályozzák a fejlődést. Semmit nem ér a szabadság akkor, ha a falvak ezt nem igénylik.

Most, amikor a feudalizmus legborzasztóbb emlékeit felidéző kommunizmus véget ért, nem lesz már szükség Dózsa Györgyökre és áldozatokra. Viszont ki kell lépni abból az évszázados sötétségből, amelybe ők menekültek. Most figyelik, újra lesz becsülete a paraszti munkának! Ne hagyják, hogy mások döntsenek ismét helyettük, mert aki a földhöz nem ért, az kárt okoz ismét nekik. Az elzárkózók ma már csak maguknak ártanak. És vele a világnak, az országunknak, és gyermekeiknek is...

Itt az új világ küszöbén. Lépjünk be együtt! Vízvári József

ÉLETKÉP. 1990 ŐSZE.

Szakonyi Attila felvétele

Napirenden:

Nagykanizsa és térsége telefon-ellátásának fejlesztése!

November 20-án a Polgármesteri Hivatalban hivatalos megbeszélésre került sor Nagykanizsa és térsége telefon-ellátásának fejlesztéséről. A megbeszélésen a Magyar Távközlési Vállalat részéről **Tótsi Péter**, a Pécsi Igazgatóság vezetője és **Garami András** távközlési üzemvezető; **Boly György**, a kanizsai postahivatal vezetője; a kanizsai Polgármesteri Hivatal részéről pedig **dr. Kereskai István** polgármester, **Farkas Zoltán** alpolgármester, **Karmazin József** műszaki

osztályvezető és **Godinek László** tervosztályvezető volt jelen.

A megbeszélésről emlékeztető készült, amelyből az alábbiakban adunk szemléltető részeket, a lakosság tájékoztatására:

A megbeszélésen jelenlévők a témával kapcsolatban ismételten információt cseréltek, kölcsönösen tájékoztatták egymást az időközben történetekről és több kérdésben konkrét tennivalókat határoztak meg.

Nagykanizsa város polgármestere vázolta a fejlesztés mielőbbi megvalósításával kapcsolatos igényeket, ezzel együtt kitért a zalaegerszegi központ bekapcsolásával a jelenlegi feszültségek átmeneti és mielőbbi enyhítésére, amely mintegy 200 előfizetőnek adna korszerű szolgáltatást és a nemzetközi távhívásba történő bekapcsolást.

A Távközlési Vállalat igazgatója a találkozást fontosnak, időszertűnek tekintette... A vállalat a 2000-ig szóló fejlesztési programját két részre bontotta: egy rövidebb 3 éves, és egy hosszabb távú terminusra.

Nagykanizsa és térsége fejlesztése a 3 éves program részét képezi. A fejlesztés forrás oldala rendezett, amely teljes egészében a Távközlési Vállalat pénzeszközeivel valósul meg. A fejlesztés költségvetésükélete 1989. évi árban 2,4 milliárd forint. Maga a beruházás konkrétan 1991. I. félévében indítható és 1993-ban fejeződik be. Amennyiben a feltételek erőteljesen romlanak, ebben az esetben bizonyos munkák áthúzóadásával is számolni kell 1994. évre.

A felhasználásra kerülő hírközlési technológia nemzetközi tender felhívás alapján választódik ki. A döntés 1990. decemberében lesz. Ez követően indulhatnak a konkrét műszaki előkészítési és megvalósítási folyamatok. Ennek függvényében lehet meghatározni a közös tennivalókat is. Ezért a jelenlévők abban állapodtak meg, hogy 1991. januárjában ismételten találkoznak.

A jelenlévők kölcsönösen deklarálták azon elképzelés helyességét, amely

szerint a beruházás megvalósításában elsősorban a helyi kivitelező vállalatokat vonják be.

Valószínű, hogy a postai főépület jelentősebb bővítésére nem kerül sor... A vállalat kérésére a Polgármesteri Hivatal továbbra is vállalkozik az irányító személyzet letelepedését biztosító lakások megépítésére, konkrét megállapodás és a szükséges keretösszeg átadása alapján... A vállalat bejelentette azon szándékát, amely szerint Nagykanizsán ügyfélszolgálati irodát létesítené.

Külön szó esett a telefonellátás területén jelenleg meglévő feszültségek átmeneti enyhítéséről. Ismételten megerősítésre került, hogy a zalaegerszegi új telefonközpont beépítésével lehetőség nyílik arra, hogy mintegy 200 kanizsai előfizető ezen a központra keresztül kapjon korszerű, nemzetközi távhívásra is alkalmas szolgáltatást. E lehetőség elosztását nyilvánosság előtt fogják lebonyolítani.

Az elosztásnál a következő kategóriákat veszik figyelembe:

— a legnagyobb telefonforgalmat előidéző és terhelést adó szervezeteket,

— külföldi kapcsolatokkal rendelkezőket,

— fontosabb intézményeket,

— a nyilvános állomások egy meghatározott részét.

E jelentős feszültségeket oldó megoldáshoz azonban kiegészítő technikák eszközök is szükségesek, amelyeket a Budapesti Telefongyár csak 1991. első félévére tudott vállalni.

(tth-1)

Petre Román és a jog

A román miniszterelnök a *La Prensa* című argentin lapnak adott nyilatkozatában kifejtette: „Romániában a nemzeti kisebbségnek ma megvan a teljes szabadsághoz való joguk, s ez a jog messze fölülte áll azoknak a jogoknak, amelyeket ma Magyarország a területén élő nemzeti kisebbségnek, köztük a románoknak nyújt.”

A messziről jött ember azt mond amit akar! Egy kézlgyiniéssel lezárt-nak tekinthetnek az ügyet. Mégsem tehetjük, mert ezt nem egy részeg átlagpolgár mondta, hanem a nagy nyilvánosság előtt egy országért, nemzetért felelős ember.

Ismét egy kijelentés, amely nem egészen átgondolt, de céltudatosan törekszik Magyarország nemzetközi kapcsolatainak és pozitív megítélésének rombolására. Sajnos a megmondatlan kijelentések a gazdasági kapcsolatokra ugyanúgy kihatnak, mint az „épitő jellegetű párbeszédre”. Arról nem is beszélve, hogy párbeszédről csak akkor lehet szó, ha valaki elfogadja a kihívást és nem kibívót keres „átlagproblémák” megoldásához.

Ismerős képek, kijelentések, vádakk — csak most sokkal fiatalabb szájból.

A nekikeseredett névelenek éjszakai menetelése abban az országban, ahol a kisebbségnek nincs joga. Nem értem, a jogállamból menekünek az emberek a biztos jogtalanságba? Tudni kellene, hogy rég nem arról van szó, hogy csak a székelyek menekülnek az ősi földjükről.

Nem kevesebbet állít Petre Román miniszterelnök úr, azt, hogy „Magyarország és a vele szomszédos államok viszonyát a nemzetközi jogáltalánosan elismert elvein alapuló európai együttműködés légkörét érintő feszültségek kell.”

Már csak egy lépés, hogy azt mondja rólunk, sárba tapossuk a jogokat, különleges jogokat követel az anyaországra. Lehet különleges kérés, ha egy népcsoport szülőföldjén szeretne élni. Ez nem csak joga, de kötelessége is! Az életet el lehet üldözni a szülőföldről, de a hollak visszatérnek.

Lehet, hogy a miniszterelnök úr pontosan ismeri a nemzetközi jogokat és azok ürvésztöit, de port hinteni a világ szemében — enyhén szólva — politikai kőkorszerűre vall.

— sery —

Családi vállalkozás keretében a Lenin út 6. szám alatti zsinagóga udvarban november 20-án nyílt meg Kálóvcsné Süll György magánvállalkozó boltja, a Korzó Üzletház. A vegyes árfekvésű, hangulatos üzletház három részre tagozódik: ajándék, férfi divatru és női divatru „osztályra”. Képünkön Galamb Gizella eladó ajánl karácsonyi ajándékokat egy férfi vásárlónak.

Fotó: Szakonyi Attila

Vízműavatás Liszón

A mai pénzszűkés világunkban ugyancsak illik megbecsülni, ha egy beruházás elkészült. Különösen jó érzés ez akkor, amikor vízműavatásról van szó. Mert ez történt. Egy újabb zalai kisfaluban van egészséges, nitrátmentes ivóvíz. November 23-án 12 órakor mindenkülönösebb felhajtás nélkül átadták a vízművet. (Néhány adat, amely különösen figyelemreméltó és megérdemi, hogy nyilvánosság elé kerüljön. Költség-határon belül készült el, és a határidő előtt, amely mindenképpen figyelemre méltó. Különösen, amikor ennek a vízműnek oly sok akadályt kellett legyőznie egy letűnt tanácsi vezetés kapkodásai miatt. A vízmű 10 millió forintba került „csak” és ehhez 9 kilométer gerincvezeték és 160

bekötés tartozik. A kaposvári DÉLVIEP nagyváradi építészvezetősége volt a kivitelező. Megmutatták, hogy gyorsan és jól tudnak dolgozni. Eddig mintegy 20 községben készítették vízművet, mindig minőségi kifogás nélkül. Egy érdekes számadat: ebben az évben ez volt a harmadik falu, ahol be is fejezték a munkákat. Jó együttműködést sikerült a lakossággal is kialakítaniuk, és az elévzett munkákról a bizonylatok jó minőségűt adtak. A munkát a Nyugat-Dunántúli Vízgazdálkodási Társulatok Egyesülése bonyolította.

Az avatáson **Sági József** polgármester mondott rövid beszédet a falu nevében és megköszönte a tervezők, szervezők, kivitelezők lelkiismeretes munkáját.

Vízvári

Imádom a meghívókat. Különösen, ha vasárnap délutánra küldi a Sorozási Osztály, ráadásul kétnapos vendéglátást ígérnek.

Megjelenés 17 órákor — olvasom a papírt, de még csak fél három van, amikor a vonat beér a Délibe. Ráérek még, gondolom, pont ötre odaérni. Addig inkább a szabad levegőn, még ha megfagyok is. Aztán fél öt után mégis ott állok a laktanya kapujában.

Köszönés nulla.

— Sorozásra jöttél? Elmész itt egyenesen abba az épületbe, a fölszinten majd eligazítanak — tájékoztat azért készségesen az őr.

A földszinten:

— Szevasz. Neved?

Mondom.

— Édesanyád neve?

Mondom.

— Itt a kanálgépjé (fedőneve evőeszköz), az ágyneve (hát, nem mondom!), a folyosó végén az utolsó ajtó, keress magadnak egy ágyat!

Benn még csak ketten vannak, emeletes ágy bezzeg annál több. Ledobom a táskám az egyiknek a tetejére, közben egyre többen leszünk.

Mindenki szótlan, érezni, hogy senki sem önszántából jött.

— Ti is zalaiai vagytok? — kérdezem, de csak egy-két nyögésszerű „ja” a válasz. Na, jó, nem zavarok.

A mellettem lévő ágy tetején a srác ágyazni kezd, de a lepedő után nem találja a takarót.

— Nem ejtettem le valahová?

— Nem — válaszolom —, két lepedőt kaptál te is, az egyik a takaród.

Az ajtó hírtelen kivágódik, borostás srác be. Le sem teszi a táskáját, máris hangosan mondja, hogy ő már volt itt tavaly, csak akkor kijelentette, hogy nem akar katona lenni.

— Akkor ez most kiszűrés? — kérdezi kétségbeesetten.

Az ajtó mellett valaki felfedezi a napirendet. Ott kezd olvasni, hogy „Ébresztő 5:45”. Erre már hangosabb a reakció. Lusta ifjúság! Kiderül az is, hogy a két nap csak holnap délutánig tart, nem holnaputánig. Ez a hét legjobb híre! Legalábbis nekem, mert van aki már ma este sem akar ittbenn aludni, mindenáron kimenne.

Hat óra felé sorakoztatják a társaságot. Személyi igazolványt, katonakönyvet, tollat kell csak vinni, azt is csak a második emeletig.

Pszichológiai alosztály — mutat a nyíl jobbra, de nincs időm azon töprengeni, hogy minek ez a fellengzős kifejezés, már terelnek is bennünket egy terembe.

Egy kiskatona mondja el a két nap programját.

— Először névsorolvasás, mindenki leadja az igazolványait, megjegyzi a sorsszámát. Utána csoportos pszichológiai vizsgálat, hét-fél nyolc felé vacsora. Fél tízkor takarodó, reggel háromnegyed hatkor ébresztő, kezdődik a laborvizsgálat. Aztán reggeli és további orvosi és pszichológiai vizsgálatok, egészen fél ötig.

A gyors eligazítás után mindenki kap egy füzetet és egy lapot. Mindössze háromszáz kérdésre kell igennel vagy nemmel válaszolni. A bennfentessék (a kis borostás) tudni vélik, hogy a lehető legrosszabb válaszokat kell adni, az a jó.

Közben kiosztják a sorsszámokat is. Negyvenötön vagyunk, persze a negyvenötöt én kapom. Hurrá!

Teszt elvégezve, gyülekező a vacsorához. Lerobogunk az alagsorba, kezünkbe nyomnak egy szelet háromnapos kenyeret és egy doboz élelmiszer szagú körözöttet.

— És mi lesz a vacsora? — teszi fel valaki a kérdést. Ami persze költői.

Kanálgéppel, amit utoljára talán tíz éve ha elmostak, nekilátok az evésnek. Aztán a hálóban újra. Még jó, hogy készültem.

Fél tízig még van egy csöpp idő, addig szabadprogram, lehet videózni. Stílusosan egy kommandófilm megy éppen. Én inkább megpróbálok aludni, úgyis mindjárt fel kell kelni. Az ágy nyikorog, de nemcsak az enyém, úgyhogy a szobában folyamatos a nyikorgás. Ha valaki befejezi a fészkelődést, jön a következő. Mint egy staféta. És ez így megy reggelig...

Fél hat után ébresztő. Senkit nem kell kirázni az ágyból, örülünk, ha végre felkelhetünk. Az alvásból meg elég volt az a két-három óra. Irány a mos-

dó, WC, némi sorbanállás után. Kaja nincs, először sorakozó vérvételhez, vizeletvizsgálathoz. Az előbbi rendben, de az utóbbira várni kell. Az ember nem vitorlony.

A vérvétel se semmi, egytől huszonnegyig jobb kézből, afölött balkézről veszik — ha ott jó a véna.

A reggeli következik.

Sorbanállás (tíz méter az étterem), kajaosztás. A menü egy dzsem, egy vaj, tejeskávé (csak elméletileg az), maradék kenyér, fölöttem gyönyörű jelmondat: Takarékoskodj a kenyérrrel! Hát ezzel lehet is!

Reggeli után újabb eligazítás. A „tanácsterem” feliratú helyiség ajtaja valahogy nem akar parancsra kinyitni. Legalább tíz kulcsot kipróbálnak, de egy sem jó. Valaki megjegyzi, hogy milyen hadsereg az, amelyiket egy bezárt ajtó is megállít. Hangos röhögés hátról.

Az újabb eligazítás után vissza a vizsgálatokhoz. A sorszámtól függ, hogy ki hol kezd. Nálam a műszeres pszichológia tesztek az elsők. Két szoba, három masina, szakértő utasítások.

— Ti pszichológusok vagytok? — teszem fel az egyiknek a kérdést.

— Én kőműves voltam civilben. Tizennyolcan vagyunk ezen az osztályon, abból kettő az orvos.

Azért megyugató, hogy kiváló szakemberek végzik és értékelik is a vizsgálatokat.

A gépek után irány az őltető — illetve vetkőző.

Üldögélünk egy negyedórát, miközben a vizsgálóból kiszűrődik a számítóegység hangja. Biztos jól megy a játék. Végre behívunk, átesem a szokásos vizsgálatokon, no meg három szobán.

Ezután átöltözöm, elküldenek egy újabb csoportos pszichoteszt kitöltésére. Ha jól számolom, nyolcféle tesztet kell megoldanom, korábbi tanulmányaimból ismerős néhány. A kiértékelést megint csak az előző szakértő garda végzi. (Elgondolkodom, hogy egy-egy teszt megközelítően jó értékeléshez még kiválóan képzett pszichológusoknak is több éves alapos tanulmányt kell folytatniuk, itt meg ügyes szakmunkások fél óra alatt végeznek nyolccal!)

Tíz óra van éppen, amikor befejezem a kitöltést, kezdek örülni, hogy talán már délben hazamehetek.

Korai az öröömöm, mert a pszichológussal lefolytatandó beszélgetés már nem megy ilyen gyorsan. Negyvenöt emberre öt pszichológus jut.

Majdnem négy és fél (!) órát várakozom tetlenül, amibe egy ebédszünet is befnogaltatuk. Persze nem vagyok egyedül, de legutolsóként én maradok. Mikor végre bejutok, a doktornő szobája ajtajában még a jószág Fred bácsi képe lebeg a szemem előtt, de a megfáradt, munkáját terhesnek érző hölgy stílusa visszatérít a Földre. Egy kérdés, rövid válasz, két perc szünet. Ez így megy vagy fél óráig, aztán fordul a kocka, kérdeznek én, ha akarok.

— Mit tudnak megállapítani egy ilyen vizsgálat sorozat után valakiről?

A válasz inkább kioktató, mintsem egyenes, de ezen nem is csodálkozom. Meg persze megkapom a véleményét az újságírókról is, némi jótanáccsal körtve.

Vége ezen is túlvagyok, márcsak az egyszemélyes sorozóbizottság színe elé kell járulnom. Előtte itt is fél óra várakozás.

A folyosón már csak négyen vagyunk, a többiek is igencsak unják az egészet. Szébbnél-szebb szitkok szállnak a levegőben, senki nem érti, minek kellett már tegnap este idejönni. Az ügyeletes készséggel válaszol:

— Azért, hogy senki ne legyen részeg reggel.

Kösz a bizalmat!

A végén már csak egyedül vagyok, de lassan kezdenek beszállingózni az emberek, akiket mára hívtak be. Ők még nem tudják mi vár rájuk, nem ijeszt meg őket.

Aztán eljön az utolsó felvonás, megkapom a várható beosztásomat, visszadják a papírjaimat. A kapun kilépvé rápillantok az órámr: 15:37. Zuhog az eső, de legalább friss a levegő! Már csak egy dolog érdekel...

Irány Haza!

A Kanálgép hadművelet

(Kóstoló a katonaéletből)

Nemcsak a tisztaság a fél egészség!

Nemcsak a tisztaság a fél egészség, hanem a megfelelő táplálkozás is. Ebből azonban még nem keletkezett se közmondás, se szólás. Nehezen megy az egészségesebb táplálkozásra való áttérés, pedig a napi sajtó, a tévé, rádió, a vöröskereszt, meg még ki tudja hányféle szerv, tömegkommunikációs eszköz nevel, riogat, de legalábbis józan eszközre próbál hatni.

A Hunyadi Általános Iskolában megkérdeztem az érdekelteket, hogy mi a véleményük az egészséges táplálkozásról.

GYEREKEK, AKIK AZ ISKOLÁBAN ÉTKEZNEK:

Anita, Tomi, Rena, Dóri és Ági 10-11 évesek. Egybehangzón állítják, hogy nem szeretik a főzeléket, a rakott és töltött ételeket, a poharas tejet és a húst, de minden nap megnézik a bablevest, a mákos metélt. Hiányolják, hogy idén nincs ebéd után sütemény és üdítőital. Szívesen vesznek zsebpénzükből kakaós tekerest, ropit és colát. Sokszor van vacsorára bundáskenyér, virsli, párizsi. Ezek a vallomások valahol mélyen gyökerező, alig változó étkezési szokásokról szólnak.

AZ ÉLELMÉZÉSVETŐ:

Hetyési Árpádné véleménye szerint a gyerekek rettenetesen elrontottak. Az édesanyák nem főznek rendszeresen, változatosan. Az időigényes ételek megfőzését nem ismerik a gyerekek. Nemcsak a főze-

leket, a mártásokat, hanem az utóbbi időben már a tejes, tejfőlös ételeket, a húst sem eszik meg. De még a zöldséges leveseket sem! Viszont a hajdani szegényételek, a bab, a kifőzött száraztészta, a paprikáskrumpli, a kelkáposzta naponta elkelne az iskolában is. Meg az örökös vasárnapi rántotthús. Nincs belső kényszer az evésre, van választásuk, hogy megeszik, vagy nem eszik a menza-kosztot. Így aztán sokszor az a döntés, hogy nem esznek. Rendszeresen előfordul, hogy meg sem kóstolják? Meg sem nézik! Nem éhesek, mindig van pénz cukorkákra, más édességekre. A vizet ivásra nem ismerik, csak az üdítő italokat kérik.

— Próbálkoztunk Graham-kenyérrel, szójjával, nekünk sütőtűk utoljára a városban a korpás diákrudat. Hiába egészséges mindez, mégsem volt kelendő. Ha a harmadik fogás csokikrém, akkor megnézheti bárki, hogy mi történik az ebéd töb-

birészeivel. Megy amoslékba. A szülő pedig dühöng, hogy sokat fizet, aztán otthon mégis üres a hűtőszekrény, mire hazaér. Pedig, ha nem tanítja meg egészségesen táplálkozni gyermekét, kedve szerint eteti, egyenesen a betegségek, de legalábbis a rossz szokások útjára vezeti — monda.

A VÖRÖSKERESZTES TANÁRELNÖK:

Horváth Ákosné szerint azoknak a tápanyagoknak a mennyiségét kellene elsősorban emelni, amelyek sok rostanyagot tartalmaznak: gyümöl-

csöket, zöldséget, salátákat, korpáskenyert.

— Az iskolában nehéz felvenni a harcot az otthonról hozott, már kialakult rossz étkezési szokásokkal. De azért nem adjuk fel! Idén novemberben is, az egészségnevelési programunkban olyan kiállítást rendeztünk, olyan ételeket mutatunk be a gyerekeknek, amelyek vitamindúsak, újszerűek. Termékeivel segítségünkre sietett a tejpar, a sütőipar, az állami gazdaság. A kiállított ételek ehetőek voltak. A fekete kenyér, a rozsos tészta, a szójás fasírozott egy szemig elfogyott. Én nem állítom, hogy az iskola minden tanulója evett belőle, de sokan kóstolták meg a soha nem érzett ízeket. Osztályfőnöki órákon, napköziben is többet kell foglalkoznunk az egészséges táplálkozással, de a szülőket sem hagyhatjuk ki. Meg kell találnunk a módját, hogy megnyerjük őket. Gyermekük egészsége forog kockán! — vélekedett.

Bükiné

Rendhagyó könyvajánlás

Polgár László: Nevelj zsenit! c. könyve alapján

Ki ne ismeré e kis házban Polgár Zsuzsa, Zsófi és Judit nevét? Még azok is, akik vajmi kevés érdeklődést tanúsítanak a sakksporthoz és művelői iránt, hallottak már a 3 Polgár-lányról. Nevük egyetbeírva a sakkal, sikereik rengeteg barátot, szurkolót szereztek a sportág számára és persze jó magyar szokás szerint talán ugyanannyi irigyet, gáncoskodót a család számára. Nálunk még a nyilvánvaló zseninek, sőt szuperzseninek sem könnyű az érvényesülés. Nem kivétel ez alól a Polgár-lányok, a Polgár-család esete sem. A könyv olvasása során föltárul Polgár László, a zseniális pedagógus, a konokfejű, megszállott kísérletező életelme és szemlélete. Föltárul egy páratlan sikeresorozat története, mely sajnos nem is van harccal, ellenségeskedéssel, perekkel, kellemetlen cikkekkel. Megismerjük közben a Polgár-családot, egy a világon egyedülálló családi — pedagógiai kísérlet

alanyait, bepillantást nyerünk életükbe és mint szülők szembesülünk saját magunkkal is.

Mit tudtunk mi saját gyermekünk, gyermekeink neveléséről, boldogulásáról? Vagy csak egyszerűen várjuk, hogy az óvoda, az iskola nevelje, tanítsa csemetéinket, hogy aztán újjal mutogathassunk a szerintünk hibás pedagógusokra? Sajnos ez az általános. Az az elszomorító, hogy részben igazuk is van a pedagógusokra, az iskolarendszerre mutogatóknak. Ma már be merjük vallani, hogy iskolai oktatásunk úgy ahogy van rossz, és ennek eredményeként generációk sorát neveltük minimális ismeretszintű tudásanyagra. Tankönyveink zöme színvonalában igencsak gyöngécske, az alulfejlesztett pedagógustársadalom többsége még a legjobb szándékkal sem képes többet nyújtani a jelenleginél. Iskolánk nem a boldogító, nem a szárnyakat adó, hanem az időzavarral küszködő, a biflázni tanító, az átlagosnál is

átlagosabbat nevelő, a megregulázott, beillesztendő tanuló elismerő iskola. Ez a társadalom nemcsak, hogy nem hisz a zsenikben, fél is tőlük. Nem bízik bennük, igyekszik őket beolvasztani a nagy átlagba. A zseni, a valamiben kiváló képességű egyén még ma is problematikus eset. Lehetetlen elméni, hogy ha egy kisgyerek valamiben fejlettebb, mint a társai, akkor foglalkozzanak vele, költsenek rá külön is e tárgyban, hiszen ennek néhány év múlva mondhatatlan hasznát venné majd valamely magyar szakma, tudomány, iparág, pedagógia.

Zsenik tömege kallódik el úgy, hogy ők maguk se tudják meg soha, mire lehetnek volna képesek. Ezzel szemben Polgár László tudatosan, előre megtervezetten, még gyermekei megszületése előtt elhatározta, hogy zseniket nevel majd belőlük. Kidolgozta a módszert és volt hozzá elég kitaratása, hogy következetesen megvalósítsa elképzeléseit. Nem

kevesebbet állít, mint hogy bárkiből — egészséges, normál emberpalántából — zseni nevelhető. Vitatkozni persze lehet, kételkedni még inkább, de intézményi szinten nem megpróbálni, vétek lenne. Hadd idézzem Polgár Lászlót: „Nem receptet adok, csak egy szemléletmódot, s nem akarok senkit rábeszélni, hogy neveljen zsenit. Csak azt akartam megmutatni, hogy lehet zsenit nevelni. Nem szólított fel, nem biztatók senkit, mindenkinek saját magának kell eldöntenie, mit akar tenni, viszont átadom pedagógiai rendszeremet, és végigvezetek mindenkit azon az úton, amelyet én is bejártam. Azaz a bizonyossággal, hogy nevelhet zsenit, és érdemes is, mert boldog ember lesz belőle”.

Ajánlom a könyvet minden pedagógusnak és szülőnek, minden olyan embernek, akinek köze van a gyermekek neveléséhez, tanításához.

Érdemes elolvasni.

Nagy János

Látta már?...

A város műemlékei

Ha valamiben szegény Kanizsa, akkor műemlékekben az. Ma már köztudott, hogy a Pannónia provincia idején, valahol a DOMUS környékén római villák álltak, de pénz híján a konzerválásuk helyett földtakarót kaptak. Román vagy gót stílusú épület nincs a városban egy sem; helyreállított, szép, a török időkben jelentős végvárunkból is csak az emléke maradt meg.

Sokkal több épületről hiszi a városiak, hogy műemlék, mint ahány ténylegesen van. Jó lenne, ha a Fő téren erről is tájékozódhatna a kanizsai polgár, meg az átutazó.

Mert ugye a városképet meghatározó Béke út 12. előtt talán senki sem áll meg; konzorsoraiban, romantikus kis padlásablakaiban nem gyönyörködünk. A Bazár-udvaron már megáll a tekintet, őrlünk felújításának, de ez az épületegyüttes is csak városképi jelentőségű. A Sneff téren a barokk stílusú erdészeti étterem — volt uradalmi istálló —, valamint a Fő (Szabadság) téren romladozó Török-kút is csak műemlék jellegű.

A város kilenc műemléke közül kettő: a miklósfai Nagyboldogasszony templom, és Lazsnakon az Inkey Sírakolpa kicsit távolabb

esik, ezért ide majd egy későbbi időben látogatunk el.

A megmaradt hétből kettőt — a Szentháromság szobrot és a vár téglából épült Uradalmi tisztartó házat — a Fő (Lenin) út 5-7. szám alatt korábban már „megnéztük”.

Ezután csak a belvárosban sétálgatunk, s a decemberi időjárás se tartson vissza senkit, hogy szemrevételezze e kevés, inkább csak az utóbbi 3-400 évből is ránkmaradt épületeket, emlékeket.

Kezdjük sétánkat a Károlyi-kertben! Hogy miért került sírboltjuk elől éppen ide a 30-as években a klasszicista urna, már ki tudja, de az Inkey család emlékét hirdeti. Talán valami ifjúsági programban lesz szerepe a jövőben.

A Rozgonyi utcán végighaladva hamarosan a Fő tér 11. elé érünk. Talán a park sarkából mutatkozik meg igazán 3+3+3 osztású tagolással a volt Múzeum épülete. Érdemes bemenni és függőfolyosóját is megnézni.

Ma már mindenki által elfogadott értéke a városnak a Vasember-ház. Az eredeti barokk, majd a későbbiekben klasszicista elemeket kapott üzlet és lakóház felújítása igazán jól sikerült. Biztos mindenki járt már az emeleten a népszerűnyilvántartóban,

a képtárban vagy az elegáns házasságkötő teremben. Talán az árkád-sor az, amelyik még nem talált magára. Hány nyugati kisvárosban látható ilyen építmény, pompázó virágokkal, örökzöldekkel, falba épített, a történelmet idéző kerámia művészeti alkotások sorával.

Sétánk során már csak a nyüzgő városi piacon kell átvágnunk, s a ferencesek számára épült templomot és rendházat kell körüljárjunk. Igaz, egymás mellett, egy tömbben helyezkednek el, de más utca adja helyrajzi számukat. Miután a törökök kitararodtak a városból, a jezsuiták szerették volna „megszerezni” a valóságos lelkeket, de a város a franciskánusoknak szavazott bizalmat, s a 18. század elején kegyes adományokból templomot és rendházat is épített számukra. Ekkortájt a zárda lakói még a tízet is ritkán érték el. Nemcsak a lelki üdvöt osztogatták, hanem a zárdában gyógyszerterápiát is tartottak fenn, s itt a szegények ingyen kapták a medicinát. 1924-től két évig a pozsonyi szentferencendi teológia is itt székelt, négy tanárral és nyolc tanítvánnyal.

A Szent Józsefről elnevezett alsóvárosi templomban először barnamajd feketeruhás barátok miséztek, s értékekkel egyre gyarapították a

Az alsóvárosi templom, és a hozzáépült rendház — a mai városi könyvtár — bejárata.

Fotó: Szakonyi Attila

belső falfelületeket, a szentély kupoláját rokokó figurális domborművekkel. Ha megállunk az egy mellékhajós főhajó közepén, szemben kibontakozik az oltárkép, igazi szépségében. Ma sem tisztázott igazán, hogy Gaspar Franz Sambach vagy Székely Bertalan — mint ő állította is — festette-e...

A különösen szép, gazdagon díszített barokk szószék képével fejezhetjük be sétánkat a műemlékek között. Nem káprázatos gazdagság, ami most elénk tárult, inkább a kevés öröm melletti sok erőfeszítés, hányattatás, gyötörtetési emléke. Talán ezért is nagyon meg kell becsülünk ezt a keveset is!

Büki Pálné

Kováts Kriszta Kanizsán

Horányi Ivánnak ismét sikerült elkényeztetni a Nosztalgia Kávéház közönségét, akik ezúttal bálozni gyűltek össze a HSMK-ban, lévén Katalin napja. Kováts Kriszta Jászai-díjas színművész volt a vendég. A fiatal, tehetséges művésznőt Gizelaként láthattuk nemrégiben a felújított István a királyban, emelve a produkció színvonalát.

Prózaí színészként szerzett diplomát a Színművészeti Főiskolán, Horvai Tamás osztályában Pap Verával, Frajt Edittel, Dörner Györggyel, Bán Jánossal együtt, ám a népszerűséget az éneklés hozta meg számára.

— Az ének- és zenetudulást korán kezdtem — mondta a színésznő. — Hosszú éveik tagja voltam a Magyar Rádió Gyermekkórusának. Eredetileg zenésznék, karnagynak készültem, mivel karvezetést is tanultam, de miután a Színművészeti Főiskola prózaí tanszakára vetek fel, ezt a tervemet feladtam. A dip-

loma megszerzése után egy évet töltöttem a pécsi, két évet a győri színházban. 1982-ben Gyulán, egy szabadtéri előadáson „fedeztek fel” a musical számára. Megkaptam az Evita szerepet, és szerződést a Rock Színházhoz.

— A Rock Színház — úgy tűnik — fennállása óta borotvaélen táncol. Finanszírozási gondokkal küzd, nagy a mozgás a társulatnál. Valóban?

— Az állami támogatást eddig megkaptam a színház. A probléma inkább ott volt, hogy nem sikerült a kőszínházban állandó helyet szerezni. Nekem ezen túlmenően hat év elteltével más gondom is akadt. Már nem inspirált a létkör, úgy éreztem kezdek „leragadni”, ezért 1988-ban átszerződtem a Madáchba.

— Várták-e ott konkrét szerepeket?

— Nem. Új szerepet nem is kaptam, átvett szerepekkel dolgoztam a Macskákban, a Kabaréban. Kezdetben így elégedett voltam, ám Ádám

Ottó távozásával megváltozott a helyzet. Kerényi Imre irányítási módszerét, művészi elképzeléseit nem tudtam elfogadni, ezért eljöttem a színházról, s jelenleg „szabadúszó” vagyok.

— Hallhatánk jelenlegi terveiről?

— A Tavaszi Fesztiválon bemutatkozom eddig megjelent lemezzel, a Ringlispiellel, a Suhanó dallal és az idén megjelent népdalfeldolgozásokkal. A Székény-színházban készült egy prózaí kísérleti előadás, amiben játszani fogok, és Gyula rendezésében egy musicalban kaptam szerepet. Terveim között

szerepel egy gyermeklemez is, melynek szövegírója Adamis Anna. És hát járom az országot ezzel a műsorral, amit Kanizsára is elhoztam — hangzott válasza.

Bemutatott műsorában a megjelent lemezeiről válogatott. A lírai hangvételű A szerelem jó, és a kislányáról szóló Titi-dal után nagy hangulati váltással a sokak által ismert Füttyös Gyurit énekelte, majd egy csokor követezetet világhírű musicalekből. A népdalfeldolgozások éneklése közben gitározott, zongorázott és táncolt, megalapozva a bálozni vágyó közönség hangulatát.

H. M.

a Kanizsa városának
szerepeivel
Kováts Kriszta

Filmjegyzet

Nem véletlenül kavart fel indulatokat Zalman King (társíró és rendező) 1989-es filmje. A plakátok szerint a „90-es évek szerelmesfilmjé”-nek titulált alkotás merészen új megvilágításba helyezi az emberi (főleg szexuális) kapcsolatokat.

A rendkívül vonzó jogászholgyet új munkahelye egy riói építkezésre küldi. A vad Dél-Amerikában az ártatlan, konzervatív

lány azonban mások — és idővel saját — érzéseinek drasztikus megnyilvánulásaival találja szembe magát. Ezek a szinte gátlástalanul feltörő szexuális ösztönök őt sem hagyják hidegen, belebonnyolódik egy merész és vakmerő szerelmi kalandba.

Nehéz erről a filmről a hagyományos frázisokban írni, mégpedig azért, mert maga az alkotás sem követ semmiféle hagyományt. Talán ismerősek lehetnek a 9 és 1/2 hét és az

Emmanuelle-sorozat egyes elemei, de olyan nyersen egyik sem tárja elénk a legelnyomottabb és titkolta fantáziálgatásokat, mint a Vad Orchideák.

Nem igazán könnyű megérteni ezt a filmet. Nyomasztó és felszabadító, elborzasztó és csodálkozást keltő is egyszerre. És mindennek az oka a frusztráció, a kielégületlenség.

Nem véletlen a párhuzam a 9 és 1/2 hét és a vad Orchideák között. Itt van rögtön a főszereplő Mickey Rourke is. A 9 és 1/2 hét szinte félénk figurájából egy eltunyult, majdnem kéjenc alakká vált. Jacqueline Bis-

set már régen kinőtte a tinédzserkört, mégis az itt általa formált határozott, céltudatos nőben még mindig van vonzeró!

Care Otist eddig kevésbé ismertük. A Vad Orchideákban játszott átalakulása és kitárolására teszi őt az abszolút főszereplővé.

Figyelemre méltó vállalkozás volt a Vad Orchideák megfilmesítése. A kiválóan megszerkesztett (és hatásos!) zene, valamint a tökéletes operatőri munka is a nagyon jó filmek közé emeli ezt az alkotást.

Lendvai Béla

Öregek napja

volt. A klubtagokat a rozgonyis tanulók műsorral köszöntötték, utána pedig a klub vezetősége hívta meg uzsonnára az idős embereket. Remek hangulat uralkodott, néhányan énekeltek, táncra is perdültek a Nagy Elek által szolgáltatott zenére.

Strazsek Botondné, az Idősek Klubjának vezetője elmondta, hogy hagyományainak megfelelően minden évben megrendezik az öregek napját, s mostanhoz hasonló bensőséges hangulatban.

— Klubunknak 56 tagja van, akik napi háromszori étkezést vehetnek igénybe megfelelő térítési díj befizetése ellenében. Akiknek otthon nincs lehetőségük, azok fűródhetnek, tisztálkodhatnak. Reggel 7.45 órától 16 óráig állunk az idősök rendelkezésére. Igény esetén otthoni gondozást, mosást is vállalunk — mondta a klubvezető.

— Mivel töltik napjukat az idejéről?

— A délelőtti csendesek. Újságokat olvasnak, rádióznak, tévét néznek, beszélgetnek; délutánonként pedig kártyáznak, kézimunkáznak, társasjátékoznak. A délutánok mindig mozgalmasabbak, hangosabbak, akkor többen is vagyunk. Az a törekvésünk, hogy az idős emberek kellemes környezetben és jó hangulatban töltsék el nálunk az időt.

Horváth Mária

Adni kell, adni, mindent odaadni

...Könnyet, mosolyt, simogatást,

...Jószándékot, jóakarást, ...odaadni akár kinek a legelső nincstelenség.

Szeretetet adni-adni, s érte semmit sem kívánni.

(Kalkuttai Teréz)

Milyen jó, hogy vannak emberek, felnőttek és gyerekek, akik így érznek, és boldogok, ha másoknak önzetlenül, pusztán szeretetből örömet szerezhetnek.

Ez történt nemrégiben a Zetkin utcai Szociális Otthonban és a Zrínyi utcai Öregek Klubjában.

A Zetkin utcai öregeket már második alkalommal látogatták meg a Hevesi Általános Iskola diákjai, és adtak át apró ajándékokat a közelgő ünnepekre gondolva. Németh Ferenc zenetanár pedig — aki tanítványival érkezett — muzsikált az otthon lakóinak. Afféle öröme volt ez, mindenki szívét átmelegítette.

Ugyanezen a délutánon a Zrínyi utcai Idősek Klubjában is tünnepszeg

Tárlat után — Kárpáti Sebestyénről

Elege van a rohanó, idegőrlő mindennapokból? Szeretne néhány nyugodt percet? Mi tudjuk a megoldást! — invitálta rendhagyó módon az érdeklődőket Kárpáti Sebestyén kiállítására az Erkel Ferenc Olajipari Művelődési Ház.

A tárlatot a zárás napjáig több százan tekintették meg. Aki nem lehetett ott a megnyitón, netán elszalasztotta megnézni a kiállítást, azoknak kívánunk némi kárpótlást adni írásunkkal.

Kárpáti Sebestyén 44 éves, jelenleg ifjogalkozása autószerelő kisiparos. Nagykanizsán született, itt él,

dolgozik és alkot. Szakmájában kiváló, elismert egyéniség. Nem elégedett meg a gépipari technikumban tanultakkal; amit önszorgalomból hozzátett nem csupán kenyérkereset, annál sokkal több. Hobbija az autókészítés, nemrég a televízióban láthatuk egy szabadalmát. Sokoldalú ember.

Ami sokak számára meglepetés, mindössze 4 éve, hogy elkezdett festeni. Ahogy a bemutatkozás során

megtudtuk, egy Rab szigeti üdülés — találkozás egy festőművésszel — indította el a művészet irányába. Saját vallomása szerint már általános iskolás korában is szívesen rajzolt. Képeit tekintve elsősorban tájképfestő, természetfestő, bár szívesen választ témáihoz épületeket, városrészeket is. Nem idegenszámára a csendélet festése sem. Valamennyi alkotása olajfestmény, ecsettel készíti őket, de szívesen kísérletezik az ún. spakni technikával is. Kellemes, derűs, egyensúlyra törekvő világot láthatunk képein. Jellemző a harmóniára, az egyensúlyra, a

Kárpáti Sebestyén a tárlaton.

realitásra való törekvés, mely megtalálható az emberben, az alkotásban is.

Lírai hangulat, megragadó harmónia, üde színek — ahogy képeit együtt láttuk. A képeket a keret öltözteti — vallja ő is. Talán a látogatóra bízza annak eldöntését, vajon sikerült-e a kép és a keret megfelelő összhangja. Változatosság és kísérletező kedv vonatközösben is jellemző.

Kárpáti Sebestyénnek ez utóbbi volt a negyedik kiállítása. Kellemes találkozás volt egy emberrel — az alkotóval és képeivel.

Írta és fényképezte: Tóth Ferenc

...és a találkozás című alkotása.

Új vállalkozói szemlélet a Polgármesteri Hivatalban... A karácsonyi vásárra több mint ötven fő jelentkezett... Itt nincs ünnep és vasárnap... Szakmát lejárató koklerek... Nézelődő, álmaikat, vágyaikat kergető emberek...

Az irigyelt vállalkozók

Vajon mit tudunk róluk? A semminél többet, a soknál kevesebbet. Csak elképzeléseink lehetnek arról, amit látnak, mert úton vannak, kirakodnak, csomagolnak, s ha nem megy a bolt, elcifrázzák a végét. Aztán másnap kezdődik újra, más „terepen”.

Ők az irigyelt vállalkozók, akik hajnalban kelnek, mert az idő pénz. Az igazsághoz hozzátartozik, hogy vannak köztük koklerek, szakmát lejárató koklerek, akik visszaélnék a vállalkozói szabadsággal, de a többség becsületes tisztességes kereskedő munkára törekszik, igyekszik megszabadulni a tisztességtelen konjunktúra-lovagtól.

A nehezedő gazdasági helyzetben vajon merre mozdulnak, van-e lehetőségük az árut, a pénzt megforgatni? Fogytán a vásárló, aki kétszer nyul a zsebébe, hogy a pénztárcáját megtalálja. Nézelődő, álmaikat, vágyait kergető emberekkel találkozunk a boltokban, az áruházakban, a vállalkozók tüzeiteiben és sátrainál. Utolsó tartalékok, dugipénzek kerülnek elő ilyenkor, karácsony táján. Egyre több szülő, nagyszülő magyarázkodik a gyermeke, az unokája előtt, hogy mit, miért nem tudnak megvásárolni. Az előrejelzések egyre több szomorúan sírdogáló gyermeket jeleznek.

Az elszegényedés, a félelem ott él a tudatunkban, már lassan a csontokig hatol. Vajon Ők, a vállalkozók mit látnak, hogyan élik meg a más és a holnapot?

A sokasodó kérdésekre a választ először a KISOSZ Zala Megyei Szervezetének Nagykanizsai Önálló Irodájában kerestem. Szűk, sötét lépcsősor visz az emeletre. Az irodában már többen várakoznak. Kedves női hang nyugtatja meg az érces férfi hangot; „Minden rendben van, az árak is elfogadhatóak és harmadikán találkozunk a Vasember-ház udvarán”. Közben telefonál, kér, válaszol és mindezt olyan lehegerlő udvariassággal, amit nem igen tapasztalhatott az ember hivatalos helyiségekben. Igazán tanítani kellene.

— Úgy látom csúcsforgalom van, és válogatás nélkül mindenkinek nyolcra adott randevút?

— Igen! — fűrészszög, mosolygva végigmér, majd így folytatja Keller Sándorné irodavezető. — Csúcsforgalom van, kezdődik a karácsonyi vásár. Szinte percekkel előlőt dől el a helyszínelés használati díj. A vásár helye a Vasember-ház udvarán, illetve árkádai alatt, valamint a HSMK melletti parkolóban kerül megrendezésre. Nagy az érdeklődés, a jelentkezők száma eddig már meghaladta az ötven főt, de még mindig vannak érdeklődők.

— Mennyi a jelenlegi taglétszámuk? — kérdezem.

— A jelenlegi létszám 358 fő. Nagyrésze vásárló, megközelítőleg háromnegyed részük. Az anyagiak határozzák meg, hogy ki miképpen tud indulni. Természetesen kisebb befektetés kell egy vásárlói vállalkozáshoz, mint egy üzlet nyitásához. Ebben az évben 65 fő új tagot vetünk fel. Igyekszünk mindenkinek segíteni.

— Segítség. Milyen védelmet biztosít tagjainak a KISOSZ?

— Negyven éve működő érdekvédelmi és érdekvédelmi szervezet. A kezdő illetve a működő vállalkozók érdekeit vállalja fel. Aktuális információval igyekszünk a vállalkozással kapcsolatos problémákra megoldást találni. Néhányat kiemelnek a tagjaink részére biztosított szolgáltatásokból; oktatás, szervezés kezdő és már működő kereskedők részére, jogi szaktanácsadás, jogi képviselő, számítógépes információ-rendszer, árubeszerezési lehetőségek megismertetése, és ezenkívül számtalan olyan szolgáltatást biztosítunk a tagok részére, amelyek biztonságot nyújtanak részükre.

Ismert és ismeretlen arcok jönnek-mennek, s ami fontos, elégedetten távoznak. Úgy látszik mindenki megnyugodott, hogy lesz vásár, ott és úgy, ahogy a kereskedők szeretnék.

— Ilyen még nem volt, hogy a polgármester maximális támogatást biztosít a vállalkozóknak — sóhajt megkönnyebülten egy hölgy. — Az lehet, de polgármester sem volt a városban — jegyzi gyorsan meg valaki. Helyeslően bólogtatnak az emberek...

— Ami a legfontosabb — veszi át a szót Varga Ignác Sándor divat-árukereskedő — sokkal nyugodtabb hangulatban készülhetünk a karácsonyi vásárra. A polgármester úr vállalkozásbarát politikája új szemléletet hozott a városba, lehetőséget biztosítva egy megfelelő és szakmailag elismert kereskedői, vállalkozói hálózat kiépítéséhez.

— Ez eddig rendben van — fűzöm tovább a gondolatot — de az országos gazdasági problémákat, ezen belül az Önök problémáját egy személyben ő, a polgármester sem tudja megoldani.

— Így igaz! Mi a lehetőséget, az új szemléletet köszönjük. Tudva levő, hogy az energiaárak elszabadultak, csökkent a fizetőképes vásárló. A növekvő költségek ellenére az átlami boltokkal szemben tudjuk tartani az árakat, annak ellenére, hogy közel 70 százalékkal csökkent a magyar vásárlók aránya. Ezért tartom meghatározónak a polgármester úr vállalkozásbarát politikáját, mert az egyenlő lehetőségeket, feltételeket biztosítja. Ez egy biztos háttérrel ad. Megadva azt, hogy a város frekvenciáját helyein árulhatunk.

Szűknek bizonyul az iroda, nem kellemetlenkedem tovább. Az utcára érve fázósan húzom össze magamon a kabátot a szemerkélő esőben. A művelődési központ parkolójában már megjelentek az első „fecskék”.

— Hogy megy az üzlet? — érdeklődöm Verbóvszky Lászlónétól.

— Ebben a pocsék időben nincs vásárló, még nézelődő sem. Azon

gondolkodom, hogy össze kéne pakolni. A legnagyobb baj, hogy az embereknek nincs pénze. Talán karácsonyra előkerül a dugipénz. Nekem ez lesz az első „karácsonyom”. Júliusban kezdtem, feladva az óvónői állásomat. A napi utazgatás, kettő gyerek mellett... Szerettem csinálni, amit csináltam, de a saját gyerekeimre soha nem jutott időm. Rengeteg volt a bürokrácia, aztán adótot a lehetőség.

— Gondolom a cukorka jobban megy a ruháknál? — teszem fel a kérdést Ifjovics Ferencnének.

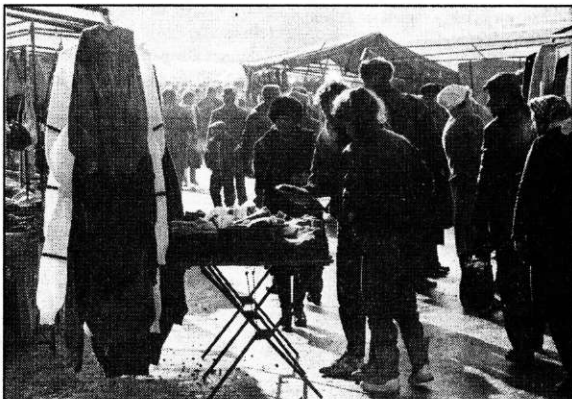
— Megyeget, de nem az igazi. Talán később. Régebben talán több édességet kaptak a gyerekek, lehet hogy a pénz lett kevesebb. Több mint valószínű. Meg kell ragadni minden alkalmat. Én öt éve csinálom, vattacukorral kezdem. A vendéglátónál kevés volt a fizetés, így önállósítottam magam. Azóta járom a havivásárokat.

Elmenőben még utánam szólnak. — Azért igazán vehetett volna valamit, ha mást nem, akkor bugyigumit, vagy nyalókát.

Igazuk van! A látszat néha csal. Már nem biztos, hogy alsóneműre jut. Legalább gumit vegyen az ember, mert az rugalmasan követi a derék vonalát. A nyalóka meg az éhség érzetet csökkenti.

A szemerkélő esőben azon gondolkodom, hogy is kezdeném a vállalkozást. Mindenesetre vásárolnék egy jó meleg cipőt, mert egy ami biztos, báli cipőbe ezt nem lehet csinálni!...

Cserny József

Egy kirakodóvásár forgatagában...

Az állatkórház utóda

Biztosan sokan emlékeznek arra, hogy 1988-ban központi rendelettel megszüntették az állatkórházak intézményét. Hivatkoztak arra, hogy veszélyes és nincs elég nagy igény rá. A tsz-ek, állami gazdaságok állatorvosai el tudják látni a körzetüket is, így az állatkórházak megszüntetése indokoltnak látszott. De itt vannak a kedvtelésből tartott állatok a városokban. Ezeknek az ellátására, gyógyítására továbbra is szükség van. Ezért felkínálták az állatkórházak épületeit és felszereltségét vállalkozni akaró állatorvosoknak, hogy magánállatkórházként bérbé véve vállalkozzanak ezeknek a feladatoknak az ellátására.

Dr. Pálfi Józsefet, a nagykanizsai magán állatkórház, illetve állatklinika vezetőjét kérdeztem eddigi tapasztalatairól.

— Amikor 1988-ban megszüntették az állatkórházat — mert nem volt rentábilis — valóban meg volt a veszélye annak, hogy egy nagy rétegnek a kedvtelésből tartott állatok vonatkozásában nem lesz gyógykezelési lehetősége. Amikor a vállalkozási lehetőséget felkínálták, akkor az országban az elsők között voltam.

— Nem fél egy esetleges kudarcától?

— De igen! Mégis vállalkoztam, mert úgy gondoltam, hogy körültekintő hozzáállással sikerülni fog. Az első év valóban nehéz volt, de mára már elmondhatom, hogy kifizető vállalkozás lett. Egy asszisztenssel dolgozom, így ketten végzünk minden beavatkozást, takarítást, gyógyszerbeszerzést, és az adminisztrációt is.

— Milyenek a tapasztalatai és milyen ellátást tudnak biztosítani a beteg kedvenceknek?

— A nagy haszonállatok szinte teljesen hiányoznak a repertoárunkból. Zömében csak kisállatok ellátásával foglalkozunk. Ezeket szükség esetén itt tartjuk, és teljes ellátásban részesítjük.

— Kérem mondja el, hogy milyen beavatkozások azok, amelyek zömében itt előfordulnak?

— Főleg kutyák, macskák, díszmadarak, tengerimalacok és hasonló kis állatok a pácienseink. A beavatkozások a védőoltásokon túl

kisebb műtétek — mi kozmetikai műtéteknek hívjuk őket — elvégzését jelentik. Mondok egy példát: ha egy cicának nem akarja a gazdája, hogy kölykei legyenek, egyszerű műtéttel elkerüljük a petevezeték. Veszélytelen beavatkozás, mondhatnám rutin-műtét. Egyébként úgy tapasztalom, hogy egyre több embert tart kedvtelésből állatokot otthon. A beavatkozásokat ugyanolyan steril körülmények között végzük, mint a kórházakban. Sok kisebb beavatkozást azonnal végrehajtunk — mondhatom úgy is, hogy megvárható. Régebben a kisebb műtéteken ott lehetett, segíthetett az állat gazdája is, de ezt ma már nem szívesen engedem meg, mert volt egy-két kellemetlen eset is ezzel kapcsolatban.

— Ha nem tartja titok alá esőnek, mondana egy példát tanulsággal?

— Jó pár hónapja egy tengerimalacot hoztak ellátásra. A kis állaton fel kellett nyitani egy tyúgot. A gazdája az egyébként teljesen veszélytelen beavatkozást látva ott helyben elájult, így őt is ellátásban kellett részesítenünk. Nagyon kedvesek, bájosak és hálásak az állatok a gondoskodásért, így nem csoda, hogy a jó gazdi együtt szenved kedvencével. Hát ilyen az állatorvosmunka. Ebben is van szép is, jó is, kellemetlen is. Hivatás, amely ugyanúgy egész embert követel, mint más szakmák. Bárkinek van ilyen jellegű problémája, hozzánk mindig bizalommal fordulhatnak, segítünk.

Vizvári József

Kibőjtöltük! Lassan már mondhatjuk: „emberemlékezet óta” szűkített hídpályán és sebességkorlátozás mellett haladhattunk csak át a zalakomári vasúti felüljárón. Nos, jövő nyáron már teljes lendülettel autózhatunk a Balatonra! Az ok próza. A Hidépitő Vállalat szombathelyi építészeti vezetőjének tervei és kivitelezése alapján a napokban megkezdődtek a felújítási munkák. A tervek szerint az idén csak a pályá 35 cm-es szélesítése készül el — ez egyébként a kiemelt szegélynek köszönhető. Majd tavasszal a teljes járófelület szigetelése, illetve aszfaltcsereje következik. A hidépitők szabadkoznak, s bíznak a jó időben. Mi azonban úgy vagyunk vele, ha eddig kibírtuk, ez a kis idő már nem hoz zavarba bennünket.

Privatizáció a Nelkánál

A város egyik legforgalmasabb helyén, a Skála Dél-zalai Áruházal szemben található a Nelka Vállalat. Az arra járók rövid ideje gyors és felújított alaki változásokat látnak az utcái portáloknál. Mi az oka a változásoknak? — kérdeztem Nagy Lajos igazgatót.

— Valóban komoly változások elé nézünk. A privatizáció teret nyert minden ágazatban, az egész országban. Így nekünk is lépniünk kellett. Véleményem az, hogy jobb ha mi privatizálunk, mintha minket privatizálnak. A Nelka Kft.-talapított egy nyugatnémet céggel és az ORION Vállalattal. Így jött létre a Herrnböck Orion Kanizsa Kereskedelmi Kft. Mi biztosítottuk az alapterületet, míg a partnerek 3-3 millió forinttal „szálltak be” a vállalkozásba. Az új vállalkozás elsősorban kereskedelemmel kíván foglalkozni. Az üzletben forintért vásárolható majd a nyugati elektromos berendezések teljes skálája. Természetesen az ehhez szükséges alkatrészellátást is rövideseb biztosítani kívánjuk. A kft. a kereskedelmen kívül kölcsönözéssel, lízingeléssel, hirdetéssel, piackutatással és tüzelőanyagokkal is kíván foglalkozni.

— Elég sok ilyen jellegű üzlet alakult ki Nagykanizsán is. Nem félnek a sok konkurenciától?

— Nem! Megmondom azt is, hogy miért. Mi elsősorban a vállalkozókat célozzuk meg, és az igényesebb nagyközönség elvárásainak kívánunk eleget tenni. Nálunk nem lesz majd „bóvíli” áru és itt helyben biztosítjuk a szervizelést is.

— Az eddigi fő profil megmarad-e? Mi az oka annak, hogy javításon kívül kereskedelmi tevékenységgel is foglalkozniuk kell?

— Ez a gazdasági és jogi kényszer is. Az újonnan alakuló társaságaink tevékenysége és jövedelmezősége kedvezőbb. A jogi kényszer az

úgynevezett előprivatizációs törvényből fakad, amely 1992 végéig fel kívánja számolni az ilyen típusú vállalatokat.

— Sok a panasz a vezetékes tévé minőségéről. Mi a véleménye erről, és ki segít ezen az állapoton?

— Csak a mi teljes erőfeszítésünk, és jelentős külső többevonás. Az eddigi technikát le kell cserélni. A vezetékes antennahálózatban is generációváltás szükséges. Már elkészült egy tíz éves fejlesztési koncepció, melynek megvalósítása 1991. januárban kezdődik. Gyorsjavulás csak a jövő év második negyedétől várható. Nyugati tőke bevonásával, és a legmodernebb technika alkalmazásával a választék bővítés lesz. Hangsúlyozom, hogy nyugati tőkével, mert e nélkül egy tapodtat sem léphetünk. Kanizsa az ország első nyolc városába tartozik majd, ahol világszínvonalú lesz a vezetékes tévé-hálózat.

— Úgy hallottam, hogy jövőre csak az antennásrészleg vezetőit kinevezik a vállalatba. Igaz ez?

— Igen. Az egész tevékenységet én kezdem, ezt főállásban tudom csak megfelelően végigcsinálni.

— Az utóbbi hónapokban miért mentek el sokan az antennás legeltől?

— Szakmai hiúság, a magas követelmény és egyéb okok miatt. A magasán képzett kvalifikált szakemberek nem mentek el tőlünk. Elvem az, hogy a jó munkához jó szakember kell. Legyünk kevesebben, de jó szakemberek, és akkor a jövedelem is magasabb lesz. Akik elmentek, azokat nem én küldtem el; ők mondtak fel és én marasztaltam őket. Egyébként gondolom, ha a vállalat magánkézbe kerül, az új tulajdonos is bele fog szólni, hogy kit kíván majd megtartani. Aki nem tud, vagy nem akar az elvárásoknak megfelelni, arra nincs szükség sehol.

V. J.

Nappal a dübörgés, éjjel a bégetés...

— Két lépcsőház közös megbízottja vagyok a Munkásőr utcában. Ismerem a házat, a lakókat, a problémákat. Mi röhög vagyunk köve. Ide van láncolva a hat ház néhány száz lakója. Ezeket a lakásokat nem lehet eladni. Miért? Olyan lakást ki vesz meg, ahol éjjel-nappal hallani a dübörgést, ahol a tálcához koccan a pohár a rezonáció miatt. Én itthon dolgozom, így hatványozottabban érzékeny vagyok az óriási kamionok zajára. A piros lámpánál megállnak, s különösen éjjel zavaró az állandósított bégetés, nyerítés. Sok állatot szállítanak a határ felé, ami nem lenne baj, ha tudnánk tőle aludni. Ernyi év után se lehet ezt megszokni. Zajszint mérés? Arról nem tudok. Érdekel ez egyáltalán valakit?

— Aztán itt van még a lakások állaga. Itt már szinte minden megtörtént: a leszakadt felfeljáról alatt remegtek a lakók, a tetőt is leszabta a szél, de megindult a bádogszegély, a hungarocel is. Látta a bejárati ajtóknál melletti repedést? Na, azt megcsináltatjuk, ha ismét megreped, akkor újra megcsináltatjuk. Az ajtótokok vígan „harmonikáznak”, csak éppen meg nem állnak ott, ahová rakták vagy kellett volna rakni őket — nincsenek jól rögzítve legalább a lakások felénél, az biztos.

— S mennyire örültünk mi is ennek a lakásnak! Tíz évvel ezelőtt az a 620 ezer forint ugye mégiscsak sok volt. Mi is, mások is berendezkedtünk, a lakáshoz mértük a bútort, a lakás alá rendeltük az életünket. Nagyon sokan laknak itt olyanok, akiknek ez az egyetlen vagyónuk. Ez a lakás szabályozza a családi költségvetést, de ettől a lakástól sokszor keserű a szánk.

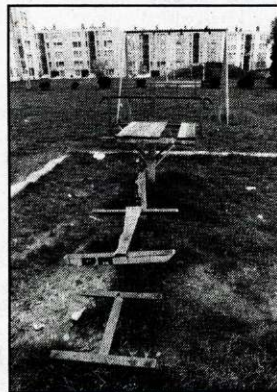
— Voltam még korábban a tanács műszaki osztályán, elmondtam a lakótársak képviselőjében panaszunkat, de mintha másik bolygóról jöttem volna. Másról is van zaj, mondták. De nem ekkor! Hiába érveltem, tiltakoztam, a végén már én éreztem rosszul magam, én a panaszos. Az

építőkgye nincsenek rosszul. Mert ha így lenne, akkor többé ilyen poscsék munkát nem végeznének.

— Az OTP sem örül nekünk. Sokat panaszokodunk, meg ugye újra eladni is bajos ilyen lakásokat. Ha a városstervezők előre gondolkodnak, akkor a parcellázásakor tujákat ültetnek, ezek már akkorára nőttek volna, hogy nemcsak a zajt, de a füstöt, a port is felfogták volna. Legutóbb azt hallottam, hogy garázssorral és mögötte földkupacokkal kívánják a zajt csökkenteni. Nem tudom, hogy ez mennyit fog érni, de bizakodjunk, hogy szigetel.

— Végül még szeretném elmondani az utcánév történetét is. Ha megnézi, az induláskor minden papírnuk a Garay utca névre szól. Egyszer csak megtudtuk, hogy többé nem Garay, hanem Munkásőr utcában lakunk. Se kérés, se lakógyűlés, semmi, csak döntöttek valahol. Akivel eddig erről beszéltem, mindenki azt mondja, hogy jó nekünk a régi, a Garay János utcánév. Az ősit, a Vízi utcanévet nem kívánjuk vissza, hiszen anélkül is benne vagyunk a vízben. Úgy hiszem térdig, de majd csak apad egy kicsit...

Elmondta: Takács Lászlóné
Lejegyezte: Büki Pálné

Hol sírjaink domborulnak...

Lapunk november 23-án megjelent számának Pf.: 74 rovatában közöltük özv. Jakab Gyuláné levelét „Síremlékek az enyészet fogságában” címmel. Nyilvánosságot kérve aggodalommal ír a nagykanizsai temető régi síremlékeinek sorsáról. Mi lett és mi lesz azokkal, melyek úgy-ahogy megmaradtak? Jogos-e történelmi emlékeinket féltők aggodalma? Az olvasók kérdéseire Szakonyi Barnabás, a köztemető vezetője válaszol:

— Itteni hivatalba lépésem óta nem ez az első eset, hogy a temető sorsát, a levélben említett terület jelenlegi állapotát féltők megkerestek. Higgye el a kedves levélíró, nekünk itt dolgozóknak éppolyan lehangoló látvány e néhány síremlék sorsa. Illetékesek felé többször jeleztük mi is ezt a gondot. A műemlékfelügyelőség kiválasztott ugyan néhány síremléket, hogy megmentsük az utókor számára, de pénz sajnos nem kaptunk hozzá. Amit a magunk erejéből tudtunk, megtettük. Néhány sírt a saját költségünkre, a saját elképzelésünk szerint már rendeztünk, de meg kell jegyezmem, így ez sem a legjobb megoldás. Mivel jónéhány esetben 100 évre megváltott

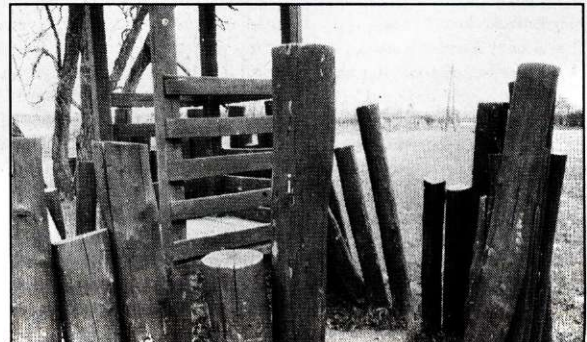
sírhelyekről van szó, sajnos azt sem tudjuk, van-e az ott nyugvóknak élő hozzátartozója, egyáltalán gondozója. Ez így továbbra is a mi gondunk. Mindamellett sokat tettünk és teszünk azért, hogy szeretteink nyugóhelye a temető, a maga nemében mindig szép és rendezett legyen. E cikk kapcsán most már abban is bízom, hogy a levélíró által felvetett, de már ismert gondokra sikerül majd a városnak megnyugtató megoldást találnia.

Írta és fényképezte: Tóth Ferenc

Játszótéri ősz

(Szakonyi Attila képművész illusztráció)

Dobre? Akkor kassza!

Akkor kassza, de hát hol van a sor vége? A végén, akarom mondani, a legvégén. Tömeg, zsúfoltság, hullámozó tört magyar és szerb-horvát szavak.

Aki úgy döntött, hogy heti vagy havi nagy bevásárlását november 24-én, szombaton délelőtt akarta megfejteni a Dél-zalai Áruházban, az vagy feladta, vagy ráérosen hagyta magát sodortatni a tömeggel. Régen láttam ennyi vásárlót egyszerre, együtt, egy helyen!

Mintegy 40 forintnyi áruval a kezében szerencsétlenkedve elátkoztam azt a percet is, amikor az üvegporeclán-műanyag osztályra betévedtem. Mondom: megvédelem, mert aztán ki nem akartam tévedni. Akarom mondani, hamar ki akartam jönni, de a déli szomszédok nem engedtek. A szinte csupaszig lemeztelenített polcok között a helyenre akartam vergődni a pénztárhoz sorakozók tömegében. Hát ez nem ment könnyen. Ide-oda löktek a felmosó szerkentyűt, esernyőszerűen szétnyitható csipeszes ruhaszártót, ét-

hordót, stb. szorongató jugoszlávok között.

Vittek ők mindent: farmer mellé üvegpoharat, pulóver utánműanyagvödört, csempéhez csempelemosót. Vegyék és vigyék, mondom én, ez a kishatár-menti forgalom; meg a magyar állam szereti, ha a jugoszláv az üzleteit megleszi. De én aztán egyáltalán nem szeretem, ha az én hazámban, az én városomban 22 percig állok 40 forintnyi áruval a kezemben. Várok, mert a pénztárosok mellett nincs árbemondó csomagoló. Az volt a válasz kérdésemre, hogy nincs elég személyzet. Ezt sem értem. Ne-tán az áruháznak deficitese ez a nagy forgalom? Nem hiszem!

Ha a jövő szombatokon újra halali eladók és vevők fenti eszmecserejét, amit meggátolni, megállítani úgysem lehet (talán nem is érdemes!!!), akkor a személyzet számát kell növelni az áruházban. Mert ugye, aki nem tanult közgazdaságtant, az is tudja, hogy a vásárlásra fordított idő így is csökkenthető. Dobre? **Bné**

Vajh'mi ez? ITT (NOKIA)! OTT a képen pedig szemétdomb az Úrhajós utcai garázsok takarásában.

Szakony Attila felvétele

Ki döntött és mit?

Szakony Attila felvétele

Szkeptikus jegyzetek a nőkről

Időnként, valami tökéletesebbet is el tudnék képzelni, mint a nőt.

A leány, aki megőrizte magát a házasságig, állítólag hős. Aki ezt nem tette, az a férfi társadalom „áldozata”, egyben jótévedője.

A nő mindig elhiszi, ha azt mondjuk, hogy szeretjük. Mindezt feltétlen meggyőződéssel kell mondani, hogy könnyen és gyorsan célba érjünk.

A házasságon kívüli viszonyban a nő az áldozat. A házasságban a férfi, mert állandóan áldozatok után lohol.

Vannak „tökéletes”, átlagos és átlag alatti nők. Aki „tökéletes”, anyiban különbözik a többitől, hogy csak százezer plusz egy hibája van. A plusz egy, hogy még el is hiszi magáról, hogy tökéletes.

A nők harca az öregség ellen. Látvány, néha felér egy cirkuszi mutatvánnyal. Rút, erőszakos okvetetlenkedés a természet törvénye ellen.

A női szív bánkódása, elszennvedett csalódása pillanatnyi állapot, csak addig tart, amíg meg nem találja a bánathoz vezető újabb utat.

A nők tökéletesen tudják, hogy nem a ruha teszi az embert. A ruhakérdés oldja fel gyűlölködésüket, és rögtön egymás megértésére jutnak.

— sery —

A bolti szarkák

Hónapokkal ezelőtt még azon élcelődöttünk — nem gondolva komolyan —, hogy az elszegényedés oda vezethet, ami nincs lebetonozva, azt ellopják.

Kesergő boltos látja kárát a bolti szarkáknak, akik családi vállalkozásba szerveződtek. Szülők, gyerekek együtt indulnak útunk. Hogy mit visznek? — mindent ami mozgatható. A 40-50 forintos apróságoktól, a több tízezer forint értékű ruái sok mindent eltulajdonítanak a merészebb társaságok.

Gyerek és szülő olyan tökéletesen dolgozik együtt, hogy a boltosnak csak forog a szeme és azt veszi észre, hogy volt és már nincs. Apocrifól az áru úgy eltűnt, mint a kámfor.

A boltos a haját tépi, ha van né-

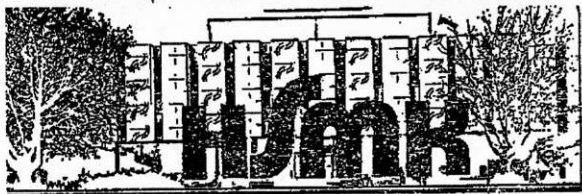
ki. A gyanúsán viselkedő személyeket nem motozza, nem botozza, csak felkéri, hogy mutassa be a vásárolt árut. Természetesen nem talál semmit, mert az régen a boltban kívül van.

Hogy mit lehet tenni, nem tudom. Talán meg kéne jutalmazni, aki tolvajt fog. Mondjunk ezer forinttal. Nem is rossz üzlet. Már látom az új családi vállalkozást. Én megfoglak téged, te megfogsz engem, ez összesen plusz kettőezer. Aztán én visszajárok nyugodt lelkiismerettel lopni, mert bennem bizalma van a boltosnak, és te oda jársz lopni, ahol engem buktattál le, mert ott te szereztél bizalmat.

Régi igazság: tolvajból lesza legjobb pandúr. Minden csak pénz kérdése..

Cs. J.

Műsorajánlat

Hevesi Sándor Művelődési Központ

December 9, 18.30 óra: Népzenei sorozat II. Karikás Együttes koncertje. A műsor után Tánchááz.

December 10, 17.00 óra: „Antik bölcsék, gondolatok, aforizmák” előadássorozat keretében „Vallás és erkölcs” című előadás.

December 11, 17.30 óra: „Fűben, fában orvosság” előadássorozat keretében „Daganatos betegségek gyógyítása” című előadás.

December 13, 18.30 óra: Sztárok a pódiumon. Koncz Gábor estje. Fülöp Ilona grafikusművész és Návai Sándor szobrászművész kiállítás.

Erkel Ferenc Olajipari Művelődési Ház

December 7, 18.00 óra: A DOMUS Téli-ünnepélye.

December 8, 15.00 óra: A KfV Téli-ünnepélye.

Kodály Zoltán Művelődési Ház

December 11, 18.00 óra: Tánchááz. Közreműködik a Banda népzenei együttes.

December 12, 16.00 óra: Környezetvédelmi Klub.

Móricz Zsigmond Művelődési Ház

December 13, 15.00 óra: Luca napi népszokások, általános iskolásoknak.

Ifjúsági Ház

December 7-14-ig: Szerecskó József amatőr grafikus kiállítás.

December 7-14-ig: Bútorkiállítás és vásár a Bútorker. Vállalat Koordinációs Iroda szervezésében.

December 7, 17.00 óra: Kanizsa és Környéke Alkotóinak Egyesülete összejövetele.

December 8, 10.00 óra: Agyagozás, bőrzés.

December 10-31-ig: Iskolatörténeti kiállítás a Thury György Múzeum anyagából.

December 11, 15.00 óra: Kalácsa című néprajzi vetélkedő felső tagozatos általános iskolásoknak.

Minden szombaton, 10-12 óra: Lutra csere-bere klub.

Helyőrségi Klub

December 10-27-ig: Korpavári Attila amatőr fotóművész kiállítás.

Megtekinthető (vasárnap kivételével) 10-21 óra között.

Apolló Filmcentrum

Apolló mozi:

előadások kezdete 16, 18 és 20 óra.

December 7-9: Ghost (amerikai). Pénteken de. 10 órakor is.

December 8-9, 14 óra: Erik, a Viking (amerikai).

December 10-12: Ford Fairlane kalandjai (amerikai, 16 éven f.). Szerdán de. 10 órakor is.

December 13: A kis habléány (amerikai).

December 13, 20 óra: Metamorfózis (olasz, 18 éven f.)

Stúdiómozi:

előadások kezdete 17 és 19 óra. Csütörtök: Filmbarátok napja.

December 7: Merénylet (amerikai, video).

December 8-9: Bruce Lee visszatér (hong-kong, video).

December 10-12: Mint a villám (amerikai).

December 13: Mária szerelmei (amerikai).

Matiné (gyermekeknek):

December 9, 14 óra: Dzsungel könyve (video).

Megalakult a Kanizsa-színpad

Nagykanizsán a Hevesi Sándor Művelődési Központ védőszármái alatt egy új színpad alakult. Az egyik alapítójával, *Farkas Tiborral* beszélgettem az új kulturális csoport munkájáról és terveiről.

— Egy hiányt kívánunk pótolni — kezdte Farkas Tibor. — Nagykanizsán ilyen még nem volt! Néhány évvel ezelőtt Dobó László megpróbálkozott egy hasonló tervvel, de a kísérlet nem sikerült. Én egyébként a szervezést, és a zenei részek szerkesztését csinálom. A Kanizsa-színpad főleg Bedő Csaba barátom segítségével jött létre. Ő „C”-kategóriás rendezői vizsgával rendelkezik, és ez garancia a későbbi színvonalas munkára.

— *Iskolai színjátszókörök eddig is léteztek. Ez a színpad nyilván azok segítségével jött létre. Ő, „C”-kategóriás rendezői vizsgával rendelkezik, és ez garancia a későbbi színvonalas munkára.*

— Így igaz! Az igazsághoz viszont az is hozzátartozik, hogy az iskolai színjátszókörök fokozatosan felbomlottak. Az emelkedő mennyi-

ségű iskolai tananyag nem teszi lehetővé kisebb csoportok működését. Az egész város tehetséges fiataljai így együtt már komoly feladatokat megoldására is képesek lehetnek. Jelenleg 12-15 fővel dolgozunk. Zömében középiskolásokra épül az új színpad előadói csoportja. Eddig semmilyen anyagi segítséget nem kaptunk. Reméljük, hogy jövőre az önkormányzat támogatására is számíthatunk.

— *Mi lesz a repertoárjuk, és mi kor lesz az első nyilvános bemutatkozásuk?*

— Az első darabunk mesejáték lenne gyerekeknek. Ők a legjobb kritikusok. Természetesen felhívják a figyelmünket, ha nem szeretnénk majd játszani. Első bemutatkozásunk kora tavasszal lesz. Most még tanulunk. Reméljük egy új színfolt lehet ez a színpad Nagykanizsa kulturális palettáján. Szeretnénk, ha egy tartósan működő csoport maradna.

— vári —

Hírek az Ifjúsági Házból

— *A vártnál is nagyobb sikere van az intézmény aulájában szombat délelőttönként megrendezett Lutra csere-bere klub összejöveteleinek. Az Ifjúsági Ház munkatársától, Kósáné Horváth Ágnes-től megtudtuk, hogy a legutolsó alkalommal több mint százán jöttek el — óvodástól a nyugdíjas korhatárig —, hogy kedvükre csereberéljenek. Talán kevesen tudják, hogy az intézmény klubja saját anyaggal is rendelkezik — korlátlan cserelehetőséggel.*

— *Az Ifjúsági Házban tartjarendszeres összejöveteleik a Biblia Szól gyülekezet. A legutóbbin, november 24-én fiatal lányok, fiúk jöttek el, hogy meghallgassák amerikai ven-*

dégük, Pastor Thomas Schaller lelképásztor előadását. „Hogyan változtatja meg Jézus az emberek életét ma?” címmel, bemutatva számos bibliai illusztrációt, és élő példát. Mint azt a rövid interjú kapcsán a lelképásztor elmondta, Budapesten három havonta kerül sor hasonló szemináriumok megtartására. Közreműködésével az iskolai bibliai intézetekben az ó-testamentumról, az apostolok cselekedeteiről, a bibliai tanításairól beszélgetnek. Imádkozunk és reméljük — mondta, hogy minél több magyar misszionárius legyen köztünk. A kanizsai összejövetelek időpontjairól az intézmény munkatársainál lehet érdeklődni.

Az Ifjúsági Házban nagy sikert aratott a zalaegerszegi Albatrosz Táncklub bemutatója.

Fotó: Szakonyi Attila

Fekete hétvége

Olajbányász—Bp. Spartacus 19—24 (11—11)

NB I-es női kézilabda-mérkőzés. A kanizsaiak legjobb dobói: Mátyás 11, Szántó 4.

Az olajosoknál hiányzott a Hungalit ellen megsérült Horváthné Juhász Irén, viszont felépült a beteg Buza, aki elfoglalta a balszélső helyét. „Új” játékos is bemutatkozott az újoncnál, *Andrási Mónika* személyben.

Deregi László edző: — *Mónikát saját kérésre sikerült egy mérkőzésre megnyerni, hiszen az amúgysemerős csapatot időközben komoly veszteségek érték. Az, hogy miként lesz tovább, talán a héten eldől. Én mindenképpen azt szeretném, hogy újra beszéljön közénk.*

Az első 30 percben nagyiramú, lendületes volt a játék. A kezdeti percekben elment három hazai akció, az ellenfél pedig leindította a olajosokat és gyorsan szerzett 3 gólos előnyt. A félidő közepén még két góllal vezettek a fővárosiak, ám a 20. percben ledolgozták hátrányukat Mátyásék. A hajrá változatos volt, majd 9:10-ről fordított 11:10-re a hazai csapat. A „Szpari” időntúli, ajánldék büntetővel egyenlített.

A második 30 perc aztán nem azt hozta, amit a publikum remélt. A fur-

csa felfogásban vezető *Halmi—Kovács* duó (azonos helyzetekben rendszerint az olajosok kárára tévedtek) kétszer is elvette a labdát a hazaiaktól. A vendégek aztán visszavették a vezetést, majd „elmentek” 3 góllal. Közben *Mátyás* két büntetőt, *Pető* egyet hibázott. A szélsők sem jeleskedtek s ez így volt védekezésben és támadásban egyaránt. A Szpari fokozta a tempót, 3-4 góllal vezetett. Egyszer még felzárkózhatott volna az újonc (három emberelőnyös helyzetük is volt), de a helyzetek elügyetlenkedtek.

A találkozónak végén Horváthné Juhász Irén, a sérült játékos adott összegzést: — *A memységben és minőségben is megcappant kerettől, a meglévő gondok ellenére is azt vártam, hogy csapattársaimnak sikerül „elkapni” a fővárosiakat. No, ez nem sikerült, pedig nagyon kellene már egy kis siker. Térdsérülésem sajnos nem tette lehetővé, hogy ott legyek a küzdőtéren. Játékosársaim egyébként az első félidőben jól helytálltak, de szünet után elfáradtak, leindított bennünket a Szpari és elvitte a bajnoki pontokat.*

Buza Anikó akciójában a Bp. Spartacus elleni mérkőzésen.

MÁV NTE—Diósgyőri VTK 51—94 (22—40)

Nb I-es női kosárlabda-mérkőzés. A vasutasok legjobb dobói: Simonné 16, Bogyai 13.

Az erősen tartalékos kanizsaiak lélekben már a mérkőzés előtt feladták a találkozót, akik csupán a tisztes helytállásban reménykedtek. Ugyanis a DVTK — amelyet az előző bajnoki évben biztosan győztek le — remekül erősített az új évadra, míg a hazaiak ma már sajnos a kiesés elleni küzdelemben érdekeltek. Itt nem hogy erősítés, hanem jelentős gyöngülés következett be, hiszen *Lázár Béla* edző anyai öröme és sérülés miatt egy komplett kezdő-csapat vesztett el.

A két csapat közötti nagy különbség már a 9. perctől az eredményekben is megmutatkozott. A kanizsai-

akció 1,5 éves kihagyás után érkezett a kanizsaiakhoz. A bemutatkozás ugyan nem sikerült az Új környezetben, de a vezetést bízik, hogy erőssége lehet a csapatnak.

A sérült *Szabó* a kispadról figyelte az összecsapást, aki a találkozón végén így értékelte: — *Sajnos, nagyon kikaptunk. Azt tudtam, hogy kevés az esély, de azért ilyen nagy „zakóra” nem számítottam. Én a gipsztől hétfőn talán megszabadulok, de január végénél előbb nem hiszem, hogy „beszállok” a csapatba. Tény, hogy nehéz a helyzet, de azért bízom benne, hogy összeáll a csapat és nem lesznek kiesési gondjaink. Nagyon kár lenne elbúcsúzni az élvonalból.*

— gh —

Szabadidősport

Indul a terem bajnokság

Városunkban nagy hagyománya van a terem focinak. A szabadtéri bajnokság befejezését követően a bajnokságban szereplő közel 60 csapat részére a városi sportosztály lehetőséget kívánt biztosítani a folyamatos téli szereplésre.

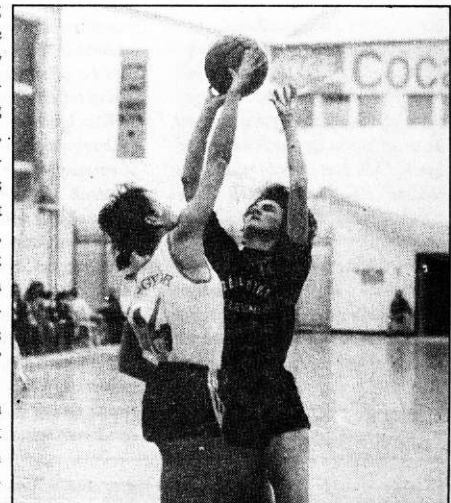
A bajnokság szervezése során több nehézséggel kellett megküzdeni. Egyrészt kérdéses volt a MÁV-NTE csarnokának téli üzemeltetési menettrendje, másrészt neheztette a szervezést a várhatóan magas nevezési díj léte is. Az utóbbi esetében azzal is számolni lehetett, hogy többek pénztárcája nem tud lépést tartani az igényekkel, így kiesnek a játékból. Végül sikerült az akadályokat elhárítani, így december 9-én bajnokság formájában kezdetét veheti a játék.

A széles körű szervezés ered-

ményeként a szervezőknek sikerült a tavalyi nevezetési számot is felülmúlni, így az 1990—91. évi bajnokságban 36 csapat küzd majd a bajnoki pontokért. A bajnokság december 9-én indul és várhatóan február végén hirdetik majd eredményt. A lebonyolítás rendszerén nem változtattak a szervezők, vagyis ismét három 12-es csoportban játszanak a csapatok, körmérkőzéses formában. A csoporton belüli helyezések kialakulása után mód nyílik az abszolút helyezések eldöntésére is.

Újdonságnak számít, hogy ezúttal meghívtak a város környéki bajnokságban szereplő csapatok is, akik közül azonban — nyilván a számunkra magas nevezési díj miatt — csak néhányan (Miklósa, Borsfa) küldték el nevezésüket.

— k —

Az új szerzemény Doba küzd a labdáért a DVTK elleni mérkőzésen.

Szakonyi Attila felvétele

A kanizsai csodarecept

Győztes támadás a király ellen

Ritka bravúrt ért el a Tungstram SE OB II-es férfi sakcsapata, amely az elmúlt hónap végén véget ért 1990. évi csapatbajnokságban, halatlanságigalmatlanul végigjáratva meg-szerezte az OB I-es szereplést jelentő bajnoki aranyat. Ez pedig azt a bravúr jelentette, hogy a kanizsai sakkozók sport történelmet írtak, akik Kanizsának és egyesületüknek első alkalommal biztosították élvonalbeli szereplést.

A kanizsai sakkspport az eltelt évtizedekben nem tudott számottevő minőségű, tartós szereplést elérni. Tény, hogy voltak kiugró egyéni sikerek, OB II-es szereplések, ám jelentős előrelépésnek nem alakultak ki szervezeti és tartalmi keretei. A Medosz, majd a Tungstram elődje, a Vasas Izzó az adott akkori lehetőségnek megfelelően „gondozta” a sportágat, melynek során általában a megyei bajnokság és az OB II között ingáztak a kanizsaiak.

— *A kanizsai csoda, mert mi ezt a nagy bravúrt azért annak tartjuk, tulajdonképpen 4-5 évvel ezelőtt kezdődött. Ugyanis erre értek meg afel-tételek a minőségi előrelépéshez, s ebben örösi szerepet vállalt a sakot kiemelteként kezelő gyári vezetés* — mondta bevezetőül Nádasi Tamás, a városi szövetség fáradszónaként dolgozó kiváló elnöke, aki rengeteget tett a sportág érdekében, mint vezető és versenyző egyaránt.

Sziva Antal, Rezek Győzős a többi kanizsai „örzsgárdista” érthetően az érdeklődés középpontjába került, akik erős társakkal kiegészülve biztosították a remek sikert.

— *Négy évvel ezelőtt igazoltuk át Kiss Lászlót a ZTE-től, aki edzőnk s egyben élversenyzőnk lett. Megnyertük a kanizsai csapattal a megyeit, az osztályozón ugyan 2. helyen végzünk, de átszervezés miatt bejutottunk 1988-ban az OB II-be. Egyébként ekkor kezdtük el a Tungstram Kanizsa Kupát, amely a hazai és nemzetközi sakkélet jegyzett versenyé lett* — kapcsolódik a beszélgetésbe a kiváló szervező és versenyző, Kassai Zoltán, a csapatvezető, aki döntő szerepet vállalt az OB I-ért.

A megtett út, az eltelt három év figyelemre méltó. Az első OB II-es

éven még alapoztak. Ugyan kies-ték, de a megüresedett helyre jól vezették a „bábukat” s a végén sport-diplomáciában is győztesként nyerték meg a csatát. Időközben vissza-igazolt és átigazolt versenyzők mind-jobbban beérték, jöttek a barátok, a minőségért tenni akaró „idegenlégió-sok”, akik a Tungstramnál „otthon-ra” találtak.

— *A második OB II-es évet tar-tom a döntő fordulatnak. Igen jól si-kerültek az átigazolások, remek csa-pat jött össze s ezzel a társakkal már megszereztük a 4. helyet. Azt viszont örömmel tapasztaltuk, hogy minden-ki felsorakozott mellénk s nekünk „csak” játszani kellett. Nos, mi az ideit tavaszra „összeálltunk”, kész csapatunk lett s az eredmények is jö-ttek, ám ezekért sokat kellett tenni. A fiúk azonban tündököltek, „hózták” az eredményeket — magyarázta Kiss László.*

Az ősi sorozatot holtversenyes első helyről kezdték az Ajkával. Nagy volt az izgalom, hiszen az utolsó fordulóban dől el minden. A kanizsaiaknak fél ponttal kellett többet szerezni Komlón, mint az ajkaiak-nak otthon a Z. Volán elleni mérkő-zésen. Nos, a kanizsaiak terve sike-rült jobban, akik bajnokként és OB I-esként tértek haza Komlóról.

— *Mit tart döntőnek a bajnoki első-ség megszerzésében?*

Nádasi Tamás: — *Kiemelem a jó erősítést, a nagyszerű csapatszelle-met, a „táblás” elosztást.*

Kassai Zoltán: — *A jó csoport-beosztást, szerencsés sorsolást, a maximális gyári és sportkörü támog-atást s néhány egészen kimagasló egyéni teljesítményt.*

Kiss László: — *Nagy jelentősé-gű, hogy megfelelő „értéket” hordo-zó versenyzőt sikerült igazolni, akik nemcsak akarták a sikert, hanem azért sokat is tettek.*

Mind a három riportalany vezető és versenyző egyben, akikről arra kértünk összegzést, hogy számukra, mint újoncokra, mit jelent az OB I-es szereplés lehetősége:

Nádasi Tamás: — *Rendkívül büszke vagyok arra, hogy több mint 10 évi szövetségi elnökségem alatt si-került elérnem azt, hogy OB I-es-csa-*

pat tagja lehessen, hiszen ebben rendkívül sok munkám fekszik.

Kassai Zoltán: — *Nagy vágyam volt, hogy OB I-es csapata legyen a városnak és az külön dicsőség lenne, ha az újonc kanizsai csapatban „pontokra” lennék képes — mon-dta Ribli nk. nagymester nagy barát-ja, aki számos alkalommal hozta el Kanizsára a kitűnő sakkozót.*

Kiss László: — *Én már több mint 200 OB I-es mérkőzésen vagyok túl, de most majd az első táblán egész sor kiválósággal mérkőzhetek. Jól tudom, hogy mindenki boldog most, de én különösen az vagyok, hiszen „valamit” törlesztettem azért, hogy bíztak bennem, amikor idehoztak.*

Az OB I-es szereplést kiharcoló játkosok idei „mérlege” a követke-zőket mutatja, a táblánkénti „tükör-

ben”: Kiss László 75 százalék (10 mérkőzés, 7,5 pont), Rausz Attila 68 (11, 7,5), Bagonyai Attila 77 (11, 8,5), Krutty Valér 65 (7, 4,5), Rezek Győző 55 (11, 6), Nádasi Tamás 50 (10, 5), Ragats József 55 (11, 6) Ge-rencsér József 70 (8, 5,5), Csikár Brunó 82 (11, 9), Papp Nándor 63 (11, 7), Bellán István 44 (9, 4) Kas-sai Zoltán 50 (7, 3,5), Sziva Antal 70 (7, 5), Kercsmarics József 42 (7, 3), Domsa Valéria 38 (11, 4), Hon-fi György 75 (4, 3), dr. Pintér Ferenc 17 (3, 0,5), Tarnóczy Attila 0 (2, 0), Hegedűs Ferenc 50 (2, 1), Kama-rás Péter 100 (1, 1).

Gratulálunk Kanizsa első OB I-es sakkcsapatának, mindazoknak, akik valamilyen módon részesei vol-tak a páratlan sikernek.

Balogh Antal

Kanizsai érmek a megyei úszóbajnokságon

A megyei úszó szakszövetség a városi fedett uszodában bonyolította le a megyei fedettpályás bajnok-ságot, a felnőttek és az úttörők me-zőnyében.

A kanizsaiak közül a legjobb eredményeket a következők érték el. **200 m úttörőfiú pillangó:** Bajnok: Szabó Dénes, 2. Boa Norbert. **200 m női felnőtt pillangó:** 3. Holló Adrienn. **Úttörő:** Bajnok: Holló Adrienn, 2. Horváth Ágnes, 3. Révész Katalin. **200 m hát. Női felnőtt:** 2. Vág-völgyi Viktória, 3. Nagy Tünde. **Le-ány úttörő:** Bajnok: Borsos Adél, 2. Mismás Brigitta. **200 m mell. Fiú úttörő:** 2. Révész Tamás, 3. Ludvig Viktor. **Női felnőtt:** Bajnok: Holló Adrienn, 2. Orbán Krisztina. **Leány úttörő:** Bajnok: Holló Adrienn, ... 3. Tóth Krisztina. A kanizsai Major Zsófia megyei békacúcsot javított (3:53,6 mp).

400 m gyors. Fiú úttörő: Bajnok: Révész Tamás, ... 3. Ludvig Viktor. **Női felnőtt:** 2. Vág-völgyi Viktória, 3. Nagy Tünde. **Leány úttörő:** Baj-nok: Horváth Ágnes, 2. Révész Katalin, 3. Tóth Krisztina.

4x100 m vegyesváltó. Fel-nőttök: Bajnok: Kanizsai Vízmű SE (Vág-völgyi, Holló, Orbán, Nagy). **Tóth Miklós,** a kanizsaiak edző-je így összegzett: — *Nekünk igen*

jól jött a megyei döntő. Ugyanis két hét múlva az ORV országos döntőn szerepelünk, ahova egyébként most első alkalommal jutottunk be. Ez a verseny is bizonyította, hogy joggal reménykedhetünk egy jó helyezé-sben is. Ugyanis versenyzőnk jól teljesít-tettek, közülük is kiemelném a 11 éves Holló Adrienn teljesítményét, aki bajnoki aranyat rabolt a felnőttek-től. Nagyszerű dolgokat tartom, ám a többiek is kittek magukért. (B).

Szabó Dénes (NVSE) a 200 m úttörő pillangó győztese a dobogó legmag-sabb fokán.

Fotó: Szakony Attila

Kórház — választáson

„...a szocialista társadalomban kimondták, hogy a legfőbb érték az ember és egészsége, de senkinek sem volt bátorsága azt mondani, hogy álljunk meg, emberek, az elvek jók, de a hozzáállás csapnivaló.”

(Beszélgetés a kórház igazgató-főorvosával a 2. oldalon.)

II. évfolyam. 50. szám 1990. december 14. Ára 9.60 Ft

KANIZSA

VÁROSI HETILAP

Megjelenik minden pénteken

A tartalomból:

**Kinevezés
kérdőjelekkel**
(3. oldal)

**Boldog
gyerekek**
(4. oldal)

**Halálos
találkozások**
(4. oldal)

Népfőiskola a városkörnyék szolgáltatában

A Hevesi Sándor Művelődési Központ és a TIT Városi Szervezete a város-körmeyi községek képviselő-testületi tagjai részére népfőiskolát szervezett Nagykanizsán.

A népfőiskola célja: a legfontosabb és legidőszerűbb önkormányzati tudnivalók átadása illetve elsajátítása, az önkormányzati törvényből adódó helyi feladatok egységes értelmezése, a felmerült vitás kérdések tisztázása.

A 10 előadásból álló program szinte teljesen átfogja a témakör elméleti és gyakorlati kérdéseit, így többek között a testületi tagok, a polgármester és a jegyző jogállását, a településfejlesztést, a szoci-

ciálpolitika és a segélyezés kérdéseit, az érdekvédelmet, a helyi költségvetés és az adók szerepét, a vagyonmegosztást és a privatizációt, az oktatást és a köz-művelődést. Az előadók a témák legjobb hazai és helyi szakértői.

A szervezők 23 települést kerestek fel és közel 70 jelentkezőt vettek nyilvántartásba — közöttük polgármestereket és szakapparátusi dolgozókat is.

Az első előadást december 10-én a HSMK felnőtt klubjában dr. Kukorelli István alkotmányjogász, egyetemi docens tartotta, „Az önkormányzat helye és szerepe a magyar társadalomban” címmel. (tth-i)

A fiatalok bűnözéséről

A Lenti Általános Iskola és Diákotthonban tartotta kihelyezett ülését a hivatalos pártfogók és utógondozók megyei munkaközössége. Az értekezlet témája „A fiatalok bűnözés helyzete Zalában” volt. Dr. Wágnemé dr. Németh Mária fk. bírósági és dr. Horváth Sándor fk. ügyész előadásában rámutattak a megyében sajnos fokozatosan szaporodó — fiatalok által elkövetett — bűncselekményekre. Megnőtt a csoportosan elkövetett rablások és betöréses lopások száma: iskolákat, üzleteket, hegyi pincéket „látogatnak meg” a fiatalok. Szomoró

tény, hogy emelkedett a gyerekkorú (14 év alatti) bűnözés aránya.

Nagy gondot jelent, hogy a próbára bocsájtottak elöléletük miatt nem kapnak munkahelyet. A bűncselekmények megelőzése érdekében még szorosabb együttműködésre van szükség a pártfogók, a bíróság és az ügyészség között — állapították meg a továbbképzés résztvevői, közöttük a kanizsai gyermekvédő intézet dolgozói.

A munkaközösség délután megtekintette a programnak helyt adó diákotthont, valamint az Arany János Iskolát.

Horváth Ilona

Heti kommentárunk

„Hullanak” a polgármesterek

Zalaszentgörgy, Pacsa, Sormás, Murakeresztúr, hogy csak néhányat említsék azon települések közül, ahol a megválasztott polgármesterek már lemondtak. Mindegy, hogy milyen indokkal, a lényeg az, hogy megtörtént. Most derül ki, hogy sokan a hatalomvágy miatt vállalták a funkciót, és ime, néhány hét és hónap után rájöttek, hogy tulajdonképpen az ismeretlenbe ugrottak. Demokratizálódó országunknak azonban nem használ az állandó vezetőváltás. Demoralizáló lehet az újabb választás lehetősége. Vissza is kerülhetnek a régi vezetők, akiknek pontosan megfelel az a posztványos állóvíz, amelyet ők teremtettek, s amelyben eddig kedvvel lubickoltak. De az állóvíz felkavarult. Tátott szájjal nem nézhetjük, mert a szenny átesap a fogak sötényén.

(—vári)

Karácsony előtt

— Te szerencsétlen asszony, hát mégis megvetted a bundát?

— Micsoda bundát? Ez a számla a hétvégi bevásárlás az ABC-ben...

Rajz: Cserny József

**Összevont karácsonyi-újévi számunk december 21-én
32 oldalon, 19.20 forintos áron jelenik meg!**

Kórház, választáson

Beszélgetés dr. Szabó Csaba igazgató-főorvossal

— **Igazgató úr. Engedje meg, hogy a Kanizsa hetilap nevében is gratuláljak igazgatói kinevezéséhez. Kérem, vázolja a kórház új elképzeléseit, gondolva itt arra, hogy megyei jogú kórházi rangot kapott az intézmény. Milyen előnyei és hátrányai vannak ennek?**

— A kiindulási, összehasonlító alapon tulajdonképpen a régi, mert az orvosi eskü Hippokratész óta nem nagyon változott, ennek ellenére az orvosok és a betegek közötti viszony állandóan változik a kornak, történelmnek megfelelően. Az is biztos, hogy a XX. században mindenütt változott a világ, jobbik és szegényebbik felében is. Sajnos a szocialista rendszerben nagyon rossz irányban. Az egyik ok a sok közül az, hogy a szocialista társadalomban kimondták, hogy a legfőbb érték az ember és az ember egészsége, de senkinek nem volt bátorsága azt mondani, hogy álljunk meg, emberek, az elvek jók, de a hozzáállás csapnivaló. Egészen a közelmúltig nem volt szabad elmondani, hogy a magyar egészségügy milyen rosszul működik. Egy konkrét példa: 1979-ben foglalkozott először a központi bizottság a népességi egészségügyi állapottal. Soha korábban! Olyan rossznak találták, hogy utána sem beszéltek inkább róla. Azóta csak rosszabb lett a lakosság egészségi állapota, tehát a tendencia folytatódott. Hát ezt örököltük. Az biztos, hogy egy korszakot nem lehet egyik napról a másikra egy nevében újnak hirdettetni másik korszakkal látványosan fölváltani. Aki azt hirdeti, hogy rövid idő alatt az egészségügy felhalmozódott problémáit meg lehet oldani, az felelőtlen ígérgető. Én annak a 110 ezer embernek, aki a körzetünkben él (és ez a szám azzal, hogy Nagykanizsa megkapta a megyei jogú státuszt, valószínűleg nőni is fog), nem azt ígérem, hogy látványos javulás lesz; azt vállalom föl (és ez nem ígért), hogy elindulunk azon az úton, amelynek a végcélja egy sokkal emberibb és magasabb szintű ellátást biztosítani az egészségügyben. Már most afelé megyünk, amit egy kórháznak nyújtania kell.

Nem tudunk azonban eltekinteni attól a tényről, hogy egy bi-

zonyos pénzüsszegekből csak egy bizonyos technikai színvonalra tehetünk. Állandóan küszködünk azért, hogy a kórház anyagi helyzete jobb legyen, mert akkor tudunk olyan műszereket beszerezni és működtetni, amelyekkel a hozzáink forduló lakosság gyógyítását, bajmegállapítását minél gyorsabban és minél nagyobb pontossággal megvalósíthatjuk. Fontos hangsúlyozni, hogy a mai társadalomban már nem engedhető meg, hogy valaki hetekszám lopja a napot, mert valamilyen baját keresgetik. Az a beteg érdeke, hogy a baja minél hamarabb megállapítható és a szükséges gyógykezelést a leggyorsabban megkaphassa. Nem engedhetjük meg magunknak, hogy tartósan betegek legyünk.

Mi itt nem olyan apróságokban gondolkodunk, hogy naponta van már látogatás a kórházban (bár azt hiszem, hogy a lakosság ezt várta), de abban, hogy ez az egészségügyi kultúrára milyen hatásos lehet.

Most olyan kérdések is előjöttek, hogy elég nagy-e a kórház az ágylétszámát tekintve, vagy nem túl nagy-e. Itt szeretném elmondani, hogy ágyzámoskökkel tartó akarunk felvállalni, hogy a kórházban éves szinten nem fogunk kevesebb beteget ellátni. Egy kórházi ágyon egy év alatt gyógyítani lehet 25 beteget, meg 45-öt is. Véleményem az, hogy az a kórház, amely egy ágyon egy évben több beteget gyógyít, aktívabb.

— **Igazgató úr! Milyennek itéli meg a kanizsai kórház orvosainak felkészültségét?**

— Emellett meg, hogy célunk az, hogy minél gyorsabban diagnosztizálhassuk a betegségeket. Ehhez megfelelő végzettségű orvosokra van szükség. Aki nem tud folyamatosan szakmailag bizonyítani, az meg kell, hogy találja egy más területen a helyét a kórházon kívül, mert mi olyan orvosokkal szeretnénk dolgozni, akik folyamatosan bizonyítani tudnak. Néhány napja postáztunk is egy ilyen tartalmú határozatot egy kollégáinknak, hogy január elsejétől már nem alkalmazzuk és még várható ilyen határozat, és nem csak a fiatalabbak számára a közeli hetekben.

Én vállalom, hogy elkezdtem egy olyan munkát, amit nem biztos, hogy végig tudok vinni mert

külső körülmények is meghatározzák, hadd ne mondjam, akár bele is szólnak. Ha nem vigyázunk, munkánkba politika is keveredhet, sajnos most is.

Mi azt szeretnénk, ha 60 ezer nagykanizsai és még több környékbeli nyugodtan aludhasson otthon abban a tudatban, hogyha megbetegszik, olyan kórházat érhet el a leggyorsabban, ahol megbízható és magas szakmai tudású orvosok dolgoznak.

— **Milyennek tartja a kórház műszerezettségét? Milyen fejlesztési tervek vannak?**

— Ez a város mindig összetartott akkor, amikor a gyógyítás érdekében segíteni kellett. E nélkül ma nem tarthatnánk ott, ahol tartunk. Az 1990-es év a holtpontról elmozdított bennünket. Eddig annyit kaptunk a megyétől, amennyit jónak láttak. A tényleges adatok soha sem kerültek nyilvánosságra. Ez a tipikus szegényember probléma. Ez az év azonban lakossági vonatkozásban is szerencsésen kezdődött, hiszen a közvélemény mellénk állt, a politikai körülmények is szerencsésen alakultak, és olyan pluszfejlesztési kereteket biztosítottak a számunkra, ami ha nem is oldotta meg a diagnosztikai műszerkérdéstünk, sokat segített.

Hogy mennyire vagyunk így is elmaradva a megyei szinttől, arra egy számadatot hadd mondjak. Ha minden évben ennyit kapnánk, mint az idén, akkor is legalább öt év kellene, hogy a kívánatos szintet elérjük. Bizom benne, hogy mint eddig is oly sokszor, segítenek a kanizsai vállalatok, ha szükség lesz rá.

— **Milyenek a jövőbeni pénzügyi elképzelések?**

— Tudni kell és a sajtónak is foglalkozni érdemes az ellátás pénzügyi oldalával, mert a köz tudatban is óriási a tájékozatlanság, sőt még az egészségügyben is. Miniszteriális pénzelosztás tulajdonképpen már régóta nincs. 1990. január 1-től történt egy jelentős változás, és 1992. január 1-től lesz egy másik változás. A mögöttünk lévő lényegében azt jelenteli, hogy a társadalombiztosítás fizeti ma az egészségügyi ellátást, és így működteti. A költségvetésünk 97 százalékat kapjuk a társadalombiztosítás számlájáról. Ez volt megévre bontva. Minden megye a kórházak arányában

osztotta el a működéséhez szükséges pénzt, de mi úgy éreztük, rosszul járunk. Nem annyira, mint régebben és hangsúlyozom, hogy a klasszikus megyei pénzclozistához képest mindenképpen jobban járunk. Most 1990 januárjától minden kórháznak külön számlája lesz. A régi fajta clozító funkció megszűnik, csak azt nem tudjuk, hogy mennyivel lesz automatikusan több pénz attól, hogy valaki úgynevezett megyei feladatot lát el.

Elvem az, hogy minősítsen a beteg. Az a kórház, ahol a beteg nem érzi jól magát, ahol az orvosok udvariatlanok, szakmailag képtelenek, ahol műszerezetlen az intézmény az el fog sorvadni, oda nem mennek a betegek.

1992 január elsejétől a kórház finanszírozása teljesítményelvű lesz. Annyi pénzt kap, amennyi beteget gyógyít, és ha elmennek onnan a betegek máshová, akkor megnevezheti magát, miből fog megélni. Ez nem új találmány, ez az egész világon így van.

— **Milyen az önkormányzat és a kórház kapcsolata?**

— Örülök a kérdésnek, de még nem tudjuk, hogy az új önkormányzatnak milyen elképzelései vannak költségvetési tervében a kórház feltétlenül szükséges épületfelújítási munkálataival. Előzetes megbeszélés alkalmával kiderült, hogy nincs ilyen elképzelés. Pedig a kórház, ami a kerítésen belül van az önkormányzat. Tudom, hogy egy tíz éve épített kórház nagyból öröm az önkormányzatoknak, mint a mi 105 éves kórházunk, de az az összeg, amelyet állagmegóvásra eddig kaptunk a helyi önkormányzattól, jövőre nincs benne a költségvetésben. Egyik-másik épületünk lassan elcsetvesyessé válik, de nem tudjuk, hogy mivel finanszírozzuk a jövő évi épületfelújításokat. Örömemre az új képviselő-testületben elég sok orvos található, így van rá esély, hogy képviselőtársainknak pontos képet adhatnak a nagykanizsai kórház jelenlegi gondjairól.

— **Igazgató úr! Remélem, hogy beszélgetésünk nem talál süket fülekre és a felvetett kérdésekre az illetékesek gyorsan reagálnak. További sikert kívánok a kórház munkájában, és köszönöm a beszélgetést.**

Vizvári József

— Lesz-e struktúraváltás a polgármesteri hivatalban? — 5-7 év múlva autópályák csomópontja lehet Nagykanizsa — A megye utolsó húzása! Előnyben az egerszegi kórház — A helyi adókról

Polgármester — faggató

A Kanizsa Közéleti Klub vendége volt dr. Kereskai István

A polgármester az új megyei jogú városi rang adta lehetőségeikkel és gondokkal kezdte. Elmondta, hogy ha sikerül igazítható tartalommal megtölteni a megyei jogú város címét, az mindenképpen jó lesz a városnak, de környékének is. Milyen kritériumoknak kell megfelelni? Elsősorban oktatási, művelődési, közellátási követelményeknek, de ide tartozik a bíróságok hatásköre és a pénzintézetek szerepe is. Mindez azonban egyelőre csak felvetés. Egy biztos: a város kisugárzó erejének nőni kell.

— Örülök annak — mondta a polgármester —, hogy városunk ezt a címet megkapta. Érzem a felelősséget, de az előttünk álló feladatokhoz a lakosság összefogását is kércem.

— Szükségesnek tartja-e a megnövekedett feladatokhoz a jelenlegi polgármesteri hivatal átszervezését? — kérdeztük.

— Azzal, hogy megyei jogú város lett Nagykanizsa, a munka is gyarapodott. Sok olyan ember van ma a hivatalban, aki tudja, hogy ezért kevésbé lesz kitéve annak, hogy feleslegessé váljon. De addig, míg a feladatok nem látjuk tisztán, erről korai beszélni. A pénzügyi és gazdasági területen például az apparátusban nem látok különösebb okot arra, hogy változtassunk. Viszont célszerű lenne egy olyan csapatot létrehozni, amely a feladatok előkészítésében aktívan részt venne, amely „kiszolgáló” a testületet a jobb munka érdekében. Január végére szeretnénk szervezetünk működési szabályzatát felállítani. Ez nagy kihívás, mert eddig ilyen nem volt Kanizsán. Mindenképpen másképp kell a munkát megszervezni, mint eddig.

— Elkészültek-e az új városrendezési tervek, tekintettel például az új északkeleti városrészeire, ahol áldatlan állapotok vannak?

— A végleges városrendezési terv még nem készült el. Valószínűleg akkor oldódnak meg az északkeleti városrész gondjai, amikor a 7-es autópálya elkerülő szakasza — amely valószínűleg ennek a városrésznél közvetlen közelében fog haladni — elkészül. Itt várható az autópálya fel vagy lehajtó elágazása, amely ennek a környéknek nagyon sokat fog segíteni. Megjegyzem, hogy az észak-déli európai tervezett autópálya is az előzetes tervek szerint Nagykanizsa közvet-

len közelében haladna. Ebben az esetben városunk két autópályás csomópontjába kerülne, amely óriási lehetőségeket jelentene a város gazdasági fejlődésében. A mostani elképzelések szerint az autópályák 5-7 éven belül elkészülhetnek.

— Hogyan lehetséges az, hogy a megyei kórház sok millió forintért tudott most vásárolni egy komputeres tomográfot, amikor nemrégiben azt mondták, hogy a megyének nincs több pénze.

— Valószínűleg volt költségvetési tartalékuk. Ezenkívül azzal érveltek, hogy nemcsak az egészségügy, hanem még mások is kaptak ebből. Mi irásban kértük, hogy tájékoztassanak bennünket erről, és remélem, hamarosan választ is kapunk.

— Körülbelül 60 millió forint

egy ilyen készülék ára — mondja egy felszólaló. — Most hogyan került elő ennyi pénz? Ennek azért van jelentősége, mert az egészségügy nem sokára teljesítmény-dotációs működésre fog átérni. Az az egészségügyi intézet, amelynek olyan modern készüléke van, mint egy komputer-tomográf, nem olyan esélyekkel indul a betegek gyógyításában és önmaga fenntartásában, mint a másik. Ez a megye utolsó húzása volt! Ha valóban a megye megtakarítása lett volna a pénz, akkor Nagykanizsát is megillette volna az összeg fele. Javaslom most a polgármester úrnak, hogy komoly fórumokon tegyen lépéseket.

— Valóban nem kaptunk erről információt, de megpróbálunk utánajárni — mondja Kereskai István.

— Milyen a város anyagi helyzete, milyen adók várhatók? — kérdezzük.

— Intézményhálózatunk, utahálózatunk, közterületeink, lakásállományunk és a tanács alapítású vállalatok alkotják a város vagyonát. Ezenkívül nem tudjuk, hogy mi a tulajdonuk.

Az adókról most annyit: az az önkormányzat, amely újabb adók kivetésével kíván pénzhez jutni, valószínűleg megássa a saját sírját. Központilag sem szabad a helyi adókat erőltetni. Az országgyűlési bizottság ezt az ügyet már kétszer visszadobta. Meg kell találnunk az adózásban is a kompromisszumokat. Nem vagyok egyedül azzal a véleményemmel, hogy további adókkal nem lehet a lakosságot terhelni.

— Vizvári —

Az önkormányzat első „demokratikus” döntése

Kinevezés — kérdőjelekkel

A nagykanizsai képviselő-testület december 3-i ülésén döntött a városi televízió vezetői posztjának betöltéséről, mely augusztus közepe óta üresen állt. Addig e tisztet Molnár László töltötte be, aki megunva az MDF beleszólási kísérleteit a műsorpolitikába, köszönve szépen, inkább felmondott. A tanács természetesen pályázatot írt ki az állásra. De addig is vezető kellett. Dónay Nórá — aki szerkesztő-riporterként dolgozott a stúdióban — bízta meg a pályázat elbírálásáig a vezetői feladatok ellátásával. A pályázati kiírása három jelentkezett. A tanács vb a döntést már nem akarta meghozni, így az az önkormányzatra maradt.

Már az alakuló ülésen felvetődött, hogy sürgősen dönteni kell a stúdióvezető személyét illetően. Ennek a feltételei akkor váltak adotttá, mikor megalakult az oktatási és kulturális bizottság, melynek vezetője elég sajátos módon értelmezte (értelmezi) a bizottság munkáját. Ugyanis arra a megbeszélésre, mikor a pályázatokról döntöttek (!) csak azt az öt bizottsági tagot hívta meg, akik a képviselő-testület tagjai, a „külső” négyet nem. Érdekes! Ha akarom öt tagú, ha akarom kilenc tagú ez a bizottság...? Mind az öten Dónay Nórá támogatják. Ez a szavazati arány természetesen elég, de mi van, ha a „külsők” is ott vannak, ha esetleg olyan érveket tudnak felsorakoztatni, ami más megvilágításba helyezi a dolgokat? Akkor is ugyanaz az eredmény...? Az előterjesztő csak egyetlen nevet említett a testületi ülésen, de a pályázat tartalmát nem ismertette. A másik két pályázó neve csak egy „kiváncsiszkodó” képviselő kérdésére hangzott el. Tartalmi dolgok ekkor sem. Miért? A döntést így a bizottság vagy a képviselő-testület hozta-e? Volt-e a bizottságban a televíziózásról értő szakember? Ez egy kicsit ismerős a múltból. Lehetett az egyből egyet választani...

A dolgot még fűszerezi, hogy a stúdió dolgozóit nem kérdezték meg, mi a véleményük a leendő vezető személyéről. Fontos lett volna ez azért, mert október 4-én levelet juttattak el a művelődési osztályra és a pártokhoz, melyben Dónay Nóra azonnali felüggesztését kéri. Szakmailag és emberileg alkalmatlannak tartják a feladatok ellátására. Lehet erre azt mondani, hogy „... ja kérem, ez akkor volt...”, de a felszín alatt most is ott feszülnek az indulatok. A művelődési osztály vezetője a képviselő-testületi ülésen technikai személyzetnek titulálta az ott dolgozókat. Vajon belegondolt-e, hogy e nélkül a „technikai személyzet” nélkül egyetlen adás sem lenne, hogy ők is ugyanolyan alkotótársak egy-egy műsorban, mint a riporter? Nekik is joguk a vezetőválasztással kapcsolatos véleménynyilvánítás! Miért „felejtette” el a bizottság is, és a képviselő-testület is a véleményüket kikérni?

A testület 27 igen szavazattal, 1 tartózkodással Dónay Nórá kinevezte a városi televízió vezetőjének. De ebben a kinevezésben azért ugye, vannak kérdőjelek?

—marton—

Halálos találkozások

„Kedden este Nagykanizsán... egy mögötte, azonos irányban közlekedő, ismeretlen forgalmi rendszámú, feltehetően sárga Lada típusú személygépkocsi elütötte a kerékpárost, aki az esés következtében súlyosan megsérült. A gépkocsi vezetője a baleset után megállás nélkül elhajtott a helyszínről.

...késő este kapott tájékoztatás szerint Nagykanizsán egy személygépkocsival nyolcvan éves nyugdíjast gázoltak halálra.”

(Idézetek a Zalai Hírlapból)

...Folytathatnánk a sort. Ismerős és elszomorító tények. Aközlekedésben megjelent agresszivitás elrettentő példáival bőven találkozhatunk. Korábban csak a „magas” hivatalok kocsijait vezető sofőrök merték megengedni maguknak, hogy a KRESZ szabályait figyelmen kívül hagyják.

Már-már ott tartunk, hogy elterjedt szokás lett a szabályok be nem tartása. Az útkeresztződésbe egycsek akkor is behajtanak, ha azt időben nem tudják elhagyni. (Lásd, a Szabadság teret csúcsforgalomban. Nem ötletet kívánok adni, de egy óra alatt, tizenöt-húsz ezer forintot lehetne kaszírozni, százás és ótízásas címletekben.)

Megjelent a „ki ha nem én” szemlélet. Újgazdagék a nyugati autósodákkal, lenéznek mindent és mindenkit, s a vonatkozó szabályokat felrugdossák. A KRESZ minék? Szükséges rossz, hiszen egyetlen feltételeket biztosít. Trabantnak és Mercedesnek.

A másik figyelmeztető jel a legszélsebb értelemben vett erkölcsi romlás, a közérzet katasztrofálissá válása. Ez meg a gazdasági bajoknál is nagyobb gondot jelent. Gyakori jelenség, hogy a problémák megoldását egycsek az alkoholtól várják. Kialakult egy virtus-szemlélet, mely szerint gépjárművezetés közben az ital fogyasztása bocsánatos bűn.

Az alkoholnak, mint élvezeti cikknek euforizáló és gátlásokat oldó hatása van. A gátlások oldódása pedig elmosza a morális és etikai szempon-

tokat, lazul a figyelem, a koncentrációképesség, melynek révén az egyén egy adott helyzetben nem tud megfelelően alkalmazkodni az eseményekhez. Így következhet be az, hogy a rendőrség cserbenhagyásos gázolót keres.

A büntetését évekkkel ezelőtt letöltött fiatalembernek a következő kérdést tettem fel:

— Mennyit títál a gázolás éjszakáján?

— Egy-másfél litert, tisztán.

— Miért hagyta ott az áldozatot? Ha idejében kórházba kerül, az utólagos orvosi vizsgálat szerint még megmenthető lehetett volna!

— Nem tudom — hangzott a kategorikus válasz —, de szinte nem emlékszem semmire. Rémlík viszont, hogy kijöttünk a sörözőből, beültünk a kocsiba és elindultunk. Lehet, hogy ez ösztönös menekülés volt a színhelyről... gyávaóság?

Mit mondjak? A szakrodalomban az áll, hogy a „2,51—3,5 ezreléki véralkohol-koncentráció igen súlyos alkoholos befolyásolás. Szédülés, súlyos egyensúlyzavar, émelygés, hányás. A hangulat nyomott, a tájékozódás és emlékezőképesség zavart. (Az elfogyasztott alkohol mennyisége kb. 1,2—1,3 liter bor)”

Minden egybevág itt. Még a halál is.

Van akít temetnek, és van, aki a büntetését leül, vajon milyen lelkiismerettel? Gyerekek maradnak apa nélkül, szülők gyerekek nélkül.

Vajon a Magyar, az Ady, a Béke utcai gyorshajtók mit mondanak? A Magyar utca és az új 7-es keresztződésében „egycsek” hova sietnek?

A 16 éves korban megszerzett jogosítvány belépőjegy csak. A kérdés: kinek, mikor és hová? Már-már ösznépi játékká vált az utakon, „kinek a kocsjá a gyorsabb”. Aki bírja szuflával, felveszi a versenyt, de a szembejövő vétlen harmadik meghal. Béke poraira??

Csorny József

Boldog gyerekek

Egy érdekes napközi

Kölykök a kifutón.

(Szakonyi Átilla felvétél)

Halk, finom zenére sétálnak a kifutón a gyerekek. Yvett, Viki, Feri, Kamilla, Tomi, Balázs, Gyurika, meg a kis ragyogó szemű Pozsa, aki összpontosít, hiszen annyi mindenre kell ügyelnie egy kisgyereknek.

A magas kifutó széles, de az izgalom eltereli a középtúrtól a kis manókeneket. A divatos gyermekruhák azonban minden követelménynek megfelelnek. Van itt délutáni masnis szövetruha, ünneplő nadrág, pepita mellénnyel, türkiz szabadidő együttes, szírványzsinu siruha. És minden ruhához megfelelő kellék. Ki babáját, ki korcsolyáját, kisa-tóját szorongatja a kezében. A siruhához ugye siléc dukált! A kifutó körül a napközi csoporttársak, a tanító néni, szülők kísérik tekintetükkel a gyereket, aki most boldog, hiszen ünneplik; szerepel, megmutathatja önmagát, de másképpen, mint szokta.

Gyereket látunk, aki többnyire szófogatlan, rendetlen, ott-hagyja a napközis ebédet, eldobja az uzsonnát és nem fülük a foga a házi feladat megírásához. Ő az, aki reggel 7 órakor már úton van, és sokszor csak 9-10 óra múlva tér vissza a családi otthonba. Ő az, aki állandóan szétrúgja a sportcipőjét, s nem akarja tu-

domásul venni, hogy a következő már néhány száz forinttal drágább lesz.

Ez a dívatbemutató viszont egyike azoknak a programoknak, amelyekkel a Hunyadi Általános Iskola napközi nevelői próbálják színesebbé tenni a hosszú, sokszor unalmasnak tűnő délutánokat. Mert a napköziotthon nem lehet csak gyermekmegőrző hely, a lecke megtanulásán túl valami másféle értéket is közvetítenie kell. Így találták ki a Hunyadián a NAPKÖZIS MOZAIK PROGRAMOT, amely a 6-10 éves korú gyerekek szabadidejének újszerű, sokrétű szervezése. Péntek délutánonként — csak az idei tanévben is — már rendeztek a tanító néni családi vetélkedőt, teadélutánt, táncházat, gyermekkönyvheti foglalkozást, megismertették az érdeklődőket a keramikus mesterséggel. S végül következett a dívatbemutató.

A napközi otthonos munkában résztvevő nevelők ezeken a délutánokon a legnehezebb pedagógiai feladatokat egyikét vállallják: a szabadidős tevékenység vezetését. Azért, hogy Yvett, Gyuri, Viki és a többi gyerek ott fenn a dobogón is, meg a táncházban, vagy a könyvtárban jól érezze magát. Gyerekek éreze magát.

Hiszen nincs könnyű életük ezeknek a 6-10 éveseknek! Munkaidejük hosszabb, mint a legtöbb felnőttné, sokszor több a kööttség, mint amennyit életkorukból adódóan károsodás nélkül nyugodt lélekkel el tudnak viselni. Ezért kellene a boldogságot, az örömszerzést sokféle módon megvalósítani a gyermekéletben.

Ugy gondoljuk: a Hunyadi Általános Iskolában jó úton járnak.

Bné

Én nem tudnék kéregetni

Nincs olyan nap, hogy a rádióban a televízióban és a sajtóban ne hallanánk, hogy Antall József úr ne fordulna segítségért valamelyik országhoz. Az indok egyszerű: kölcsönökkel kívánunk kilábalni a gazdasági válságból. Olyan kölcsönt én is szívesen kapnék, amit majd másnak kell visszafizetni. Erre én képtelen lennék, nem úgy mint azok, akik miniszterek. A végösszeg pedig könnyörtelenül emelkedik, és nem látszik szemernyi eredmény sem a javulásra. Hadd aggódjak ezért legalább én, ha már másoknak ettől nem fáj a feje. Sajnos egyelőre csak a munkanélküliek száma emelkedik, de az legalább világszínvonalú sebességgel.

V. J.

Pályaválasztás előtt

A nyolcadikos tanulók osztályfőnöki óráinak, a szülői értekezleteknek, a középiskolai nyílt napoknak, családi beszélgetéseknek témája e hetekben a pályaválasztás: Tudod már, mi leszel? A válasz döntés is, mely legtöbb esetben egy életre szól. Elkel hát a segítségnyújtás a végzős tanulóknak és tanácstalan szülőnek egyaránt. E gondolatot ébrentartva a nagykanizsai Ifjúsági Ház — mint minden évben, most is — pályaismereti vetélkedőre, kiállításra hívta az általános iskolák 8. osztályos tanulóit.

Kósáné Horváth Ágnes, az intézmény munkatársa elmondta, hogy 8 általános iskolából, 3 fős csapatokkal nevezve összesen 39 végzős tanuló ült asztalhoz, hogy játékos formában olyan ismeretekhez jusson, melyekkel bővítheti az iskolában szerzett ismeretanyagot. A cél — mondotta Kósáné — a pályaválasztáshoz közelebb információkat adni: megismertetni egyes szakmákat, foglalko-

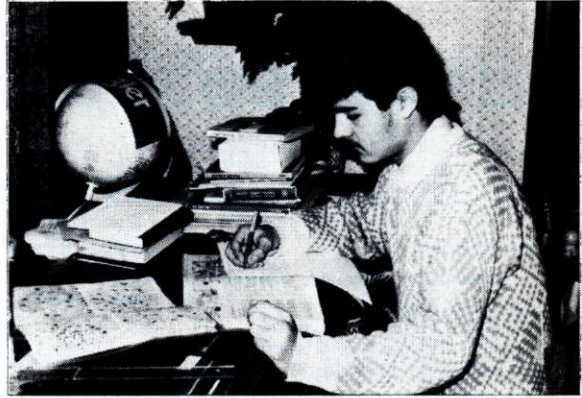
zásokat, iskolákat, munkahelyeket, s bemutatni olyan kevésbé ismert foglalkozásokat, mint a tímár, a kádár, a bogárné stb. Az intézmény a helyi szakmunkásképző intézettel, iskolákkal, számos vállalattal közreműködve e formában kíván segíteni a 14 éves korosztálynak.

Tudod már, mi leszel? A vetélkedő címadó kérdését tettem fel Kiss Norbert 8. osztályos tanulóknak, aki a Nagyrác utcai Általános Iskola első helyezést elért csapatának tagja volt. Otthonában, a tanulóasztal mellett válaszolt:

— Szeretnék továbbtanulni. Először a Batthyány gimnáziumban, s hogy azután hova megyek, majd kiderül.

Norbert négyes tanuló, aktív sportoló, a megyei serdülőcsapatban futballozik. Kedvenc tantárgyai a fizika és a történelem. Ez utóbbról éppen újabb vetélkedőre készül.

— Inkább a történelem érdekel — mondja —, társadalomtörté-

Norbert tovább tanul.

Fotó: Tóth Ferenc

néz szeretnék lenni, amirez perze egyetemi végzettség kell.

Az édesapa villanszerelő a DKG-ban és nem bánkodik, hogy végzős fia nem az ő szakmáját választotta. Talán majd a kisebbik — jegyzi meg, némi reménnyel.

— Ők döntik el, mik szeretnének lenni, nekünk szülőknak pedig az a dolgunk, hogy ebben segítsünk, ahogy a család erejéből telik — teszi még hozzá, nagyot sóhajtván.

Arra a kérdésre, hogy a pályaválasztásban segíthet-e egy ve-

telkedő, vagy szakmai kiállítás, Norbert így válaszol:

— Magam tapasztaltam, hogy igen. A felkészülés folyamán — lehet az iskola- vagy üzemlátogatás, a témához anyaggyűjtés — eddig csak kevésbé ismert szakmákról is tudomást szerezhetünk. Jöhet aztán egy jó gondolat, vagy egy ötlet, amiből döntés is szület-het.

Sok sikert, Norbert, gondoljuk, miközben a fiú máris új könyvoszlopok felé fordul.

T. F.

— „Hallottad? A szépasszony szabad! Érted Te ezt? — Ekkora vagyont darabokra szedni! Ezek nem normálisak!”

Furcsa. Nem az első eset ez, amit hallok. A vagyon mindent és mindenkit tönkre tesz, vagy néhan szorosabbra fűzi a kapcsolatokat? Egy emlék villan fel. A család régi barátja volt egy Vojsek nevű „életművész”. Nagyvonalú ember. Az ötvenes évek végén a százasokat úgy gyűrte a zsebébe, oly hanyag mozdulatlalt, hogy a szegénység minden idegszálával irigyeltük. Aztán jött a hír, hogy válnak. Néhány hónappal később a „művész urat” letartóztatták. A bírósági tárgyaláson minden vagyont elkobozták. Az ágyat, a szekrényt, az asztalt és ezer forintot. Három évvel később szabadult. Néhány év, és a környék leggazdagabb embere lett.

Mi történt? A váláskor vagyont a feleségére és két gyermekére hagyta, de úgy, hogy a pénz befektette lakások vásárlásába; Győr, Budapest, Szeged. A szabadulás után kezdődött minden elől.

Kiért és miért válnak az emberek? Erre keresem a választ. Úgy érzem csak féligazságokat tudok leírni, mert néha a házastársak még önmaguk előtt sem tárják fel a tényleges okokat.

Az esetek többségében a felpe-re a feleség. Nem tudni, a válópercs tárgyalásokon mi és milyen

A szépasszony szabad

súlylal esik latba, de tény, hogy a „véglegesen megromlott” házasságok nem vezetnek minden esetben váláshoz.

A válásról az ember nem beszél — kezdi ismerősöm —, nem tartozik a nagy nyilvánosságra, ez mindenkinek a magánügye — kezdi a beszélgetést egy régi kedves ismerős, majd így folytatja. — Igaz, elváltunk, hivatalosan a törvény adta lehetőségeket kihasználva. Az is az igazsághoz tartozik, hogy változatlanul együttélünk a férjemmel. Az adósságok a kilátástalanság hozta magával a „kiskapu” keresését. Mint egyedül élő és gyereket nevelő nő különféle kedvezményeket élvezek, ezáltal a család anyagi helyzete javult.

— Ne haragudj, ezt nem érzem korrekt dolognak — mondom.

— Ebben igazad van, de a muszáj, a kényszer ráviszi az embert a törvény megkerülésére. Az biztos, hogy feltétlenül szükséges a megfelelő információ. Az ismerősök közt sokan megcsinálják. Ter-

mészetesen végig kell járni a bírósági lépcsőfokokat, ki kell tartani a férj gazdasága, csavargó, italozó, családját elhanyagoló képe mellett.

— Ez enyhén szólva...

— Mondd ki, hazugság...

Egymásra néznek nevetnek. Látják, nem értem, de nem hajlandók a részletekbe bonyolódni. Úgy látszik, a pletyka nem igaz, a szépasszony nem szabad, a vagyon sem csett darabokra. A férjnek nem kellett lakást szerezni, a gyerek is éli megszokott életét.

Mert a szabadságnak ára van. A legnagyobb árat a gyerek fizeti. Gyakori, hogy a hirtelen jött függetlenség egyik vagy másik felet illeti azon az úton, amelynek a végét nem lehet látni.

— Én nagy árat fizettem a szabadságért szól kritikusban B. Györgyné. — A lányomat vesztettem el. Hogy az elején kezdjem. Őt élváltam el. A lakásban maradtam a lányommal. Felmelegítettem egy régi kapcsolatot. Nagyon vigyáztunk, hogy a lányom

akkor 14 évesen — a kettőnk kapcsolatát ne tudja meg. Ez hónapokig ment, minden probléma nélkül. Aztán egy alkalommal éjszaka ránk nyitotta az ajtót. Híztérikus rohamban tört ki. Elmondott minden kurvának, és az apjának adott igazat, hogy elment. Egyre gyakrabban maradt ki, s voltak éjszakák, amikor haza sem jött. Ha számonkértem, hazadozott, és a szemembe vágta: „Talán irigyled, amit csinálok? Addig nem nyugszom, amíg a házidat meg nem szerezem”. Megszerezte. 17 éves fejjel gyereket szült.

— Tulajdonképpen, miért váltak el?

— Vagyon problémákkal kezdődött, egy örökség vitán, aztán folytatódott a kimaradásával. Egyre több lett a vita, a veszekedés. A volt barátom és a lányom elhagyott. Alkalmi kapcsolataim vannak. Lassan megöregszem, a kutyának sem keltek. Nehéz ma olyan férfit találni, aki szabad, de aki szabad az nem lesz bolond lekötni magát, egy újabb házasság nyugtét magával vinni. Ezt megmondták előre már többen. Nehéz újra férjhez menni. Utólag okos lehet az ember; nem jó az, ha nem megy, elváltunk...

Két véletel ez, és nem lettem okosabb. A válások következményei beláthatatlanok. Ki tudja, hogy mikor nagyobb a függetlenség és a kiszolgáltatottság?

Cs. J.

Kizárások és új vezetőség!

Évvégi „hajrá” az SZDSZ városi szervezeténél

A Szabad Demokraták Szövetsége nagykanizsai szervezeti egységének tagjai még novemberben taggyűlésre jöttek össze, azzal a céllal, hogy meghalassák a helyhatósági választásokig bizalmat kapott ügyvivői testület beszámolóját, értékelését az elvégzett munkáról, a nehézségekről, az elért eredményekről. A taggyűlésen Balogh György elnök személyes felelősségét is felvetve beszélt a több hónapig tartó, tagsági kiábrándultságot is okozó tisztulási folyamatról. Még a választási kampány kezdetén is meglévő — a „Solti-ügy” nyomán kialakult, s elrendezéséhez rengeteg időt és energiát felemésztő — lehetetlen állapot fenntartását meg kellett szüntetni. Az SZDSZ-t is kompromittálni szándékozó ügy, valamint egy olyan szervezetben belüli egység kialakítása, mellyel a választásokon eredményesen lehet szerepelni, több elvi és gyakorlati döntés meghozatalát igényelte. Az ügyvivői testület — a tagság segítségével — zömében jó megoldásokat talált, így megfelelő előkészítéssel, szervezéssel nagyban hozzájárult a közismerten sikeres választási eredmények eléréséhez. Ez volt az elnöki értékelés lényege.

Alkőszöndő tisztségviselők köteleessége volt még — tagsági indítványra — Czene Csaba, dr. Kovács Lászlós Zoltán György korábbi ügyvivők helyi szervezetből történő kizárását napirendre tűzni.

— Egy közösségben hosszabb időt eltöltött emberek már elég jól ismerik egymást ahhoz, hogy nemcsak egymás tevékenységéről, de szándékairól, munkájuk mozgatórugóiról is véleményük tudnak alkotni. Ha ez a tevékenység olyan magatartásformában jelenik meg, amelyben a „szabadon, liberálisan” gondolkodók azt hiszik, hogy joguk van a közösség túrelmével, idejével rendszeresen és cinikusan visszaélni, a mások által elutasított, sajátos igazságuk örökös felvetésével a folyamatos, előrevívő munkát megakadályozni, akkor áll elő az a helyzet, amelyet összeférhetetlenségnek neveznek. Ez a helyzet a szervezetben nyilvánvalóan előállt, s gyakorlatilag meg is oldódott, amennyiben „igazi szabad demokratáink” elmaradtak. A gyűlésen titkos szavazással meghozott döntés, hogy hármukat a helyi szervezeti egység tagjai sorából kizárja, más csak ennek a gyakorlatban is megvalósult ténynek, a jogi rögzítésre. Ehhez a kizáráshoz az SZDSZ Alapszabály 14. f. pontja ad lehetőséget, amely kimondja: „A szervezeti egység döntéseit önállóan, saját felelősség-

re hozza meg” — tájékoztatót Balogh György elnök.

Az elnök hozzáfűzte, hogy a választási kampányban a szövetség hitelet veszélyeztető magatartás miatt nyugodtan kezdeményezni lehetne az Országos Tanácsnál a szövetségből történő kizárásukat is, de a szervezet egyelőre nem kíván élni ezzel a lehetőséggel, s részéről az ügyet lezárnak tekintik.

— A döntést 35 tagunk majdnem egyhangúlag, ellenszavazat nélkül hozta meg, ami az összes belépési nyilatkozatot alátámasztólag csak a negyede. A taggyűléseken készített jelenléti íveket végignéve, a legmagasabb részvételi létszám 54 volt, a tagdíjat fizetők száma 82 fő, de közülük többen a gyűléseken nem kívánnak résztvenni. Hogy bármilyen ügyben — amely nemcsak az ügyvivői testületre tartozik — döntést lehessen hozni, már korábban szabályként fogadták el azt, hogy harmincnál több jelenlét már határozatképes taggyűlést jelent. A szervezet örömmel venné, ha a kizártak a Zalai Hírlapban megjelent írásuknak megfelelően megjelenének, ha nem is 30, hanem akár csak 15 támogatóval is — vélekedett Balogh György.

A taggyűlésen sor került az új vezetőség megválasztására is. Először arról döntött a tagság, hogy elnököt és vele együtt hététagú ügyvivői testületet választ, majd a jelölések után titkos szavazással a következő személyek-

nek adott egy évre bizalmat: Elnök: Balogh György. Ügyvivők: Czobor Zoltán, Deisinger József, Ernszt Katalin, dr. Harsányi Tamás, Röst János, Solti Károly.

Az SZDSZ országos vezetése december 1-2-án Szombathelyen tartotta küldött-értekezletét. A több szekcióban folytatott munkában és a plenáris ülésen három kanizsai küldött vett részt: Czobor Zoltán, Deisinger József és Solti Károly ügyvivők.

Élmlényekről, benyomásairól kézzelnyomható nyilatkozatok lapunknak.

Az „A”-szekció munkájában résztvevő CZOBORZOLTÁN így informált:

— Ez a szekció politikai vitát folytatott a közelmúlt politikai eseményeiről, a szabad demokraták politikai irányvonaláról. Megnyitójában Kis János pártelnök elemezte az önkormányzati győzelem és a taxis-blokkáid körülményeit, a kormány tehetetlenségének okait. A párt számára stílusváltást, és az ország számára választási program kidolgozását javasolta — mondta bevezetőben, majd a szövetség vezető politikusainak véleményét jellemezte, emígy:

Tölggyessy Péter: A politikai színteret az Országgyűléstől át kell helyezni egy nemzeti kerekasztalhoz, mivel a kormány legitimitációja a társadalomban a választások óta erősen lecsökkent.

Demszki Gábor: A fővárosi önkormányzat kisebbségi helyzetből történő irányításának lehetőségét elemezte (az SZDSZ—FIDESZ választási győzele után a FIDESZ a kormányzás felelőssége helyett az ellenzéki szerepet választotta, kisebbségben hagyva az SZDSZ-es főpolgármestert).

Pető Iván: „A szabad demokraták parlamenti frakciója nem kíván árnyékkormányt felállítani!”

Magyar Bálint: A vitától távol tartotta magát.

Solt Ottília: „Egy szűk körű vezetésről kollektív vezetésre kell áttérni, ami az ügyvivői testület és a tagság közti távolságot megszünteti.”

Eörsi Mátyas: „Ha én beteg lennék és operációra mennék, inkább választanék sebésznek egy biztos kezű kommunistát, mint egy remegő kezű szabaddemokratát!” — mondta a tudás és a szakértelem védelmében.

Bauer Tamás: „Új nemzeti egységkormányra van szükség, amelyet mind a hat parlamenti pártnak kell támogatni.”

Mécs Imre: „A FIDESZ-szel kapcsolatban az eddigi érzelmi alapokról értelmi alapokra kell helyezni a politikáját.”

Az újraválasztott elnök, Kis János zárszavában tömören így összegezte: El kell fogadtatni a kormányzó pártokkal, illetve a kormánnyal egy alapvető szabadelvűséget (liberális minimum), ami a közös tárgyalási alapot megteremtheti. A küldöttek felszólalásuk révén meghatározták a párt irányvonalát, amely még nem szociáldemokrata, hanem olyan szabadelvűség, ami a kiszolgáltatottakat, hátrányos helyzetűek létbiztonságát is megteremti (szociálliberalizmus).

A „B”-szekció munkájában — amely az Alapszabály módosításával foglalkozott — Deisinger József vett részt. Ő így vont mérlegre:

— A jelenlegi Alapszabályt a szövetség „kinövelte”. A néhány ezres tagságból harminckétezes lett, közel ezer helyi szervezettel. A küldöttek a tíz fejezetet tartalmazó alapszabály-tervezethez több száz módosító javaslatot terjesztettek elő, amely a küldöttgyűlés két hónapon belül összehívására kerülő második fordulója elé kerül megvitatásra, illetve elfogadásra. A tervezet szerint a szövetség legfőbb döntéshozó szerve a Küldöttgyűlés; a szövetség szervezeti egységeinek képviseletét szerve az Országos Tanács; operatív irányító szerve pedig az Ügyvivői Testület.

Az „A”-szekcióban tevékenykedő SOLTI KÁROLY szellemes írással összefoglalásból — helyhiány miatt — csak az utolsó részeket idézzük:

Én azt is láttam Szombathelyen,...

... hogy Mécs fátylaként ragyogott fel az elnökljelöléskor, s ugyanakkor ragyogó MÉCSesként gratulált az öt legyőző Kis Jánosnak,...

... akinek szemüvege mögül mindvégig csillogtak szemei, s nemcsak szavaiból, de tekintetéből is jutott mindenkinek egy-egy kellemes sugár,...

... hogy Tamás „Gazsi” hiányzott (Párisban volt),...

... és hogy — legalább lélekben — Göncz Árpád is velünk volt!

Tihanyi István

Üveggyári választuk

Már-már közhelynek tűnik, hogy a magyar ipar, a gazdaság válságában van. *Bence Péterrel*, a nagykanizsai Üveggyári igazgatójával arról beszélgettünk, hogy a bekövetkező változások mennyire érintik az őt tevékenységüket.

— *Milyennek üli a gyár helyzetét?*
— Gyárunk piaci helyzete a többi üveggyárhoz viszonyítva jó. Azért, mert az elmúlt években is termékeink jelentős részét Nyugat-Európában értékesítettük, a többi üveggyár kevésbé. A mostani piacváltási körülmények között — a szocialista piacra történő értékesítés lecsökkent vagy megszűnt —, mi könnyebben tartjuk magunkat, mert voltak nyugati kapcsolataink, illetve bizonyos termékcsoportoknál sikerült az értékesítést tovább növelnünk. Nagyon komoly gondot jelentett a Szovjetunióba történő laborívű értékesítésének a teljes mértékben való megszűnése, mely hosszú években keresztülbiztos piacot jelentett. Ezt a termelőkapacitást át kellett irányítani olyan termékek gyártására, ami részben beföldön eladható, más részben pedig az igényes nyugat-európai piacon is értékesíthető. Növelni a hálóllaboratóriumi üvegedények Nyugat-Európában történő értékesítését. A hálóllaborívű termelés — amit nyugatra adunk el — összességében elérte az 1 millió dollárt évente. Ezt egy év alatt a kétszeresére sikerült növelni.

— *Ezt azért mostanság nem sok vállalat mondhatja el magáról.*

— Jobb lett volna még ennél is nagyobb arányban növelni az értékesítést, de úgy érzem, hogy ez is igen komoly próbatétel elé állította a dolgozó kollektívát és a vezetőköt is. Igényesebb termékeket kell gyártani, sokkal magasabb színvonalú, mint amit korábban a Szovjetunió elfogadott. Nyilvánvaló, hogy ehhez kell igazítani a műszaki és a személyi feltételeket.

— *És ezek adták?*

— A dolgozók jelentős része magasabb minőségű terméket is tud gyártani, de ezt meg kell szokni, mert más munkastílust követel. A vezetőktől is több odafigyelést igényel. Jobb partnerkapcsolatot kell kialakítani vezető és beosztott között. A mi hálóllaborívű termelésünk készgyártás nagyvolumenben, egyrészt pedig félautomata termelés jelent. Ezek 90 százaléka hazai piacon kerül értékesítésre.

— *A gyárnak milyen a kapcsolata a Pannonglas Rt.-vel?*

— Mi a Pannonglas Ipari részvénytársaság egyik gyára vagyunk. Az öszvagyományt tekintve az Rt.-nek, a vagyon körülbelül 10 százaléka itt van Kanizsán. Nem önállóan gazdálkodik a gyár, a nagyvállalati működési forma határozza meg a mi működésünket is. A viszonyunk — mostani lehetőségeik között — jó. Van, aki ezzel, itt a vállalaton belül sem ért egyet. Én a mostani működési lehetőségeink figyelembe veszem azt is, hogy milyen fejlesztési lehetőségek lesznek a közeljövőben. A növekvő energiaárak mellett, a növekvő piaci elvárások mellett feltétlenül feljleszteni kell a gyártástechnológiát valamennyi területen. Ehhez a nagyvállalat vezetésének segítenie kell az itteni elképzeléseket. Úgy érzem, hogy eddig sikerült megemerni a budapesti vállalatvezetőket annak a fejlesztési koncepcióknak, amit felváltottak.

— *Hallhatnánk erről?*

— Az üvegolesztés nagyon jelentős energiát igénylő ipari tevékenység. Annak ellenére, hogy ipari pozícióinkat kedvezőnek ítélem, a növekvő energiaárak igen komoly gazdálkodási problémát okoznak. Az, hogy november 3-tól 70 százalékkal megnövelték a földgáz köbméterenkénti árát, 36 százalékkal a villamosenergiáét, az 18 millió forint többletkiadást jelentett. Ha ugyanazokat a berendezéseket akarjuk üzemeltetni jövőre, mint az idén, akkor 100 millió forint energiaköltség-növekedést kell elviselni. Ezt az árakat sem uthon, sem külföldön nem lehet beépíteni. A megoldás az, hogy alaposan, szisztematikusan felül kell vizsgálni, hogy hol tudunk a technológián korszerűsíteni, energiát megtakarítani. Egy alternatíva van számunkra, hogy új, világszínvonalú üvegolesztő kemencéket kell nagyon rövid idő alatt építeni, a mostani viszonylag korszerűtlen gáztüzelésű kemencék helyett. Ez — a mostani energiaárak mellett — egy-másfél év alatt megtérülhető teszi egy-egy új kemencének az építését. Olyan kemence-tervet kell vásárolnunk, ami a mostani energiának csak a felét használja fel egy kiló üveg megolvasztására. Ez elodázhatatlan és a jövő évben meg kell lépni, és remélem, hogy sikerül is.

Hol volt, hol nem volt, valamivel az Óperenciás Principális-csatornán innen, volt egyszer egy vár. Am ez nem akármilyen vár volt. Az ellenség bárhogyan is dörmögni a kapuin, lötte ágyúival, az ostromnak mindig ellenállt. Csaka cserbenhagyás és az egyenlenség nyitotta meg kapuit időnként. Volt is híre heted-hét országban ennek az erősnégnek. Aztán egyszer csak végetért a hosszú háborúskodás és a király parancsára teljesen lebontották az épületeit.

Teltek-múltak az évszázadok, a régi bajvivők késői leszármazottai bármire tekintettek nyomát sem látták a várnak, de azért boldog büszkeséggel meséltek az idelátogató idegeneknek a csudás történetéről. Azok csak csóválják a fejüket, érdekes, érdekes, de hol van egy téglá, egy fal, egy oszlop, ami emlékeztet rá?

Adág-adág, míg végül összedugták egy tucatnyian a fejüket, hogy ha már közeleg a vár hitetlen pogányoktól való megszabadításának évszázadlója, építsünk egy emlékeztetőt. De mi?

Ekkor előlépett a Régi Dörmögő Főépítészeti Ökés-vélt és azt javasolta, hogy ne csak egy emléktábla legyen az építésről, hanem egy olyan várkapu, ami megemlékszen az eredeties hasonlún, s olyan megemlékező gerendapalánk körébe, amelyet a beste török sem tudott hajdani szelvényezni. Fügig szaladt a Tucatnyi Ember szája örömben, és megbízta a jólábú Szorgalmas Szervezőt, hogy fusson, kérjen, kombináljon, de főképp építkezzen iziben. Kétszer sem kellett mondania Szorgalmas Szervezőnek, az nyomban összedugta a fejét a Városát Szerető Építészrel, aki felvilágosította, hogy amióta a főnőciaiak olyan eredményesen használták a pénzt, jobb elindulást ő sem tud javasolni. Szaladt jobb-

— Az a hír járja, hogy az önök vállalta kétszer 40 millió kölcsönt vett fel az Rt. részére. Mi ebből az igaz?

— Az Rt. vett fel kölcsönt, ehhez amennyit mi tudtunk, segítettünk. A kanizsai Hitelbankkal elég jó a kapcsolatom. Az félreértés, hogy mi vettük fel a hitelt. A Pannonglas Ipari Rt. vette fel, mely a mi gyárunkon keresztül bonyolította. Ami miatt fel kellett venni az az, nagyon jelentősek a kintlévőségek — hosszú idő óta nem fizettek a beföldi partnerek —, ennek a finanszírozására volt szükség a rövid lejáratú hitelre.

— *Arról is hallani, hogy a dolgozók részvényeket vásárolhatnak, mégpedig a tényleges érték 40 százalékaért.*

— Erről nekem is csak pontosan ennyi információ van. Ennek a kimunkálása most van folyamatban. Végös elhatározás, végös szempontok erről még nem születtek.

— *Minden munkahelyen foglalkoztatja a dolgozókat a létszámléptetés. Várható-e az Üveggyárban is.*

— Várható. Napi probléma nekünk is a létszámléptetés. Az egyik szolgálati üzemben lesz a közeljövőben, illetve az egyik termelőüzemben a termelés részleges leállításai miatt. Az oxigén üzemünk állítjuk le azért, mert korszerűbb, gazdaságosabb oxigén ellátást választunk meg. Itt felszabadul 24 dolgozó, de

szinte valamennyiüknek gyáron belül ajánlottunk más foglalkoztatási lehetőséget. Négy fő volt, aki ezt nem fogadta el. A hópallak I, II, üzemünkben eddig 80 fő foglalkoztatott. Az itt gyártott termékek iránt évről-évre csökken a kereslet. Ebben az évben — a korábbiakhoz viszonyítva — csak 60 százalékat tudtuk értékesíteni a hópallak betéteknek. A nyolcvan ember sorsa komoly gondot okoz nekem is. Itt, gyáron belül kellett megteremteni a foglalkoztatásukat. Olyan termékeket szeretnénk nagyobb mennyiségben gyártani, ami iránt egyre nő a kereslet Nyugat-Európában. Egy német vállalattal kooperációs szerződést kötöttünk, ők hőkancsó termelésünkhöz korszerű gyártóeszközt tudnak biztosítani. Ehhez a berendezéshez kapcsolódó gyártósor területén tudjuk foglalkoztatni a felszabaduló létszám jelentős részét. Nagytömegű elbocsátás nem lesz. Szóba jöhet az is, hogy azok a dolgozók, akiknek két éve van vissza a nyugdíjig és legalább 15 éve itt dolgoznak, kordokvezménnyel nyugdíjba mehetnek. Ez becsültes megoldás, de nem biztos, hogy racionális is. Mert nem biztos, hogy így a legmagasabb szakképzettségű személyzet tudjuk biztosítani egy új gyártósor üzemeltetéséhez...

—marton—

zeledti, amely minden építést lehetlenné tesz, jövőre pedig a zacskó pénz egészépr az zacskóval fog zsu-gorodni.

Híába intette az öléstől a Városát Szerető Építész, hogy veltetését elfogadja, a Szorgalmas Szervező lobogtatva a tervezőtől beváltott a teljesen újjaszerkezelt Magas Hivatalba és kérte az ügyel engedélyezését. Ezt a Magas Hivatal feladata, mondta csillapítólag és elhelyezték az iratok közelegyájára.

A levelek hullottak, a határ deres lett, de az Magas Hivatal hallgatott. Újra elfogyott a túrelme a Szorgalmas Szervezőnek és ravaszul megkérte a Magas Hivatal egyik Benjáminját, hogy szólna az ügy érdekében. És csoda történt. A közégyárban sikeres volt, a Magas Hivatal gyorsan napirendre tűzte az ügyet és átadta pártalant szakértőnek tanulmányozás végett, élükön kivel? A Főfőztész Igazítóvá előlépett Építészrel. O megállapította, a Magas Hivatal azzal elfogadta: a terv rossz, az elhelyezés rossz, itt egészen mást, és egészen máshol, és egészen más okból kell majd pályázatot kiírni és építeni.

Ezúdan az események tényleg felgyorsultak. A „Várkapu” alapítvány megszűnt, az azóta megszorodott pénzeket visszaválták és egyszerre mindenki gondatlan lett és felszabadult.

A Szorgalmas Szervező néha elméláz ezen a histórián. Furcsa város a miénk. Tele volt évtizedekig nehézségek, akadékoskodó emberekkel, aztán jött egy igazi forradalom — reméltük — nyomában minden új lesz, tele szelős, szavukat álló, mindent megoldó, városukat és a történelmi múltjukat szerető és megbecsülő emberekkel.

Dr. Cseke Ferenc

Látogatóban Harangozóné Gelencséry Máriánál

A Hunyadi utcai aprócska múterem valóságos múzeum. A művésznek életének minden fontos állomását őrző emlékek sokasága látható a polcokon, falakon. Számtalan kiállítást megjár és a közönség által még nem ismert festmények, vázlatok, közzétűtök egészen újak és nagyon régiek. A falon a kedvencek, amelyekből a művész nő nem tudott, nem is akart megválni. A festőállványon egy most készülő csendélet vázlat. A képek mellett a falakon kiállítások, művésztelepek emlékeit őrző plakátok, fényképek, zalai motívumokkal festett mázas cserépek abból a korszakból, amikor cserépfestő szakkört vezetett Harangozóné Gelencséry Mária.

— Ez az én birodalmam — mutat körbe. — Az életem nagy részét itt töltöttem, amikor éppen nem tudtam kimenni a természetbe, mert valójában ott szerettem igazán alkotni.

A természet szeretetét a pogányzentpéteri szülői házban szívta magába. Faluját — bár hosszú idő óta városban él — soha nem felejtte. Képein rendre megjelennek a falu dombjai, házai, fái, lakói sajátos megfogalmazásban, egyéni, érdekes színfaktúrával. Minden esetvonásával valamilyen emléket idéz. Érthető ez a kötődés, hiszen ott kezdett rajzolni, ottani tanítójától kapta az első biztatást.

— Visszahúzódtó kisgyerek voltam — meséli. — Játék helyett legszívesebben az ablakunk előtt álló bodzafa tövében kucorogva rajzoltam. Anyám hába akart a gyerekek közé zavarni, én csak rajzoltam. Tanítóm észrevehette bennem valamit, mert sokat biztatott, dicsért, rajzaimat elrakta, sőt, a lakásukat díszítette velük.

A festészetről, a fényképjátekáról, tükrözésekről az első ismereteket Szmetrik József ferdielyi tanár-festőművész jóvoltából szereztem, aki Kanizsára költözésünk után foglalkozott velem nagy türelemmel.

Apogári iskolában Ketting Ferencről tanultam sokat, ám mestertemnek mégis Kling György Munkácsy-díjas festőművészt tartom, akinél öt évig tanultam az or-

szágos hírű Képzőművészeti Szabadiskolában, Budapesten.

— Volt a családban, akitől örökölhette a művészet iránti érzéket?

— Mindkét ágon. Anyai úkapám szépen festett, tőle örökölhette a festészet szeretetét. Anyai úkapám fazekas volt, igazi, tehetséges mesterember, akinek a gyermekeit faragtak, festettek, hímeztek. Innen örökölhette az agyaghoz való vonzódását. Kicsi gyermekkoromban megragadt a figyelmemet az agyag érdekes tulajdonsága, bámultam, ahogy az emberek, állatok lábnyoma megmaradt benne. Ezen felbuzdulva agyagképeket kezdtem csinálni, már nyolc- kilenc éves koromban. Volt olyan „alkotásom”, amelyet a méltóságos úr elvitt, annyira megtetszett neki.

Miután Budapestről visszajött Kanizsára, a festészet mellett folyamatosan tanított. Még akkor is, amikor igazlatlanul, méltánytalanul bántották.

— Huszonöt évig tanítottam Képzőművészeti szakkört vezettem a Hevesi Sándor Művelődési Központban és az Úttörőházban. Nagy munkával lemasoltam a Göcsej Múzeum fazekas gyűjtemé-

Munka közben.

nyéről rengeteg zalai motívumot, ezeket festettük a cserépedényekre, melyekkel tanítványaim 61-ben a Műcsarnokban rendezett országos kiállításon második díjat nyertek. Volt idő, amikor kényeszerből a saját udvaromban tanítottam, de tanítványaim akkor sem hagytak el.

— Harangozóné Gelencséry Mária azon művészek közé tartozik, akik fáradhatatlan szorgalommal, szünet nélkül alkotnak, dolgoznak, képezik magukat, fejlesztik művészetüket.

— Tíz éven keresztül dolgoztam a pedagógusok vöröserényi művésztelepén, két évig Egerváron, aztán Keszthelyen, Pécsen, Tokajban, de elmentem Nagybányára, Máramarosra, Bécsbe, Párizsba is tanulni. Nagy támaszom volt a baka férjem, Harangozó Imre, aki hozzásegített, hogy ennyi helyre eljuthattam.

Gelencséry Mária művészi és pedagógiai munkája elismerésként több alkalommal kapott kitüntetést. 1982-ben felvételt nyert a Képzőművészeti Alapba. Festményeit számos hazai városban és több országban őrzik köz-

intézmények és magánszemélyek.

— Mit jelent önnek a festészel? — Ez az életem, ez tartja a hitet bennem. Úgy érzem, született képességet az embereknek átadva jó ügyet szolgálak. A képeimet ugyan elsősorban a magam kedvére festettem, de azzal a reménységgel, hogy esetleg másoknak is örömet szerezek. A tájképeken kívül szeretek virágokat festeni, emberi arcokat látni bennük. És nagyon szeretem a portrékészítést. Igyekszem kivételet az emberek belső lelkületét az arcukra, a szemükre. Már nem vagyok fiatal, de még szeretnék élni, hogy a világ szépségeit festhessem a magam gyönyörűségére, és az embereknek, akiket szeretek, és akik engem is szeretnek, megbecsülnek.

Harangozóné Gelencséry Mária ösztönösen, tele szenvedéllyel tette és teszi, amit a szíve parancsol. Hite, egyéniségét átható derűs optimizmusa mindig legyőzte a csalódásait. Ma is fiatalos lendülettel, s nagy ambícióval alkot

H. M.

Filmjegyzet

HELLÓ!

Ebben a rohanó, érzéketlen világban — ami ugye, tiszta örültekháza —, úgy látszik csak egy diliházban lehet találkozni valódi emberi érzésekkel, érzelmekkel. Legalábbis ezt sugallja Tony Bill 1989-es — a reklám szerint — diliháza.

Az igaz, hogy a vígjátékok közé sorolható, viszont el kell ismerni, hogy azoknál mégis jóval több.

Végre egy olyan filmet is kifogtak a magyar filmforgalmazók az amerikai filmek tengereiből — mit tengeréből, óceánjából! — amely nem a Magnum által (is) elpuffogatott közhelyekkel (vér, szex, brutalitás)

hívja fel magára a figyelmet. Ezért hát: Helló!

Főhősünk reklámszövegeket gyárt, de egy rosszul sikerült szaktítás teljesen megzavarja a fejét. Keményen ösztinte és szókimonó szlogeneket talál ki, ami miatt főnökei beutalják egy bolondokházába.

A piacon viszont (a véletlenül napvilágra került reklámoknak köszönhetően) bevásárlási roham tör ki. A cég vezetői szeretnék visszaédesgetni bezárattatott alkalmazottjukat, ő azonban már nagyon jól érzi magát új barátai „otthonában”. Újdonsült társai az örökké helló-zó, az autómániás és a csokipofa beutaltak. Ők és az új szerelem — aztán meghódítják

Lököttek

a világot örült szlogenjikkel. Helló!

Romantikus, és rendkívül megható a történet. A két főszereplő — Dudley Moore és Daryl Hannah — nem először bizonyítja kiváló színészi képességeit. Nem ok a főboldondok, akarom mondani, nem ok bolondoznak a legtöbbit, a többiek annál inkább! Minden látogatás szerint több érzelmet lakozik ezekben az örültekben, mint valókunk jóhéjány sivarlelkű „normális” egyedében.

EGY ILYEN diliházba talán még én is szívesen beköltöznék! Lchet, hogy örült vagyok?! Mindencetre: helló!

Lendvai Béla

Egy költő Szekszárdról

Korallszínű ég

Darvas Ferenc versei mellé

Ismerem-e azt az embert, aki gyakran jelenik meg egy megyei újság szerkesztőségében és egyszer tudósítást, máskor valami fontos információt, harmadszor verset hoz. Mit tudok Darvas Ferencről, aki harminc éve él Szekszárdon és naponta vívja az önemészt, marcangoló, belső-külső kínokkal tüzdelte harcot, amit a pálya szélén levők mondhatnak igazán magukénak?

Darvas Ferenc legutóbb egy fűzet vastagságú verskötetettel lépett meg, címe Korallszínű ég. Ötszáz emberhez juthat el az az üzenet, amit Darvas Ferenc kiált. Mind gyakrabban hallani, hogy csökkent a vers tekintélye és egyáltalán, kinek van igénye a költészetre? Cáfoljuk nyomban! Legyen bármilyen apró ünnep, azonnal a vershez nyúlunk, hogy az alkalmat emlékezetesebbé tegyük, nyomtatékot adjunk a percnak. Ezt teszi Darvas Ferenc is. Verseit: (idézük Csányi László lektori véleményét e kötetről) „az egyszerűség: közvetlenség jellemzi, megíthetőség, szerető ragaszkodás a családhoz, a szülőföldhöz. Ez jelenti versei igazi értékét, s ebből következik egyben az is, hogy távol van a mai lírai törekvésektől, nem akar feltétlenül modern lenni, ahogy a

megszokott értelemben a hagyományos formákhoz sem ragaszkodik, mindig azt írja, amiről úgy érzi, életében és zaklatott korunkban versebe kívánkozik.”

A versírás — szömvűvészet. Darvas Ferenc olvasói bizonyára többször találkoznak olyan gondolatokkal, amelyekre azt mondják: megéltem magam is. Ez az a pont, amikor a két ember azonosan rezdül és ezen a ponton dől el, ki kapott az élettől olyan talantumulást, amivel kereskednie kell. Kérdés: a műszaki pálya hétköznapjai, mennyire teszik alkalmassá a perccet, hogy a szavak szavakat szüljenek? Lehet-e olyan erős hite bárkinek önmagában, hogy leküzdjön minden megbélyegző mosolyt, vállrándítást, gáncsolást? Elgondol-e a mustármagnyi remény, hogy helyet találjon idővel, a versformákra alakított gondolat?

Válaszokat keres, talá-e kötetében Darvas Ferenc, aki, mint vallja: „mondandóm mindig egyértelmű, az egyszerűen megfogalmazott mindennapiság felvillanása, érzelmi képek által.” Ezt vállalta és teljesítette e kötetben mely munkásságának ez állomásán összefoglaló gyűjtemény.

— decsi —

Darvas Ferenc

Megismerhetsz

Itt és most megismerhetsz olvashatod elektronok csipete és csipézte gondolataimat, láthatod tenyered kapavágott kéregre érett barna barázdáit ázott sebeimet lelke mélyében összegyűjtött drága ocscukat egyszerűnek vélt drágaságokat úgy mint boltosnál megkapod, ha figyelsz és értően hallgatsz megismerheted egy Senkinék egy Valakinek sem mondhatóan de mégis mindenkinek szólónak tévelygéseit, gyarlóságait gyötrelmeit vagy örömeit, emberhez embernek szólónak kívánságait, féltő intelmeit, nos kérlek figyelj és hallgass sorok sorsok sodrásában rejtvé és rejtetlenül vagy Te, Ő és Ők Ti értően és Ti féltően figyelők.

Az emlékévé summája

Történeti konferencia Kanizsán

Dr. Kereskai István polgármester üdvözli a konferencia résztvevőit.

(Fotó: Szakonyi Attila)

A város méltó módon a török iga lerázásának 300-ik évfordulóját: tudományos ülést szervezett a jeles alkalomra.

Az 1690-es esztendő ama bizonyos napjáról így ír a krónikás: „Az átadás ünnepélyes szertartásait a Rácváros egyik gyümölcsösében terített fényes ebéd fejezte be, amelyen az átadásig a 4000-ról 600 főre apadt várórség is résztvett. Ebéd után a 400 török, 800 magyar lovas fedezete mellett, máhás szekerük hosszú oszlopával elvonult Légrád felé, örökre búcsút mondvá a kanizsai várnak.”

A törökök, mint megalázó kutyák, emlékéremre kerültek, és Viktória istenasszony lábához térdeltek. A város szabad lett, de a béke csak viszonylagosan alakult. Az eltelt 300 év alatt Kanizsa sorsa lett, hogy ritkán tudta felküzdeni magát az öt megillet helyre a vidéki magyar városok sorában.

1990 tehát a jubileumi számvetés, a történelmi és helyzeti adottságok kihasználásának vizsgálata is lett.

A helyi Thury György Múzeum tudományos munkatársai rangos és hozzáértő partnereket találtak a Magyar Tudományos Akadémia Pécsi Akadémiai Bizottsága, a Nagykanizsa Városi Tanács, majd Polgármesteri Hivatal, a helyi Városvédő Egyesület és a Magyar Hitelbank Rt. Nagykanizsai Igazgatósága testületében a programozatot megvalósításához. Április 13-án en-ékkiallított nyílt

a Vasemberházban, ezt megelőzően emlékérem kiadására került sor. Év közben szinte teljesen befejeződött a Romlottvár helyreállítása, az erről szóló monográfia kiadása azonban csak jövőre várható. Október 30-án Farkas Ferenc zeneszerző évfordulós Katonakantáta című művének hangversenyén ünnepelhetek a zeneszerető kanizsaiak.

November 30-án és december 1-jén magas szintű kétnapos tudományos konferenciával zárult a jubileumi programsor. A Helyőrségi Klubban rendezett tudományos előadások a Dél-Dunántúl 16-17. századi történelmébe ágyazva foglalkoztak a kanizsai vár építésével, hadászati jelentőségével, a végvári védővonal törökkori helyzetével, valamint a törökök, később a császáriak hadi útjával. Az előadók a tudományos élet rangos képviselői voltak, a Magyar Nemzeti Múzeum, a Budapesti Történeti Múzeum, az MTA, a JATE, az ELTE, valamint a Hadtörténeti Múzeum képviseletében. Ausztriából és Jugoszláviából is érkezett két professzor, akik Kanizsát, mint török közigazgatási központot és felszabadult várat mutatták be.

A tudományos konferencia végén a házigazdák léptek emelvényre, tanúbizonyságot tettek arról, hogy a kanizsai Városvédő Egyesület — ismerve a város múltját, átlátva jelenét — a jövőt kívánja segíteni.

Kende Márton is megkapta a cédulát, amilyent az utca embereinek a fele is kapott, meg a fél falu lakói. Elolvasta, elhalványodva nézte a betűket; leült, mert reszketés fogta el. Átszaladt a szomszédba, Cserjésekhez. Mutatja Márton a cédulát, s látta: Cserjés szótlanul ül az asztalnál; nem fogadta Márton köszönését; talán nem is látta, hogy valaki bejött hozzájuk. — „Ti is kaptatok...ilyent?” — kérdezte Cserjésné, aki az urával szemben ült az asztalnál; két karja az asztalon, előtük a kapott cédula. — „Megkaptuk; a fél utca jajgat.” — „Maguk — mennek?” — „Nem akarunk menni; nem megyünk; összeszaladtam a fél utcán: onnan is ez a hang...halálos ijedelmét zúdítottak ránk; nem megyünk a házukból; maradunk a faluban” — aztán hozzátették: „a nagy zajgásban hallani, hogy aki ilyen cédulát kapott, annak el kell mennie a házból, a faluból, ebből az országból”. — Márton megkérdezte: „Ti mentek, vagy maradtok?”

Márton összeszaladt a házsor; a szemben lakó Ferkóéktól jött ki elkécsredetten. „Ti — mit határozatok?” — kérdezte Ferkót, aki azt felelte: „A szívem szakad, de azt kell mondanom, hogy...nem engednek a cédulából...rendelet, parancs; maradnék...maradok is, egyelőre. Márton, de érzem, tudom: el kell majd mennünk” — „Miért kellene? Maradjatok. Összeállunk ilyen cédulások, és maradunk. A házat, kertet, a földeket, bútortokat, állatokat, meg a hűséges, kedves kutyánkat nem viethetik el” — „Meglátom” — ennyit mondott Kurucz Ferkó, Mártonékkal szemben levő házban.

Kuruczné is az előszobában várt a tanácselnöki ajtó kitarulására. „Maga is a tanácselnökre vár? Hogyan hogy...az elnökhöz jön? A maga ügyében? Csak kérdezem, mert ilyet még nem értem” — mondta barátságosan Ollé Jánosné. Kuruczné az ülésben tartott kezében megszorította a két írat-félét; meg is emelte a papírokat: lássa Olléné: más valakie az írat. „Á, nem a magunk ügyében járók itt; aki nem jöhetett el, helyette vagyok itt” — mondta Kuruczné.

„Hát te mit hoztál?” — mondta ijedten Kurucz Ferkó, tanácselnök; észbe kapott: otthon, náluk nincs olyan dolog, pánasz, ügy, melyet...papírokkal kellene elintézni. „Ezt hoztam. Márton felesége átszaladt hozzám; arra kért: Márton ügyét intézd el. Ezért jöttem”. A tanácselnök félve vette át a kérelmet, szeme ijedten szaladgált a szavakon. Elolvasta, de nem a szavakra gondolt Kurucz, hanem Kende Mártonra.

„Még mindig? Még mindig? — Mondd meg Mártonnénak: kérelmét azonnal elintézem; jöjjön el érte Kende, vagy a felesége” — „Márton — nem jön; nem megy sehová; azt mondta, üzente felesége által az egész világnak: jöjjön el hozzájuk a tanácseltnő; ő intézzen el mindent...de Kende Márton ehhez a tanácselnökhöz nem megy. Hiszen tudod, miért mondta. „Nagyon is jól tudom”.

...Márton hajadonfőtt szaladt át Kuruczékhoz, remegő szájjal jajgatta: „... Ferkó, ne menj sehová; maradj itthon; az utcában néhányan itthon maradunk...Apád meghalt az első viágháborúban; az enyém is...most meg mindent itt kell hagynom, mindenemből semmim sem marad...az utca, a fél falu az égre jajgat, velük együtt én is:...ha van Isten az égben, akkor az a mindenható Isten miért engedte meg ezt a halálos veszedelmet? Mindenható, mondták, miért is nem akadályozta meg az első világháborút? Miért nem? Most megint ránkzúdult a halálos veszedelem...hová tegyem lovaimat? Mi legyen a disznókkal, baromfival? ...két tehenem, borjú áll az istállóban...gabonám a padlón...galambjaimat is el kell vinnem? Ez a hűséges Bundás, ez — észrevette a veszedelmet. A határból hazajövet, messziről észrevette kocsinakat; örömben szűkölt...kutyamarakodáskor eltört a láb: fájalmában nyöszörgött...és megérezte a földrengést, a helybeli tüzet...félelmében, mint most, vonított.

Nem az elintézett kérvény papírját nézte, hanem Márton levelet...az „J”, „I”, „K” betűk szárai a magasba kacskaringózó lángokat hozták eléje...a faluszéli ember megörült: állatait kiengedte; bútorait: az ágyakat, asztal fejzésvél szétverte...kényszerzubbonyba húzták, s elvitték...A betűk vonalai kígyókká változtak...Az a másik, ott a falu szélén, miután a községhezán összeverekedett a kitlepítést intézőkkel...istállójából, öblből, az udvarról az utcára kergette állatait, azzal fogta magát, s két hordó petróleummal végiglocsolta a szobákat, a fészt, a pajtát, a kazlat...A tüztől két ház is leégett... „Ami nem lehet az enyém, senkié sem lesz!” — mondta az esztévesztett ember.

Az elnök előtt elszálltak ezek a megremegtető képek; markát égették Kende Márton betűi. — Egy faluba telepítették őket: Márton magábarokadtan élt: Kuruczékkal nem beszélt. Azokban a napokban, az új faluban, új országban, vadidegen emberek közt; ahol soha sem jártak, Kurucz gazda kocsijával jött a határból; Kende Márton ment vele szemben. Kurucz megállt, mert nem tudott kitérni; ezt a valamiket két kocsinym szélésre hagyott dűlőutat az emberek két oldalról egyre messzebb vitték a barázdát; a dűlőútból mindig leharaptak két-három ásonyotom, az ékszfogot nem tudott megfordulni az egyre keskenyödő úton, kénytelen volt a szemben levő dűlő gabonás, kukoricás földjén megfordulni, legyúrva a vetést, a lábón álló búzát, kukoricát.

Kurucz lelépett a kocsirol; a kisafáról levette a lovak istrángját, azzal se jönnap, se semmi, Márton kocsijához lépett, s csendben mondta: „Vessük el a kocsid farát; jobbra farolsz; nem kell a gabonában gyúratkolódnod; magam is jobbra farok — kitérhetünk egymás útból.”

A kocsirod hátulsó kiálló végét megmarkolva, egymásnak szemben állva, elvetették Márton kocsijáának a farát. Kende gaz-

da most szedte össze szavait; eddig azt se tudta, kell-e szólnia Kuruczhoz. — „Most még csak-csak; legközelebb azonban nem fordulhatunk erre a dűlőútra” — ennyit mondott Márton. „Hogyhogy?” — „Úgy, hogy a barázdáeszek szájak ezt a dűlőutat gyalogút-keskenyre ráglák... Aztán egymás vetésében fognak gázolni.” — Kurucz szólni akart, de Márton az ülésdeszka felé lépett, csak egyet, mert egy lépés után szó nélkül kezét fogott Kende felé.

Aznap, a partra felszaladt szérún, a szőlőskertben ült Kurucz, a hatalmas diófa alatt, amely diófa óriási kalap és esernyő volt, egyben „háromzásokos”, olykor „kilenczásokos” volt a neve, mivel megtermette, megadta a kilencz szájak diót, immár a ház harmadik gazdjának, akik elmentek, de a vén diófa maradt. A diófa alatt padon ült; végignézett a csupavirág udvaron, mikor látta, hogy valaki benyit a drótonatú kapun; baljában valamilyen ismeretlenes: kődarab, vagy fél-téglát? Nem lehet se kivenni, se tudni. — „Jobbkezeben meg...megnevezhetetlen bot, ami pálcza is lehet, de vékony-rövid almaverő póznának is mondhatni, és ezzel az ütleggel rásuhint az udvar lehajló elvirágozott, nyaklottfejú virágokra, és se lát, se hall, csak nyomakodik a diófához, mert a kapuból látta: ott Kurucz Ferkó. Kuruczné és Marika lányuk a konyhában vannak; azt se tudták, kire eszabol Bodri.

Kurucz megismerte Kendét; látta kezében a furkósbotot, s maga is kézbe kapta a szőlőkarót. Márton a diófa alá ért, kalapját hátratólta, s köszönt: „Jöreggelt így dél felé”. „Dél felé is jó a jöreggelt” — fogadta Márton szavát. Kende állt; gondolkozott, aztán elhajította virágfejeket verő botját; Ferkó is eldobta a szőlőkarót. — „Üljünk le” — mondta röviden Márton, de a padon ülve máris megtalálta a beszédet, melyet elmond Kurucznak, akivel eddig majd fél életem át szót se váltott.

Szőlőmetsző ollóra volt szükségem; a régi éle nagyon is kicsorult, betonra esett az olló, a kés vége lapattant. Szőlőmetsző ollót kell vennem; ezt csak úgy magamnak mondtam, emlékszem: talán a fiam se hallotta, hiszen csak magamnak mondtam, amit mondtam. Rét két napra az asztalon találtam a metszőollót; láttam: használt, de olyan marokba helyezkedő, amit úgy mondanak: tenyérbe passzoló. Rövid leszek. Fiam jövedvűven mondta, hogy...igen, kölcsönkérte, ti meg éppen nem használtátok...kölcsönadtátok a szőlőmetszőt. Erről ennyit mondhatok. Visszahoztam a szőlőmetszőt...megköszöntem. „Most tudom, hogy kölcsönadtuk a metszőt; máskor is adjuk” — Kurucz is röviden válaszolt.

...és mond meg Marika lányodnak: százsor találkozzak fiammal itt, a diófa alatt, szegégydeszer találkozzanak... „Hol? Kell ennél megéjtően szebb hely? — „Hol találkozzanak szegégydeszer? — előtéd, Ferkó, előtéd. Írd be, add össze őket. Ebben maradjunk” — fejezte be „előadását” Márton, azzal kezét fogott Ferkóval, egy-két-kilencz szóval számbavette Kuruczékat, az egész életet, másodszor is kezét adott Márton, most azt a kézirandást adta. — Kurucz és Marika a konyhablakból nézték Kendét, aki hajadonfőtt, bot nélkül lépkedett. „Itt hagyta a kalapját. Kölcsönbe” — mondta Kurucz. Kende betette maga után az utcaajtót; Kurucz meg, a diófa alól kezébe hozta Márton ottfejtett kalapját. Marika majd visszaviszi.

Pf.:74

Egy kis összevisszaság

Tisztelt Szerkesztőség!

Lapjuk — köszönet a figyelmes tájékoztatásért — hetente rendszeresen közli a város kulturális, sport és egyéb intézményeinek műsorajánlatát. Emellett, nem sajnálva még 6 forintot, vevője vagyok a havonta kiadott Nagykanizsai Műsorfüzetnek is. Mivel ez utóbbi általában egy hetet késik, a KANIZSA pótolja ezt a hiányosságot. S aki a lapot nem olvassa, miért kell annak az említett késésért bosszankodnia?

Vagy a hónap végén, vagy már elsején szeretnénk tudni a műsorfüzetből az első heti programot is — nem utólag. Feltehetően a művelődési házak, mozik, sport intézmények már időben tudják havi programjaikat, és azt a kiadó felé így is továbbítják.

Ha már rászántam magam e levél megírására, még néhány észrevételem lenne: Ami a sorrendet illeti — HSMK, TIT, szentmisék, aztán ismét művelődési házak, majd sport, aztán újból egy intézmény, végül ismét egy kis összevisszaság — nem éppen szerencsés megoldás. Korábban így volt, most talán elkerülte a kiadók figyelmét, hogy az ajánlók telefonszámjai is hiányoznak a műsorfüzet lapjairól.

Azzal teljes mértékben egyetértek, hogy a hirdetések között szereplő jéghideg Coca-Cola az igazi, viszont a műsorfüzettel úgy ahogy most van, már nem egészen.

Kérem segítő szándékú levelem közlését!

Súlyom András

Magánvállalkozásban:

FOTOLUX minilabor

a Dél-zalai Áruházban

December 3-án délelőtt került sor a Dél-zalai Áruház főbejárata melletti kis — bérbeadott — helyiségben annak a FOTOLUX minilabornak ünnepélyes megnyitására, amelyet az ismert kanizsai fotós, Vastag Zoltán felesége, fényképész magánvállalkozó üzemeltet.

A megnyitót követő sajtótájékoztatóra a Vasemberházban került sor, amelyen a sajtó munkatársain kívül néhány kanizsai szerv képviselője, valamint a Fővárosi Fotó Vállalat három vezetője vett részt.

— A mai nap jelentős állomás vállalatunk és Nagykanizsa életében. A minilabor a világ bármely városában megállná a helyét. A Japánban készült gépek közül a negatív hívógép teljesen automatikus, a papírgép technikája pedig tökéletes. Ez ma a legkorsze-

rűbb rendszer a világon! Az országban több magánfotóssal vagyunk üzleti kapcsolatban. Ilyen a Vastag-család is Kanizsán. Szakismeretük, felkészültségük, üzleti készségük garancia arra, hogy a rendszert bérleti szerződés formájában nyugodtan rájuk bizzuk — mondta többek között Erdélyi László Attila, a FŐFOTÓ igazgatója.

Vastag Zoltánnak kissé meghatóda köszönet meg a bizalmat, és ígéretet tett arra, hogy alkalmazottjával karöltve legjobb tudásuk szerint, a lakosság meglepődésére végzik munkájukat.

A FUJI minilabor-rendszerrel egyébként néhány perc leforgása alatt készítenek igazolvány-fényképet, s mindössze egy óra alatt hívnak elő filmeket, illetve készítenek belőlük képeket!

(tíhanyi)

A FOTOLUX minilabor egyetlen alkalmazottja, Szerdahelyi Rita gépkezelés közben.

Fotó: Szakony Attila

Tanító néni a pult mögött...

Nem meggazdagodni, tisztességesen megélni

Egy bátor tanító

... és kint a gyerekek.

(Fotó: Tóth Ferenc)

Az egyszerű, izléses meghívót a levélszekrényemben találtam. FINCSI FAGYIZÓ nyílik Kiskánizsán, a Kőrös utca 68-ban. Édességek, sütemények, ingyenes fagyaltkóstoló — miutagadás, nekem való invitálás. Mikor a 19-es buszra szállok, még szakad az eső. Sebaj! A végállomáson sem kell kérdeznem, merre menjek: kis eligazító táblák jelzik a célt. Jó pont a kitalálónak.

Még nincs tíz óra, de már gyerekek hada gyülekezik az utcán. Kint is, bent is nagy az izgalom. A fiatal, csinos tulajdonosnő Nagyné Mészégető Márta és édesanyja már fehér köpenyben a pult mögött. S kicsoda véletlen! Mikorra a kulcs fordul a zárban és kikerül a NYITVA tábla, már ragyogóan süt a Nap. Nem is lehetne szebbet elképzelni egy új vállalkozás kezdetéhez. Jön az első, majd a sokadik vendég. Ingyenes a fagyó és a gyerekek egy rágót is kapnak ajándékba. Az édesanya izgatott, a sütemény késik, pedig... na, mindegy, ezt meg kell szokni. Az édesapa és a férj a „tarték haderő”, ugranak, ha segítség kell. Velük beszélgetek, mert az „ostromállapot” eltart egy ideig.

Márta pedagógus a Nagyrác Utcai Általános Iskolában. A fiatalok családi háza adott volt, ehhez kellett a szülői ötlet, aztán a közös összefogás, kölcsönök, és az eredmény egy izlésesen berendezett kis üzlet. A cél nem a gyors meggazdagodás, hanem tisztességes megélhetés a fiataloknak, és kisgyermekkel,

és a nyugdíjas szülőknél — ahogy a beszélgetésből kiderül.

— Úgy gondolom — mondja a férj —, régi igénytelégünk ki, hiszen a környéken, Kiskánizsának ezen az újonnan betelepült részén nincs hasonló jellegű üzlet. Sok itt a gyerek, rájuk is gondoltunk. Fagyalt, cukrászatiemények, üdítők, kávé, apró hazai és külföldi édességek, cukorkák, csokoládé, rágó kapható egyelőre. Sütemény, torta, előre is rendelhető. Áraink a belvárosiakhoz képest szolidabbak.

Az édesapától tudom, hogy az induláshoz sok segítséget kaptak a Kanizsán közelmúltban alakult Finomságok Kft-től. Segítettek a dekorációban, a berendezésben, a választékbővívésben, s több száz adag fagyalttal a nyitás sikeréhez is hozzájárultak. Az általuk készített, máris közkedvelt svéd fagyaltból árulnak tölecsérben és hazavihető formában. A jelszó az is lehetne: a fagyalt nem szezonár! Ennek a két kisgyermek örül a legjobban, hiszen — kicsoda álom — házukban a sok-sok finomság.

A további elképzelés pedig — ahogy az ületkekkel tele édesanya elmondta — saját készítésű olasz krémfagyalttal meglepni a környékbelieket, az idelátogatót.

Új színpolati gazdagodott Kiskánizsa. Az első napi látogatók számból ítélve arra a következtetésre jutottam, kellett ez a kis üzlet. Időben valósult meg az ötlet a környékbeliek öröme.

Tóth Ferenc

APEH-morzsaák

(Ahol a demokrácia még utópia)

Aggasztó módon megnőtt a vágyon elleni bűncselekmények száma. Sokan és egyre többen kérték, hogy forduljak az illetékesekhez, mit csináljanak?

A kérdést tett követte, hiszen volt egy ötletem. Egyszerű és ésszerű — gondoltam én. Ha lakásunk vagyonvédelmi biztosítására pénzt költünk, akkor a mai viszonyok között pl. a csatolt APEH számlák révén az adóból leírható költségként kezelhetnénk ezt. A nagykanizsai APEH irodájában azonban meglepetés ért.

Kopogtattam és köszöntem, ahogy jobb helyeken illik. Az ott dolgozó két úriember közül (valószínűleg a mérgesebb) így kiabált rám: Nincs félfogadás!

Elnézést kértem és közöltem,

hogy újságíró vagyok. A válasz az volt, hogy ő meg a Piusz pápa. Kérdéznem nem engedett.

Kollégája, aki úgy látszik, józambb volt megkérdezte, mire vagyok kíváncsi. Előadtam az adóból leírható beruházások ötletét. A válasz:

— Ugyan miért kellene az APEH-nek ilyen esetekben adóvisszatérítést adni? Mi közünk van ahhoz, hogy ki mennyit költ a lakására? Ennyi.

Megjegyeztem azonban, hogy a történeteket megírom. Egész nyugodtan — volt a válasz, ezért adom közre. De hadd vonjam le következtetéseimet is az eset kapcsán.

Tehát félfogadás nem volt, így ügyfél nem bosszanthatta az urakat, főleg nem ebéd után. Ezért vagy az ebéd volt rossz, vagy egyéni gondjait vitték munkahelyükre, ami

emberileg érthető, de a hivatalban mégis csak hiba. Mi van akkor, ha ilyen idegi állapotban hibát vétenek és az állampolgároknak utólagosan okoznak kellemetlenségeket? Egyébként sincs magyarázat az ilyen viselkedésre. Tudomásom szerint az APEH-t, a hivatalt, nem mi kértük. Az ott dolgozó munkabéretét is nekünk kell megtermelni. Az a legkevésbé tehát, hogy udvariasan fogadjanak.

A bűnözési hullám nő, a rendőrség tehetetlen, ezért az állampolgár védekezik. Nem lenne ésszerű, hogy az államtól átvállalt feladatok költségeit az állami hivatal jóváírja.

A Hivatal azonban kidobja a polgárt. Mert Magyarországon, úgy tűnik, semmi sem számít.

V. J.

Ugye, megmondták, Miniszter úr!

A pénzügyminiszter leköszönt. Minden hátsó gondolat nélkül írom: ezt kellett tennie. Az országának valóban a pénzügyi helyzete a legaggasztóbb. De a pénzügyminiszter áldozat, aki egy sor hibás kormányzati döntés (vagy nem döntés) miatt kényszerült lemondani.

Viszont, aki a gazdaságért felelős, még miniszter. Pedig ha nem lesz jó gazdasági program, a következő pénzügyminiszter is csak átszállójegyet válthat a bársonyszékbe. A tárcák csak együtt ütőképesek. Hiszen az épület összedőlhet, ha valamelyik iparos rosszul dolgozik.

V. J.

Legújabb félelmünk

Meg kell barátkoznunk egy eddig nem ismert gondolattal. Biztonságban vannak-e ingóságaink, házuk, lakásunk, addig, míg a munkahelyeken dolgozunk? Állandó beszédtema ez. Érdemes lenne odafigyelni hát, hogy mi aggasztja az embereket. A félelem, amely már a munkahelyekre is belopózott, lazul a figyelem, nő a balesetveszély, romlik a teljesítmény.

Önkormányzatok, ezért figyelem! A közbiztonság erősítésére sokkal nagyobb figyelmet szíveskedjenek fordítani! A várható nélkülözést is csak akkor lehet elviselni, ha biztonság lesz. A félelem rossz tanácsadó.

V. J.

„Roncstemető tér”

Nagykanizsán a Sneff téren legalább tíz éve áll az út szélén az IZ 84-52 forgalmi rendszámú Skoda személygépkocsi. A szétcséves végső stádiumában van, évek óta abroncsokon ül a valaha jobb sorsra érdemes gépkocsi. 1991-től elég komoly összeg lesz a gépjárműadó és a biztosítás. Melyik lesz az egyszerűbb és jobb megoldás? Méltóképre vinni ezt a kocsit, vagy évente kifizetni a kb. 10.000 Ft-ot. Esetleg leadják a rendszámtábláját, kivonják a forgalomból, és akkor állhat tovább még vagy tíz évig, míg az enyészet lassan és teljesen eltünteti, ha csak el nem viszik mások, akiknek a szemét bántja? Ki tudja? A kocsit őrzi a teret az idők végeztéig.

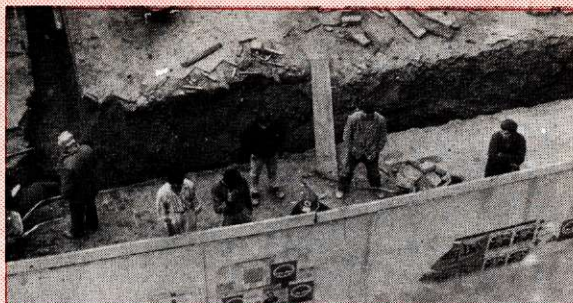
V. J.

— Csak akkor leszek a feleséged, ha Kft. igazgató leszel.

Kádár és a paprikáskrumpli

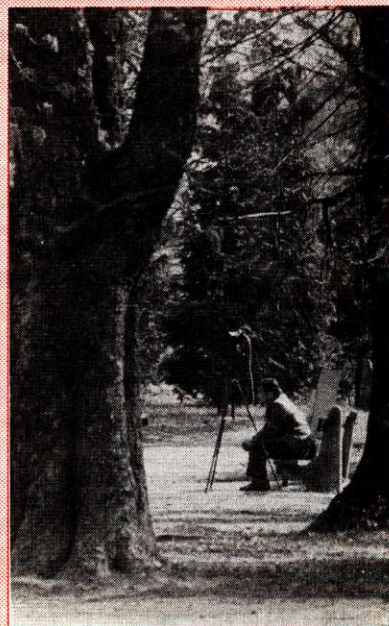
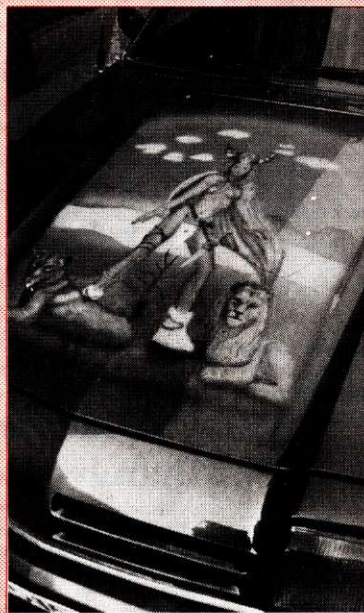
Ki ne emlékezne Kádár János régi mondására, hogy ha paprikáskrumpli, akkor az legyen paprikáskrumpli! Mondta ezt akkor, amikor egy kis nadrágszűj meghúzást kért tőlük. Azóta több mint tíz év tel el és a nadrágszűj húzása tovább tart, pedig hol van már Kádár apánk. Milliiónak nincs már nadrágszűjja sem, amit húzhatnának. Egyébként nem mondom, hogy a paprikáskrumpli rossz étel, de tíz évig? Milliók vállalták, hogy később legyen hús is, de az a hús ma is csak azok asztalára kerül, akik bennünket próbálnak lebeszélteni a hüsvésről. Ez mára annyira sikerült, hogy jövőre jó esélyünk van arra, hogy nagyon sokunknak már csak a kenyérhéja maradjon. Hol lesz arra már a paprikáskrumpli? És azzal a kenyérhéjával igazán nehéz lesz Európához felzárkózni. Az elkövetett hibák és a család asztalára került étel nagyon szorosan összefüggenek...

V. J.

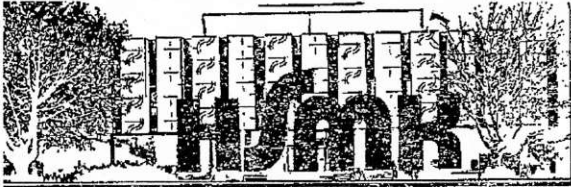

LESKELŐDÜNK

(Szakony Attila felvételei.)

Műsorajánlat

HEVESI SÁNDOR MŰVELŐDÉSI KÖZPONT

Széchenyi tér 5—9. Pénztár nyitva: 15-19 óráig

December 14-én 14 órakor: Önkormányzati Népfőiskola: „Önkormányzatok helye és szerepe a magyar társadalomban.” Előadó: Kukuró István alkotmányjogász.

December 14-30: Fülöp Ilona grafikusművész és Návai Sándor szobrászművész kiállítása.

December 15-én 16 órakor: Gyermekteaház. Tüske Böki Báb-együttes műsora (karácsonyi ajándékok készítése).

December 17-én 17 óra: Az „Antik bölcsék, gondolatok, aforizmák” előadássorozat keretében: Bibliái érdekességek c. előadás. Előadó: Pais István, az ELTE docense.

December 17-én 19 órakor: Rejtő Jenő: Aki mer, az nyer — vigjáték, a Népszínház előadásában (Bródy-bérlét).

December 17-én 19 órakor: Karácsonyi koncert a Felsővárosi templomban. Közreműködnek: Városi Szimfonikus Zenekar, HSMK Vegyeskara, Csurgói nőikar, Zenebarátok Kamarakórusa, Pedagógus nőikar.

December 18-án 17.30 órakor: a „Füben, fában orvosság” c. előadássorozat keretében: Természetgyógyászat. Előadó: Csösz Tóth Imre pacsai természetgyógyász.

December 20-án 18 órakor: „Vidéki béke”, az Igricek önálló estje. Vendég: Dinnyes József dalénekes.

Erkel Ferenc Olajipari Művelődési Ház

December 15, 18 óra: Rock and roll klub.

December 16, 10-12 óra: Számítógépes játék és video gyerekeknek.

Kodály Zoltán Művelődési Ház

December 19, 15.30 óra: Karácsonyi ünnepség. Közreműködik: a Felsővárosi templom plébánosa, valamint kántora által betanított gyermekesport, és az Állami Zeneiskola hangszeres növendékei Németh Ferenc zenetanár vezetésével.

Ifjúsági Ház

December 14-31: Iskolatörténeti kiállítás a Thury György Múzeum anyagából.

December 14-31: Vágó Marianna amatőr festő kiállítása.

December 18, 9 óra: Ping-pong bajnokság általános iskolásoknak.

December 19, 9 óra: Ajándékkészítés karácsonyra (ollót, ragasztót vinni kell).

Minden szombaton 10-12 óráig: LUTRA csere-bere klub a földszinti előcsarnokban.

Helyőrségi Klub

December 14-27: Korpavári Attila amatőr festőművész kiállítása a Mini Galériában. Megtekinthető (vasárnap kivételével) naponta 15-20 óráig.

Apolló Filmcentrum

Apolló mozi:

Előadások kezdete: 16, 18, 20 óra.

December 14-16: A kis habléány (amerikai). Pénteken 16 és 18 óra; szombat-vasárnap: 14, 16, 18 óra.

December 14-16, 20 órakor: Metamorfózis (olasz, 18 éven felülieknek!).

December 17-20: Még drágább az életed! (amerikai, 16 éven felülieknek!). Szerdán de. 10 órakor is.

Stúdiómozi:

Előadások kezdete: 17 és 19 óra. Csütörtök: Filmbarátok napja.

December 14-15: Túl a csúcsón (amerikai).

December 16: Pornosztár volt Önagysága (magyar szexfilm, 18 éven felülieknek!).

December 17-19: Réválom — Freddy visszavág (amerikai).

December 20: A rajzoló szerződése (angol).

Matiné: (gyerekeknek):

December 16, 14 óra: Vuk.

December 15-31-ig, 15 órakor: Hamupipóke.

December 3-án nyílt meg és december 30-ig tart a HSMK kiállítóteremben Fülöp Ilona grafikusművész és Návai Sándor szobrászművész kiállítása. Képinünk Návai Sándor Corpus című alkotását szemléljük az érdeklődők.

Fotó: Szakonyi Attila

Nyugdíjas találkozó a Városházán

Meghitt összejövetelre került sor december 6-án délután a Városháza éttermében: a város és a járási hivatal egykori államigazgatási dolgozóit, ma már nyugdíjasaikat tartották itt szokásos évvégi találkozójukat.

Bevezetőként Tóthné Hegedűs Erzsébet, a Családi Iroda vezetője a közelgő karácsonyt említve köszöntötte a „kis öregeket”, s égő gyertyaként nyújtotta át nekik — saját előadásában — Ilyés Gyula: Az Éden elvesztése című versének egy bő részletét.

Ezután dr. Spingár László, a

Polgármesteri Hivatal szakszervezeti bizottságának titkára köszöntötte a nyugdíjasokat, majd Farkas Zoltán alpolgármester adott tájékoztatást az önkormányzati munkáról, a képviselő-testület és az apparátus előtt álló feladatokról.

Az szb. szerényen megvendégelte a megjelenteket, akik koccintgatás közben hosszasan beszélgettek, felelevenítve régi emlékeket is.

A nyugdíjasok jól eső érzéssel fogadták az ajándékkbba kapott vásárlási utalványt. (tth-i)

Karácsonyi hangverseny

„Árad a kegyelem fénye ránk” címmel 1990. december 19-ikén délután öt órakor hangverseny lesz a Felsőtemplomban a dr. Mező Ferenc Gimnázium és Közgazdasági Szakközépiskola, a Hevesi utcai Általános Iskola és a Rozgonyi Általános Iskola körúsanak részvételével. A hagyományteremtő szándékkal rendezésre kerülő koncertet Szabó Bakos Szilárd fősperes nyitja meg. Jegyek a helyszínen válthatók.

Orvosi ügyelet

HÉTKÖZNAP:

Felnőttek részére 17 órától másnap reggel 7 óráig a rendelőintézet földszintjén (telefon: 13-274), gyermekek részére 17 órától másnap reggel 7 óráig a kórház gyermekosztályán (telefon: 11-500/375-ös mellék)

HÉTVEGI ÜGYELET:

Felnőtteknek: szombaton 7 órától hétfőn reggel (vagy a hétvégét követő első munkanap) 7 óráig a rendelőintézet földszintjén (telefon: 13-274), gyermekeknek: szombaton 7 órától hétfőn

(vagy a hétvégét követő első nap) reggel 7 óráig a kórház gyermekosztályán (telefon: 11-500/375-ös mellék)

A városkörnyéki betegeknél szombaton 7 órától hétfőn reggel 7 óráig a rendelőintézet földszintjén. (telefon: 11-500)

GYÓGYSZERTÁRI ÜGYELET
Szabadság téri gyógyszerár naponta 20 órától másnap 7 óráig. Hétvégén: szombaton 14 órától hétfőn reggel 7 óráig Telefon: 11-531.

Szabadtér után a teremben

Városunkban a hét végén vette kezdetét az a terem bajnokság, amelynek végkiűzdelmeire várhatóan jövő év februárjában kerül sor.

A 36 csapat vetélkedőjén három 12 csoportos mezőnyökben játszanak egymással a csapatok, majd a végén lehetőség lesz az abszolút helyezések eldöntésére is.

Az első játéknap a „A” és a „C” csoportban szereplő csapatok léptek pályára és a következő eredmények születtek:

„A” CSOPORT:

Miklósfa—TIP TOP 0-9, Zalaiparker—MÁV 1-6, HEDÁL—

Ipartestület 1-5, TIP TOP—Zalaiparker 10-0, Holsten—Miklósfa 4-1, MÁV—HEDÁL 3-3, Ipartestület—VGV 8-1, Patyolat—Holsten 5-2, Progresszo—Jóker Divat 3-2, VGV—Fekete Sas 0-2.

„C” CSOPORT:

Autójavító—Tubifex 1-2, GOLF—KFV 3-0, Bütorgyár I.—Fortuna 10-0, Igazságügy—Autójavító 4-0, Tubifex—GOLF 2-0, Fortuna—Flamingó 0-4, STOP 87—Bütorgyár I. 1-4, DOMUS—Igazságügy 1-2, KFV—STOP 87 0-3, Flamingó—Lokomotív 1-0, DKG FDSZ—DOMUS 0-1, Lokomotív—DKG FDSZ 1-4.

Sakk

Kercsmarics kitűnően hajrázott és megvédte bajnoki címét

A városi sakk-szövetség rendezésében a Dédász-étteremben került lebonyolításra Nagykanizsa 1990. évi városi nyílt egyéni bajnoksága. A pénzdíjas, a mintegy 10 ezer forint összdíjazású bajnokságon a Tungsram és a MÁV NTE versenyzői vettek részt, akik 9 fordulós, svájci rendszerben küzdöttek a bajnoki címért, a jobb helyezésekért.

A mintegy 2 hónapon át tartó küzdelemsorozatban, a több bajnokjelölt közül néhányan menet közben zavarba kerültek, „ellépték” magukat, s így a véghajrá előtt már „csak” Sziva Antal és Kercsmarics József folytatott nagy harcot a bajnoki elsőségért.

A Tungsram két versenyzője közül végül is a kupavédő, az elmult évi bajnok Kercsmarics vette jobban a befefező mérkőzést, aki ponttelőnnyel végzett az élen.

A befefező forduló eredményei:

6. forduló: Kassai—Sziva 0:1 (függő után), Bellán—Kercsmarics 0:1 (!), Vellák—Papp 0:1, Csorba—Vlasic 0:1, Sipos—Hegedűs 1:0, Tamás—Kovács 0:1, Lenkei—Domsa Valéria 0:1 (!) Simon—Horváth 1-0.

7. forduló: Sziva—Papp döntetlen, Kercsmarics—Domsa döntetlen, Vlasic—Bellán 1:0 (!), Simon—Kassai 1:0 (!), Hegedűs—Lenkei 0:1, Sipos—Vellák 1:0, Horváth—Tamás 0:1, Kovács—Csorba 1:0.

8. forduló: Domsa—Sziva 0:1, Vlasic—Kercsmarics 0:1, Papp—Bellán döntetlen, Lenkei—Simon 1:0, Tamás—Kassai 1:0 (!), Kovács—Sipos 1:0, Csorba—Vellák 0:1, Horváth—Hegedűs.

A befefező forduló előtt az állás a következő volt: 1. Sziva és Kercsmarics 6,5-6,5, 3. Papp 5,5, 4. Lenkei 5 pont.

9. forduló: Lenkei—Sziva 1:0 (!), Kercsmarics—Kovács 1:0, Papp—Vlasic döntetlen, Bellán—Sipos döntetlen, Vellák—Tamás 0:1, Kassai—Horváth 1:0, Domsa—Csorba 1:0, Simon—Hegedűs 1:0.

A BAJNOKSÁG VÉGEREDMÉNYE:

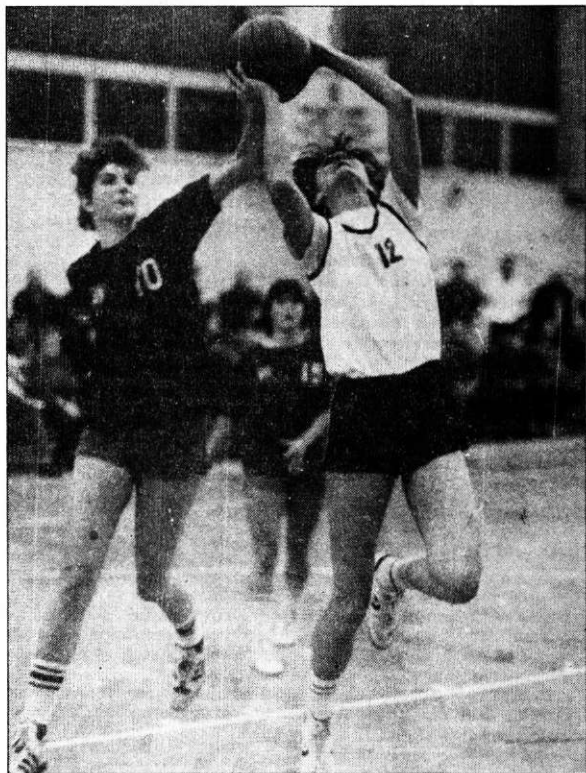
Nagykanizsa bajnoka: Kercsmarics József 7,5, 2. Sziva Antal 6,5, 3. Papp Nándor 6 (48,5), 4. Lenkei Pál 6 (44,5), 5. Domsa Valéria 5,5, 6. Bellán István 5 (44), 7. Kassai Zoltán 5 (42), 8. Simon 5 (39,5), 9. Vlasic 4,5 (44,5), 10. Tamás 4,5 (34,5), 11. Kovács 4 (38,5), 12. Sipos 4 (33), 13. Vellák 3,5, 14. Hegedűs 3, 15. Csorba 2, 16. Horváth 0 pont.

Megjegyzés: az azonos pontszámot elért versenyzők közötti sorsrendet a Bucholz-féle számítási adta.

Nádasi Tamás, a városi szövetség elnöke így összegezte a bajnokságról: — Változatos, érdekes és hallatlanul izgalmas bajnokságot rendeztünk. A résztvevők mindegyike nagy küzdelmet folytatott a pontért, a félpontért. Az éles és szoros versengés például az 5. forduló után még 4 bajnokjelöltet (Kassai, Sziva, Bellán, Kercsmarics) tartott számon, ám ezután külön versenyfutás kezdődött Sziva és Kercsmarics között. Az egykori városi bajnok Sziva és a kupavédő Kercsmarics között a záró-forduló hozta meg a döntést, melynek során a szívesen küzdő Lenkei legyőzte a rutinos versenyzőt, míg Kercsmarics „hozta” a mérkőzést. Így aztán elmaradt a tervezett páros-mérkőzés, hiszen Kercsmarics „tiszta”, 1 pontos előnnyel nyerte a bajnokságot. A versenyzők közül figyelemre méltó, jó hajrával került az élcsoportba Lenkei és Domsa, míg Bellán és Kassai a hajrára elfáradt.

—B—

MÁV NTE—Alba Regia Építők 79-76 (43-38)

NB I-es női kosárlabda mérkőzés. Nagykanizsa, 200 néző. Jv.: Szabó Iv., Major.

MÁVNTE: Simonné 16, Keresztény 4, Ácsné 25, Bogyai 19, Németh 9, Cserék: Gergely 4, Ambrusné 2, Farkas. Edző: Lázár Béla.

5 perc alatt fej-fej melletti küzdelmet láthattak a szurkolók 12-12. Ezt követően főlányba került a hazai csapat. A 10. percben 22-16, a 15. percben 33-25-re vezettek. A féldő végére feljött a vendégcsapat és csak Ácsné tripláinak lehetett köszönni, hogy a féldő megnyugtató előnnyel zárult 43-38. A második féldő csapnivaló védekezéssel kezdtek a vasutas lányok. A 25. percben 46-45-re már a vendégek vezettek, sőt a 30. percben 55-52 áll az eredményjelző táblán a vendégek javára.

Ezt követően Ácsné és Bogyai triplái révén ismét átvette a vezetést a hazai csapat, és izgalmas hajrában 79-76 arányban megnyerte a mérkőzést.

Jók: Ácsné (a mezőny legjobbjá), Simonné, Bogyai, ill. Csizmadia, Bata, Kajtár.

Ij. Polai Dezső törzsszurkoló véleménye: — Úgy tűnt nem lesz gond a győzelem megszerzése. A második féldőben aztán olyan rosszul kezdett a csapat, hogy bizony nehéz perceket éltünk át a nézőtérben. Szerencsére főleg Ácsné, de Bogyai és Simonné is mindent megtett, hogy végül is minimális, de azért biztos győzelem született.

Lázár Béla a MÁVNTE edzője: — A csapat küzdőképességéből jelesen vizsgázott. A záró jól játszottuk, de az emberfogásunk bizonytalan volt. Szerencsére volt egy Ácsnének.

Ácsné Gyarmati Csilla (a mezőny legjobbjá): — Nagyon örülök a győzelemnek. Könnyebbnek indult, de a vége izgalmas lett, a gyengébb védekezésünk miatt. Úgy érzem jól küzdöttünk, megérdemelten nyertünk.

Kiss Ernő

Asztalitenisz mérleg félidőben

Fellendülőben a kanizsai minőségi sport

Az asztalitenisz sport 1990/91. évi minőségi bajnokságaiban sikeres ősz zárta a nagykanizsai csapatok. Az élvonalban szereplő Bátorgyárnői együttes az előkelő 5. helyen zárta az első felidőt, az NB II-es Tungram férfi gárdája jó középcsapatként kezdte majd meg a tavaszi folytatást, míg az NB III-as Úveggyár férfi csapata a 4. helyen végzett.

Az NB I-es bátorosok változatlan kelettel láttak munkához Jurik Gyuláné edző vezetésével, vagyis Gazsi, Szabó, Mausz, Bizó, Boldizsár és az egyedül ifi-kockás Jurik Andrea állt rendelkezésre.

A szeptember elejei nyitányon a csapat ugyan tartalékosan állt asztalok mö-

gé, hiszen az éljátékos Gazsi Ildikó sérülés miatt hiányzott. A helyette, „beugrott” csupaszív Szabóné Boldizsár Gabriella azonban remekül helyettesítette, aki a kiútó Szabó és Mausz teljesítményével együtt győzelemmel kezdték az ideényt (Bátor VM Közért 14:11).

A soron következő két fordulóban, a papírfornának megfelelően sima vereséget szenvedtek a Szatizika és a 31. Építők ellen. Ezután viszont „fénys” időszak következett. A 4-6. fordulóban 100 százalékos teljesítményt nyújtottak, bár nagy küzdelemben, de hozták a mérkőzéseket. A Hejőcsabai CM vendégeként 13-12-re nyertek, majd ugyancsak ilyen arányban bizonyultak jobbnak pályaválasztóként a Kaposplast ellen. Az utóbbi két mérkőzés érdekessége, hogy

12:12 után a döntés joga Bizó kezében volt, aki ezúttal nem hibázott. A győri MÁV DAC ellen mármint kellett nagyon izgulni, amelyet biztosan verték 15:10-re.

Az őszi hajrában a várakozásnak megfelelően szerepeltek. Az elmúlt évi ezüstérmes Fővárosi Vízművek Kanizsán is jelskedtek, nyertek is 20:5-re, majd ezután a BSE, a volt tanácsi együttes nyert a fővárosban Gazsiék ellen 18:7 arányban. A december eleji, Bp. Postás elleni idenyzárón ugyan sikerrel búcsúztak, de csak ismét nagyon szoros csatában maradtak itthon a pontok (13:12), amelyért legtöbbször a minden mérkőzést megnyert Gazsi, valamint Bizó tette.

Az őszi sorozatot végül is jó helyen, az 5. helyen zárták a lányok, akik előtt a 31. Építők, Fővárosi Vízművek, BSE és a 23. bajnokságára készülő Szatizika foglalja el a bajnoki tabellát. Tehát, a kanizsaiak ismét a legjobb vidékiek!

A bátoros-versenyzők közül mind a 9 találkozóon szerepelt Szabó, Mausz, Bizó és Jurik, 7 mérkőzésen vett részt Gazsi, míg 2 találkozóon állt asztalok mellé Boldizsár. A legjobb egyéni teljesítményt az egykori Európa-bajnok Szabó Gabriella érte el, aki 32 győzelemmel 71 százalékos sikert ért el. A további sorrend: Gazsi 63 százalékos teljesítmény (22 győzelem), Mausz 42 százalék (19 győzelem), Boldizsár 40 százalék (4 győzelem), Bizó 38 százalék (17 győzelem), míg Jurik nem szerzett győzelmet.

A sikeres bajnoki szereplés mellett a kanizsaiak ismét bekapcsolódtak az ETTU Kupa (volt Vásár Városok Kupája) sorozatba, ám ott kevés sikerrel jártak, mivel a II. fordulóban már elbúcsúztak Focaban (jugoszláv), ahol simán kaptak.

Az NB II Bama-csoportjában a Tungram a zalai rangadón hatalmas küzdelemben veszített (9:7 Zalaegerszegen), majd javítottak Ajkán, ahol 10:6 arányban nyertek. Ezt követően a hazai bemutatkozáson megvonták a csapategység, a játékosdéz Zborai Gyula otthagya a csapatot, majd 3:8 után a többiek is letették az ütőt.

Az összekuszált sorokat azonban példás gyorsasággal sikerült lerendezni. Tiszázták a vélt, vagy valós sérelmeket, az indulatok helyett s az azokat kiváltó okok feltárása mellett elfogadták a tényhelyzetet, azt, hogy kevesen vannak s ezzel a gárdával kell megbirkózni a feladatokkal. Ugyanis csak Zborai, Beck, Mikola és Losonczy alkotja a keretet, vagyis pont annyian vannak, mint ami szükséges a csapathoz.

A fiúk aztán megemberelték magukat. Győztek Veszprémben és itthon a Komló ellen (egyaránt 9:7-re), majd bravúros játékkal pontot vettek el a 2. helyen álló Pécsi Kinizsitől (8:8).

A hajrában már nem sikerült pontot szereznii, mind a három találkozóon vereséget szenvedtek. Igaz, közben két bajnokjelölttel mérkőztek (Tatabánya 10:6, Balatonszárszó 12:4 arányban nyert ellenük), de a zárómérkőzésen pontot remélték (PEMÜ—Zsámbék), ám a Gerencsér Miklóssal kiegészült lámpagyáriak 10:6-ra kikaptak.

A kanizsaiak őszi szereplésükkel, az elért 7 ponttal a középmezőnyben végeztek, ami sikert jelent a sorrendben második NB II-es évüket töltő kanizsaiaknak. A legjobb egyéni teljesítményt Beck Gábor nyújtotta, aki a 9 mérkőzésen 25 győzelmet aratott (69,4 százalékos teljesítmény), de alig marad el mögötte Zborai Gyula, aki 66,6 százalékos teljesítménnyel búszkélkedhet (24 győzelem). A két éljátékost Mikola követi 27,7 százalékkal (10 győzelem).

Az NB III Mechlovits-csoportjában hullámzó teljesítményt nyújtott Baj József edző csapata. A kiugró sikerek mellett néha összeállítási gondokkal küzdöttek, de így is jól helytálltak.

Az Úveggyár együttese 11 pontot gyűjtött s ezzel a 4. helyen zárta az őszi idenyt. A játékosok közül nagszerzően teljesített az éljátékos Capó Árpád, de több mérkőzésen is jeleskedett a rutinos Dömötör és Tuboly s a tehetséges fiatalok, Novotny és Salamon.

Balogh Antal

Bűvárúsás

Három ezüst és két bronzérem az országos bajnokságról

A serdülőknek Kecskeméten, a gyermek korosztálynak Balatonfűzőn rendezték meg az Országos Bajnokságot.

A Nagykanizsai Bűvár Klub versenyzői öt érremmel és számos helyezéssel tértek haza. Kiemelkedően szerepelt Berkes Mihály, aki egy-maga 1 ezüst és két bronzérmert szerzett, valamint tagja volt a második helyen végzett váltónak is.

A csapatot Meiszterics László készítette fel, a versenyen való részvétel a kiskánizsai Alkotmány TSZ anyagi segítségével tette lehetővé.

EREDMÉNYEK.

Serdülők:

Fű:

800 m uszonyos úszás — 7. hely Pókecz Gábor 9:09,6
4x100 m uszonyos úszás váltó
— 6. hely Kanizsa 3:35,3 (Dénes Ádám, Kállai Roland, Pókecz Gábor, Virovecz Csaba).

Leány

100 m uszonyos úszás: 4. hely Márton Éva 0:54,00.
200 m uszonyos úszás 5. hely Márton Éva 2:01,2.
400 m uszonyos úszás 6. hely Márton Éva 4:23,1.
800 m uszonyos úszás 5. hely Márton Éva 9:23,7.

Gyermek:

Fű: 15 m bűvár úszás

3. hely Berkes Mihály 6,2 mp.
100 m uszonyos úszás 6. hely Csósza László 1:00,37.
200 m uszonyos úszás 3. hely Berkes Mihály 2:10,1.
400 m uszonyos úszás 2. hely Berkes Mihály 4:28,3,
5. hely Bálint Máté 4:47,2.
4x100 m váltó 2. hely Kanizsa 4:04,9 (Csósza László, Bálint Máté, Kiss Gábré, Berkes Mihály)

Leány:

15 m bűvárúsás 2. helyezés Andri Gabriella 6,3 mp.
200 m uszonyos úszás 4. helyezés Szabó Anita 2:13,3.
400 m uszonyos úszás 4. helyezés Szabó Anita 4:40,6.
4x100 leány váltó 4. helyezés Nagykanizsa 4:18,6 (Párta Zsuzsa, Andri Gabi, Andrásék Judit, Szabó Anita).

—Dóró—

APRÓHIRDETÉS

Kettő kg körüli rántanivaló élősírke eladás december 21-től 31-ig 70.-forintos kilogrammonkénti áron. 10 darabon felüli vásárlás esetén házhozszállítás. Mucsek László Becsehely, Anna-major.

Kanizsa — várospolitikai hetilap, megjelenik minden pénteken. Szerkesztő: Pék Pál.

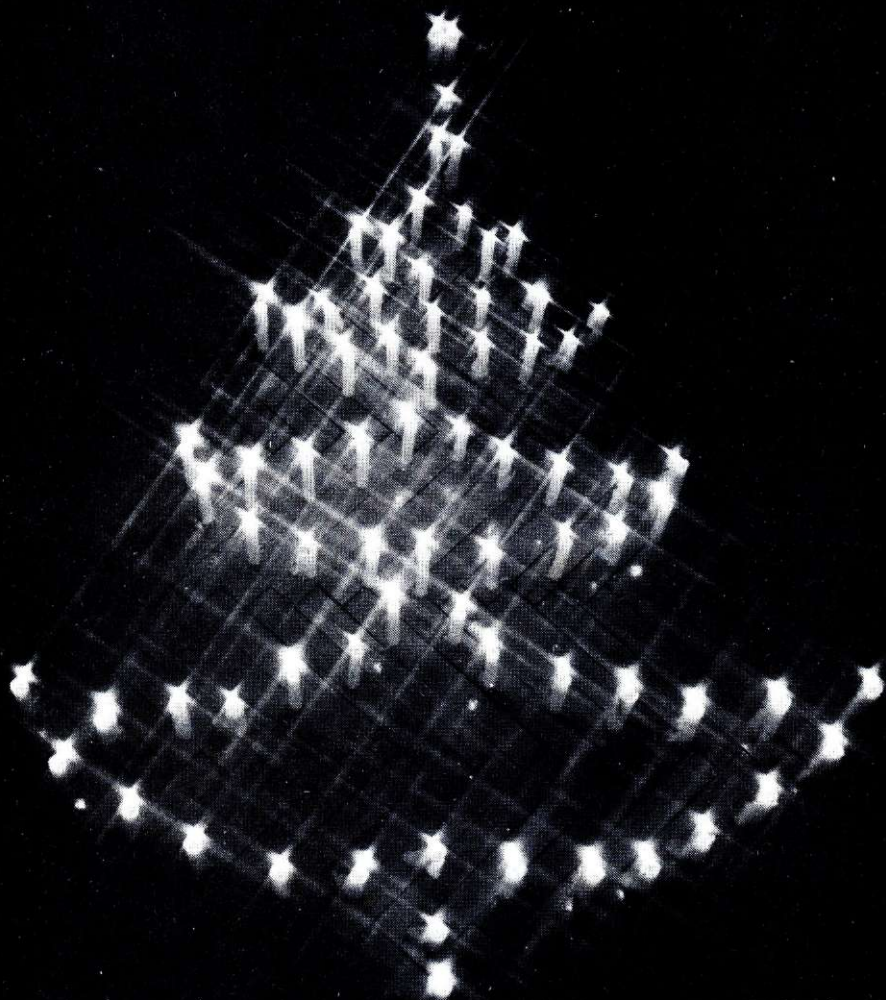
Szerkesztőség: 8801 Nagykanizsa, Ady u. 1. II. em. Pf. 74. Telefon: 06/93/12-305. A szerkesztőbizottság tagjai: Büki Pálné, Cserny József, Horváth Mária Kápolnás Zoltán, Tihanyi István, Tóth Ferenc, Vízvári József. Kiadja a Journal Kiadó Kft. Felelős kiadó: Györfly István ügyvezető. Komputertechnika: Journal Kiadó Kft. Zalaegerszeg. Nyomatás: Zalai Nyomda. ISSN: 0865-3879. Nytsz: B/PHF/266/Z/1989. Terjeszti a Magyar Posta. Előfizetési díj: egy hónapra 35, negyedévre 105, fél évre 210, egy évre 420 forint. Elfizethető a postahivatalokban és a kézbesítőknél.

II. évfolyam.
51-52. szám
1990. december
21-28.
Ára 19.20 Ft

Megjelenik
minden pénteken

KANIZSA

V Á R O S I H E T I L A P

„Ha valaki a jóságnak és szeretetnek csak egy morzsáját, az igazságnak és fénynek csak egy sugarát hozta a világra, már nem élt hiába: életének megvolt az értelme.”

Alfred Delp

Minden
kedves
olva-
sónknak
Kellemes
Kará-
csont
és
Boldog
Új évet
kíván
a
KANIZSA
szerkesz-
tősége

A Sátán köztünk van?

A mai közhangulatot sok minden befolyásolja. Kit tudja, miért, egyre többet hallani a sátánizmus terjedéséről, és annak megdöbbentő gyökösösköket is produkáló megnyilvánulásairól. Ami mindenképpen figyelemre méltó és figyelmeztető az az, hogy a sátánizmus a fiatalok körében terjed. Mi is a sátánizmus, honnan ered, mi hívta ilyen erővel életre, hogyan lehet fellépni ellene? Ilyen kérdésekre kerestem a választ, amikor Szabó Bakos Szilárd esepressel beszélgettem.

— *Esperes úr! A sátán fogalom. Mi az, ami a vallást és a sátánt egymáshoz közelelti. Mi a katolikus egyház állásfoglalása ebben a kérdésben?*

— A katolikus vallás nagyon komolyan veszi a sátán problémáját. Erről Krisztus is beszélt. A Szentírás szerint a sátán bukott angyal, az isten ellen lázadó angyal, aki elvesztette isten szeretetét, ezért az örök kárhozatra jutott. Az emberi gonoszságnak is tulajdonképpen ő a megindítója. Az eredeti bűnben a sátánnak nagyon komoly szerepe volt, hisz ő volt az, aki az első embert a bűnre csábította, a mi hitünk szerint. Minden gonoszságnak ő az alapja, minden gonoszság megtestesítője. Akik a sátánt követik, azok csak azt vallják be önmagukról, hogy go-

noszak, és rosszak akarnak lenni. Ez tulajdonképpen a sátánizmus alapja. Azok a fiatalok, akiket ez megfertőzött, akik ezeket a gondolatokat vallják, akik a sátánt követik, azok a gonoszságot követik. A sátánizmus mint minden gonoszság ellen az egész társadalomnak fel kell lépni. A gonoszságot az emberiség egyszerűen nem vi-selheti el.

— *Őn szerint mi lehet az oka annak, hogy főleg a fiatalok körében terjed a gonoszság eszméje?*

— A fiatalság az extravagancia iránt mindig fogékony volt, és mivel a sátánizmus extravagáns dolog, nem természetes. Az ember önmagába véve a jóra törekvő. Nekem ez szent meggyőződés. Az ember nem akar kimondottan rosszat, mert aki azt akarja, az embertelen. A gyerekek azonban mindig hajlamosak a különleges dolgokra. Természetesen borzalmak, amikor ez realizálódik, olyan esetekben, mint amilyenekről az utóbbi időben tudomást szereztünk. Erre az egész társadalomnak reagálnia kellene. Akik ilyen tettekre képesek, azok a legaljasabb emberek. Pánikot keltenek, és a pánik mindig veszedelmes jelenség az emberiség életében. A fiatalok között lehet, hogy csak egy ostonbaság, feltűnési vagy ez, egyszerűen egy „báhhé”, ahogy ezt mondják ma a fiatalok, de lehet, hogy komoly alapja van. Előfordulhat,

hogy meg vannak győződve arról, hogy nekik a sátán sugallatára a gonoszságokat meg kell tenni. Ezeket le kell fegyverezni!

— *Véleménye szerint a mai társadalmi feszültségek és a gazdasági nehézségek okozói lehetnek az ilyen eszmék terjedésének?*

— Ez biztos! A mai — ha szabad így mondanom — kilátástalan életünk produkálhat ilyen visszasságokat, bár a fiatalok még nem érzik át teljesen, hogy mi is a helyzet az országban. Előfordulhat, hogy idősebbek sugallhatják az ilyen gondolatokat a fiataloknak, de nem hiszem, hogy szervezett dologról van szó.

— *Lehet-e köze a sátánizmus elterjedéséhez, hogy az egyház az utóbbi 45 évben háttérbe volt szorítva?*

— A 45 év, ami mögöttünk maradt, megpróbálta elvinni az embertől az igaz Istenbe vetett hitet. Mivel azonban az ember nem tud úgy élni, hogy ne higgyen semmi-ben sem, az igaz hitet felváltotta a különböző emberi elgondolások alapján álló különféle hit. Így a fiatalok most a sátánban próbálnak hiszni.

— *Mit tud tenni az egyház a sátánizmus elleni küzdelemben?*

— Mi mindig a sátán ellen küzdünk. Az egyház hivatalosan is felvállalja a sátán elleni küzdelmet, a gonoszság elleni küzdelmet. Mi azt akarjuk, hogy az emberek jők

legyenek. Szeressék egymást, lelkismeretesekek legyenek. Egész lelkipásztori munkánk elsősorban a gonoszság elleni küzdelem, hogy az ember egyszer már valóban megváltott legyen. Aki tőlünk ilyen ügyben segítséget kér, annak természetesen megadjuk, de mi keres nélkül segítünk. A mi szavunk azonban meg a mai körülmények között is kevés helyre jut el. A múltban pedig még kevesebb helyre jutott, mert miniket az utóbbi 45 évben hitel-vessztették tettek. Most próbálunk valahogy megint egyenesbe kerülni, és megpróbáljuk az emberekre újra Istenhez vezetni. Ez a mi mai történelmi feladatunk.

— *Amilyen hírtelen jött, talán olyan gyorsan el is fog tűnni a sátánizmus, legalábbis nagyon sokan ebben reménykednek. Mit gondol erről?*

— Szerintem nem kellene ennyit foglalkozni ezzel a kérdéssel. Tessek elhinni, akik ezt csinálják, azok élvezik, hogy zavart keltenek. Ha látnak, hogy nem foglalkoznak velük, abbahagynak. Nekem ez szent meggyőződésem. A mai fiatalság számára a sátánizmus eszméje, hadd mondjam még egyszer — elnézést a kifejezésért —, egy jó báhhé, semmi egyéb.

Vizváry József

Már csak ez hiányzott!

Sátáni üzenettel kezdődött és bombariadóval végződött a Bathányi Lajos Gimnázium és Egészségügyi Szakközépiskola minapi bálja.

Mint minden rendezvény, ez is úgy indult, mint a többi. Akárki, akár milyen ruhában nem léphet a bálerembe, vendéget csak diák hozhat, s a vadidegneknek itt nem sok keresnivalója van. Ez az iskola még ad magára, ad a jóízlésre.

Ami az események szokásos menetét most megváltoztatta, az a váratlanul jött sátáni üzenet volt. A szövegét nem sikerült megtudni, de annak alapján, amit erről a sátáni örültre hallott a kedves olvasó, nem nehéz elképzelni. Megerősített tanári, szülői felügyelet, rendőri segítség, ellenőrzőkönyv, diáki igazolvány,

vendégnévsor — így indult a bálkora délután, s mégis baj lett.

Az egykor landleros rendezvényeknek mindig jó híre volt a városban, jöttek hát most is szép számmal; ki a főbejáraton, ki a kerítésen át. Néhány hölgyöngő idegen eltávolításán kívül háromnegyed kilencig nem történt semmi. Ekkor csengett a portai telefon. Parancs az ügyeletes rendőrnek, a kapitányságról: egy magát meg nem nevező idegen telefonáló szerint bombát rejtettek el a bál színhelyén. A rendezvényt azonnal lefjéni!

Már csak ez hiányzott! — mondja a portás, aki ijedében a mellékbéjáratok kulcsait is alig találja. A báleremben alábbhagy a több száz watt hangerő, megállnak a táncoló párok. BOMBARIADÓ! Hátamon fuokos a

hideg, de nyílnak a kijáratok, és a tanárok, szülők, rendőrök segítségével fegyelmезetten indul kifelé a tömeg. A portai telefonnál nagy a forgalom. Óvatos kislányok kérem idő előtti szülői kíséretet. Sokan fel sem fogják mi történik, csak állnak az iskola előtt, hogy mire várnak, maguk sem tudják. Hallgatnak őket:

— *Bombajó buli helyett bombariadó, ez az én formám* — mondja egy pankosra nyírt srác.

— *Össze vagyok törve, mint ropi a zacskóban* — teszi hozzá egy másik. — *A barátom úgy elszaladt, azóta sem találom.*

— *Elment, mint a távirat* — dobja be valaki, és jót röhögnek.

— *Csak fal az egész. Ha baj van, mit csinálsz öcsi?* — folyik a vita.

— *Egy fazont a haverjával nem engedett be az a colos rendőr, biztos ő volt a telefonáló.*

— *A „Dizsi” nem tenne ilyet — vágja rá egy miniszoknyás.*

Jó téma, mindenkinek van szava az eseményekhez, miközben kiürül az iskola. Több száz gyerek hagyja abba a tíz óráig tervezett szórakozást. Hál'istennek, a sátán nem váltotta be ígérését, bomba sem robbant, nem is találták.

Az események véletlen szemtanúja volt a krónikás. Amit látott, az mégiscsak merénylet volt a péntek délutánjukat feláldozó szülők, tanárok, szolgálatot teljesítő rendőrök és a bálózó diákok ellen. Valamit azonban tenni kéne, polgárok!

Tóth Ferenc

Áldott karácsonyt

„Engem harminennyolc éve már az a történet elvarázsol. Megjelenik és kivezet az érzelmek sivatagából, hogy az ELEVENSZERETET, a bethlehem gyermeken, ahogy szoktatják a vadat, egész magához szelidítsen”.

(Részlet Toldalagi Pál: „Gyermekkoromban volt ilyen” című verséből.)

A karácsony a legvarázslatosabb ünnep. Színek, fények, izgatót várakozás, szítáló hőésés, olykor már farszótó készülődés, az otthon betöltő fénygömb, az ünnepl asztalra készített finomságok, a harangok hívására az esti órákban, vagy éjjelkor templomba indulók elfogódottsága mind, mind hozzátartozik.

Ilyenkor még keservebben telnek a percek annak, aki egyedül gyújtja meg a karácsonyfa gyertyáját. Vajon a drága ajándékok mellett hány gyerek kuporog úgy, hogy titokban mindezt odaadná valérebe egy simogatásért, egy beszélgetésért, egy megértő tanácsért. E varázslatos estén is szorongatja sokak szívét a szomorúság és aggodás, a jövő felé nézve a bizonytalanság és a reménytelenség. Örömlni szeretnénk, kétségkedve kérdezzük: ugyan minek? Remélni szeretnénk s kérdezzük, ugyan mit remélhetek még? Az ünnepet, a szeretet ünnepeként emlegetjük, s minden ajándékkészítés, vásárlás, iparkodás ellenére érezzük, hogy a szeretet sokszor hiányzik mind emögül, s több az illendőség, a kötelességtudat, a megszokás.

Hova lett életünkbel, emberi kapcsolatainkból, hétköznapjainkból és ünnepnapjainkból a békesség, a máséért minden áldozatra kész őszinte szeretet?

A kültő „eleven szeretetről” beszél, s úgy nyel le azán értelmét az ünnep, ha benne, az eleven, a testet öltött szeretettel, Jézus Krisztussal találkozunk. Isten nem kisebb és kevesebb ajándékot adott teremtett világá, benne minden embergyermek számára, mint azt, hogy szeretet megérinthetővé, érzékelhetővé lett a Bethlehemben világra jött Jézus által. Ezért a karácsony, Isten hozzánk hajló szeretetének ünnepe. Gondjaink megoldásaink közepette minket is újra megszólít, akaratát, olykor a javunkat az anyául

szózat, és biztat: „Ne féjétek, íme hirdetek nekten nagy örömet...: Üdvözítő született ma nektek.” (Lukács evangéliuma 2,10). Az első karácsony óta szüntelenül közeledik felénk s felkínálja áldását, osztatja felhalminkat az élő Isten.

Tudjuk az „eleven szeletét”, Jézus Krisztus, nem maradt Mária karjában pihentő gyenge gyermek, végigjárta Palesztínát, de nem csak azt, az emberélet minden mélységét is, s e közben minden szava, mozdulata, tette arról tanúskodott, hogy megmenteni, megszabadítani akarja a bűn és a földi hatalmában vergődő embert. Ezért vállalta a kínos keresztvált is, s így mutatta meg: „nincs annál nagyobb szeretet, mint amikor valaki életét adja barátaiért”. (János evangéliuma)

Jézus nélkül lehet szép, emlékeztetés ez az ünnep, áldott csak akkor válik, ha nem utasítjuk el Isten ajándékát, hanem engedjük, hogy Jézus szívünkben szállást találjon.

Jézus ma is azért jön, hogy „magához szelidítsen”. Ma is érkezik a segítségére szorulóban, a gyengében, a szomorkodóban, az elhanyagoltban, a magára hagyottban, a koldusban és otthonatlanban, az idegében nyugtortban és az önmaga által megkínzottban, a kétségbeesésében, a nemán belül síróban, sok elkialított és sosem halott „Jaj”-ban. Jón, és nem tesz mást, mint szállást keres. Tudja, sok szíveket lesz téve a „fölből” vagy a „megfőt” felirat. Ahol azonban befogadják, ott új élet születik. Ottan kidzül az önzés, a hiúság, kivágyás, hatalomvágy, féltkezés, bosszúság, kishitőség, féltelen, céltalanság sötétsége, s valóságga válik: „E J parancsotot adok nektek, hogy szeressétek egymást, ahogy én szeretlek titeket, ti is úgy szeressétek egymást.” (János evangéliuma)

E szavakkal kívánok szerelcében, övendésben, békességben gazdálk Istenfél áldott karácsonyt kedves olvasóimnak.

Domé David
evangélium elővez

Egy gyerekkori álom

Kocsis Kati

A városban egyre többen köszönnek rá. Sokaknak ismerős a hang, az arc, aztán rájönnek, hogy a tévéből. Igen, a kanizsai *Kocsis Katit* országvilág megismerhette a Szó-zene-kép műveltségi vetélkedő kapcsán. Már vége a játéknak — igaz a döntőt csak december 30-án közvetíti a televízió —, s Kocsis Kati holtversenyben első lett. Ez nem kis teljesítmény, hiszen az ellenfelek sem akárik voltak. Munkahelyén, a városi könyvtárban beszélgettünk.

Hogyan kezdődött?

— Szeretek játszani — mosolyodik el. — aradiós vetélkedőkkel kezdődött. Az első csapatba — mikor még kanizsai színkeben indultunk — véletlenül kerültem, aztán meghívtak a megyei csapatba is. Három nagy vetélkedő-sorozat volt, melyet országos szinten megnyertünk.

...és a kamerák elé hogyan kerültél?

— A rádióújságban olvastam a Szó-zene-kép vetélkedő felhívását. Mivel mind a három művészeti ág közel áll hozzám, úgy gondoltam, jelentkezem. Régóta szerettem volna részt venni testhez álló televíziós vetélkedőkben, csak nem nagyon szerveztek ilyet. Gyerekkoromból emlékszem a *Zenélő órák* című vetélkedőre, amit nagyon szerettem. Talán már akkor elhatároztam, ha lesz valami hasonló, mikor felnőt leszek, én is részt veszek benne. Úgy látszik, most jött el az idő. A jelenlétes után behívtak egy beszélgetésre tavaly szeptemberben. Erre nagyon emlékszem. Akkor tettem be a lábam először a televízió épületébe. Az aulában már gyülekeztek a versenyzők. Majdnem mindenkit ismertem — a tévéből, a különféle vetélkedőkből. Ott volt Máday Péter, aki az Elmabajnokság egyik győztese volt, de a többiek is... Amikor megláttam őket, hirtelen arra gondoltam, hogy

hazamegyek. Aztán mégis maradtam.

—Hogyan készültél fel a vetélkedőre?

— Megadtak egy évszámot, és abból az évből kellett készülni. Az abban az évben megírt, vagy bemutatott művekből, az évben festett képekből. Először ki kellett gyűjteni, hogy kik azok az írók, festők, zeneszerzők, akik akkor éltek. Utána meg kellett nézni, hogy ki mit alkotott. Ehhez rengeteg könyvet kellett átnézni. Mikor ezzel végeztem, a műveket kellett elolvasni, a zenéket meghallgatni, az albumokat megnézni. Mindehhez még hozzáolvasni, mert nemcsak felismerni kellett a műveket, hanem beszélni is róluk; egy percben. Ez pedig nagyon nehéz.

—Segített, hogy a könyvtárban dolgozol?

— Rengeteget! Itt a rendelkezésemre áll az egész állomány. Én pedig ki tudom szolgálni magam. Természetesen nem munkaidőben.

—Aztán elérkeztél a döntőhöz...

— Az nagyon izgalmas volt! Hat fordulóból állt, mindenki mindenkiével játszott a döntő résztvevői közül. Az első teljes forduló után én vezettem, a második után Máday Péter, a döntő után pedig holtversenyben végzettünk az élen. Azt hiszem — ezt a zsűri is megállapította —, hogy ez így volt igazságos, mert annyira fejfejjel mellett voltunk végig.

—Melyik volt a legemlékezetesebb forduló?

— Az első, de nemcsak elsősege miatt. Az akkori évszám 1896 volt. Zenében a Bohémélet és Mahler III. szimfóniájára szerepelt, festészetben egy Ferenczi Károly és egy Benczúr Gyula kép, irodalomból pedig A fáraó és a Sirály. Elég jó pontokat kaptam, a zenei rész pedig különösen jól sikerült. A maximális pontot kaptam Petrovics Emiltől! Azt hiszem, akkor figyelt fel rám. A vetélkedő során azért kilenc pontot is adott, két alkalommal...

—A városban mit érzel a sikerből?

— Az első „szereplés” után hatalmas visszhang volt, amin meg is lepődtem. Vadidegen emberek is megszólítottak az utcán, utánam futottak, hogy gratuláljanak.

—Most vége a Szó-zene-kép vetélkedőnek. Lesz-e folytatás?

— 1991-ben lesz Mozart halálának a 200. évfordulója, melyre már most készül az egész zenei világ. A Magyar Televízió vetélkedőt tervez. A döntő után úgy búcsúztunk el a versenyzőtársaktól és zsűritől, hogy jövőre találkozunk a Mozart-vetélkedőn.

— emgýé —

Újdonságok a Cserhátiban 2.

A szakma angolul

A számítástechnika mellett ma a nyelvtanulása a jövő. Ki így, ki úgy próbál lépést tartani a kor elvárásaival. Hétfőn nyelvtanrához rohan magánórára, kedden TIT-előadást hallgat, szerdán „átképződik”, a csütörtök a kft. napja, pénteken megint „maszek” óra, és amikor hétvégén végre nyugalma lehetne, fejére teszi a RELAXÁ-t, s a gyerek kiérkezi az új szavakat, mert ők az iskolában már egy leckével előbbre tartanak.

Az iskolákra nagy feladat hárul; a nyugati nyelvek iránt megnőtt az érdeklődés. Az oroszsal, miután már nem kötelező, nem tördök senki (még akkor sem, ha nyugaton most ez a sikk), helyette a német és az angol a sláger — jogosan. Valamelyik középszintű ismeretle hoztatózik az általános műveltség fogalmához, helyénvaló elvárás. A nagykanizsai Cserhát Szakközépiskola is ennek jegyében dolgozik.

Az 1990/91-es tanév elsősei közel fele-fele arányban választották az említett nyugati nyelveket. A hatékonyság és eredményesség érdekében heti négy órájuk van a tanulóknak, s az értekezési alapfokú nyelvvizsgát kell tenniük.

A nyelvtanulás lehetőségei ma már nem korlátozottak. Januártól kezdve a mezőgazdasági gépész (A, B) osztályokban ötre emelik az óraszámot, az ipari gépésztechnikusoknál pedig havonta egy szombatra gyakorló foglalkozást is-

tanak be, amely azt jelenti, hogy 3 óras intenzív hétvégi tréningben vesznek részt a gyerekek.

A következő („91/92-es) tanévre is szolgál újjdonsággal a Cserhát. Janzsó Antal igazgató új tájékoztatása alapján tudjuk, hogy egy elektro-mechatronika szakos osztályt kívánnak indítani szeptemberben — megnövelt angol, illetőleg német óraszámmal. A tervek szerint ezek a tanulók a harmadik osztálytól kezdve a szakmai tárgyakat idegen nyelven tanulnak.

A nyelvtanulás fontos része az anyanyelvi környezetben történő tanulás. Az iskola keresi a lehetőségeket, s hogy nem csak álomról van szó, erre bizonyíték a tíz tanuló, aki a téli szünetet a németországi Sonnenbergben tölti egy nemzetközi táborban.

Cserhátí-évfordulón adták át az új épületben a nyelvi laborot — ezzel magas szintű technikai feltételeket teremtet az oktatáshoz. A KIMOACUSTIC elnevezésű audioaktív teremben egyszerűen 18 tanuló dolgozhat. A központi vezérlésű pulttal ellátott laboratórium lehetőséget ad egyéni és csoportmunkára egyaránt.

A Cserhátí készül a lépésváltásra, tanulói eléri nyitva az út. Egyetlen feladatuk maradt: a tanulás!

H. f.

Sok az eszkimó — kevés a foka

Pályakezdő pedagógusok kilátásai Kanizsán

Mindenki előtt ismert tény, hogy a munkanélküliség egyre nagyobb méreteket ölt. Ez a helyzet a pedagógusok körében is, főleg a friss diplomásoknál. A korábbi évek kultúrpolitikája szerint a főiskolákra, egyetemre nem annyihallgatót vettek fel, mint amennyire a társadalomnak szükség volt, hanem amennyit az adott intézmény elbírt. Ennek a szemléletnek köszönhető, hogy például a tanító- és óvoda-pedagógusképző főiskolák végzőseinek szinte kilátástalan a helyzetük, ha munkahelyet keresnek. A megkérdezett utolsó éves hallgatók véleménye is ezt tükrözi.

— **Ti ennek a tanévnek a végén fejezték be tanulmányaitokat. Elkezdtek már állást keresni?**

— Én már érdeklődtem itt-ott munkalehetőséget iránt, de eddig egy iskolában sem találtam betöltetlen helyet — kezdi Bolf Ágnes. — Sajnos nagyon nehéz ma állást találni. Olyan lehetőség sem nagyon van, hogy egy, esetleg két évre szerződést kössék egy iskolával, hogy az éppen szülési szabadságon lévő tanítót helyettesítsen.

— **Mégis, milyen lehetőségek adódhatnak?**

— A legnehezebb egy városi iskolában elhelyezkedni, még napközis neve-

lőként is alig van esély — mondja Nagy Katalin. — Legfeljebb valamelyik kistelepülésen lehet állást találni, s ez még nem is tartozik a legrosszabb lehetőségek közé. Sok ismerősöm például Kanizsáról jár el nap mint nap valamelyik környéki faluba. Arról ne is beszéljünk, hogy ezeknek a falusi iskoláknak milyen a felszereltsége!

— **A leendő óvónöket is ez a gond szorítja?** — kérdez Lang Máriától.

— hasonlóan rosszak a kilátásaink, mint a tanítóknak. Óvodák szűnnek meg sorra, mert egyszerűen elfogynak a gyerekek. Reális veszély az is, hogy azért számolnak fel egyes óvodákat, mert a helyi önkormányzatok nem tudják előtérmenteni a működésükhöz szükséges pénzüsszeget. A terhek a szülők sem tudják teljes egészében átvállalni, s így nem sok jövője van az óvodáknak.

A most végző pedagógusok tehát nincsenek igénylésre méltó helyzetben. Egyes becsülések szerint, az ebben a tanévben tanulmányait befejező pedagógus hallgatók 70-80 százaléka (!) nem fog tanítói vagy óvónői állást találni magának.

Ez az adat pedig magáért beszél!

Lendvai Béla

„...nem az apáinktól örököltük, hanem az unokáinktól vettük kölcsön...”

A Zalai Erdő- és Fafeldolgozó Gazdaság 60 ezer hektár területen, körülbelül 18 millió köbméter faanyagonnal gazdálkodik. Évente 300 ezer köbméter fát termelnek ki, ennek egyharmadát saját üzemekben dolgozzák fel. Nagy László vezérigazgató-helyettesessel beszélgettem a ZEFAG, az erdőgazdaság területén várható változásokról.

— Felelősséget viselünk a 60 ezer hektár erdő állapotáért, az ott lévő faanyagért, és úgy érzem, ugyanakkora felelősséget jelent az itt dolgozó 2700 ember sorsa is — kezd a beszélgetést Nagy László. Ma mindegyik felelősség elég nagy súly ahhoz, hogy érdemes róla szót váltani.

— Milyennek látja az erdőgazdaság jövőjét?

— A jövő alapvetően függ néhány, a közeljövőben — remélem 1991 elején — meghozandó törvényről. Például a földtörvénytől, mely tervezetnek többféle változatát ismerjük. Egy látom, hogy ez a sarkalatos törvény egyelőre párharcok színtere. Még nem tudni, hogy melyik változat kerül elfogadásra, így azt sem lehet megmondani, hogy az erdőterületekre vonatkozóan milyen ki-teleket tartalmaz majd. Jelenleg az erdők döntő többsége állami vagyon, és ennek a sorsa nem lehet közömbös! Szó lehet arról, hogy a volt közbirtokosságok, a városi és falusi önkormányzatok kapjanak erdőterületeket.

— Ha ez így lesz, akkor Ön biztosítottak látja-e, hogy szakmailag megfelelő kézbe kerül ez a vagyon és tudnak-e élni ezzel?

— Ez az erdőtörvény előírásaitól függ. Ha abban kikötésre kerül, hogy az erdőterületeket csak osztatlan közösségben lehet működtetni, és előírásra kerül, hogy mekkora erdőterület nagyságához mennyi szakembert kell foglalkoztatni, és változatlanul fennmarad az erdőtervezésnek és felügyeletnek a rendszere, akkor meg lehet követelni, hogy akár melyik tulajdonos az erdő érdekében megfelelően gazdálkodjon. Én mindenféleképpen csak az osztatlan kezelésben tudok gondolkodni. Például, ha Nagykanizsa önkormányzata kap egy bizonyos nagyságrendű erdőterületet — a földtörvény előírása következtében —, akkor azt az erdőterület előírásoknak megfelelően, az erdőfelügyelet ellenőrzése mellett szakmailag elfogadhatóan kell kezelni. Konkrétan olyan előírásokra gondolok, hogy 500 hektárnál nagyobb erdőterületet csak szaképpel kezelhet, vagy 2000 hektárnál nagyobb területhez erdőmérnök beállítása szükséges. Így máris van biztosíték arra, hogy az erdőt úgy kezeljék, ahogy azt a szakmai szempontok és érdekek megkívánják.

— Az itt dolgozó 2700 ember jövőjét biztosítottak látja?

— A 2700 ember az erdőgazdaság erdőterület ágazatában és a faipari ágazatban dolgozik. A mi számításaink szerint, ha megjelöljük a föld-, az erdő-, a vadá-

szati- és a privatizációs törvény, akkor ezek alapvetően meghatározzák meg azt, hogy az erdő kezelése, az ipari üzemek működtetése milyen formában történik. Ma úgy látjuk, hogy az erdővagyon kezelése külön kérdésként kell, hogy felvetődjön, mert olyan érték megővéséről van szó, ami nem lehet pillanatnyi érdekek tárgya. Ebben hosszú távú érdekeknek kell érvényesülni, hiszen az erdő is igaz, hogy nem az apáinktól örököltük, hanem az unokáinktól vettük kölcsön. A hosszú távú érdekekből adódóan egy olyan érdekeltégi rendszert kell működtetni, ami a pillanatnyi gazdasági érdekekkel ellentétben hat. Így a nyereségérdekltség nem lehet az erdőgazdaság megítélésének alapja. Ugyanakkor a faipar vagy a fakitemelés és szállítás elképzelhető a versenyszférában. Elképzelhetőnek tartom, hogy a faipar és az egyéb ipari tevékenységek — a hagyományos erdészettől eltérő és az erdőgazdaság által jelenleg gyakorolt tevékenységek — leválnak. Ezeket akár egy részvénytársasági formában működtet, akár a vállalaton belül elkülönítetten elszámoló egység fogja kezelni. Ebben az esetben a dolgozók is megoszlanak. Lesz aki hagyományos, lesz aki az ipari tevékenységhez kerül. Az emberek egy részénél elképzelhetőnek tartom azt, hogy vállalkozóként fogják a munkájuk részét elvállalni. Így az állományi létszám csökkenhet.

— Lassan itt az év vége. Milyen eredménnyel zárják 1990-t?

— Gyakorlatilag az 1990-es év a terveknek megfelelően alakult. Számítottunk arra, hogy a nyugat-európai szél-döntések következtében a faipari keresletben némi visszaesés lesz tapasztalható. Ezért az előző évinél valamivel alacsonyabb nyereséget terveztünk, de ennek az elérésére számítottunk. Ez az évünk is — a szokásoknak megfelelően — nyereséges lesz. 180 millió forint nyereségre számítottunk. A többi erdőgazdasághoz viszonyítva tevékenységünk eredményességét változatlanul úgy ítéljük meg, hogy az első három erdőgazdaság között leszünk. Tartjuk az öt-hat éve kivívott pozíciónkat.

— Legendák keringenek a vadászatlásból befolyó összegekről.

— ...azt hiszem, csaldózt kell okoznom. A vad értékesítéséből — akárahátra, akár a trófeára gondolunk — a vállalat árbevételeinek hozzávetőlegesen 4-5 %-a származik.

— A környezetvédelem napjaink egyik legfontosabb kérdése. Önök érzik ennek minden hátrányát? Mit tesznek az erdő védelméért?

— A környezetvédelem rendkívül összetett kérdés. Ehhez elsősorban társadalmi kultúrára és egészen más gondolkodásra lenne szükség. Meglehetősen sokan szemétdobnak gondolják az erdőt. A felhalmozott szemét elültetése vagy kezelése elég sok gondot okoz nekünk. A nagy telekeket mi visszük el a szabályos tárolóhelyekre, kicsikkel

nem tudunk mit kezdeni. Sajnos olyan állapotok vannak, amit egy Európa felé tartó ország nem engedhet meg magának. Az erdő akkor tudja betölteni a természetből kapott szerepét, ha azt segítjük elő, hogy az erdő természetes módon növekedjék, élhesse a maga életét. Mi igyekezzünk ennek eleget tenni. De

jobb ha erről nem én beszélek, hanem az olvasók a zalai erdőben sétálva meggyőződnek arról, hogy a jövő generációja is számíthat az ott lévő fára. Egy szép zalai bükkös vagy egy göcseji fenyves jó érzést vált ki az arra járóból...

Marton Györgyi

Tejügyek (1)

Bajban a tejtermelők!

A tej fogyasztói árának emelése és az ezzel kapcsolatos tejterméklőgyasztás-csökkenés országos szinten 700—800 millió liter eladhatatlan tejet produkált. Megdöbbentő számadat. Hiszen a tejipar pedig annyi tejet veszt át, amennyit biztonságosan értékesíteni tud. Mi lesz a tehéntartókkal?

Az Agrárkamara véleménye alapján 1991-ben 150.000 fejő-

tehen és 400.000 szarvasmarha termelésben tartása válik feleslegessé. Tehát ennyi állatot kell jövvőre a vágóhidakra küldeni. Számítások szerint ez jövvőre 16—18 milliárd forint értékű tenyészanyag megsemmisítését jelent majd.

Mire 3-4 év múlva a várt élet-színvonal-növekedés bekövetkezik, nem csak az állomány pusztul ki, hanem az a termelői kapacitás is átrendeződik, amely most még hivatott ezt az ágazatot fenntartani. A termelés visszaállítása akkor a mai szintre (és a mai áron számolva) legkevesebb 30 milliárd forintba kerül.

Ezt az alternatívát az Agrárkamara még kis változtatásokkal sem hajlandó elfogadni. Csak olyan megoldásra hajlik, amely továbbra is fenntartja a termelők érdekeit. Az állatállomány levágása és néhány év múlva ismételt termelésbe állítása több mint 10 milliárd forint veszteséget hozna az országnak, nem beszélve arról, hogy vajon lesz-e, aki néhány év szünet után ismét hajlandó a nulláról indulni.

Ennyibe kerülhet az a kormányzati szándék, hogy 1991-re megszüntetik a tej és tejtermékek fogyasztói árkiegészítését, ami jelenleg a 2,8 %-os tejnél 2,50 Ft. A támogatás megszüntése további 14 %-os fogyasztói árnövekedést eredményez majd.

A Nemzetközi Gazdasági Kapcsolatok Minisztériuma is elismerte, hogy az agrárszektor, benne a tejvertikum, súlyos helyzetben van, s ez elsősorban az ártámogatások évek óta csökkenő mértékére vezethető vissza. Alig látnak lehetőséget a tejáruk emelésének szociálpolitikai kompenzációjára.

Mi lesz a sorsa tehát az ország szarvasmarha állományának? A kérdés mindenki számára létfontosságú. A válasz azonban késik.

Tejügyek (2)

Tisztább, higiénikusabb, drágább

Dobozos tej Kanizsán

Ha a tehenek tudnák, mi a sztrájk, már régen ehhez a mód-szerhez folyamodtak volna, tiltakozásul a zacskós tej ellen. Ez a csomagolóanyag ugyanis környezet-szennyező, tökéletlenségé miatt peúg pazarló.

Egy osztrák csomagológép jövtőlából a Zala Megyei Tejipari Vállalat Nagykanizsai Tejüzemében hamarosan mindkét problémát sikerül eltüntetni: papírdobozos tej csomagolását kezdik meg városunkban is. Az új csomagolás most előnye meg, hogy két nappal hosszabb lesz a szavatossági idő. Telen négy, nyáron három napig lehet hűtőben tárolni a dobozos tejet. Persze mindennek ára is lesz! Konkrét összeg még nincs, de becsülhetően legalább 4-5 forinttal lesz drágább a dobozos, mint a hagyományos fóliás tej. Így sokan minden bizonnyal továbbra is ragaszkodni fognak az utóbbihoz. Nos, miután a tehenek nem tudnak sztrájkolni, a „fóliás” is megmarad a kanizsai tejüzemben.

— molnár —

— Vízvári —

Határszemle a déli végeken

„Visznek mindent a jugók...! Mivel a dolog mára teljesen megszokottá vált, s a határszéli városokban jobb híján már bele is törődtek, e megállapítás elveszítette korábbi tület jellegét, s megmaradt ténynek. Legfeljebb azon gondolkodik el egy-egy honfitársunk a bevásárló turisták kosarába pillantva, mindezt hogyan viszik át majd a határon?

Nos, van aki háromszor négyszer is megpróbálja, mint azt a letenyei határállomáson mesélik. A kísérletezésnek ugyanis nincsenek következményei. Ha az árut nem rejük el, s a felszólításra elmondják, hogy húskészítmény, margarin, vaj, étolaj, cukor, táp és takarmány is van a csomagartóban, a vámosok egyszerűen visszafordítják az utast. Már mint Nagykanizsa felé. Aztán következnek nem egyszer a második és harmadik kísérlet, hátha egy kevésbé éber vámossal akadnak össze. Ha végül elunják a jövőst-menést megpróbálják a vásárlás helyén az árut visszaváltani, esetleg rokonoknál, ismerősöknél elhelyezni. De persze vannak fajsúlyosabb vállalkozók is. Találtak már szénnek megrakott utánfutó aljában levágott disznót is, ami nemcsak a csempészet szempontjából főben járó bűn, de állategészségügyi szempontból is akad kivétel a dologban.

Azonban számtalan olyan cikk van, amit gond nélkül ki lehet vinni az országból, s az üzlet még akkor is nyereséggel jár, ha belekalkulálják a jugoszláv oldalon rájuk váró beviteli vámot. Így áramlik a határ egyik oldaláról a másikra a vágott virágtól a műanyag edényen és szézen át az építőanyagig sok minden. Sláger nincs, minden fogy — mondják a kereskedők. Odaátról a hazai oldalra azonban szinte már semmi nem érkezik.

A szomszédos áruk ismeretében a magyar bevásárló turisták már véletlenül sem választják úticéljukká Jugoszláviát. Ezért aztán majd felbillen egy-egy napszakban a letenyei határállomás. Reggel a belépő oldal zsúfoltsága mellett kongnak a kilépő sávok. A kép általában csak délután változik, amikor a vásárolt árukkal megrakott szomszédainkkal hazaindulnak.

Egyébként idén csúcsot dönt a forgalom Letenyén. A korábbi rekord évi másfélmillió utas volt. Idén már november végére meghaladta e szám a 2 milliót. Az utazók fele jugoszláv.

Honfitársaink utazási kedve a tapasztalatok alapján nagyon megcsappant — persze alapvetően nem a kedv csökkenéséről, inkább a buksza laposságáról van szó, — idén a határ e pontján fele annyi magyar lépett át, mint tavaly. Igaz valamelyest nőtt az olaszországi bevásárló-turizmus, ami munkát ad a vámosoknak. Nemrégiben egy autóbusz 40 utasból — beleszámolva a sofőrt és az idegenvezetőt is — 39 ellen indítottak eljárást, miután több száz Ausztriából csempésztett autórádió-magnót próbáltak kivinni, s Jugoszláviában értékesíteni.

De a kábítószér kivételével majd minden „kurrens” cikkből akadt fogás Letenyén. Igaz 16- és gázfegyvert csak tavaly koboztak el utazóktól, de akadt például 3 autócsempész is. A trükk egyszerű: magyar rendszámot vittek ki, s ezzel próbálták a ki tudja milyen módon megszerzett gépkocsikat behozni az országba.

A legtöbb gondot vámosnak és magyar utasnak egyaránt a szegényes valutaellátás okozza. A turista esetenként, ha vásárolni, vagy csak éppen utazni akar, valutát vagy nagy tételben forintot próbál kivinni. A vámosnak viszont kötelessége a szabályok betartása. Így aztán egyszer-egyszer nagy ribillió támad. Póru jár magyarrunk átkozódik, s jobb híján a vámost szidja, aki fennhangon az állampolgári fegyelem lazulását emlegeti, miközben ki tudja még, mire gondol.

Hiszen például Letenyén kevesen is vannak, s közben nemcsak a személy, de a teherforgalom is jelentősen megnőtt. Az utóbbi 25 százalékkal, ami azt jelenti, hogy naponta 300—500 kamion lépi át a határt.

S még előtűnik van az év végi forgalom. Az utolsó ideji jugoszláv roham, s a hazai gyarak, vállalatok kiszállítási hajrája. Igaz, a letenyieket szolgálták a számukra legkedvezőbb hírtel is: januárban üzembe áll a számítógépes rendszerük. Lényegesen kevesebb időt rabol el az adminisztráció. Több idő jut rájuk!

— rikli —

— Jó áruellátás — Elégedett kereskedők
— Sok jugoszláv bevő

KARÁCSONYI

Luca-napi körséta

December 13-án, Luca-napján tettünk körsétát Kanizsa belvárosában, azzal a céllal, hogy tapasztalatokat szerezzünk az ideji karácsonyi vásárról.

Kelet-nyugati irányú barangolásunkat az Eötvösteri „Márvány” bevásárló központban lévő NAP kisruhában kezdtük, ahol Steindl József vezető derülátóban nyilatkozott:

— Mintegy 14 millió forintos árúkkal, bő választékkal várjuk a vásárlók karácsonyi rohamát. A jó minőségű női köntösök és konfekció árak mellett ajánlani tudom az ADIDAS cikkeket, amelyek között a sláger a selyemtréningruha, a poló, a szabadidőruha és a hótáposó csizma. A forgalom napról-napra emelkedik, s bevételünk máig eddig is mintegy 80 százalékkal haladták meg a tavalyit. Ebben persze a jugoszlávok is közrejátszanak.

Csípős északi szél lengette Bognár Krisztina divatáru magánkereskedő sátrát a „pesti csemege” előtti téren.

— Egylőre gyér a forgalom, de bizakodunk — mondta a távollévő „tulaj” élettársa, miközben Tomassics Zsuzsanna alkalmazott egy jugoszláv hölgynek adott el 790 Ft-ért női kardigánt.

Lenin út 13., KIP-KOP üzletház. Salamon István vállalkozó a legfrissebb áruszállítmány rendezése közben mondta:

— Áru van, a forgalomra sem panaszkodhatok.

Kijelölés menet, a papír-írószerszég mellett sokan keresték a karácso-

nyai és az újévi képeslapokat, naptárakat.

A ZALAI PARKER Lenin út 8. sz. alatti Sport-Játékboltja irodájában Sabján Imréné boltvezető éppen számlákkal foglalatkoskodott.

— Tömve vagyunk áruval. Sok nyugati — főleg német és olasz — játékkal tudunk szolgálni, de bő választék sportcikkekből is. A nehezebb gazdasági helyzetet egyelőre nem érezzük, hiszen a forgalom várakozáson felüli.

Az eladótérben a kiskanizsai H. Zoltán 540 forintért asztalifoci készletet vásárolt két kisfiának a karácsonyfa alá. A murakeresztúri K. Józsefné 1150 forintért pink-színű szabadidőruhát vett 10 éves leányának.

A Lenin út északi oldalán, a 77. sz. Rádió-Hangszerboltban Hohh László boltvezető egyik munkatársával üzemelt be egy 40 csatornás(!), új típusú PHILIPS színes tévét.

— Az áruellátás biztosított, a forgalom is jobb a tavalyinál, persze ebben a jugoszlávok is szerepet játszanak. Szépen fogynak a videók, a kártyák, a különböző kazetták és lemezek — tájékoztatott.

A város legnagyobb illatszertüzletében, a Lenin út 1. sz. alatti 35. sz. boltban Máttyás Erzsébet a legnagyobb elégedettség hangján informált:

— A vevők minden igényét ki tudjuk elégíteni. A vásárlók rohama már novemberben megindult, bevételünk a bázishoz képest megkétszereződtek. Sokan vesznek fényképezőgépet, diafilmeket és finom kozmetikai cikkeket.

VÁSÁR KANIZSÁN

a belvárosban

Melletttünk egy idős csurgói úr, R. László — gondos válogatás után — Szűcs Erika eladóval 4400 Ft-ért blokkoltatott karcsú indiai vázát, réztálat és testes hollóházi porcelán vázát...

A Vasemberház alagsorában a sokstand között az Almanach Kft. két nagy asztalon kínálja könyvüjdonosságait. Marics István alkalmi eladó forralbor kortyolgatása közben mondta:

— Szépen fogynak a mese- és szakácskönyvek, a vártnál jobban pedig a természetgyógyászati- és ismeretterjesztő könyvek. Sokan vásároltak a Mindszenty-kötetből is.

Néhány percnyi „üresjárat” után egy fiatal házaspár „testhezálló” ajándékra lett: 96 Ft-ért vitték az Anyós viccek című könyvet. Nem így egy dedinam, aki néhány könyvforgatása után — a borsos árak láttán — üres kézzel távozott...

A Vasemberház udvara tele vásároló magánkereskedővel. Itt-ott vevő is akad — igaz délidő van. A Garaboncról jött Kovács Viktorné keztyárgy kereskedő panaszkodott:

— Az eddigi forgalom csak fele a tavalyinak. Aztán felcsillant a szeme, mert a városkörnyéki asszony közel száz forintért kis szentképeket vásárolt — amint mondta — vallásos édesapjának.

A Dél-zalai Áruházban nagy volt a sürgés-forgás. A RAVILL Osztiály háztartási részlegénél Prukker Zoltán alig győzte kiszolgálni a vevőket, akik karácsonyfa pótiúzókat, vil-

lanyvasalót, villanykést, villanykörtét, elemeket vásároltak, de fogytak a hajszárítók is.

A hanglemezek shopban halk zene szőlt. A nevét tükölkö eladó szerint a legkaposabb a Szandi kazetta és nagylemez, a Dóra és az Angyalbőr kazetta, de szépen fogytak a karácsonyi lemezek és a régi kabaré felvételek is.

Az Ady—Zrínyi utak sarkán lévő 50. sz. Bútorboltban Borosán László boltvezető sem panaszkodott:

— A bolt áthelyezése nem járt zökkenővel. Napi 300—350 ezer forintos forgalmunk meghaladja a tavalyi forgalmat. Főleg a szőnyegek, paplanok és plédok fogynak.

Az ideai karácsonyi vásár mérlege: jó áruellátás, általában elégedett kereskedők, magas vásárlási láz — sok jugoszláv „besegítővel”. De mi várható jövőre?...

Tihanyi István

Fotó: Szakony Attila

Margó

A profik

Az MDF országos vezetősége lassan fogy. Sorban mondanak le a posztjukról a vezetők, és most kapkodhatják a fejüket az emberek a nyilatkozókat hallva. Lezsák Sándor magyarázata a legmegdöbbentőbb. Most kell a helyet átadni a valódi profiknak — mondta. Az MDF-esek tehát rájöttek (végre), hogy nem képesek megoldani az ország bajait? Miért kellett erre több mint 200 napot várni? Tudom, jobb későn, mint soha. Ám az MDF volt az a párt, amely tavaly ősszel azt állította, hogy politikája tökéletes, hogy jó és mindenre kiterjedő gazdasági programja van. Igaz, ebből eddig nem vettünk észre semmit, viszont jönnek a profik. Lássuk hát, ha tényleg azok!

Jótekonysági felajánlások

Ez új divat. Hozzáteszem: humánus és nagyszerű dolog segíteni a rászorulókon. Mert felajánlások sorjázna sportban, művészeti rendezvényeken, koncerteken. Pénzzel segítünk a környező országoknak, de az itthoni nélkülözőknek hogyan? Ne feledkezzünk meg róla: néhány segítségre szoruló itt is van azért. Erőnkön felül segítünk másoknak, és nem vesszük észre azokat, akik itt élnek a közelünkben. Hiszen szívesen segítenének a nincstelenek is. Azzal, hogy ők nem adhatnak, megfosztják magukat az adományozás örömétől. Igaz, nem jószántukból, így kétszeresen vesztesek. Rászorulnak a segítségre, segítenének és nem segíthetnek. Egy kifosztott világ kifosztott milliói ők.

A pulyka

Munkába menet a hajnali szürkéségen az út szélén valami fehérlett. Lassítottam és meglepve láttam, hogy egy legalább 10 kilós fehér pulyka álldogal ott. Megálltam és jól megnéztem. Az egyik lába eltörtött, úgy tűnt azért volt olyan nyugodt. Melyik szállítókocsiról eshetett le? Az talán már Vlagyivosztok felé jár, utolérni, szólani már nem tudok neki. Hová vigyem hát, mit csináljak az állattal? Végül úgy döntöttem, hogy hazaviszem. Olyan gazdag országban, ahol a pulyka az út szélén is megterem, úgysem számít, ha egy hiányzik. Egyáltalán: be volt zárva az a kocsi? Mire a végcélhoz ér, talán egy madár sem marad rajta. De gondolom, ez senkit sem izgat. Valahol majd leírják a hiányt, ha észreveszik(!), hiszen kicsire nem nézünk. Csáki szalmája ez az ország.

Derült égből...

Nehéz év végére értünk. A jövő év azonban még nehezebb lesz, ha egyáltalán lehet ennél nehezebb és rosszabb, (ám bár mi már megéltünk egyet s mászt.) Ábrándok helyett ezért őszinte számvetés kell, hogy kinek mi maradt, milyen lehetősége van még, és nem érhet meglepetés, mint derült égből a tetőfedő iparost érte. Mi egyszer már elfeledtük, hogy felfelé is nézünk, ahogy az iparos is, hogy kikösse magát, mielőtt a tetőre mászik. Ha szerencsénk van, csak az inflációt kapjuk a nyakunkba. Mert az ég borult. S ki tudja, hogy a felhők felett valóban tiszta-e a kék azúr?

V. J.

ALVILÁGI

Tinédzsermaffiák

A dél-szicíliai Gelában, rövid fél óra leforgása alatt négy helyszínen, köztük egy játékeremben, bukósiskas motorosok megszárlást hajtottak végre. Nyolc halott és egy tucat, kórházi kezelésre szorult sebesült volt a mérleg. A következő huszonnégy órában tizennyolc fiatalok elítéléséről tettek bejelentést a szülők a rendőrségnek. A nagy erővel megindított nyomozás eredményesnek ígérkezett. Szerdán elfogtak egy napokig „eltűntnek” nyilvánított tizenéves fiút, aki a gyilkosságok idején a játékeremben volt, s megnevezte a tetteseket. Csütörtökön a rendőrség már azt is közölte, hogy a négy feltételezett „killer” közül egyet őrizetbe vettek.

Az olaszországi maffiatörténeteket alighanem már unhatják az olvasók. Hovatovább már az itáliai sajtóban sem hír a napi egy-két gyilkosság, a helyi hatalomért egymással vetélkedő klánok balharca. A közelmúltban a Corriere della Sera kivonatolva ismertette a rendőrség egyik szicíliai tanulmányát, amely 3564 profi gyilkos, a maffiák hadseregének pontos térképét rögzíti, beleértve a feltételezett kapcsolatokat, a helyi üzleti és politikai életet. Gelából azért válhatott címlapsztori, mert egy újszerű jelentést, a maffiahálózatról önállóul, fiatalokor bandák jelentkezését tanúsítja, legalábbis a nyomozás eddigi tükrében.

Gela tengerparti, nyolcvanezer lakosú város Szicília déli részén. Alapvetően mezőgazdaságból és kereskedelemről élnek a helybeliek, az ide telepített olajfinomító hozta az ipart a városba. A közelmúlt két nagy beruházása, a gátelepítés és a négyzetméterenként 160 millió lírába kerülő szennyvíztároló keltette fel a maffiavilág érdeklődését. Nem titok a rendőrség előtt, hogy hagyományosan két klán, Salvatore Iocolano, illetve Giuseppe Madonia csoportja vetélkedik Galában és környékén a hatalomért. A november 27-i megszárlás mégsem volt beilleszthető a képbe, miután lassan egy éve fegyverszünet van a két maffiabanda között.

A négy helyszínen szinte egy időben elkövetett gyilkosságok „eltűzöttnek” számítottak a boltosok, tulajdonosok megfélemlítési kampányában. A rendőrség meglepetéssel tapasztalta azt is, hogy a maffiavilág szabályaihoz egyébként alkalmazkodó, és így „néma” szicíliai városban ezúttal gyakran csörgött a „zöld telefon”, amelynek számát a nyomozó hatóság adta meg a névtelen bejelentők számára. A következőt: ezúttal maga a maffia is érdekelt volt abban, hogy a rendőrség nyomra bukkanjon. Így, névtelen telefonálás alapján, egy városszéll, elhagyott házban fegyverraktárra, sőt egy motorkerékpárra is rábukkantak. Amikor pedig a szülők sorozatban jelentették be fiatalokor gyerekeik „eltűnését”, már körvonalazódott, hogy tinédzserbandák egymás közti leszámolásáról lehetett szó. „Egy felnövekvő generációnak a drámája: tinédzserek, akik a nagyok példáját látják, akik számára Tocolano vagy Madonia szimbólum, egy olyan városban, ahol nincs megfelelő munkaalkalom. Már gyerekkoruktól kezdve rossz útra térnek, először csak kis lopásokkal, s ezek a kezdeti játékok aztán komoly bűncselekményekhez vezetnek” — írja a Corriere della Sera helyszíni beszámolójában.

Egy fiú előkerült, aki — a lapok értesülése szerint — mindent kitalált a rendőrségnek. A többiek viszont még rejtőzködnek, a visszacsapásra készülve. Mindez 1990. decemberében, egy szicíliai „csendes” kisvárosban.

O. L. Gy.

... akkor jó, ha a színes kód mélyére bújhatok.”

Egy narkós

Magyarország veszélyeztetett ország lett: komolyan kell számolni a kábítószer-terjedésével. Transziországgá léptünk elő, gondjaink azonosak a nyugati országokéval; emelkedik a kábítószerfogyasztók száma nálunk is. De milyen a kábítószerélvező világa? Mit érez? Hogyan kezdte? Erről vall egy kanizsai. A neve maradjon titokban.

— Én is úgy kezdtem az életemet, mint más, azután másképp folytatódott. Kiderült, hogy a dolgok nem egészen olyanok, amilyenek lefestették őket; nagy remények, karrier, hadd ne folytassam. A '70-es években lettem lázadó. Szabaddá és boldoggá tett, ha jól beszőrhettünk és kemény zenét hallgathattunk. Akkor ismertem meg a szipózást; hamar rá is szoktam. A zene, az alkohol és a ragasztó olyan színes világot hozott, hogy lemondani nem lehetett róla. Kivágtak a gimnáziumból is. Hónapszám csövezünk a Balaton partján, meg az egész országban. Gyakran kerültem összetűzésbe a rendőrökkel. Amikor a kábítószeres cigaretta kezdett elterjedni, mi csak azt szívtuk. Különbben is egyre gyanúsabbak lettünk azokban a boltokban, melyekbe ragasztóért jártunk. Amikor nem volt „fű”, csináltunk. A sétakert plafánfánk hosszú, őszel barna hüvelyes termése ősszemzorszóra, belekeverve a dohányba ugyanolyan hatást jelentett, mint az eredeti, 5-6 százalékos elszívása után teljesen kézen voltunk.

'75-ben meghalt az anyám. Egyedül maradtam a faterommal, aki profi alkoholistája volt, és akkor volt jó, ha nem kellett látnom. Alkalmi munkákból tartottam fenn magam. A pénzt alkohorra és „fűre” költöttem. Az égvilágon semmi más már nem érdekelt. Azután már nem volt elég a cigareta. Jött az injekció. A várt hatás egy-két percen belül érezhető volt. Mellé egy-két sör kísérrőnek, és órákon keresztül nem kellett látnom ezt a rohadt világot.

A fateromat három éve sitre vágják. Késsel hajtotta a környéken lakókat. Most egyedül élek. Kőműves mellett dolgozok, culágerként. Egy hét alatt keresek annyit, hogy elég legyen a hónap többi napján az adagomra. Kajára nem költök, abból nekem kevés kell.

— Honnan szerzed be a kábítószeri?

...mindenki menekül... egy pofon felér egy a nyomorhoz... szoba, konyha, semmi több...

KANIZSAI (A Citrom)

Nagykanizsa, Dózsa György út, volt Ferenc József laktanya.

A nyomorhoz diadalív vezet. A kerítést fű ellopják, ami mutatásban maradt, az csak emlék, hogy valaha szebb napokat is látott ez a vidék. Az udvaron sár, szemét, garázsok sora.

Kívülről az épület még tartja magát, tiszteletparancsolóan. Bent széles, magas folyosó, közös mellékhelyiségekkel. Az előtérben már csak gumicsizmában lehet közlekedni. Úszik minden, még az is aminek nem itt kéne úsznia. A falak árulkodnak csak, hogy az itt lakók nem sokat törődnek azonnal, amit látnak. Ablakok, ajtók leszakítva, kitorve.

Elviselhetetlen bűz árad. Nem vacsoráztam, de a gyomrom forog, mint búcsúban a ringlis. Kirohanok az udvarra, friss levegő után kapkodok. Az nem lehet, hogy nem bírom ki, mások évek, évtizedek óta bírják, van aki itt született és itt él halálig. Újra nekirugaszkodom.

Végigszállatok a folyosón, szerencse, hogy az ablakereitől hiányzik az üveg; levegőt szippantatok.

Allítólag szükségalakosok ezek. Bennük 60-65 család tengeti életét. Vannak, akik belenyugodtak a sorsukba és nem kívánnak szabadulni. Mert nincs hova. A gyerekek úgy teremnek, mint tavaszi esőben a szulák. „Hát valamit csak csinálni kell” — mondja egy fiatal nő. Igen, valamit csinálni kell, de a nyomorhoz még több éhes száj? Nem tudom. Igaz, ami igaz, sokba kerül a fűtés, össze kell bújni...

Hivatal vendégnek itt kívül a helye, de valahogy mégis meg kell tudni, hogyan élnek az évtizedes ajtók mögött az emberek. A cscngő nem szól, verhetem az ajtót. Meglepp, hogy kedvesen fogadnak.

— Látom, most végezték a gyerek fürdetésével.

— Igen. Ilyen körülmények közt élünk — mutat körbe M.L.-né.

— Ez a szoba-konyha van, semmi több. A WC a folyosó végén, balra. Az is lakattal zárva. '88-tól élünk itt, az akkori tanács megígérte, hogy '93-ra kapunk lakást. Abból már nem lesz semmi. Mind a ketten dolgozunk és nem jutunk semmire. Ha nem lesz segítség, ki tudja, mit hoz a holnap.

— Amíg nem született meg a gyerek anyósoméknál élünk, de olyan szűk volt a hely, hogy valamilyen megoldást kellett találni. Ez volt az egyetlen lehetőség —

JÁTÉKOK

vallomása

— Szívesen elmondok neked mindent, de ezt nem. Ha járatnám a pófámat, többé nem kapnék, és abba belehalnék. Egy nap kihagyás is pokoli rossz.

— *Miért van szükséged az állandó mámorra?*

— Nem tudom! Ma már nem tudom. Ha tíz évvel ezelőt kérdezik, biztosan tudtam volna válaszolni. Semmihez nem értek, barátaim sincsenek. Csak akkor jó, ha a színes köd mélyére bújhatok. Az a világ az enyém. Ott súlytalan és szabad vagyok. Ott én vagyok a világ ura és istene. Minek örüljek egyébként? Ha tudsz jobbat megmondhatod. Nekem is jár egy hangyányi öröm. Nem?

— *Ki vagy békülve magaddal és a világgal?*

— Persze.

— *Nem sajnálsz semmit?*

— Nem! Az én életem így volt megírva. Valakinek szerencsétlennek is kell lennie. Olyanoknak, akikbe mindenki beletrághat. Én nem ütök vissza. Tudom, hogy beteg vagyok, de nem annyira, hogy ne tudjam, hogy a világ betegebb, mint én. Miért pont én vagyok a bűnös? Ha hibáztam, nem egyedül hibáztam. Akiknek segíteniük kellett volna, azoktól verést kaptam. Gyáva voltam, elbújtam a füst mögé. Ott erős lehettem. Hogy ez hazugság? Az, de az egész élet az. Csak a boldog emberek nem hazudnak, és én boldog vagyok, amikor belövöm magam. Ezt sajnálják tőlem?

— *Nem próbálsz meg abbahagyni?*

— Már nem érdemes. Túl messzire jutottam, nincs visszaút. Jövőre kiengedik a fateromat, és én mehetek világgá, mert a narkóval együtt tudok élni, de egy agresszív alkoholistával nem. Ő akkor boldog, ha verhet, és én már nem tudok visszautni, védekezni sem. Talán befogadnak valahova, ahol lélehetem az, ami még nekem hátravan.

— *Érdekes? Így?*

— Nekem igen, másnak nem.

— *Ha lenne gyereked, megengednéd neki, hogy kábítószeressen?*

— Inkább agyonütném.

Ennyi. A tanulság a miénk.

Vizvári József

lórúgással ... Űszik itt minden ... diadalív

„CSIKÁGÓ” szigete)

kapcsolódik a beszélgetésbe a férj. — A tél a legnehezebb, magasak a lakások, elmegy a pénz a fűtésre.

A kislány már lefekvéshez készülődik, összehajtom a jegyzetömbömet és búcsúdom a családtól. A folyosón áporodott levegő fogad.

Egy másik ajtón kopogtatok, a szomszéd segít. Nehezen nyitnak ajtót. Már lefeküdtek a gyerekekkel.

— Ha azt akarjuk, hogy hó végén is legyen pénzünk, takarékoskodni kell — mondja H. I.

Közben előkerül a feleség a szobából. Riadtan mér végig, nem szereti az idegeneket. Anyósával él.

— Nehéz! — folytatja a férj. — mosáshoz a vizet úgy kell a lakásba hordani. Ez 30-40 vödör víz. Be kell hordani, és ugyanennyit ki. A gyerek naponta fürdeni kell. Mi igyekszünk a gyárban jól megfürödni. Itt élünk négyen, anyám a konyhában, mi a szobában. Itt nem alszik semki nyugodtan.

— *Egy gyerek van? — érdeklődöm.*

— Igen. Hogy lenne több, ha alkalom nincs — mondja keserűen a férj.

Magamban bocsánatot kérek, hogy most, amikor a gyerek alszik és a mama nincs itthon, kellemtelnekdem. Megyek hát, de nem is tartóztatnak.

Utólag annyit jegyez a férj az ajtóban:

— Maga bátor ember, de vigyázzon, hogy hátul is legyen szeme! Itt egy pofon felér egy lórúgással, és nem nagyon szeretik az idegeneket, a pénznek pedig szeme van.

Még szerencse, hogy a szerkesztőség nem fizet bőkezűen, gondolom, így talán megúsom. Dagasztom a sarat az udvar közepén, mert jobb félni, mint megjedni.

Itt a szemetet nem a konténerbe hordják, hanem a padlásra, a szerves hulladékokat a pincébe. „Gondolja, hogy kijárók a hidegbe? — dühöng egy bortól ázott „úr”.

— Talán a tanácstól jött? Mert akkor jobb, ha elűnnek. Nyolc éve van bent a lakáséremlem, és nem intéztek semmit. Majd akkor beszéljenek, ha csináltak valamit. Érti?

Jobbnak látom nem válaszolni, csak el innét. Ki a neonfényes Dósa György útra.

Cs. J.

Gátolnak a gátlások

Egy szexiparos mindennapos gondjai

Mintegy két hónapja nyitotta meg első veszprémi üzletét a Szexy Bt. Az ellentétes híresztelések ellenére csak törvényes, bejelentett szolgáltatást folytatnak, mégis sok a haragosuk. *Kollát Mihály* üzletvezetőt arról kérdezzük, bejött-e a bolt, azaz kelendők-e termékeik, szükség van-e megszékhelyünknek egy szexshopra.

— Mikor az üzletet megnyitottuk, sok mindenre felkészültünk. Az első napoktól vártuk a támadásokat — választási időszak lévén — a pártoktól, mozgalmaktól, s már a válaszokkal is felkészültünk. De tiltakozást inkább a „néven nem nevezhetőktől”, a névtelen levélíróktól kaptunk, akik különféle koholt vádakkal támadják munkánkat.

— *Hallhatnánk konkrétan erről?*

— A személyekről nem tudok, de a fejjelentések tartalmát ismerem. Ránk fogják, hogy pornófilmeket sugárzunk az ablakból az utcán sétáló diákoknak, hogy éjszaka szexbúlikat szervezünk stb. Ügyvédek, ellenőrök, rendőrök mindennapos vendégelnk (nem vásárlóink), de semmi rendellenesét nem találnak. Boltunkban csak árukereskedelem folyik, utána lehúzzuk a rolót. Két szolgáltatásunk van. A csomagküldő nem hiszem, hogy sérti az erkölcsöt, a telefonszexes hölgy pedig csak „kábelben keresztül” érintkezik a kuncsafttal. Egy-két szomszédunk jogi úton kereste meg a ház bérbeadóját, hogy ha nem szünteti meg a szerződést a betéti társulásunkkal, akkor peres úton követelnek ingatlanjaik értékcsökkenésére kompenzációt. Megmagyarázhatatlan számomra, hogy egy kereskedelmi egység léte miképp befolyásolja a környező telkek, házak, ingatlanok árait. Főként, hogy a szomszéd utcára — mert onnan is kaptunk értesítést — milyen hatással van. Ezt nem értem. S nem értem, miért nem támadják a veszprémi „masszázsüzleteket”, amelyek hirdetésel jellegesen már megjelentek a helyi napilapokban is. Semmi információ, csak annyit, hogy férfiaknak, nőknek úgy „erotikusan” masszíroznak. Vagy szórakoztató hölgyeket keresnek jó kereseti lehetőséggel. Az, hogy egészségügyileg ellenőrzik-e ezt a szolgáltatást vagy hogy — tudomásom szerint — a Haszkovó lakótelep egyik bérházában emelétén tevékenykednek, ez nem zavarja a becsületes honpolgárokat? A tisztelt „névtelenekek” ezek után kellene nyomozniuk, ha már van felesleges idejük, nem a bejegyzett, ellenőrzött vállalkozásokkal.

Hallgatnám tovább is Kollát úr panaszát, de vendégek érkeztek. Hamburgból. Egyik üzleti partnerük szólt be az ajtón, hogy megérkeztek a japán golyócskák. Hova tegye? S beszéljék meg az anyagiakat is. Első az üzlet, úgyhogy búcsúdom az üzletvezetőtől. Csak tudnám, mi az a japán golyó! (NAPLÓ)

Kovácsi Miklós

A karácsonyfa „ezer” ága

A télközepe ünnepeket többféle néven nevezik. Valamilyen formában azonban ősidők óta ünnepli a magyar nép a Luca napot, a betlehemezést, az István és János napot, a regölést. Mivel nehéz megállapítani, hogy ezeket a népszokásokat évszázadokon át a szomszéd népektől tanultuk-e, vagy egyházi közvetítéssel jutottak hozzánk, forduljunk a népi költészethez és a dramatikuss előadóművészekhez. Szülőföldünk, lakóhelyünk, Zala megye bővelkedik téli ünnepi szokásokban.

A betlehemezés például vallásos eredetű színházi szerzői szokás. Bizonyos vidékeken felnőttek is jártak házárolni házra, de Zalában inkább csak a gyerekek gyakorolták. A „színrehozott” történetek sokféle volt: pásztorok a mezőn, angyali szózat, pásztorok a kis Jézus bölcsőjénél, Heródes fényvetőzése, de megjelentek ajándékkal a három királyok is. A betlehemezés volt az egész országban a legnépszerűbb szokás, meg a karácsony köszöntése, így:

*Kiskarácsony, nagykarácsony
kislált-e már a kalácson,
ha kislált már, adják ide,
mer, én azé, gyűltem ide,
ha nem sült ki, én nem várom,
mert igen fájzik a lábom.*

Karácsonyfát a zalai falvakban csak a múlt század végén állítottak először, hiszen ez a szokás újkéltű, országosan is csak a 19. sz. közepén terjedt el.

A család ünnepeit úgy is érzékeltették, hogy a hétköznapi egyszerű ételektől elérően egészen másként táplálkoztak. A karácsony előtti napon szigorú böjt volt a katolikus családoknál. Teljesen hűsmentesen étkeztek: tej, kenyér, tejfölös levelek, percc volt az asztalon. Meg lángos, hiszen az kenyértésztából készült, előre megsütötték a kenyeret, kalácsot és a gubának valót. Szenteszte mmakosgubát készítettek, és forró vajjal mézzel meglocsolták. A tiszta szoba asztalát még a legszegényebbek is szép szőtes terítővel takarták le, középre fenyőgally és gyertya került. Az asztal sarkára helyezték a szós vakarcsot (egy kicsinyke kenyeret). Ha az éjfél miséről hazatértek, kocsonyát ettek. Karácsony napján reggel a kis vakarcsból a kocsonya mellé a család minden tagja kapott egy szelletét. A karácsonyi ebéd hülselvel kezdődött, aztán a főtt hús következett rozmarin vagy paradicsom mártással. Ilyenkor a szegények asztalára is került malac-, disznó- vagy baromfi-húsból készített pecsenye. A süteményeket nem ismerték, esetleg a hájaskrálit. Kalács viszont volt bőségesen, dióval, mákkal, aszaltszilvával töltve. Vacsorára a délről maradt élt étek.

Zalában a legtöbb babona, hiedelem is a karácsonyhoz fűződik. Már előtte, „karácsonybojtyán” a gazdaságon nem kelhetett fel az asztaltól, mert akkor a kotlós nem üli meg a tojásokat. Az ünnepek alatt nem lehetett söpörni, ami szemét összegyűlt, azt János napján a gyümölcsfák tövébe öntötték, mert úgy „leremetebbe lesz a fa”. Karácsony napján a gazda a megterített asztal alá elkevaszt, kaskazóvet tett, hogy bő termés legyen, és így köszöntött be:

*Aggyon isten bort, búzát, egészséget,
Mindenbe bőséget,
Hótunk után léleküdvösséget!*

Voltak, akik a karácsonyfa mellé szitát is tettek, s nyáron, ha vihar jött, „foggatták a főlhőnek a szitát”. Karácsony éjjelén ostorral patogtattak, hogy a disznók kövérek és egészségesek legyenek.

Nem felelgetős kántálások, különböző színjáték nélküli rigmusok voltak az István és János napi köszöntők. Zabot és bort szenteltek, egymásnak egy-egy pohár borral kedveskedtek az emberek:

*István napját hallottam,
Ezért ide jutottam.*

*Megérdemelnék egy krajcár,
Vagy egy pohár pálinkát.*

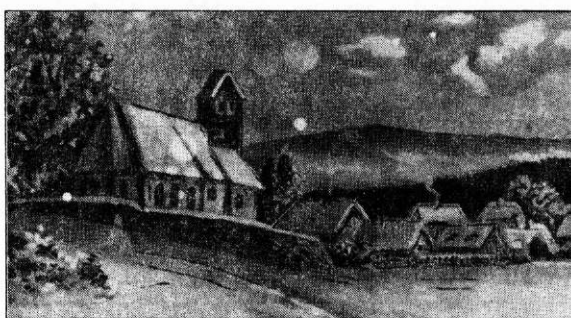
*Sütik a tyúkot, érzem a szagát,
Talán nekem adják a fél sódarárt.*

Boldog István napját kívánok!

A mi vidékünkön a varázselekménnyel legjobban összekötött szöveg a regölés volt. Ez tulajdonképpen házálás, adományok künyerálása, s közben ráolvasás folyik. Ez a karácsony és újév közötti népszokás a legősibb, még honfoglalás előtti elemeket is tartalmaz. Nemcsak bő termést kívántak, de a fiatalokat is összepárosították. A regölés tele volt misztikus jelképekkel: nap, hold, csillagok, ezer szárú szarvas. Szövegét talán olvasóim is el tudnák mondani:

*Adjon az Úristen
Ennek a gazdának
Két szép tehenet,
Tejet, vajjat eleget,
Hadí süsseknek réstet,
Szegény regölőknek.
Haj, regő, rajja,
Azt is megadhathja
Az a nagy Úristen...*

A regősök bundákba, kucsmákba öltözve bottal, láncsal, csengővel, kolomp-

pal, köcsögdudával, néha furulyával, „kísérték” éneküket.

De mindez csak volt! Elmúlt, bár elfogadhatatlan, hogy az idő rostáján szinte minden ki hullik, ami népi, tehát nemzetis.

Ha a karácsonyt ma már főként a sze-

retet, a béke, a család ünnepeinek tartjuk, akkor is helyet kaphat benne nagy szüleink, dédszüleink világa. Hiszen lehet-e úgy élni, hogy ne a korábbi tapasztalatok irányítású cselekedeteinket?

Büki Pálné

Karácsonyok régen és ma

S. L.-né nyugdíjas: Hagyománytisztelő család a miénk, nálunk a karácsony régen is az év legnagyobb ünnepe volt és ma is az. Hosszú készülődésekre emlékszem, anyám főzte a szaloncukrot, mi csomagoltuk színes selyempapírba, sütitök az aprósüteményt, diót burkoltonk fényes szatniolba, mindez a karácsonyóra került. A készülődés közös volt, de a fát mindig a szüleink díszítették, mi csak akkor mentünk be a szobába, amikor jeleztek, hogy itt az ajándékozás ideje. Hatalmas karácsonyfánk volt mindig. A szent este nek különös hangulata volt... ma is érzem a fenyő és a gyertya mással össze nem téveszthető illatát. Semmihez sem hasonlítható.

Karácsonykor mindig sokan voltak, nálunk gyűlt össze a nagy család. Anyám fejedelmi vacsorát készített, már napokkal előtte sütött, főzött. Remek házi-aszony volt. Vacsora után karácsonyi dalokat énekeltünk tizenegy óráig, aztán mentünk az éjfél misére. Emlékszem, csikorgott a hó a lábunk alatt... érdekes, régen minden karácsony „fchér” volt.

Legemlékeztetesebb számomra

negyvennégy karácsonya. Háború volt, itt állt a front Nagybjajomnál. Ugyanúgy próbáltunk ünnepelni, mint máskor, de a perenként hallatszó ágyúdübörgés félelemmel töltötte el bennünket.

Ma a karácsonyt a testvéremmel töltöm. Kicsi a lakás, így a karácsonya is kisebb. Hiányzik a gyertyák illata, hiszen ma a villanyfény és a dívat, de egyébként az ünnep hangulata nekem a régi.

Ny. I-né két gyermekes családanya: A karácsony nekem a legszebb ünnep. Gyermekkorom óta örözm magamban az ünnep és az ünnepi készülődés meghitt, varázslatos emléket. Falun nőtem fel, nagy családban, szüleim vallásos neveltek. Emlékszem a csillagfényes decemberi hajnalokra, amikor álmosan ugyan, de minden nap mentünk a hajnal misére. A szent estét nagyon vártuk, pedig nem halmoztak el bennünket ajándékokkal. Sötétedéskor jött a Jézuska. A csengőszóra bementünk a szobába, ahol a gyönyörű karácsonyfa állt, égtek a gyertyák, a csillagszörök. Elénekeltek a Mennyből az angyalt, aztán megkaptuk az ajándékokat: egy-egy könyvet, édesanyánk által kötött kesztyűt, sálát, mi is

átadtuk a magunk készítette apró ajándékokat. És boldogok voltunk. Minden karácsony egy igazi, nagy boldogság volt. Ez szeretém adni a gyerekeimnek én is. Úgy készülődünk az ünnepre, ahogyan otthon régen szoktunk. Együtt tervezgetjük az étrendet, összeírjuk az ajándéklistát, de a vásárlás már magánügy. Aki megvásárolta, vagy elkészítette az ajándékát, azonnal szépen becsomagolja, a csomagolást is díszíti. A karácsonyfát a férjemmel ketten díszítjük. Mi is látni akarjuk a gyerekek örömtől csillogó szemét, amikor megjön a Jézuska. Úgy érzem, sikerül örömet, boldogságot szerzenünk egymásnak, pedig nálunk sem divort a drága ajándék. A gyertyafényes vacsora után hosszas beszélgetések szottak következni, aztán megyünk az éjfél misére... mint régen.

F. D. tizenéves: Mit jelent a karácsony?... finom kajákat... petárdarobbanást... a közelgő Szilvesztert... aztán... ajándékokat kapok... ja, és szeretet, boldogság és együtt a család — sorolja, arra már nincs ideje, hogy gondolatait mondatokká fűzze.

H.M.

Morvay Gyula:

Téli út

A férfi tartotta szavát: megígérte feleségének, akit megtanított magyarrá, elhozza magával szülőfalujába. Londonból indultak; hidegkövüdon várakot, az ember bokájára csavarodó nehéz ködöt hagytak maguk mögött: átvágtak Franciaországon; a pazar kastélyok kéményei hidegen meredeztek; nem az éttermekbe fordultak be: többször a meghúzó csapszékek matróztáncát, a bendzsó síró hangját kívánták. Németországban a fiatalasszony megszólalt: „Á, igen. A söröshordók és a hordóhasiák tája” — mondta, és vékonyat nevetett hozzá. „Az is van itt, de más is van sörön kívül” — így a férje. Kétágra szakadó vízesésbajusza volt a vendéglősnek; a férfi jókedvűen mondta: „Ezek az európai utak mintha mindenhol a sörözők, útszéli fogadók felé csavarulnának”; erre a bajcos nevetve mondta: „Az országotak is szárazak: bebenéznek, hogy úgy mondjam egy pohár sörre. Magukat is idevezette az útjuk. Maguk, uram, amint halom: angolok, vagy magyarok, vagy angol-magyarok?”. „Bármelyiket mondhatja. Itt híres sört kapunk?”. „Nem híres — világhírű; négy-száz éves a gyárunk, uram, nálunk még úgy főzik a sört, mint 400 évvel ezelőt; mi, itteni népek, keveset iszunk belőle; Ausztrália kapja, aranyért ezt a sört, uram. Tessék a sör; habjába, uram, hegyével beleállítom ezt a fogpiszkálót: nem dől el; tehát a legeslegjobb”. A bajcos elköszönt: „Good by! — Kicsi tudom magyarum: Viszont latasra”. Átkeltek a Dunán; Betty megnézte a folyót: „Nem kék a Duna!”. „Hol folyik kék vízű folyó?” — kérdezte Betty. „A világon kevés helyen; azt a helyet nem ismerem” — mondta férje. „A vasfüggöny mögött vagyunk, ugye Dzsordzs; láthatunk rabszolgákat!” — mondta elgondolkodva Betty. „Honnan tudod ezt?”. „Olvastam”. „Erre, itt nincsenek rabszolgák”. — A kis vidéki étteremben a csapos — csakhogymondjon valamit a vendégeknek — csendesen mondta: „Uram, bővön megmértem, bővön”. A csapos mellett állt felesége, aki síró kisfiát segítette fel a földről; a kicsi megbotlott a kutyában; anyja vigasztalta: „Kücsüs kűs fűjjam...”. Még Dzsordzs is nagyot nézett, s Betty szavaira ezt mondta: „Csodalokozom ezen a beszéden? Londonban az én nevem George Tameidzi volt, azaz: Tómegei

Gergő vagy Gergely”. Ráfordultak ahazavezető útra. Éjjel tizenegy óra. Gergely a kormányt fogja, Betty kíváncsian nézi az előttük kattogó parasztkocsit; és kinyílik a szeme, felkiált a szájá, mert a kocsi hátulsó saroglyájában köt összekötött ember ül; fejük nyaklik; ásítnak; egyikük felkiált: ...hej de! Ki tanyája ez a nyárfás...? „Rabszolgák! Zsorsz, ott ül két rabszolga; összekötötték őket...!”; „Ezen a hosszú utcájú falun keresztülmegyünk, és otthon vagyunk” — mondja, közben ámulva nézi a két „rabszolgát”.

A kocsi befordul az egyik házhoz: az autót követi. A házból kijön a gazda, nevetve fogadja a „rabszolgákat”. „Befelé, gyerekek, lagziból nem lehet hazaszöknii: háromnapon lakodalmunkat végig kell csinálnunk”. — És az autósok? „Jó, hogy jönnek; még tart a lakodalom; Vidóczy Márton vagyok! „Tómegei Gergő és Betty, a feleségem. Londonból.” — Zeng a ház, pedig csak három cigány húzza. Az asztalokon hosszú tálakon főtt, sült húсок, borostüvegek; a tortákon felírás: ...istenvéld édesanyám háza... a vendégek dalolnak, nevetgélnek. — „Maga hát Erzsike, Erzsébet, Örszike, vagy Bözsi... netán, akarom mondani Böske...?” — mondja a háziasszony. — ...fácánleves hozok, nem hosszú, rövid cérnaméltéttel; fácánleves a királyok asztalára került... van sült csirke, peccsenye — levágtunk három hídot, mert, ugyi bőven van vendég a lakodalmunkban... borjúhús is van; engedélyen vágtunk egyet; ...tessék ebből a házi kenyérből; az öreg Náni néninél az udvaron van kemence, ott süttettem; ...nézze, Bözsike: a kenyér tetejét az aljáig kell nyomni, hogy az visszaugorjon...és a kenyér aljába diót tettem, attól olyam, de olyan ízletes... Behozták a nagy tál ételt, ezzel:imhol az magyarok hírs eledele; rizskása a zaja, kóbász a teteje...” Nevetés; nóta; ének. „Gergő, maga...ha akar, beléphet a menyasszonyi táncba; talán ismeri a szokást; Mennyi pénzét hajítanak a kalapba? Mondjuk...illendő egy ötszázast adni, de az egyet megszorozhatik...„Gergő beszállt. Erzsikét meg már táncoltatják. — Beballagott a plébános: szó nélkül végiment az asztalok mellett, s szó nélkül megkóstolt minden süteményt. „Szólan, beteg ember; epebajos, mondják, de sokan „rosszmájúnak” is mondják.

„Nóta!” — volt a kiáltás; a cigányok rátették a „Túl a Tiszán fehér kendő integet...”; a „széles a víz, nincsen sajka” résznel a vendégsereg a padlót döngette ütemre. — Valaki „megrendelte az „Örmester úr, levelem jött” nótát. Örmester úr, levelem jött, hogy a babám nagyon beteg utánam; kaphatnék-e szabad-ságot, hogy még egyszer meglássam; jól tudom, ha engem meglát, egyszerűen kigyógyul a bajából, az ellenség meg se tudja, hogy egy baka hibádzik a csatából...” — „Sok a vendég?” — „Kedveském, itt van az egész rokonság: háromnapra 360 jut, de ha mondjuk az angol királynő is elfogadná szerény lakodalmunkat és eljönne...nem is tudom...talán fácnleves, tüzdelt foglyot, tortát meg kocsonyát adnék az asztalra...tudja Bözsike, kocsonyát főz — nagyon nagyon nehéz: ne legyen sós; se sólan; kristály legyen; remegjen; az ajtó elé újabb „rabszolgákat hoztak. A menyasszony nem akart táncolni aszomszéd falu káplánjával. „Maga ingyen akar menyasszonytáncot!”. Kocsonyát hozott a háziasszony. Utána tea járja. „Két szakácsnéfőzte ki lagzinkat; négy segédkező asszonyt fogadtam. Egyszer van, jobban mondva egyszer legyen egy életben lakodalom”.

„Kedveském, aztán máskor is

nézzenek be hozzánk onnan Londonból; ugye, messze van? Tisztelem Gergő szüleit, Bözsikéét is — ugye, ők is londoniak? — és hátisten vélek!” — „Most kezdődik a, most kezdődik a tánc...” zengett a nóta; a vendégsereg egymásra borulva dalolt; sokan nekifogtak a táncnak; a cigányok álmos szemmel rángatták a vonót; újabb „rabszolgákat” hoztak; az elhalkuló dalolás fellángolt; éjjel után van; hol van még a reggel nyolc óra, amikor percre végre szakad a háromnapos lakodalomnak? — Erzsike megkérdezte a háziasszonyt: „Mit beszél — a másik falu káplánja a menyasszonnyal?” — „Hogy úgy mondjam, „gyóntatja” — volt a nevetős válasz.

Autójuk reggel hatkor kifordult az udvarról; a falu kétszér megszegődött utcáján mentek — falujuk felé. Betty elővette kis noteszát, s olvasta az Erzsébet beceneveit: Erzsike, Erzsike, Bözse, Böske, Örsze, Örszi, Orzsike... „Hány beceneve van nálatok az Erzsébetnek?” — „Sok; Nagyon sok” — felelte a férje. Erzsikének végefogyhatatlannak tetszett ez a téli út, aminek csendben, magában, elfojthatatlan jókedvvel örült. „Rabszolgák nem tartanak háromnapos lakodalmat” — gondolta, és számízta a „rabszolga” szót.

(1975)

„Ábránd”

Farkas Zsuzsa grafikája

Egy fény és holdudvara

A hír nem igaz!

Úgy mondják, akinek ha'álhárét keltik, sokáig fog élni. Ha ez igaz, akkor az a kanizsai kisdíák, akiről elterjedt, hogy csúszkálás közben elesett és oly súlyosan megsérült, hogy meghalt, szép reményekkel nézhet a XXI. század elé. Persze az úgy közel sem vehető könnyen, vannak nagyon is a mának szóló tanulságai.

Történt, hogy az első havas napon az egyik iskola udvarán csúszkáltak a diákok, és az önfelédti játék közben két gyerek összejött. Volt ugyan kisebb riadalom, de mert egyikükön sem látszott az ütközésnek semmiféle nyoma, senki nem foglalkozott tovább a dologgal. Délután aztán az egyik gyerek rosszul lett, kórházba kellett szállítani. Az orvosok kisebb agyrázkódást állapítottak meg, és kórházba is engedték a diákat a kórházból. Ez a rövid idő azonban elég volt ahhoz, hogy lábra kapjon a rémisztő hír, miszerint a gyerek behalt sérülésébe. Terjedt, dagadt a pletyka, s végül már volt olyan iskola, ahol — mert a gyerekek mindenütt csúszkálnak, havan jég — ki is hirdették, intő példaként hozták az esetet, ezzel is kényszerítve a diákokat, hogy játé-

közben legyenek elővigyázatosak. A gyerekek aztán otthon mindezt elmondták szüleiknek, a szülők pedig adták tovább a már sokadszor módosított, bonyolított történetet.

Később persze kiderült, hogy a történet nem igaz, de mert az ilyen ellenőrizetlen információkkal kiválsón lehet ijesztgetni a gyerekeket, szülőket, ráadásul az érintett iskola híre is csorbulhat, talán az élet más területein is használni kellene azt az alapszabályt, mely bennünket, újságírókat végigkísér pályánkon: először ellenőrizni, aztán beszélni.

— molnár —

Felelőtlenség

Bár — molnár — kolléga tapintatból elhallgatja mind a baleset színhelyét, mind a rémhír terjesztő iskola nevét, az olvasók tájékoztatása úgy teljes, ha legalább az utóbbit megnevezzük. Nos, a Hevesi iskoláról és annak vezetőjéről, Farkas Zoltánról, illetve „helyetteséről”, Lengyák Istvánról van szó. Ők voltak azok, akik minden ellenőrzés nélkül, elretentő szándékkal adták tudtul a halálhírt.

A jó hírnévhez való jogot sértő igazgatói kinyilatkoztatás — kilencszáz gyerek előtt — azontúl, hogy

sérti más iskola érdekét, további két problémát is fölvet: Miért úgy tűnt fel a Hevesi iskolát, mintha ott baleset soha nem történt volna?

2. Milyen pedagógia az, amelynek eszköztárában ma is az elretentés áll az első helyen?

— dóró —

Mi a fontos?

— dóró — úgy véli, a nevesítés elkerülhető, hogy újabb találgatások induljanak a városban: melyik iskoláról van szó. Ez is szempont lehet. De nekem, amikor az íráshoz fogtam, nem ez volt a legfontosabb, hanem a jelenség. Tudniillik, hogy lassan már jobban hiszünk a folyosói pletykáknak, fülbe sügött információknak, mint a tényeknek. Tudom, hogy ezek többnyire izgalmasabbak és színesebbek, mint a valóság. Mégis ez utóbbi a fontos. Erről feledkeztek meg az általam megnevezni nem kívánt iskolában, és erről feledkeznek meg mostanában még nagyon sok helyen.

Kollégám írásának zárógondolataival, mivel azokról nincsenek megbízható (!), ellenőrzött (!) információim, nem tudok vitakozni.

— molnár —

Fantom ABC Kanizsán

Néhány éve új lakótelepet kezdtek építeni Nagykanizsán, az úgynevezett északi lakótelep városrészen. 1990. végére 800 lakást szerettek volna itt felépíteni, ehhez tervezték a terület alapellátását, többek között egy megközelítően 600 négyzetméter alapterületű ABC áruház építését is. A Városi Tanács 1986-ban — más vállalkozó nem lévén — a ZÖLDÉRT-tel kötött megállapodást oly feltétellel, hogy az építési költségek egyharmadát a tanács állja, vissza nem térítendő támogatásként. Abban is megegyeztek, hogy az áruház idén tavasszal üzemelni kezd. (Közben, 1988-ban született egy újabb szerződés, eszerint a tanács nem 30, hanem 50 százalékot fizet a költségekben.)

Az áruház, igaz némi késéssel, elkészült. Ez év augusztusában megvolt a műszaki átadás. A tanács a szerződésnek megfelelően az üzlet építési költségeinek felét, több mint 10 millió forintot kifizette, de közben tett egy kísérletet arra, hogy az időközben változó szemléletnek

megfelelően, az összeg ellenében részt kérjen az üzletmenetből is. A ZÖLDÉRT ezt, hivatkozva az eredeti szerződésre, elutasította, s az üzletet máig sem nyitotta meg! Sőt! Eladásra vagy bérbevétele szánja az ó pénzéből csak felerészben finanszírozott áruházat. Igaz, amikor erre a Polgármesteri Hivatal munkatársai rákérdeztek, felajánlotta, vegye meg az önkormányzat az üzlet másik felét is, és akkor dönthet hasznosításáról.

Tény, ha az eredeti tervnek megfelelően üzemeltetné a ZÖLDÉRT az ABC-t, nem sok öröme lenne benne, hiszen a korábban tervezett 800 lakásból csak 200 épült fel ezen a területen, tehát kevés a vásárló. Az üzleti megfontolás tehát érthető, csak az nem, hogy miként gondolta a ZÖLDÉRT egy olyan üzlet értékesítését, melynek építésében csak felerészben vett részt. Arról nem is beszélve, hogy míg a ZÖLDÉRT és a tanács, illetve most már önkormányzat egyezkedik, a környéken lakó kétszáz család kényte-

len távolabbra járni vásárolni, miközben naponta foházkodik az elkészült, de meg nem nyitott üzlet láttán.

— molnár —

Dortmundi iparosküldöttség Kanizsán

December első felében háromnapos Zala megyei látogatásra érkezett a dortmundi iparkamara negytagú küldöttsége: Klaus Feuler alelnök, Viktor Galas és Peter Zogellmann ügyvezetők, valamint Gabi Becker Kuhlmann főmunkatárs.

Az Ipartestületek Zala Megyei Szövetségénél — Zalaegerszegen — kezdődött megbeszélésen a nyáron történt kapcsolatfelvétel után az együttműködés további lehetőségei kerültek napirendre, elsősorban a német fél részéről történt megnyilvánulás formájában. A német partner bővíteni szeretné az eddigi szakmai továbbképző programokat, s élesen érdeklődik a zalai termelő kisiparosok exportlehetőségei iránt. Szó volt a két ipartestület által alapítandó

gépköcsönző vállalat létrehozásáról is.

A küldöttség Kanizsán meglátogatta a Nagykanizsa és Vidéke Általános Ipartestületet is.

— Megbeszéléseink rendkívül hasznosak, előremutatóak voltak. Ezek alapján tovább folytatjuk a három hetes időtartamú dortmundi és müncheni iparostanfolyamoknál való 3-3 fős részvételt. Targyalunk 2-3 napos csoportos szaklemondások tartásáról is, Kanizsán és Dortmundban egyaránt, természetesen a német fél előadóival és tematikája szerint — mondta Szakonyi Szilárd elnök.

A megbeszélések utolsó napján a zalai és német iparosvezetők 1991-re együttműködési tervet írtak alá.

(Ithanyi)

A vizsgálat lezárult. Felejtjük el?

Nincs semmiféle szabálytalanság a kanizsai szennyvíztisztítótelep bővítése körül. Így foglalható össze annak a vizsgálatorozatnak, illetve a beruházó és a kivitelező közötti egyeztetések a végeredménye, melynek előzménye még november elejére, az első önkormányzati testületi ülésre nyúlik vissza. Ekkor ugyanis Palotás Tibor képviselő időről időre energiát nem kímélve tételesen próbálta bizonyítani, hogy a 125 milliós beruházásból sok-sok millió megtakarítható lenne, ha felülvizsgálnák a megkötött szerződést. Felszólalása nyomán a képviselőtestület ad-hoc bizottságot hozott létre az ügy kivizsgálására. A bizottság a következő testületi ülésen jelentette, hogy a szerződések megkötése körül nem talált semmi vizszátságot, de továbbra is nyitott maradt a kérdés néhány részközléséig illetően. December 12-én, egy ún. koordinációs értekezleten aztán az is eldőlt, hogy nem lehet kétségbevonni ezeket a tételeket sem. Indokolt tehát megközelítően 2 millió forintért felújítani, bővíteni a meglévő klórozót, és nem rövidíthető a próbüzem hatról három hónapra. Ugyancsak nincs jogalap a tervezett díjak kétségbevonására sem. Míg mindez kiderült, az értekezleten többször főnállt annak veszélye, hogy bármelyik pillanatban megszakadhat a tárgyalás a vizsgálatot kezdeményező képviselő — enyhén szólva nem képviselőhöz illő — stílus miatt, akivel most már bizottságbeli társai sem értek egyet. Sőt! Volt olyan felvetés, hogy az ügy lezárásaként indokolt lenne a nyilvánosság előtt elégteltelt adni a szennyvíztisztító kérdésében közlelő érintett Polgármesteri Hivatal Műszaki, illetve Terv osztályának, valamint a kivitelező vállalatnak.

Propó! A kivitelező ígérete szerint a szennyvíztisztítót a tervezett határidőre átadják.

KOK-

Szavazat

A választás napján bortól áztatott fiatalember tántorog át a Szabadság téren. Ütközik egy időse úrral.

— Miért nem vigyáz, részeg disznó — rivalt rá az öreg.

— Nem vagyok én részeg disznó, kikérem magamnak! — feleli elcsukló hangon a fiú.

— Hát, akkor micsoda?

— Hát, én... hukk... egy szavazat vagyok.

Hamis túrósrétes

Gyors és laktató

25 dkg vagyoni és szociális biztonságból, 1 dkg adócsökkentési javaslatból és 1/2 csomag tulajdonosi reformból, rendes emberi és polgári szabadságot készítünk, melyet vékonyra kinyújtunk.

Töltelék: 25 dkg ellenőrzött stabil gazdaság, 5 dkg tudás, szakértelem és megbecsülés, 1 dl igazság a parasztságának, és 1 szelet állandó piaci érték.

Elkészítése: 10 dkg-ot a hatalom mindenkori nyilvánosságából felolvastunk, evvel az esélyegyenlőséget és a tulajdonosi reformokat megkenjük, az egészet összesodorjuk, majd a kikent hivatalkokat és tisztviselőket, kizárólag békés eszközökkel leöntjük. (Hogy mivel, az szabadon választható.)

Végül az életünket és társadalmunkat átszövő korrupció gyökereivel, közepes tűznél sütjük, sütőgetjük.

Ez idő alatt a tisztességes megélhetés és a társadalmi igazságosság megpirul, s bár az átalakulás árát az állami javak hasznélvezői nem fizetik meg, az elkészült csemegét máris fogyaszthatjuk. Túróra nincs szükség.

M o r b i d

Úgy látszik, a szellemek sem nyugszanak. Valami a túlvilágon sincs rendben. Talán sokan vannak és nem férnek el. Az még elmegy, hogy az éjszaka leple alatt dorbézolni járnak, s hogy kakas szóra el-tűnnek a kripták mélyén, de miért „rugdossák” le a fedlapokat is, nem értem.

Mit visznek magukkal, mi lehet az ottani KGST piacon kelendő áru? Lehet, hogy piacutatást végeznek? Emléktárgyakat keresnek? Mivel fizetnek és kinnek?

Ezek a piti szellemek nem igen válogatósak. Nemcsak gyönyörködnek, de törnek-zúznak, amerre járnak. Apám mesélte, hogy egyszer az egyik mámoros szellem beesett a sírgödörbe, és azt üvöltötte, „segítség, fázom, takarjon be valaki.” Ezt hallotta a másik. Oda libegett-lebegett, és azt mondta a cimborának: „Mi a francnak rugdosod le magadról a takaró!”

A rendőrség, a harmadik kakasszó után így talált rájuk a kanizsai köztemető fel-tört kriptáiban 1990 adventjén.

Aktuális

A minap egy garázdát bekísért a rendőr a kapitányság börtönébe. Reggel jelenti az eseményt a főnökének:

— Jelentem, az éjszaka bekísértem Kovács urat, mert garázdálkodott.

— És most hol van?

— Már nincs itt!

— Hát hova lett?

— Jelentem, nagyon szidalmazta a rendőrséget, hát kidobtam.

TÉL

Mi maradunk...

...munka nélkül, éhesen korgó gyomorral sötét lakásban és az egykori pléhbögrével kívánunk egymásnak boldog új esztendőket. A választottak, a kiválasztottak (tudjuk, kik!) távoznak, de jó előre gondoltak a jövőre is: befutótként az inflációval.

Nem, ők nem kommentálják lépéseiket, csak nem értenek egyet a jelenlegi gazdaságpolitikai irányvonallal. (Igaz, Matolcsy úr?) Lehet hogy önmagukkal sem értenek egyet. Tudathasadás!

Ők mennek, mi maradunk, ha máshol nem, hát az utcán ténfergünk napestig. Aztán csak kitalálunk valamit...

Én viszont azt szeretném tudni, mit talál ki az a két gyermekes családlánya, akit a napokban löktek az utcára? Vajon a bársonyszékben tudják-e, ha kint sokan fázna, akkor tüzet szoktak rakni? A történelemben volt már erre példa.

Újévi jókívánságok

Palotás Tibor városi szenátornak önmegválasztásához — testhez állóbb szerepet.

Lehota Jánosnak, az Oktatási és Kulturális Bizottság elnökének — veretes publikációk mellé veretes szónoklatokat.

A Városi Tanács egykori tagjainak — örömet az utódokban.

Dr. Kereskai István polgármesternek — rendet végre a testületben.

Szabó Imre vállalkozónak — sikeres gulyáspartikat a jövőben is.

Dónay Nórának, a VTV vezetőjének — legközelebbi pályázatához szakértő bírálókat.

A kanizsai pártoknak — kifizethető bérleti díjat és kisebb telefon-számlákat.

Dr. Beleki Józsefnek, a Sörgyár vezérigazgatójának — megértő kilencet.

Tarnóczky Áttila országgyűlési képviselőnek — helyet a függetlenek között.

A képviselő-testületnek — minél több zárt ülést.

A városi rendőrkapitánynak — ...sírjunk együtt.

Dr. Szabó Csabának, a városi kórház igazgató-főorvosának — adakozó magyarokat az öt világrészről.

A Baththyány-gimnázium igazgatójának — egységet a pluralista tan-testületben.

A Thury György Kereskedelmi Szakközépiskolának — még néhány rendszerváltást megürlt pártszékházak reményében.

A KANIZSA-nak és olvasóinak — az olvasóknak jobb Kanizsát, a Kanizsának több olvasót.

Vendégeink, 1990

1. Te, sötétben bujkáló...! Dr. Horváth Balázs belügyminiszter ekkor még bízott abban, hogy a helyi önkormányzatokba is hívei kerülnek. Azóta...!

2. Csók, Lenin! Hosszas magyarországi tartózkodás után szelleme és ideiglenesen hazánkban tartózkodó csapatai is magunkra hagytak.

3. Az országgyűlési választások MDF szónoka: Sinkovits Imre (De mire gondol, dr. Kulin?)

4. Csengey Dénes és Bali Ferenc — Az államigazgatási felügyelet alá vont serfőzdek.

5. Egyenesen Amerikából... Király Béla. A meghívást az MDF küldte, a képviselő államos helye az SZDSZ parlamenti frakciója.

6. Horn Gyula ex-külgügyér, ma MSZP-„főnök”.

Kanizsai politika, 1990. Talpalávaló

1. Akik járták. Az Albatrosz táncegyüttes (s vele mi). Akik húzták a nótát.
2. Volt egyszer egy Reformkör. Berta József, Göndör István, dr. Karvalits Ferenc, dr. Vastagh Pál, Szabó József, dr. Vári László. (Ki a kakukktojás?)
3. Az alternatívok. A hölgyek után Solti Károly — SZDSZ, dr. Balogh Ferenc — KDNP, Kovács Noémi — Fidesz, dr. Gáspár Ferenc — VP, Tarnóczky Attila — MDF, Siklósi János — FKgP. (Na, ki maradt talpon?)
- 4—5. Szűzbeszédék, ó! A volt országgyűlési képviselő Tollár József meg az új, Tarnóczky Attila (avagy az igazság arcai).
6. Hatalomátvétel előtt. Zsoldos Ferenc tanácselnök és utódja, dr. Kereskai István polgármester.
7. Zenekarváltás, helyben. Ezentúl úgy hívják: Képviselő-testület. (Megbízólevél átadás 1990. október 18-án).

Melegedő vagy iskola?

A felnőttoktatás kérdőjelei

A közéleti tevékenység munkahelyhez kapcsolódó lehetősége volt évtizedeken keresztül a dolgozók általános iskolája. Nagykanizsán a Petőfi, a Zrínyi, a Tanácsközirtásához téri és a Hunyadi általános iskola hosszú ideig vett részt a felnőttoktatásban. Később bekapcsolódott a Péterffy általános iskola. — Közismert azonban, hogy a munkaviszonyban állók oktatásának nagy hulláma levonult, sorban bezárultak az iskola kapuk. Megszűnt a Péterffy iskolában a Közgáz dolgozói részére működtetett általános iskola, s utolsóának a Hunyadi iskola Tungsramba kihelyezett tagozata is. Ut 1988-ban adtak utoljára bizonyítványt a 8-ik osztály elvégzéséről. Talán nincs „utánpótlás”? Van, sajnos! Nem fogy el azoknak a száma, akik tankötelességüket a törvényben előírt 16 éves életkorig nem teljesítik, vagy e korhatár alatt vannak, de az általános iskolából „kihullottak”. Csavarogtak, renitenskedtek, osztálytársaikra rossz hatással voltak. Rendszerint hátrányos helyzetűek. Elfértek, ritkán, hogy a gyerekek testi, érzékszervi, értelmi vagy beszédhibájuk fogyatékossága miatt nem végzik el az általános iskola 8. osztályát.

Nagykanizsán jelenleg már csak a Zrínyi Miklós Általános Iskolában működik alapfokú felnőttoktatás. 1946 óta folyamatosan végzik ezt az egyáltalán nem hálás munkát az itt dolgozó pedagógusok, de az utóbbi években igencsak megkeseredett a szájuk íze. A mai dolgozók iskolájának szinte más semmi köze sincs ahhoz az oktatási formához, amelyet azért hoztak létre, az az önbizonyon kívül iskolázatlan felnőttek munka mellett befejezhessék tanulmányaikat, esetleg szakképzést nyerjenek vagy felsőbb iskolába lépjenek. A Zrínyiben a nappali iskola bázisán és felügyelete alatt működő felsőoktatás hallgatólagosan afféle „központi” dolgozó iskolájává nőtte ki magát. Hallgatólagosan, hiszen erre sem megbízást, sem megfeleltetési bázist nem kaptak a nevelők. Így azután a jelenleg is négy-öt tagozattal működő iskolába a város minden munkahelyéről, lakóterületéről, de a városkörnyékről is járnak hallgatók. Az idei tanévben az alapsmereti előkészítőben 5 fő, az 5—6. osztályban 25, a 7-ikben 51, a 8-ikban pedig 27 fő tanuló.

Mivel már a 80-as évek derekán látszott, hogy ez a dolgozók iskolája nem ugyanaz a dolgozók iskolája, mint hajdan, hogy nem komoly, tanulni vágyó munkásberek, hanem hátrányos helyzetű fiatalok gyülekezőhelye, 1985-ben kérte az iskola, hogy a munka jellegénél fogva legyen ez az iskolatípus megkü-

lőnböztetett munkahely. A Városi Tanács a kérést nem teljesítette.

Jelenleg a hallgatók 80 százaléka 16 év körüli, a zöme vidéki, 75—80 százaléka cigány. A heti két alkalommal szervezett oktatás tanterme számukra melegedő hely is, a társas élet színtere, hiszen a 16 órai kezdés előtt már jóval korábban ott vannak, hangoskodnak, telefüstölnek a folyosót, kisebb-nagyobb kárt okoznak. Óhatatlan, hogy találkoznak a délutáni foglalkozások valamelyikére összegyűlt 14 éven aluli gyerekekkel. Így tehát érthető a vélemény: ez a közoktatási vállalkozás egy általános iskola profiljába már nem illeszthető. Márcsak azért sem, mert nemcsak oktatási, hanem köznevelődési, ifjúságvédelmi és munkarögződésközpontú vonzatai is vannak az ilyen iskola működtetésének. A fiatalok nagyobb része ugyanis nem dolgozik. Hányódik a családban, a világban, ahogy hányódik egykor az általános iskolában is. Ezért került ide.

Mi hát a megoldás? Nagykanizsán is — mint már annyai más városban — van rá példa: önálló dolgozók iskoláját kell szerveznie. Semmiképpen nem valamelyik általános iskola épületében, hanem az Ifjúsági Házban vagy más közintézményben.

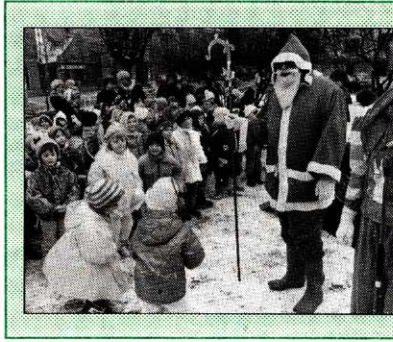
Indokolt a kis létszámú osztályok szervezése, külön ifjúsági és külön felnőtt kategóriában. Az oktatási törvény lehetőséget ad arra is, hogy itt a dolgozók általános iskolai oktatását szakképzéssel együtt szervezze a város. Elsősorban az ifjúsági osztályokban a közismereti tárgyak oktatón kívül feltétlenül bekapcsolandó a pszichológus, a gyermekgyógyász, a nőgyógyász, a népművelő, az ifjúságvédelmi megbízott és a munkarögződésközpontú foglalkozószakemberek. Elképzelhető az egyházak és a kisiparos közreműködése is. A nevelőtestület egyébként nyugdíjas pedagógusokból szerveződhetne, de számítani kellene az esetlegesen munkanélkülivé váló pedagógusokra is.

Preventív lépés lenne ez, megelőzés, hiszen a dolgozók iskolája ifjúsági osztályai által „begyűjtött”, elvadult fiatalok nem kerülnek az utcára. Nemcsak a 8. osztály elvégzéséről szóló bizonyítványt, esetleg valamelyes szakképzést is szerezhetnének.

Az önkormányzati testület nem várhat nyárást! Legkésőbb tavasszal határoznia kell az önálló dolgozók iskolája megszervezésének ügyében. Azért is, mert a fenntartás, továbbfejlesztés és a korszerűsítés alapvető művelődéspolitikai és társadalmi feladat.

Ez utóbbi pedig mindent meghatároz!

Büki Pálné

A Deák térre, mindenki karácsonyfájához megérkezett a Mikulás. A kicsinyek örültek az ajándékoknak és a másornak; a felnőttek azonban még nem kaptak semmit sem. Januárban aztán...! De ez maradjon a Félapó titka.

(Fotó: Szakonyi Attila)

Koncz Gábor a HSMK színpadán

Nicsak, a magányos cowboy! — vilant át az agyamon, amikor megláttam az öltöző folyosóján. Egyedül érkezett. Fekete bőmadrágban, derékban szorosan összefűzött, bokáig érő, bő, felhajtott galléros, nyersszőrű kabátban, széles karimájú fekete kalapban, mintha éppen egy Westernfilmből lépett volna ki. Az arcát először nem is láttam, előszegett fejét jött. Lassan, megfontoltan kändikált ki a kalap alól, hallgatott egy sort, és azt mondta:

— Fáraót vagyok. Több órát vezettem, és még ma Keszthelyre is megyek...

Na, ebből nem nagyon lesz beszélgetés — gondoltam, de mégis jutott néhány perc az előadás előtt.

Koncz Gábor először arról beszélt, mikor és miért határozta el, hogy színész lesz.

— Hiú ember voltam, az vagyok ma is, soha nem tagadtam — mondja. — Korán elterveztem, hogy nem fogok a Mátészalka közeli kis faluban maradni, nem leszek traktoros, vagy ilyesmi. Többre vágytam. Középiszkolás koromban még sportoló akartam lenni, nagyon vonzott a sport. De mégsem sportoló lettem, mert tizenhét éves voltam, amikor az iskola igazgatója megbízott egy Kisfaludy színdarab főszerepével. Az előadást látta Kazimir Károly, Szirtes Ádám, Zolnay Zsuzsa, akik akkoriban Miskolcban dolgoztak, és mindannyian biztattak, hogy jelentkezsem a Színművészeti Főiskolára. Attól a perctől kezdve csak színész akartam lenni, s természetesen jelentkeztem a főiskolára. Felvetek, Ádám Otó osztályába kerültem, aki később több évig az igazgatóm is volt.

— Egy időben rengeteg mozifilmben, tévéfilmben játszott. Volt közöttük kedvenc?

— Nagyon szerettem a Fábry — filmeket. A Magyarok, a Fábrián Bálint találkozik Istennel, a színházi előadások közül pedig a Kakukfészek jelentett számomra sokat. Tudja, egy színész előjátszik százötven filmet, ötszáz színházi előadást azért, hogy eljusson ahhoz a három-négy szerephez, ami fontos a számára, és amire az emberek emlékezni fognak. Érdekes, hogy nem mindig találkozik a közönség igénye és az általunk szeretett szerep. A nézők ma is a Dunai hajóst és az ehhez hasonló filmjeimet emlegetik, amelyekhez bátor,

erős, kemény, vagány hőst játszottam.

— Ezeknek az alakításoknak a sikeréhez hozzásegítette, hogy rendszeresen, kitartóan sportolt és sportolni ma is. Köztudott, hogy kiválóan lovagol, hosszú távú galériát is tartott, szereti a vízisportokat... Mostanában azonban kevesebb filmben látjuk. Mi az oka?

— Csak olyan szerepeket vállaltok el, amelyek tetszenek. Az utóbbi időben rengeteg dokumentumfilm készült — nem az én műfajom. Aztán a filmgyártás körül is nagy gondok vannak, erősen pesszimista a hangulat. Nincs pénz, a filmgyárat el akarják adni, szóval nehéz ott az élet.

Én a színházban is a hagyományos, közérthető színházat szeretem. Nekem tizenöt évig volt Várkonyi Zoltán az igazgatóm, majd több évig Ádám Otó, az ő nyelvükön nőtem fel, az ő nyelvével beszélem. Ami nem ilyen, azt nem vállalom. Csak jó közérzettel, jó hangulatban tudok játszani.

— Minek örült az utóbbi időben?

— A rendezéseimnek. A Madáchban, ahol játszottam, több darabot rendeztem, mindegyiket nagy örömet jelentett.

Másik örömem a lányaim. A nagyobbik főiskolás, külkereskedőnek készült. Szerettem volna, ha színész lesz, de nem akarta. Saját erejéből került be a főiskolára, igen magas pontszámmal. Céltudatos lány. Őt alig neveltem. Nagyon fiatal voltam én is, amikor kicsi volt... csak úgy nőtt, magától. De a pici lány! Azt most nagyon élvezem — mosolyodik el.

A beszélgetésre szánt néhány percelőrpöppent, Koncz Gábort várta a közönsége. Múсорolásban Tompa Mihály, Henjámmin László, Arany János, Sipos Tamás, Soós László, Baranyi Ferenc, Veres Péter frásaiból válogatott. Elmondott egy részletet most készülő könyvéből, amely kollégái színészi és privát életéről, és közös élményeiről szól.

Az egyéniségehez illő, igényes válogatást szívesebben hallgatunk volna, ha nem kellett volna folyton azt érezni, hogy siet. A gyors tempó miatt hangulatilag nehéz volt követni, szusszanyányi időt sem hagyott a váltásra — igaz, magának sem.

Ráadásként azért elmondta Arany János A walesi bárdok című balladáját, aztán rohant tovább... Keszthelyre.

H. M.

Számos hasznosítható javaslat

Phralipe — HSMK „szócsata” a városi kulturális fórumon

Nagykanizsa kulturális életének áttekintése, a tennivalók számbavétele, a szakemberek és az érdeklődő városlakók véleményének megismerése céljából a Polgármesteri Hivatal Működésügyi Osztálya.

December 11-én délután közel 100 főnyi szakember és érdeklődő állampolgár gyűlt össze a HSMK kamaratermében. Lehota János, a nemrég megválasztott oktatási és kulturális bizottság elnöke — a bizottság jelenlévő tagjainak bemutatása után — hangoztatta, hogy a fórum alapul szolgálhat a kulturális értékek számbavételére, s a művelődésügyi arculatának formálásához ötleteket, javaslatokat kért a jelenlévőktől.

Czupi Gyula, a Városi Könyvtár munkatársa, javasolta a fórum rendszeressé tételét, de nem általános formában, hanem egy-egy témakör mélyreható megvitatásával. Horváth Gábor, az Apolló Filmcentrum

vezetője a bizottság összetételét kifogásolta. Szerinte abban helye lenne óvónőnek, népművelőnek és képzőművésznek is. Javasolta, hogy a bizottság mellett hozzanak létre szakbizottságokat. Pék Pál, a Kanizsa-újság felelős szerkesztője felvetette, hogy a fórum elsőknek a közművelődési intézmények helyzetét tárgyalja meg, mert a kultúra közvetítés — az anyagi lehetőségek szűkössége miatt — elsőrendű feladat.

Papp Ferenc, a HSMK igazgatója azt hangsúlyozta, hogy valamilyeni intézménynek át kell gondolni a megyei jogú városi címmel járó kötelezettségeket, feladatokat, amelyek a városkörményi településekről való gondoskodást is jelentik. Máris figyelmeztető ugyanis, hogy néhány községi önkormányzat felmondott a kultúravezetésnek! Megjegyezte, hogy bár a művelődési intézmények állami pénztámogatása az utóbbi 6-7 évben stagnál, a

művészeti együtteseket sikerült „talpon” tartani, sőt számukat növelni. Javasolta, hogy a bizottság mellett közművelődési és képzőművészeti tanács is alakuljon és működjön.

Érdekes volt Csizmadia Ferenc nyugdíjas tanár felszólalása, aki szerint a Kanizsa هتلapot egy év alatt napilappá kell fejleszteni. Kérte a könyvtár sürgős áttelepítését az alsóvárosi templom rendházából, s javasolta az egykori városi Irodalmi és Művészeti Kör újjászervezését. Lengyák István tanár azt hangoztatta, hogy a rendszerváltás kedvezőtlenül hatott a gyermekeseregére: a megszűnt Útőrözőzövetségnek nincs utóda, s a keletkezett úrt hitoktatással, könyvtárlátogatással, az ifjúsági és művelődési házakban szervezett programokkal, a zenei közművelődés fejlesztésével, amatőr művészeti mozgalmakkal, olvasóversmondó klubokkal, sport- és turisztikai csoportokkal kellene pótolni.

Nagy János, az Ifjúsági Ház igazgatója keserűen állapította meg, hogy az intézmény építványainak állaga erősen megromlott, s ahhoz, hogy a Ház funkcióját teljesíthesse, sürgős tennivalókra van szükség. Nívós nyári programok szervezéséhez javasolta a Ház udvarán egy 8x6 méteres szabadtéri színpad létesítését. Rajnai Miklós, a Rotary Kft. menedzsere többek között a helyi pénzforsorok felkutatására, a városi havi műsorfüzet színvonalának javítására és egy városi nyomda létesítésére tett javaslatot.

A békés mederben csordogáló eszmecsereit kellemetlen incidens zavarta meg. Orsós Ferenc, a Phralipe Független Cigányszervezet vezetője kérte, hogy a város alakítsa igazi otthonukká a Somogyi Béla út 43. sz. alatti épület helyiségeit, s ez alapja lehet a saját kultúrelvet kibon-

takoztatásának. Bírálta a HSMK népművelőinek diszkriminatív munkáját. Erre reagált élesen Papp Ferenc a HSMK igazgatója, aki megvédte munkatársait és visszautasította a méltatlan kritikát, alátámasztva azzal, hogy — az Orsós Ferenc nélkül — nemrég alakult cigányklubnak máris helyet adtak a HSMK-ban.

A kedélyek lecsillapodása után az oktatási és kulturális bizottság tagjai emelkedtek szólásra:

Cseke Zoltán azt hangsúlyozta, hogy nem szabad a kishitűség hibájába esni, s akarni, tenni, vállalkozni kell. Sürgősen kulturális stratégiai tervet kell készíteni, amelyet a szakbizottságoknak kell felkarolni és gondolni. Palotás Tibor szerint „szegények lehetünk, de műveletlenek nem”. A bizottság feladata lesz a rangsorolás, amelyhez az anyagi feltételeket meg kell teremteni. Kérte, hogy a szakemberek frásban adják le javaslatukat, elképzeléseiket a Polgármesteri Hivatalnak. Dr. Kotnyek István álláspontja: reális helyzetértékelésből kell a célokat kitűzni. A legfontosabbak: a bizottság kibővítése, az intézmények előtti célok rögzítése, a gazdasági alapok megeremelés, belső és külföldi szponzorok felkutatása. Mayer Ferenc véleménye szerint a bizottság csak a szakemberekre támaszkodva alakíthatja ki működési mechanizmusát.

A zárszó Lehota János bizottsági elnöke volt, aki Vörösmarty Mihályt („Olyan magasra tenni, mint lehet”), és József Attilát („Én dolgozni akarok”) idézte, majd kérte a megfigyelt bizottságot, hogy legyenek bizalommal a képviselőtestület és a bizottság iránt, segítséget nyújtva nem könnyű feladatainak sikeres megoldásához.

Tihanyi István

Népművelők, művészek és érdeklődők a fórumon.

(Szakonyi Attila felvétele)

Mindenki adózik, Ön (Önök) is. Bizonyára Ön is akarja, hogy a Kanizsán, Zalában megtermelt forintokból minél több fillér helyben maradhasson és helyi célokat szolgáljon. Ennek egyik módja, ha Ön helyi érdekű alapítványt támogat. Így a támogatásra szánt összeg központoslag nem vonható el, s az Ön (Önök) adóalapját csökkenti. A nagykanizsai Könyvtárpártoló Alapítvány célja a könyvtári szolgáltatások segítése.

Ha nincs kenyér, tej, azonnal megérezzük. Mindannyian érezzük — bár nem közvetlenül — a jó és nagyszámú telefonhiányát is. A könyvtár, a jó könyvtár hiánya nem érzékelhető olyan közvetlenül, mint az előzőek. A könyvtár olyan-

mi, mint a vitamin, csak a skorbutban szenvedő döbben rá a C-vitamin hiányára. Ha a korrall nem tart lépést a könyvtár, akkor városunk társadal-

ADÓ-adomány

ma fog hiánybetegségben szenvedni, mert az itt élők tanulása, informálódása fog lehetetlenné válni. E „betegség” tüneteit csak akkor érzékeljük majd, amikor már pótolhatatlanok lesznek a hiányok.

Az Alapítvány — érzékelve ezt a gondot — szeretné ébren tartani a város közönségének figyelmét a könyvtár ügyében. Az anyagi támogatásra az a nyílt alapítványi forma

a legjobb, amelyet választottunk, mert bárki — bármikor csatlakozhat hozzá; s mert közélcélú a támogatás, leírható a támogatott adóalapjából.

A kezdetekkor fő célunk az Alapítvány alapítókéjének a növelése. Aztán e tőkével a lehető legnagyobb hozadék elérése, mert főként ez a hozadék fordítható a konkrét támogatásra. A anyagi támogatás tehát létszükséglet, ezért mindenkit támogatásra hívunk fel!

(Számzámlásunk: MHB 493-10812 Könyvtárpártoló Alapítvány)

Nagykanizsa. A kinek önálló számlaszáma van, az átutalással, mások vagy helyben a könyvtárban, vagy az ott kért befizetési postautalványon fizethetik be támogatásukat az alapítvány javára.)

Tudjuk persze azt, hogy az Alapítvány csak segíthet, mert könyvtárat egyedül a „köz”, az önkormányzat tarthat fenn. Az Alapítvány célja ebben a tekintetben az, hogy közellállóként, de mégis kívülállóként a könyvtár gondjainak a közvetítője, anyagi tehetőségétől függően a könyvtár terveinek bátorítója, segítője legyen.

KÖNYVPÁRTOLÓ
ALAPÍTVÁNY

Egy kellemes este

Nagyon fáradtan ültem be a HSMK színháztermébe, hogy végignézzem az egerszegi Hevesi-színház Liliomfi c. előadását. Azt nem mondhatom, hogy kipihentem távoztam, hiszen három óra nem elegendő a szellemi fáradtság eltüntetésére, de jó érzéssel mentem haza. Igazi kikapcsolódást jelentett az este, le tudott kötni, kellemet árasztott.

Azt hiszem, kevesen tudják, hogy Szigligeti száznál több darabot írt, köztük sok tragédiát. Nevét a Liliomfi című vígjátéka tette halhatatlanná. Jól megírt játék ez, a címszereplőn kívül is sok kidolgozott szerepet kínál a színészeknek. Először a szabadsgárc évében, 1849-ben mutatták be, de ma is friss és szórakoztató. Rossa László zenéjével újszerűen hatott.

Makk Károly filmfeldolgozását sokan ismerhetik Darvas Ivánnal, Pécsi Sándorral, Balázs Samuval, Krencsey Marianneval, Dajka Margittal. Nem tudnám megmondani, hányszor láttam, és minden felújításakor kitűnően szórakoztam. Megvallom, nem sokat vártam az egerszegi bemutatótól, mert számomra hiányoznak azok a színész-arco, amelyek egy ilyen darabot színvonalas szórakoztató emelhetik. Lehetséges, hogy előítéletem miatt

éreztem egyre jobban magam az előadás során. Átütő erővel komédiáztak a fiatal színészek, és olyan „csapatmunkát” produkáltak, amelyet eddig csak a kaposváriaknál csodálhattunk meg.

Kiemelem a rendező, Vándorfi László tudatos munkáját. Következézetesen hajtotta végre elképzelését, a népszínmű idézőjeles, paródiászerű megjelenítését, mind hangban, mind mozgásban. Feltétlenül értenye a rendezésnek, hogy a gyors ritmust, a sok mozgást pontosan munkálta ki, nem adott helyet az esetlegességnek, az improvizálásnak, a „latyizásnak”. A mozgáskoreográfia helyenként bravúros volt.

Nem először mutatta meg a Hevesi Sándor Színház, hogy művészei a könnyű vígjáték előadásához értenek. A bohózati elemek felhasználásában sohasem lépték át az ízlés határait, a kollektív játék önfelelt, de fegyelmezett öröme pedig nagyobb érték és élmény, mint az ismert színészek esetlegesen lélek nélküli játéka.

Örülök, hogy a szépszájú kanizsai közönség ezúttal is jól szórakozott, s hogy tovább nő bizalma a zalaegerszegi színház előadásai iránt.

Lehota János

Filmjegyzet

Ghost — Szellem

Teljesen friss (1990-ben készült) film a Ghost, amelyet Jerry Zuckernak úgy sikerült elkészítenie, mint egy jobb éteremben a vegyes ízelítőt. Mindenből kapunk egy falánsnyit, de semmiből sem annyit, hogy jóllakjunk vele.

Molly és Sam idilli boldogságban élnek együtt. Egy színházi előadás után hazafelé tartva azonban Sam gyilkosság áldozatává válik és megdöbbenéssel veszi észre, hogy lelke — másoknak láthatatlanul ugyan, de — továbbra is a szerelme közelében marad. Mindent elkövet, hogy felhívja magára a figyelmet, de ezt csak egy szélhámos médium segítségével tudja megoldani. Kísértesei közepette rájön, hogy legjobb barátja a saját — közvetett — gyilkosa, és hogy barátja is halálos veszélyben él. Végül persze a bűnösök bűnhődnek, a jók üdvözülnek...

Kellett némi bátorság ahhoz, hogy a mennyország és a pokol ember által elképzelt világába elkalauzolja a nézőt a rendező, hiszen a vallással kapcsolatban hozható alkotásokat nem mindig nézi jó szemmel az egyház.

A Smet alakított Patrick Swayze játéka némelykor emlékeztet a Dirty Dancingre. Bár ott nem kellett

„szellemeskednie”, azért élve vagy hazajáróként is nagyon dühbe tud gurulni!

A bájos Mollyként megismert Demi Moore ritka vendége a hazai moziknak. (A pletykák szerint még egy harmonikus házasságban élő szellemnek is képes elcsavarni a fejét.)

A Spielberg-felfedezett Whoopi Goldberg érdeme, hogy a második órában fergeteges vígjátékban lehet részünk. A szépségével nem, de a tehetségével annál inkább tündöklő Goldberg kisasszony (becsületes nevén Caryn Johnson) igazán ért ahhoz, hogy szélhámosként hogyan társalogjon egy szellemmel. (És hogy meglepődik, amikor valóban sor kerül erre!)

Nem is tudom igazán eldönteni, hogy melyik kategóriába sorolható ez a film, mert a romantikus szerelmesfilmek jelenetét a krimibe illő fordulatok és a falrengető vígjátékok elemeit sikerült kitűnően összevegyíteni. Megérdemli az év filmje címet!

Megeszem a kalapom, ha nem lesz Ghost II.!

Addig is szellemes ünnepeket kívánok:

(Lendvai) Bélapó

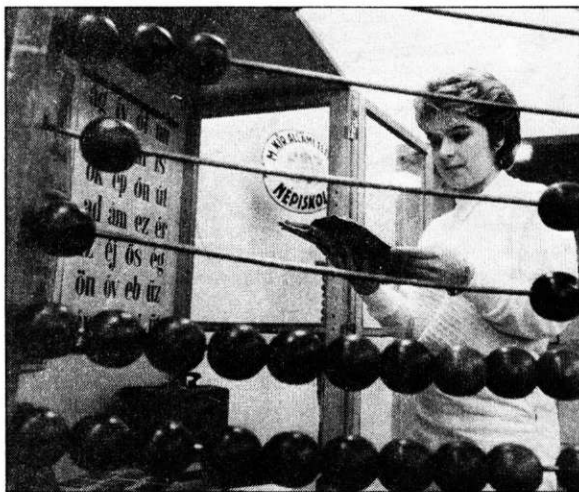
Olvasta...?

Kosztolányi Dezső Nyelv és lélek

1971-ben jelentek meg először gyűjteményes formában Kosztolányi Dezső nyelvészeti és esztétikai-irodalmi tárgyú írásai. A költő egykor maga is gondolt publicisztikájára e részének könyvvé formálására, ezért külön irattömbbe rendezte — téma szerint — cikkeket, és javíttatta, ellátta megjegyzésekkel a szövegeket. Az így előrendezett anyagot Illyés Gyula jelentette meg részleteiben a 40-es évek elején. A második kiadás lényegesen kibővült, főleg a hírlapok anyagával, illetve a kéziratok hagyatékával.

A kötet témák szerint — pl. a nyelvről, művészetéről, írásról és olvasásról, fordításról stb. — hat gondolati egységre tagolódik. Néhány gondolattal bővült a nyelvkultúránkkal kapcsolatos fejezet; főleg olyan értelmezésekkel, amelyeket cenzurális okokból a korábbi szerkesztés még nem vehetett fel közzésre. A Csonka magyar nyelv c. írás például kimondja, hogy „Nyelvünk az egyetlen élő valóság, melyet még az ország földarabolói sem vehetnek el”; ápolása-fejlesztése tehát a nyelvvelés szempontjain is túlmutatóan fontos, sajátos nemzeti feladata. Több mint húsz írassal közül többet az Írásról és az olvasásról ciklus. A Heti levelekben pl. az irodalom szellemi nyitását sürgeti a művelt nyugat felé; Orosz írókról meditatív sorai a múlt századi klasszikus irodalom örökségét féltik a friss keletű sematizustól, modorosságtól. Érdekes irodalomtörténeti újdonságokat közöl az Író és társadalom. Itt olvashatjuk Kosztolányinak — eddig csak kéziratban hozzáférhető — PEN Klub elnöki székfoglalóját, valamint publicisztikus levelet Tamási Áronhoz. Ebben a levélben nyíltan Karinthy Frigyes művészete mellett teszi le szavazatát abban a népl-urbánus vitában, amelyben Tamási megkérdőjelezte Karinthy magyar írói mivoltát.

A kötet valamennyi írása lelkes, olykor vitatkozó önvallomás. Költőien munkált sorai tudományos felkészültséggel közvetítenek művész és közönsége között, választ keresve és adva a két világháború közötti Magyarország nem egy irodalmi — társadalmi problémájára is. A cikkek 1905 és 1936 között jelentek meg különböző sajtóorgánokban, egységes, bővített újrakiadásuk az életmű egyik legmaradandóbb részét teszi ismét hozzáférhetővé. (Új Könyvek)

Az egykori népiskolák és általános iskolák megmentett eszközeiről iskolatörténeti kiállítás nyílt az Ifjúsági Házban. December hónapban fogadják az érdeklődőket.

(Fotó: Szakony Attila)

—... Neked nem kell fény a muzsikához.

A vén cigány

„Nincs cigány a faluban. Nem szereti senki itt a nótát...” Az utolsó hiteles tanú is elment, a „száraz fát” örökre lerakta, a vén cigány — ez a hír járta.

Még a nyáron találkoztunk. Nagyon öreg volt már, csak az ujjai voltak fiatalok. Úgy éreztem, mint ha lélekben messze szállna, mintha száraz fájának minden húrján a régi szép idöket siratná. Van úgy az ember néha, hogy elkalandozik a lelke, s maga sem tudja, hova viszi annyiféle muzsikaszó.

Vannak, akik sarokházat vettek, gazdagok lettek és nem mulattak át éjszakákat, nem volt nótájuk, csak a gazdag szegénységük. Nem, ezekre az emberekre nem emlékszik senki. Nem hívtak cigányt, ha örömlük, bánatuk volt, minden fillért élére raktak, a cigány vonójába nem húztak semmit.

Csak néhányan maradtak itt, akiknek a füstös kocsmá, a száraz fa többet jelentett a cifra gazdagságnál.

Ezen a nyári estén is ott ült a sarokban. Nem ismertem meg, pedig... Igaz, a banda sem volt a régi, mint ahogy a társaság sem, amellyel leültünk egy asztalhoz.

Még a csaposnak odaszóltam, megszólt a hegedű, egészál magában: „Édes anyám, édes anyám, miért hull a könnye? Miért pereg a világnak legszebb drága gyöngye?...” Nem, ez nem lehet igaz!

— Honnét ismeri ezt a nótát? — vetem oda a kérdést.

— Magától! — és int a bandának.

Ők már a helyükön vannak, csak bennem nem áll össze a kép.

Egy cigányt ismertem, aki igazán ismerte a dallamot, a Marcit. A Nyizge is ismerte, de valahogy másképp játszotta. Még ezen gondolkodom, újabb nótát keres a hegedű húrjain: „Hófehér virágszál patyolatos ágyon. Pihenő két szemén szendereg az álom...”

Megvárom a nóta végét, aztán odamegyek hozzá.

— Szóval honnan ismer?

— Mért, maga nem ismer meg? — szegezi nekem a kérdést. Ej, de sokat húztam...! De megváltozott a világl!

— Üljünk le egy jó pohár bor mellé — indítványozom — beszél-gessünk!

A régi múltban kalandozva így meséli élete történetét a VÉN CIGÁNY. Az egyszerű szavakban benne van a magyar cigány sorsa.

— Megváltozott minden. A cigányt már nem becsülik, pedig a háborúban a katonák, a tiszt urak hányszor mondták: „Gyere ide, Marci, neked nem kell kotta a hegedűhöz.” Igaz, puskát nem fogtam, de a száraz fát éjjel-nappal. Jól ment a sorunk.

— Egyáltalán ismeri a kottát?

— Nem! Minek az, azért van a cigánynak füle, ha egy kicsit retkes is, a nótát azt meghallja. Még a háború előtt az uraságoknak játszottam. Mindegyiknek megvolt a maga bolondériája. Azok tudtak csak igazán mulatni! Más világ volt akkoriban — sóhajt. — Akkoriban meg lehetett élni, mert adtak az urak, és nem csak inni, enni, de a vonóba is jutott. Aztán hol vannak most azok a finom helyek, ahol szeretik és megbecsülik a cigányt? Most nem nótáznak, csak lármáznak, egyik a másikat kiabálja túl, és olyan hamisan énekelnek, hogy a macskák is kipusztulnak a környékről.

— Lehetséges, hogy az emberek elfelejtették a magyar nótát.

— Nem felejtették el, meg sem tanulták. A magyar nótát nem értik, csak a divatos kell, a modern.

— Szerenádra mikor hívták utoljára?

— Talán az ötvenes évek elején. Emlékszem, gyertya helyett víz zúdult az ablakból. Aztán egy év múlva csak meggyulladt a gyertya. Több, mint ötszáz fő volt abban a lakodalomban. Szombaton kezdtünk bazseválni, és kedd hajnalban fejeztük be. Az volt az igazi aratás. Minden vendéget elkísértünk a kapuig, amikor hazament. Bennünket meg a gazda vitt haza hintóval, s egész úton a fülébe húztam.

Új társaság jön a terembe. Enyhén kapatosak.

— Na, te fattyú — szól a cigány-

nak a lehangosabb —, nem megmondtam neked, ha én bejövök, tust húzzál, és nem dumálsz minden-kivel.

Az öreg kényszeredett mosoly-lal fogja a hegedűjét, tust húz, és rákezd egy nótára.

— Ácsi! — Mit nyekeregsz te össze-vissza? Azt cincogd el, hogy „...nem loptam én életemben...”

Egy százast húz a vonóba, és térdre kényszeríti a vén cigányt. Ő csak húzza, húzza, de ha fel akar állni ráüvöltenek.

Istenem, hová süllyed az ember néhány forintért — gondolom. Órákkal később így folytatjuk:

— Látja, így alázna — szól keserűen — pedig valamikor kastélyokban, uraságnak játszottam és négy rajkót felneveltem evvel itt, ni — mutat a kopott hegedűre. — Ugye

most hallotta, csak üvöltöni tudnak. Hátlatlan népség ez, nem tiszteli a muzsikát.

— A gyerekek között van folytatója?

— Tudnak játszani, de egyik sem folytatta a szakmát. Igaz, mit is láthattak volna, amikor az apjuk is a téglagyárban kötött ki a háború után. Ott kapartam össze a nyugdíjamat. Kemény munka volt, a kezem megkérgeződött, az ujjaim mintha ólomból lettek volna. Nem is hívtak sehova. Jött a modern zene, bennünket élve eltemettek, most csak megtúrt vendégek vagyunk. Áldott jó lelke van ennek a kocsmárosnak.

„Záróra” — kiált a csapos. A muzsikát összepakolják, hát szépen sorban lerakják a cimbalomra. Egyvalaki nem, a Marci. Aronyokba tekert hegedűt a hóna alá fogja, és csoszogó léptekkel indul.

Néhány napja örökre elment. Kopott hegedűjén az unoka búcsúzott a vén cigánytól. De az öreg nótáját nem tudja senki.

Cserny József

Karay Lajos:

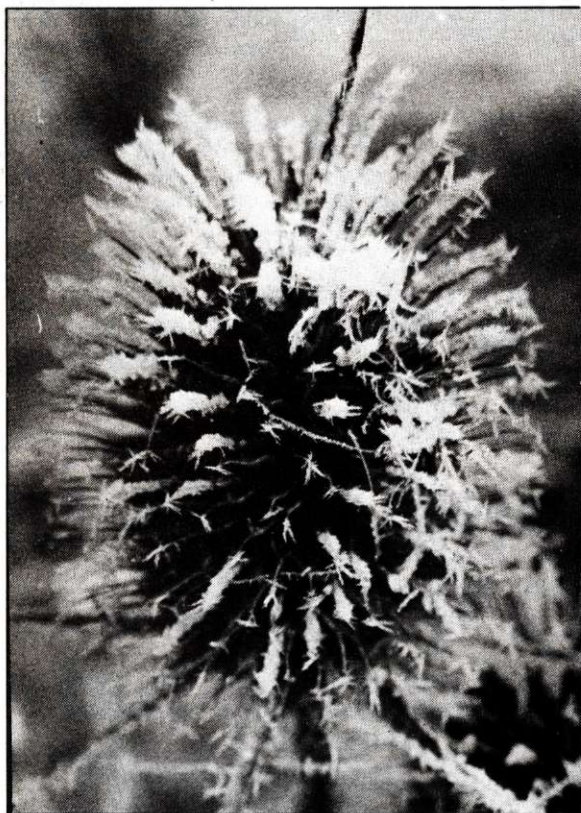
Lázár feltámadása

Sziget volt. Egy sziget. Köd jött, a szél se fújtt.
Félálom. Semmi láz. Homok takarta testem.
Akár egy naptalan, nagyarányú égitesten,
súlyá sűrűt a csend. Áldottam ezt a súlyt.

S hang kélt negyednapon, villámló és erős.
S mint vízalatti táj arcát torzítja tört fény,
furán és értetlenül (mert csúffá lón a Törvény)
virágzanak felém halványan ismerős

látványok szirmai. Márták és Máriák,
fehérek, ámulók, leplükön nap süt át,
száll szappanillatuk, s rettegnek, mint a poklost,

szép testem istenujj által hótíszta bár; —
nemrég úgy voltam itt, gazdátlan meghívott most,
s magányos, mint a part, mely szürkén visszavár.

Takács László:

A Húsvét-ok ürügyén

Allighanem összeállt a kép.
A sok jövés-ménés koravénséget hozott.
Pontosan a világparaván osztórúdjaival szemben.
Vajmi kevés bennem a húsvétiság.
Végigizgulom az előtér szeretetalakzatait.
És a háttér hányavetiségét.
Mit lehet tenni?
Ez a fajom mindennapi színháza.
A feltámadásban
csak a jövő kavicsa reménykedhet;
hogy egy hajótörött kavicsa fogadja.

JÉGVIRÁGOK

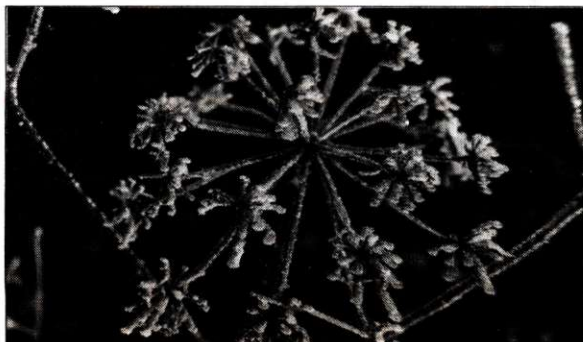

Csordás János

Ki ringat karácsonyi bölcsőt?

Adom neked, adom a zöld ágat,
ne mondd, hogy nem kell. Harangok bongják
az ünnepet. Ünnepej velem
örök ünneplődbe öltözve immár.
Elég volt a köznapok szürkesége!
Csengess. Tárom az ajtót.
Beléphetsz. Fejeden viola-kendőd
koronává rojtolva, te király-asszony
a halál országában, jaj, ne félj
ünnepre feljönni, leülni közénk
ne félj. Várjuk mosolyodat.
Fehér kendővel töröljük le szádról
porát a sírnak, mosdatunk illatos vízben
a Rózsák-völgyéből hozatott rózsaoaljabban,
kicsi asszony-anyám, legyőzötten is győztes,
a földből kilépni ne félj —

Jaj, ha nem jössz, komorlik fekete ünnep,
nem jön a mennyből varázsos angyal,
hópelyhek léghajói üresen úsznak,
vagy megtelnek jajommal, jajjal,
sebeim ismét szakadoznak,
ki ölti össze azokat varral?
Jaj, ha nem jössz, komorlik fekete ünnep,
ha nem jössz, ki ringat kicsi karácsonyi bölcsőt?
Ki ringat kicsi karácsonyi bölcsőt?

TV Csóllátás

Még mindig azért bámulom a magyar televíziót, mert szeretném látni, mi történik az országban, de nem látom.

A Ma című napi politikai háttér-műsor, amely az elmúlt pályázatra készült, és egy héten át volt látható, végre felnyitotta a szememet, hogy miért nem megy. Ez a műsor toronymagasan volt jobb a Híradónál és A Hétnél (ezel persze nem mondtam sokat). A legjobb szerkesztők, a legjobb riporterek vonultak fel. Mulatságos volt a lehallgatószerű-
lékeket fejlesztő mérnökkel készült riport (bár túl hosszú). Igen aktuális volt a Magyar Nemzet privatizálásáról és az SZDSZ-gyűlésről készített műsor; mindkettőt halálra untam. Igazán csak a szovjet csapatok ki-
vonulásáról szóló összeállítás szö-
gezett a székhez. Magyar általános iskolás gyerekek szomorkodtak, hogy a haverjuk örökre itt hagyja őket. Városvezető búslakodott, hogy

immár a városka még jelentéktelenebb lesz, mint volt. A kiürített laktanyát őrző ember mesélte el, mi mindent lopnak onnét a helybéliek. Szovjet kiskatona sírta el magát, amikor bevagonírozták. Elkeseredett arcát látva végre átérezhettük azt, amiről tudós világmagyarázók hónapok, évek óta próbálnak dadogó-
ni valamit. Ebben a műsorban átlá-
thatóan volt benne a világhelyzet: átláthatóan, mert emberekben.

Az olyan közlés, amely a befo-
gadót érzelmileg nem ragadja meg,
nem információ.

A poloskafelkészítő urat kérde-
ző riporternő szemmel láthatólag
élvezte a helyzet pikantériáját,
humorát, és találatkőnyon kérdeztet-
te, ugyan hová is rejthető el a
mérnök úr saját hivatali szobájában
a lehallgatót. Persze: majdnem
mindenhová. A mérnök úr bizonyá-
ra érdekes ember, érdekesebb, mint
a poloskái. Úgy festett, bizonyos

kérdésekre hajlandó is válaszolni. A
riporternőt mégsem ő érdekelte,
hanem az, vajon hova lehet még
poloskát eldugni.

A Magyar Nemzet körüli harcok-
ról minden megtudhattunk koráb-
ban. A tévések az aláírás után kerek-
asztalukhoz hívták a feleket, ám
természetesen nem derülhetett ki,
miben is áll az új Horti-korszak. A
Ma szerkesztői, szakmájuk kiváló-
ságai, előre tudhattak volna, hogy a
kérdezett újságírók, szakmájuk
kiválóságai, immár egzisztenciájuk-
at féltve, gyönyörűen fognak ködö-
síteni. Meg is tették.

Az SZDSZ-gyűlésről hosszan,
részletesen tájékoztattak minket,
lehetőleg érdekes hozzászólásokat
mutattak, rámenősen apártszakadás
lehetőségeire kérdeztek, hiába. Nem
értem, mit vártak a tévések. Amióta
tévét a tévé, pártgyűlésen nem derült
ki semmi.

Pedig van nekünk dokumentum-
filmes hagyományunk, amelynek
szemléletével sok minden kiderít-
hető. Ki tudja miért, az elmúlt hóna-
pokban a kitűnő Fehéri Tamás soro-
zatán kívül a régi Balázs Béla Stú-
dió filmjei (meg a hasonló új filmek)
nem kerültek képernyőre.

Egyetlen példás műsort láttam az
elmúlt hetekben, amely fontos infor-
mációval szolgált, november 19-én
a Napzáróban. Fekete Ibolya Ma-
gyarországon át Nyugatra menekült
ifjú német anarchistákat kérdezett
két részben, az egyesülés előtt, majd
most, az egyesülés után. Vonzó,
kedves, jó humorú németek ők,

akiknek az NDK éppoly büdös volt,
mint a mai egyesített NSZK, és a
világon sehol sem találják a helyül-
ket. Az anarchista kocsmában tavaly
még Gorbacsov képe lógott, idén
már, viccből persze, Honeckeré. De
a lényeg: életerős, küzdeni is képes,
kedves fiatalok vénültek meg a
szemünk előtt egyetlen év, a szabad-
ság kitörésének esztendeje alatt.
Döbbenetes film volt, végre megért-
hettük, mi az a Németország.

Magyarországon politikai harc-
dúl, természetesen; ez a társadalom
normális létezési módja. Hankiss
Elemér volt az a merész tudós, aki
annak idején először leírta: minálunk
a hatvanas-hetvenes években osz-
tályharc tombolt. A cenzúramentes-
ség idején, most, amikor a vezető
pártok cenzúrázásra irányuló
törekvései még éppen kioltják egy-
másat, elvileg semmi akadályja, hogy
a képernyőre kerüljön a lényeges
információ, az, hogyan élnek éppen
az emberek.

Mégsem kerül oda. A merőben
politikai gondolkodás — mindegy,
milyen előjelű — beszűkíti a lát-
ványt. A csóllátás esete ez, amikor a
beteg periferikus látása elhal, és csak
nagyon szűk szegmensekből észlel
jeleket. Primitív elvontságok takar-
ják el azt a bonyolult létezőt, aki az
ember.

A mai nagy helyzetkedésben
persze okos újságírók olyor szándé-
kosan erőltetik ezt a csóllátást maguk-
ra; csak az a baj, hogy a használaton
kívüli látóideg előbb-utóbb végleg-
esen elhal.

Spiró György

Hollywood átka

(Év végi filmszemle)

Azt hiszem, nem kétséges, hogy a
világ mozi-jait az amerikai filmek töltik
meg, ez alól a magyar filmszínházak sem
kivétel. A heti filmpremierek 95 szá-
zaléka amerikai.

A magyarázat szinte kézenfekvő.
Hollywoodban állandóan rendelkezés-
re áll a legfontosabb nyersanyag: a pénz!
No, meg kellő számú rendező, színész,
műszaki szakember és statisztika. Ott, ahol
tízmilliókat tudnak egy-egy filmre köl-
teni, elsőrendű szempont, hogy minél
többet be is zsebeljenek érte. Az, hogy a
legtöbb, „mű” mennyire maradandó, elég
ha megnézzük a két hónappal ezelőtti
mozi-mozi. Ki emlékszik már a filmek
többiségére?

Az utóbbi években fellendült hazai
filmforgalmazás is beleesett abba a
csapdába, amelyet az amerikai filmek
bevételei forrásként való felhasználása
jelent. Mindenki keresni akar, senkinek
sem jó, ha konganak az ürességtől a
filmszínházak.

Persze nem az a baj, hogy a filmek
többisége amerikai, hanem az, hogy ezek
nagy része csak a busás anyagi haszon
reményében készült, kevés az értékes,
maradandó alkotás. Egymást érik a
rágógumiként nyúló sorozatok (Emma-
nuelle, Rézmólom..., Rendőrákadémia,
stb.). Elég, ha egy film jó bevételt hoz,
már készül az X-edik folytatás, amely
már közel sem olyan jó, mint az eredeti.

A legrosszabb talán az, hogy a mozi
— nemcsak a videónak köszönhetően —
lassan elveszíti varázsát. Jómagam
évente 150-200 filmet is megnézek, s
bizony egyre ritkábban fordul elő, hogy

úgy jövök ki a moziból, hogy a látott film
az után is tovább él bennem. Legtöbb-
ször inkább igyekszem elfelejteni.

Megpróbáltam azonban össze gyűj-
teni, hogy személyes véleményem szerint
melyik új film érdemi meg az
„1990 legjobb szövegű filmje” címet. (A
lista nem minőségi sorrendet tükröz.)

A szakács, a tolvaj, a feleség és a
szeretője (a legundorítóbb történet)
Cry Baby (a leglangyosabb ölet)
Legénybúcsú (a legunalmasabb
vígjáték)

Lambda — a tiltott tánc (a legne-
vetségesebb mondanivaló)

Rémálom az Elm utcában (a legza-
varosabb agyra való horror)

Halálhoz 3000 (a legfantáziatla-
nabb sci-fi)

Robotzsaru 2. (a leggyengébb foly-
tatás)

Bízzál bennem! (a legrövidebb és
legunalmasabb film)

Emmanuelle 2. (a legeszmítőn-
dóbb sztori)

Heves jeges (a legnagyobb csalódás
Louis de Funès-ben)

Ezekre bizony kár volt a nyersanya-
got pazarolni!

Remélem azért, jövőre sem ürülnek
ki a mozik, és néha sikerül egy-egy
igazán jó filmet is elcsípni!

Rögtön figyelemükbe is ajánlanék egy
— természetesen amerikai filmet, ame-
lyet 1990-ben már reklámoztak. Ez pedig
Madonna és Warren Beatty megfelmé-
sített képregényhőse, Dick Tracy.

No, meg biztosan jön a zseni zsaru
és a gyagyás gyilkos 87. folytatása is.

L. B.

A városért, a közművelődésért

A megyei tanács 1986-ban kez-
deményezte a Zala megyei közmű-
velődési elismerések adományvázá-
sát. Az ideki kitüntetések átadásán
nagykanizsai meghívottak is részt-
vettek.

A kanizsai művelődési intézmé-
nyek, valamint a Polgármesteri
Hivatal javaslatára Zalai Közműve-
lődési Emlékplakett kitüntetésben
részesült dr. Kerecsényi Edit kandi-
dátus, néprajzos muzeológus, a
városért, az egészségért vezető önfe-
ldozó munkájáért.

Nívódíjat vett át Rohrböck Jenő
fafaragó művész, mint a Kanizsa-és

Környéke Alkotóinak Egyesülete
megalapításának kezdeményezője,
és első kanizsai fafaragó tábora és
számos kiállítás szervezője, több
emlékmű alkotója.

Dicsérfő oklevelet kapott Lovren-
csics Lajos, a Nagykanizsa Város-
védő Egyesület vezetője, Godinek
Ibolya a HSMK teaházának animá-
tora, valamint Németh Istvánné az
Ifjúsági Ház tiszteletdíjas munkatár-
sa.

Városunk kitüntetett polgárainak
ezúton gratulál

a KANIZSA

Látszólag minden rendben volt nálunk, plakátragasztóknál. Hittük, szabadok vagyunk: eleresztett, dacos farkaskutyák, akik ugyan nap mint nap idegen dalokat ésszabolnak szét a városban, de rólink leperreg szó, por, pillantás, idő, fáradtság, s pogány ösztöneinket tisztábban őrizték meg maskaránk alatt, mint a szembejövő, paneiba tört emberek. Nyakunkon nyoma sines póraznak, nyakörvnek, dögédulának, mi nem szereplünk az óltási listán, és minket nem vezetnek felfászlított karú idomárok elé. Mert mi szabadok vagyunk.

Csak hogy itt volt közöttünk Sótónyi papa.

— Higgyétek el — szokta mondogatni Csövidinka —, köszönettel tartozunk az öregnek. Ha ő nem volna, még képesek lennénk azt hinni, hogy ez itt az ígért földje, és hogy itt érdemes lehorgonyozni.

Sótónyi papa volt közöttünk az egyetlen, aki már megegette a kenyere javát. Az arcára volt írva, hogy az a kenyér mennyire keserű lehetett. Huszonöt éve típródott már az oszlopokat ővező kutyaszarban — Igazság szerint neki kellett volna a legyszerencsőbb embernek lennie kerek e világon. A hiába várakozás keserűségét éreztük forrni az öreg szétköpködött szavaiiban.

— Aki már fél Balatonnyi kutyahágyót szagolt fel az oszlopok tövéneél hajladozva, annak nem csoda, ha mindig fintorra áll az orra — dörmögte néhány napján Csövidinka. — Ragadjunk meg itt pár évig, és figyeljétek meg, mi kis szürke hályogon keresztül látjuk majd a világot!

Szó, ami szó, nemigen szeretett minket az öreg. Mindenkihez volt egy rossz szava. De tulajdon csak a megfélemltettsége, zánonyra futottsága miatt nem engedett minket közel magához — minket, akik még magabiztos, nagyhangú hajósok módjára jártunk kikötőről kikötőre.

Amúgy nem sok kétséget hagyott afelől, hogy mit gondol rólunk. Amikor reggel benyitott, köszönés helyett csak llyes-miket morgott, hogy „ti itt, a börtön meg üres?“, azután egyetlen lendülettel keresztülgázolt az öltözőn, egycenest a fotelhoz, ésszórta is le róla mindent és mindenkit. Ez a fotel volt az egyetlen ülőalkalmatosság az

öltözőben, hát persze, hogy rápakoltunk. Különösen az új emberek vonzódtak a fotelhoz; a lomtárszerű öltöző kétségbeesztő kacatjal között egy kis biztatást vételek felfedezni abban a virágmintás, ferdő fotelben, valami csöndes derűt, valami mesebeli kihívást. Az új belépők első útja ösztönösen a fotelhoz vezetett. Aztán pontban háromnegyed nyolckor megérkezett Sótónyi papa, és már borított a ki a fotel. Örökké zsembelt, ócsárolt, mindenhez megjegyzést fűzött, méltatlankodott; de érdekessé a fotelrel kapcsolatban soha egy árva szót nem szólt. Csak benyitott az öltözőbe, ment, és döntötte ki a fotel, akár egy talicskát.

Tábori Zoltán:

Szabadnap

— Ennél többet mi sem érhetünk el, ha itt maradunk — bölogatott ilyenkor Csövidinka. — Egy rozoga szék egy koszos öltözőben, és ráadásul azért is mindennap meg kell harcolni.

Minden rosszindulata ellenére azért tiszteltük az öreget. Végülis, ez az ember már lehúzott itt vagy huszonöt esztendő, rokkant cipekedte magát, télen megfagyott, nyáron megszült, a por, a füst, a gázok elől a létra utolsó fokán túl nem menekülhetett, s huszonöt éven át céltáblája volt minden gúnynak és megvetésnek. Helytállásból külön példát keveset láthattunk eddigi életünk során. De azért néha megmoccant agyunkban a gondolat, hogy ez talán nem is állhatatlanság, de még csak nem is beletörődöttség, s aki amott nap mint nap fogja a létrát, táskát, vödört és indul a negyedszazada berögződött útonalának, annak az már nem több, mint lyukkártyaprogram, erőfeszítés nélkül, élettelen mozdulatok sorozata...

— Már nem ember, csak gép! — legyintgetett időnként Csövidinka. — Az a sok mrigés-morgás pedig csak a rozsdásodó fogaskerekek csikorgása.

Akár így, akár úgy, egy kicsit fájt nekünk az öreg megátalkodottsága. Úgy éreztük, összetartozunk, ugyanazt az igát húzzuk, legfőképp mi vigyorogva, ő pedig szikozódva.

Törtük a fejünk, hogyan juthatnánk közös nevezőre vele, aztán végül kisütöttünk neki egy egészen szokatlan ajándékot a neve napjára. Valami eredetit akartunk adni, csak semmi megfogható, megszagolható, megíható, megehető. Egy kicsit saját magunkat akartuk adni, valamint a fiatalágunkból, ere teltségünk, legyőzhetetlenségünk. Hadd lássa, hogy mi nem vagyunk az ellenségei.

Sótónyi papa neve napjának előestéjére rengeteg plakát gyűlt össze. Ezt persze tudtuk előre, mert másnap egyszerre váltott a mozik, színházak, múzeumok, hangversenytermek havi és heti

ta magát a sárga földig!

Körbejárt a pálinkásüveg. Felváltva ültünk az öreg bordó foteljében. Előre élveztük, hogy többé nem lesz kifakfenceztetés.

— Talán beült egy jó moziba. A Lady Chatterley szeretőjé-re!

— A plakátot meg eladta!
— Holnapra bent lesz az újságban, hogy valami vén lókötő leszöltött minden jó nőt a Nagykörúton!

Igen, valahogy így képzeltük. Az öreg egy napra megkapta a lehetőséget, hogy olyan lehessen, mint mi.

— Azért most már jó volna, ha előkerülne — aggályoskodott valamelyikünk. — A végén még mi leszünk a hibásak, ha elverte az egész fizetését!

Egyikünk kislelt, lesni az öreg érkezését. Rövidesen bedugta fejét az ajtón.

— Jön!

Odatódultunk a bejáratához. Egymást lökdöstük, hogy jobban láthassuk az öreg képét. Mint bábszínház paravánján, úgy billegett bábufejünk az ajtóféla mentén.

Valami nem stimmel. Az öreg nyúzottnak látszott. Ruháján friss ragasztó nyálkásodott. A keze is mocsoktól cserepes. De meg a haja is csimbókos.

Osszenézünk.

— Ahelyett, hogy mulatott volna egy jót, maszek tapétázást vállalt!

Csövidinka kirohant. Csak nagy sokára jött vissza. Mi ott tébláboltunk az öltözőben, az öreg Sótónyi papa már át is öltözött, haza is ment. Előtte kiborította a fotel, és letrögörözt a valamennyiünket. Egy szót se mertünk szólni hozzá.

— Mi van?! — estünk neki Csövidinkának. — Hová a fenébe tűntél?

Ő ledobta magát a fotelba. Fintorgott.

— En megmondtam. Ha nem tűnünk el villámgyorsan, mindannyian úgy bepörgünk, hogy addig se látunk, mint egy bűgöcsiga!

Csak bámultunk rá. Ő feltápázkodott.

— Hát nem értitek?! Észre sem vette, csak ragasztott, ragasztott, mint egy gép! Abban a kurva körzetben most minden plakát kétszer lett kiragasztva!

Azzal megfogta az öreg fotelját, a béke és a háború e különös jelképét, az égig emelte, és teljes erővel földhöz vágta.

műsora. Ilyenkor mindig meglzad az ember, annyi a munka. Ez volt hát a meglepetés: hogy kiragasztjuk helyette ezt a tengerinyi plakátot.

Persze nem szedtük ki Sótónyi papa fahabóját az anyagot, hanem kértünk minden plakátból annyit, amennyire szükség volt az ő körzetében. Nem akartuk, hogy már az eligazításkor a nyakunkba boruljon!

Akkor este szétrajzoltunk az öreg körzetében, és egy-két óra alatt végeztünk is a munkával. Másnap reggel már csak vigyorgtunk az öreg acsarkodásán.

— Fogsz te még mosolyogni is, ha megnézed közelebről az oszlopaidat! — nevetünk össze a háta mögött.

Allig vártuk a délutánt, hogy vajon mit szól majd a rendkívüli meglepetéshez. A saját munkánkat összecsaptuk, és siettünk vissza. Sótónyi papa még nem ért be. Találgattuk, mihez kezdetett a hirtelen nyakába szakadt szabadnapjal.

— Remélem, a Rakóczi tér felől akart kezdeni az öreg! — somolygott Csövidinka. — Mert akkor örömben mindjárt fel is csiphetett valami jó kis macát!

Az öreg késett.

— Jól kihasználja a jutalomnapot a vén kujon! — heherészünk.

— Csak visszatárláljon, ha leit-

A békésebb világért

A hadiipar és a tudomány felelőssége

Még mindig nem talált meghallgatásra a kor parancsa: „Kovácsoljatok ekevasat a kardokból!” Pedig az emberiségnek jóval nagyobb szüksége van ekevasra, mint kardokra. Mennyi tudást von el például a fontos problémák megoldása elől a szigorúan titkos hadiipari kutatás! Erről beszélgettünk Berényi Dénes akadémikussal, a nemzetközi Pugwash bizottság magyar tagjával, a kaliforniai Nuclear Age (Nukleáris kor) alapítvány egyik magyar kitüntetettjével.

— *Hadd legyen az ördög ügyvédje! Nemcsak militarista körökben, hanem szélesebb társadalmi rétegekben is él az a felfogás, hogy az emberiség sokat köszönhet a hadiiparnak és az azt megalapozó kutatásnak. Hiszen — mondják — a háborúk mindig is felgyorsították a kutatás fejlődését is, mert az emberiség sohasem vette be annyi szellemi energiát, mint amikor arról volt szó, hogy egy-egy állam legyőzze a szomszédját.*

— Az orvostudományi kutatás bizonyára sokat „köszönhetne” a koncentrációs táborkokban végzett kísérleteknek, hiszen addig sohasem végezhetek hasonlókat a történelemben. Igaz, hogy háborzongató az a kijelentés? Nos, legalább annyira háborzongató az előző állítás is. Egyszerűen nem engedhető meg, hogy az emberiség vesztét okozó fegyverkezés mellékterméke legyen csak, ami előbbre viszi az emberiséget.

— *Nemcsak jámbor óhaj ez? Hiszen amíg kutatók légiója dolgozik háborús kutatásokon, óhatatlan, hogy ők érik el az új eredmények zömét.*

— Igaz, hogy a jelenleg dolgozó kutatók negyven százalékáa hadiipari kutatásokat végez, s tudnunk kell azt is, hogy a világ eddig élt kutatóinak kilencven százaléka napjaiban dolgozik. S iszonyatos összegeket áldoznak fel, évi több mint 100 milliárd dollárt költ a világ erre. És amilyen drága a katonai kutatás, olyan drága a gyártás terméke is. Egy harci repülőgéppé például 100—200 millió dollár körül van, egy harckocsi is jó néhány millió dollár. A hadiipar pazarolja az anyagot és az energiát, termékei hamar elavulnak, és újakkal, modernebbekkel szükséges pótolni őket. Külön kell hangsúlyozni, hogy a további nukleáris és más modern tömegpusztító fegyverek megelével nem biztonságunk, hanem a veszélyeztetettségünk növekszik.

— *Pedig a hadiipar embereinek az a másik érve, hogy kell a fegyver, hogy elrettenesse az ellenfelet a támadástól.*

— Eddig minden fegyverkező ezt mondta, de a történelmen végignézelve láthatjuk, mennyire sikerült elrettenteni a mindenkorai támadókat. A szakemberek azt mondják, hogy a modern fegyverek töredéke, az atomfegyverek egy százaléka elég lenne már az elrettentéshez. Hiszen a szembenálló felek birtokában annyi nukleáris fegyver van, hogy 50—100-szor elegendő lenne az egész emberiség kipusztítására a Földön.

— *A biztonságra persze valódi igény van, minden kis és nagy hatalom szeretné magát biztonságban érezni. Mit javasolnak erre például a békéért dolgozó tudósok?*

— Már említettem, először azt a tudatot kell erősíteni, hogy a fegyverkezés növekedése a biztonság csökkenését idézi elő. De a biztonság manem lehet egy-egy ország biztonságáé, csak közös biztonság lehet, amelyet az országok együttesen szavatolnak. Ez mindenképp új gondolkodásmódot igényel az egyes emberektől is. Esteinnek van egy híres mondása: „Ne felejtset el, hogy ember vagy, a többi azonban felejtset el!” Ez azt jelenti, hogy minden különbség másodlagos, ami az emberek között van, csak a közös vonások a fontosak.

— *Még van egy nagyon gyakran hangzottat nézet. A világon a már említett mennyiségű kutató, de azoknál jóval számosabb munkás, technikus és mérnök dolgozik a hadiiparban. Mi lesz velük, hiszen ők aztán igazán a hadiipar fenntartásában érdekeltek?*

— Annyi más, békés feladat van a világon, amit meg kellene oldani, annyi munka, amit el kellene végezni! Hogy mást ne mondjak, az emberiség éhezik, szűkülöködik energiában, szennyezi a környezetet. Tudományos módszerek kellene a lezserelési egyezménynek technikai ellenőrzéséhez is.

— *Közismert a Béke Nobel-díjat kitüntették Orvosok a Békéért Mozgalom, amelynek keretében sok egyéni Nobel-díjas is dolgozik. Kevésbé ismert egy újabb mozgalom, a Mérnökök a Békéért. Az elmúlt évben négy magyar kutató — közöttük Ön is — illetve mászaki szakember közös pályaműve a kaliforniai Nuclear Age (Nukleáris kor) alapítvány 50 ezer dolláros díját nyerte el. Ebben kimutatták, hogy a nukleáris kor-*

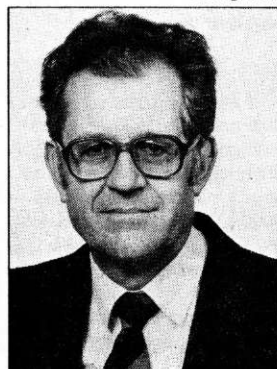
ban csak nukleáris háború lehet, ugyanis hiába kezdődik hagyományos eszközökkel, előbb-utóbb a veszésre álló fél nukleáris fegyvert vet be, illetve olyan sok atomerőmű van már a világon, hogy az azokat szükségszerűen leromboló hagyományos fegyverzet nyomán — sokszoros mértékben mind Csernobilnál — a kiszabaduló radioaktív anyagok halálra ítélik a Földet. Miért éppen a mérnököksadalmat célozták meg a béke érdekében?

— Azért, mert a mérnökök és a természettudományos szakemberek a legszélesebb és bizonyos értelemben meghatározó rétege a mai értelmiségnek. Ezért gondoltunk arra, hogy az Orvosok a Békéért mozgalom mintájára meg kell szervezünk a Mérnökök a Békéért Mozgalmat is. A pályadíjért kapott ötven ezer dollár egy részéből jövőre világlátalkozót szervezünk. Ezen a világon minden részéből idejövő mérnökök és kutatók tárgyalják meg, mit tehetnek a békéért, a lezserelésért, a háború nélküli világért.

— *Nemrég olvastam egy — harmincas éveken megjelent — könyvet, s ez azóta be is bizonyosodott, hogy a fegyverek addig-addig gyűlnek, amíg egy napon maguktól fognak elsülni.*

— Nem a fegyver az igazán veszélyes, mert ember kell hozzá, aki megcsinálja és használja. Nem a fegyver igazán veszélyes, hanem az a gondolkodás, amely azt létrehozza és ellenségeképeket fabrikál. Amelyik azt mondja, hogy csak akkor vagyok biztonságban, ha a másikat megsemmisítem. A gyűlölködés, a fanatizmus, a más emberek és más nézetekkel szembeni türelmetlenség a veszélyes. Ezek helyett kell új gondolkodásmódot, amelynek lényege a másik ember felé fordulás, és az erőszak kiküszöbölése.

Göz József

Berényi Dénes portréja

Őshüllők nyomában

A Sziklás-hegység előterében, Észak-Amerika nyugati részén, a hatalmas préri felé érdekes látvánival kínálkozik: a Dinoszaurusz Park. Itt található a Föld egyik legnagyobb „csontbányája”: több mint 400, mintegy 100—200 millió éve — élt állatóriás maradványait tárták fel.

Az ősi sárkánygyíkok első csontmaradványait mintegy 200 éve találták meg, azóta a Föld számos pontján bukkantak maradványaikra. Sok fajuk volt, kisebbek-nagyobbak, egyesek vízben, mások a földön éltek, sőt akadtak közöttük, amelyek repülni is tudtak. Némelyek növényekkel táplálkoztak, mások ragadozók voltak. A legnagyobbak méretei lenyűgözőek: elérték a 28 méteres hosszúság és 50—60 tonna tömeget. Ez azt jelenti, hogy egy 50 tonnás sárkánygyík súlya megfelel 12 elefánt, 75 tehén, több mint 600 ember, 5 nagyobb tehervagon súlyának. Ha egy ilyen nagy testű dinoszaurusz a száját kitátotta, fogsorai félméternyire távolodtak a legyámsótól, egy-egy foga 12 centiméter hosszú és 5 centiméter széles, s az egy méteres koponyájában 70 centiméter hosszú volt a fogsor.

Mik voltak tulajdonképpen a dinoszauruszok? A nevet Sir Richard Owen még 1814-ben adta az akkor felismert, óriási hüllőcsontokból álló leletegyüttesnek. Azóta számtalan lelet alapján tudjuk, hogy igen változatos, óriási faj- és egyedszámú állatcsoport tartozik a „sárkánygyíkok” gyűjtőfogalom alá. A dinoszauruszok — a legújabb kutatások szerint — messzemenően eltértek a ma ismert hüllőktől: fejlett anyagcseréjük és fokozott mozgáskészségük alapján inkább az emlősökhöz hasonlítottak. Valószínű, hogy egyes csoportjaik belső hőszabályzással is rendelkeztek.

Kihalásuk a biológia egyik legizgalmasabb, még sem igazán megválasolt kérdése. Képpen elképzelhető, hogy a természetes kiválasztódás hajtóereje miként vezet a fajok alkalmazkodásához és elterjedéséhez, de elképzelni sem tudjuk, milyen változásoknak kell bekövetkezniük ahhoz, hogy egész állatcsoportok pusztuljanak ki, míg más, ugyanakkor és ugyanott élő állatcsoportok változatlanul fejlődnek tovább. Pedig a dinoszauruszokkal ez történt: a júra időszak (úgy 200 millió éve) uralkodó állatcsoportjai a kréta időszak végére — földtörténeti mércével mérve igen rövid idő alatt — teljesen eltűntek mind a szárazföldi, mind a tengeri faunából.

(MTI-Press)

Tudományos kishírek

Alkohol hatása a petesejtre

A petefészekből kikerülő érett peték és a megtermékenyítés előtt két érési osztódáson mennek keresztül. Ezekből egyetlen hiánytalan petesejt és három, szinte csak a magállományt magában foglaló, csökevényes, általában meg nem termékenyíthető úgynevezett sarkisejt képződik. A cambridge-i egyetemen (Anglia) egereken elvégzett kísérletek azt mutatták, hogy ezekre az osztódási folyamatokra nagymértékben hat az alkohol. Az ugyanis befolyásolja azt a folyamatot, amelynek során az utódejtmagokba egyenlően kerülnek bele kromoszómák.

Egerek 7 százalékos alkoholos oldatban helyezett petesejtjei úgy osztódtak, hogy az utódejték 20 százalékába a kettőtől vagy több vagy kevesebb kromoszóma került. Hasonlóan rendellenes osztódás következett be akkor is, midőn nőstény egerekkel — közvetlenül a megtermékenyítésük előtt — alkoholt itattak. Az egerek petesejtjeinek 20 százalékában ekkor is rendellenes volt a kromoszómaszám. Ezeknek a szabálytalan kromoszómaszámú sejteknek nagy része életképtelen, s a terhesség első három hónapjában emiatt következnek be a spon-tán vetélések nagy része.

Csendes vasút

Újítja, csendes üzemű önműködő vonatot helyeztek üzembe Japánban, Osaka városában. A vonat vasbetonpillérekre nyugvó magasvasúti pályán fut, egy-egy szerelvénye négy, egyenként nyolcméter hosszú, kéttengelyű kocsiából áll, és 90 utas fér el egy-egy kocsijában. A szerelvény óránként 60 kilométeres sebességet ér el uretánal töltött radiálbronzcsos kerekein, és a 6,6 kilométer hosszúságú vonalszakaszon a vezérlőközpont számítógépe irányítja a szerelvények mozgását. A vezérlőközpontból tartják figyelemmel a nyolc állomást is, tévékamerákkal, amelyeknek képeit üvegszálkábelen juttatják a vezérlőközpontba.

Ultrafagyasztó

Az élelmiszer-csomagoló üzemek rendszeresen használnak vilámgyorsan fagyasztó eljárást. A gyorsfűtés révén ugyanis az élelmiszer hosszabb ideig tárolható, és felmelegítéskor kevésbé veszít természetes ízéből és tápértékéből. Egy egyszerű állomokbeli vállalat nemrég a háztartásokban is használható ultrafagyasztót hozott forgalomba. Ez lényegileg fagyasztó a

fagyasztóban. Egy 23x23 centiméteres, parányi szélcsatornának kialakított térrészben a ventilátorral létrehozott mínusz 34 Celsius-fokos levegőáramlattól az élelmiszer kétszer olyan gyorsan hűl le, mint a szokásos mélyfagyasztókban.

Az ultrafagyasztónak olyan időtartam-kapcsolója is van, amely további 5 Celsius-fokkal csökkenti a mélyfagyasztó hőmérsékletét, s ezzel is növeli a tárolhatóság időtartamát.

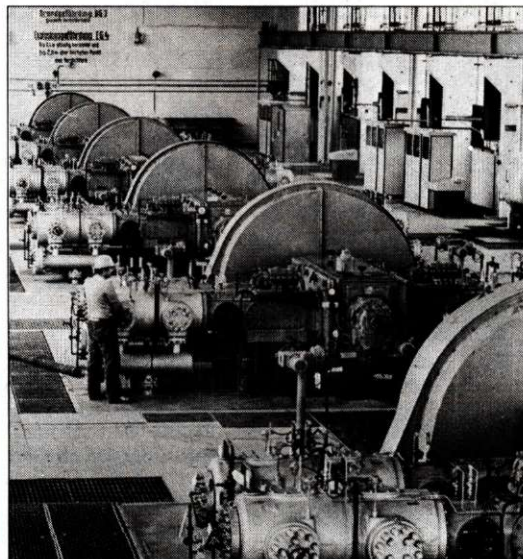
Van-e férfiklimax?

A változás kora, a klimax a nőknél általában életük ötödik évtizedében jelentkezik: fogamzóképességük csökken, majd megszűnik. Az utóbbi években fiziológus-körökben sokat vitatkoztak róla, van-e férfiklimax? Sok példa van rá, hogy a férfiak idős korukban is megőrzik termzőképességüket, és most a müncheni (NSZK) Max Planck intézetben megállapították, hogy a férfiaknak nincs beprogramozott klimaxuk, amely a nőkhöz hasonlóan csökkenés szaporodó képességüket. 60-89 éves nagyapákon vizsgálatokat végezve megállapították, hogy heréik tevékenysége a fiatal férfiakkal összehasonlítva nem korlátozódik, és az agynak az a területe, a hipofízis, amely a férfiak termékenységet vezérli, idős korban is sértetlen marad. *Fiatal és idős férfiakat vizsgálva nem találtak lényeges különbséget ondoszátaik megtermékenyítő képességében sem. A nyugatnémet kutatók a férfiklimax jelenségeit azaz összefüggésben is vizsgálták, hogy fontos cél a férfiak fogamzógátló tablettáinak kifejlesztése. A szaporodóképesség idős kori megőrzése azt jelentené, hogy egy férfinak esetleg 60 éven át szednie kellene a fogamzógátló tablettákat — kétszer annyit ideig, mint általában a nőknek —, és mert egyetlen gyógyszer sincs mellékhatás nélkül, a hosszú idő alatt rendkívül megnevelszük a kockázat, hogy a fogamzógátlószert kárt okoz a szervezeteükben.*

Telebox

Az NSZK-ban a posta Telebox néven új szolgáltatást vezetett be. Bárki személyi számítógépe és telefonján bármilyen levelezést elhelyezhet egy központi számítógép memóriájának a célra fenntartott „postafiókjában”, s a „postafiók” tulajdonosa a személyi jelével hívhatja le a neki szülő üzenetet. Ennek a rendszernek elkészítették mozgó változatát is. Eszerint például üzleti úton lévő személy a Telebox rendszerbe magával vitt aktatászkányi készülék révén kapcsolódhat be.

Óriás gáztároló

Bad Lauchstadt-ban, a Fekete Pumpa Gázkombinát földalatti tárolójának kondenzátor terme.

(MTI KÜLFÖLDI KÉPSZERKESZTŐSÉG)

Gáztárolás a föld alatt

Szerte a világban nagymértékben terjedt át a szilárd tüzelőanyagokról a földgázra, függetlenül attól, hogy az egyes országoknak vannak-e gazdag lelőhelyek, vagy behozatalra szorulnak. Meg kell tehát oldani a növekvő igények kielégítését. Csak hogy a földgáz-fogyasztásnak napi és havi, valamint különösen nagy téli és nyári ingadozásai vannak. A földgáz kitermelése és a vezetékek kihasználása viszont akkor gazdaságos, ha egyenletes mennyiségű gázt termelünk illetve szállítunk. E két feladat között tehát egyensúlyt kell találni. Ez legelőször a föld alatti gáztárolók létesítésével lehet megoldani.

A föld alatti tárolók vagy természetes eredetűek vagy mesterségesen hozták létre őket. Természetes eredetűek a gáz, az olaj és a vízhozordó porózus vagy repedezett, karstosodott kőzetek. A mesterséges üregek lehetnek folyadékkal kioldottak vagy nukleáris robbantással létrehozottak. Előfordul felhagyott só- illetve szénbányák ilyen célra való kikapcsolása is.

A kimerült gáz- vagy olajtároló rétegekbe való tárolás csak ott valósítható meg, ahol kellő tárolóképességű mezők vannak. Ez a megoldás a föld alatti gáztárolás szokványos megoldása. Előnye, hogy nincs szükség hosszas geológiai előtanulmányozásra, mert az előzetes gáz- vagy olajkitermelés révén a tárolók adatai már ismertek. Ahol kimerült mező nincs, ott előtérbe kerül a víztároló geológiai rétegekben való tárolás. A víztároló rétegbe vezetett gázt a víz hidrosztatikus nyomása termeli vissza. Elterjedt tárolási forma a só üregekben, az úgynevezett „sódombokban”

való földgáztárolás is. A módszer lényege az, hogy a sörétegre fűrt kőtonát megmértetű üregekbe mosnak ki. Ez a megoldás csak ott alkalmazható, ahol nagyobb föld alatti sörétepek vannak a gázfogyasztó bázis közelében.

A tárolóba a földgáz kompresszorokkal sajtolják be maximálisan olyan nyomással, amelyet a geológiai viszonyok megengednek. Egy üreg hasznos térfogata elérheti a 300 000 köbmétert is. Visszatermeléskor a nagy nyomású gázt előkészítő rendszeren vezetik át. Ez azért szükséges, mert a gáz a föld alatti hőmérsékleten vízgőzzel telítődik. A vízgőzt le kell választani, mert dugulásokot okozhat.

A föld alatti tárolásnak a legnagyobb múltja az USA-ban van. A csaknem 460 működő gáztároló az USA 26 államában található. Több mint 300 tárolót alakítottak ki keményített olaj- illetve gázmezőből, s emellett 52 vizes és 4 söréteges tároló van. Ezek a tárolók szabályozták a mintegy 43 millió földgáz-fogyasztó ellátását. Nyugat-Európában nincsenek tárolásra alkalmas olaj- és gáztelemek, ezért elsősorban a víztartó rétegek és sörétegek jöhetnek számításba. Jelentősebb kapacitással Franciaország és Németország rendelkezik. Magyarországon Kardoskúton, Pusztadericsen és Hajdúszoboszlón létesült föld alatti gáztároló.

Képpünkön: Óriási föld alatti gáztároló létesült Bad Lauchstadtban (Németország). Az egymillió liter köbméteres Fekete Pumpa Gázkombinát kondenzátortermé.

(MTI Külföldi Képszerkesztőség)

Ünnepnapra:

Göcseji pecsenye

60 dkg kicsontozott karaj,
4-5 gerezd fokhagyma,
4-5 szelet húsos szalonna,
1 kávéskanál bors,
3 evőkanál zsír,
1 dl bor,
2 db paradicsom díszítésre
(ez el is maradhat),
kevéske só.

A húst mosás után szárazra töröljük, 4-5 szeletre vágjuk, hegyes késsel felszúrjuk és állni hagyjuk. A szalonnaszeleteket bevagdaltjuk, kistűtjük, majd félretesszük. Az összezu- zott fokhagymát a tetejére rakjuk. A fokhagymás szalonnaszeleteket a felszúrt húsba dugjuk úgy, hogy csipkésen kiálljanak. A húsokat fogpiszkálóval összetűzzük. A sütéshez szükséges zsírt a szalonnaszírral összekeverjük és átsütjük benne a hússzeleteket. Közben borsozzuk, majd a borral puhára pároljuk. Ízlés szerint lepirítjuk. Meghámozott, egészben hagyott, zsír nélküli tepsiben pirosra sütött burgonyát adunk hozzá. Ha nincs mirelit paradicsomunk, díszítésre megfelel az üve- gen vagy hordóban savanyított szép piros paprika. Aki szereti, más sa- vanyúsággal is tálalhatja. Igen mu- tató és laktató étel.

(Bné)

Waldorf saláta 4 személyre

3 db savanykás alma (kb. 35 dkg)
25 dkg zellergumó
10 dkg dió
1 citrom
10 dkg majonéz
só
1 csipet fehérbors
1 csipet cukor
4 ek tejszín
néhány salátalevél

Az almát meghámozzuk, a mag- házat eltávolítjuk. A zellert is meg- tisztítjuk. Mindkettőt kis szeletekre vágjuk (vagy vékonyabb csíkokra), összekeverjük. Salátástábla tesz- tük, rászörjük az apróra vágott diót és citromlével meglocsoljuk. A majonézt tejszínnel hígítjuk, sóval, borssal és cukorral fűszerezünk, majd a salátá- ra öntjük. Fogyasztás előtt a hűtő- ben letakarva legalább egy órát áll- ni hagyjuk, hogy az ízek jól összeér- jenek. Tálaláskor zöld salátalevéllel és felezett dióval díszítjük.

(Stroh Péter)

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	
1																				
2																				
3																				
4																				
5																				
6																				
7																				
8																				
9																				
10																				
11																				
12																				
13																				

Rejtvénysziget

Az ábra fekete négyzetek nem tartalmaz. Az egybetűs meghatá- rozásokat nem adjuk meg. Megfejtés után beküldendő a vízszintes 1. szál- lóigéje, a 6. regénycím, a 7. operája, a 12. szállóigéje és a 13. vígjátéka a megjelenést követő száráig.

Meghatározások:

Vízszintes

1. Kosztolányi szállóigéje 2. He- yerdahl hajója — román folyó — ...ultra cepidam: latin mondás — a szabadba rohan 3. Római szám a fe- lével — tiszteletpéldány — kis kecs- ke — technikai kifejezés — az EKG pénze 4. Csak a széleken látat — hol- land légitársaság - a... szent, a véle- mény szabad — magánhangzók az ABC elejéről — csapattag 5. Szag jellege lehet — atléta — roló egyne- műi — velőlenül használjuk a fel- söfoknál — CGS-rendszerbeli súly- mérték vége 6. Szerelem lehet ilyen — A. Schwarz-Bart regénye — To- kió neve 7. Szerb férfinév — Haydn operája — volt minisztériumunk be- tűjele 8. Tagadószó — antidiialekti- kusan — neves játékmárka 9. Tenisz- játékszám — vég nélkül perel — két- jegyű mássalhangzó — szélsőséges láz — férfinév 10. Tiszteletpéldány — növényi rész — Málka közepe — súlyarány — igekötő — enyém: olaszul — 3,14 11. Kettőze: a vi- zek városa — távirati jelzés — báb- filmes mono gramja — régi ékes sza- vunk — igekötő — nyomtatékosító- szó 12. Kőlcsey szállóigéje — ige- kötő, mely vissza is az — zalai falu 13. B. Leonov vígjátéka.

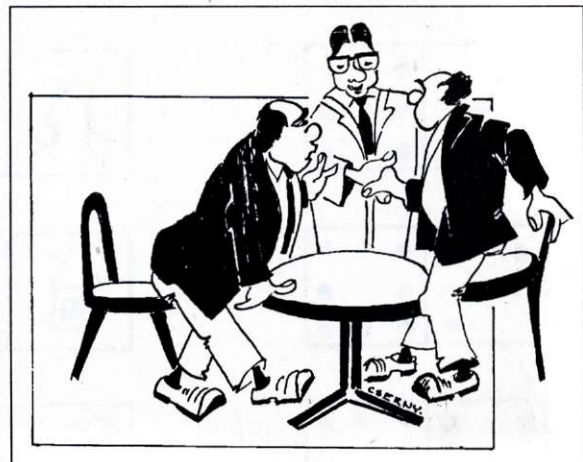
Függőleges

1. Levélátudomány 2. Berlini

emlék — láda hangzó — üdvözlé- gy — üdülj az elején és a végén 3. I. né- met-római császár — kiűtés — lab- dajáték — Zeno része 4. Lapszék — valós — tódul hangzó 5. Jég- kunyhó vége — germán nép — be- járat az eleje nélkül 6. Szovjet folyó — csónakkellék — sínszék 7. Is- mer — emeld — natív röviden 8. Fa- lu Siklós közelében — átalakult üle- dékes vasérc — szél nélküli szék 9. Vegyület — indián törzstagok — gk. része 10. Férfikabát — becézett le- ánynev — fiúnév 11. Határozórag — északi kikötő Norvégiában — távi-

rati jelzés — azonos magánhangzó 12. ...Chris: énekesnő — tönkre- menés — türes tál 13. Sapka — ünnepi asztal része 14. Fej nélküli normann hajós — több királyunk vége — ku- szán talál 15. Izomrángás — csoda- gyógyyszer — keserű anyag 16. Kő- tőszó — zavart garat — előtagként élet a jelentése — kötőszó 17. Siklik a havon — eleje és vége nélküli men- et — úton hangzó — felsorolást zár 18. Elektromos szabvány jele — M-páter: röviden — klorofilok, ka- rotin nevének első tagja — ruhátlan 19. TV-adást ellenőrző készülék.

Bemutatkozás

— Azt hiszem, mi már találkoztunk egymással, nagyon ismerős az arca...
— Téved kedves uram, a bátyámmal ült együtt Szegeden...

Rajz: Cserny József

Mese a Mókás Mókusról

Mókás Mókus kiment a makkosba és talált egy hatalmas makulányi makkot. Kaptafogta magát, hazavitte, és készített belőle egy akkora rakás mákóstésztát, hogy még. Mondogatta is nagy örömmel: Ákom-bákom, mézemmákom, de jót vacsorázom! Vacsora után a farka sarkával megtörölte a bajsza végét, és erről eszébe jutott, ha holnap jó idő lesz, megint kimegy a makkosba. De erről meg az is eszébe jutott, hogy ehhez előbb még este le is kell feküdnie.

Egy darabig hát elmikk-makogott még, aztán jófűden ágybapottyantotta magát. És mindjárt el is nyomta a buzgóság. Azt álmodta, hogy kiment a makkosba, ahol talált

egy nagy makkot, amiből hatalmas rakás mákóstésztát készített, smiközben azt falatozta állandóan egy versikét mondogatott, hogy: — Ákom-bákom, mézemmákom, de jót vacsorázom! Aztán vacsora után megtörölte a bajsztát a farka sarkával, amiről eszébe jutott, hogy ha holnap jó idő lesz, akkor újra kimegy a makkosba, de ahhoz előbb még ma le kell feküdnie. Fogta hát magát és gyorsan belepottyant az ágyba, ahol el is aludt, és azt álmodta, hogy kiment a makkosba és talált egy akkora makkot... és ekkor sajnos felébredt.

Ha Mókás Mókus fel nem ébredt volna, az én mesém is tovább tartott volna.

(LIA)

Tréfás kérdések magyar népmesékből

— Hogy lehet rostában vinni a vizet?

(Ha befagy.)

— Melyik a Tiszában a legkisebb hal?

(Amelyiknek legközelebb van a farka a fejéhez.)

— Két tyúk az hány pár?

(Egy se, mert egy tyúk, meg egy kakas az egy pár.)

— Mikor legnehezebb egy ökör?

(Amikor a te lábadra lép.)

— Mért nem mossák az asszonyok a tejet?

(Mert úgy is fehér.)

— Mikor van a magyaregy akaraton?

(Mikor a templomból a kocsmába megy.)

— Hosszú boltja, kis kalapja, ezren is ülnek alatta. Mi az?

(A mák.)

— Négy testvérem egy kalapja. Mi az?

(Az asztal.)

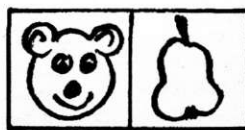
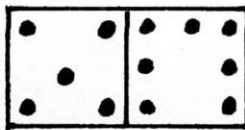
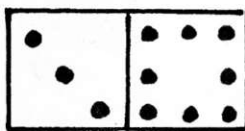
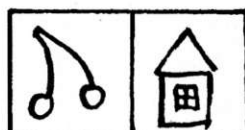
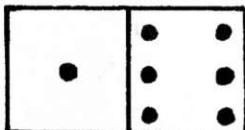
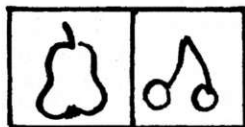
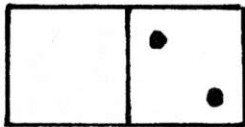
— Száz szeme van, mégsem lát.

(A lánc.)

— Fehér a földje, fekete a magja, rúd szántja, ember hajtja, gonddal veti fel. Mi az?

(Az írás.)

Dominó, sajátkezűleg

Színes kartonból, melynek egyik oldala papír színű olyan téglalapokat vágunk ki (egyformákat) melyeknek hosszabbik oldala kétszerese a rövidnek. Kivágás után közepén egy csíkkal megfelezzük, majd különböző elrendezésben képeket, vagy számokat, szám pontokat rajzolunk rájuk.

Aszámok 0-9-ig terjedhetnek úgy, hogy legyen 0-1, 0-2, 0-3, 0-4, 0-5, 0-6, 0-7, 0-8, 0-9, 0-0-ás lap is. Ugyanígy 1-1, 1-2 stb. A képeknél pedig 10-10 képet érdemes variálni, különböző párosítással. Ha elkészült, a dominó szabályai szerint játszhatunk velük.

Szkeptikus igazságok

1. §

A törvénykönyv, a legráfínáltabb olvasmány, mert nem az van benne leírva, amit mi olvasunk, hanem amit a bíró olvas ki belőle.

2. §

A legnehezebb dolog az igazságot bizonyítani, mert nem gondolunk arra, hogy bizonyításra szorul.

3. §

„Megbüntetem az apák véteit, a gyermekeikben...” — mondja az frás. Ezek szerint a Teremtő sem bízott saját igazságszolgáltatásának hatékonyságában.

4. §

A bíróság elé került felek közül, akinek nincs igaza, fölényben van azzal szemben, akié a per igazsága. Lehet nyerni, lehet veszteni. Ha az vesz, akinek úgyisincs igaza, nem kockáztatott semmit. Ha nyer...?!

5. §

Nincs igazság!

— Az lehet, az még elviselhető — szól a bíró. — De azt mondja meg, miért van igazságtalanság...?

Nagy emberek — kis történetek

— Vendégeim lesznek vacsorára, örvendének, ha ön is megtisztelne — invitálja a tekintélyes politikus Swiftet, az frót.

— Tessék, itt az ételek, italok listája, pillantson bele!

— Mylord — feleli a nagy angol szatirikus —, inkább mutassa meg nekem a meghívottak névsorát!

*

George Bizet francia zeneszerző, a Carmen világhírű alkotója jó humorú ember volt.

Egy alkalommal hamis halálhírt keltezték. A pletyka világyorsan bejárta egész Párizst, a muzsikushoz is eljutott. Másnap délután Bizet egy ismerőseivel találkozott.

— Mi az, Ön nem halt meg? — kérdezte hülledezve az ismerős.

— De igen — felelte siri hangon a zeneszerző —, mára azonban már jobban lettem.

*

G. B. Shaw új darabjának a bemutatójára levél kíséretében két jegyet küldött Churchill miniszterelnöknek.

A levél így hangzott: „A másik jeggyel vigye el egy barátját — ha ugyan maradt még...”

Churchill ugyancsak levélben köszönte meg a figyelmet: „A bemutatóra nem mehetek, de néhány nap múlva okvetlenül megjelenem a darabját — ha ugyan játszák még.”

Teszt

Válságban vagy?

Senki sem mondhatja: „Én vezetem a boldogság top-listáját. „Nincs tehát semmi rendkívüli abban, hogy az élet felhőtlen szakaszát nehéz napok váltják, legfeljebb az utóbbi tűnik a hosszabbnak. Egy hajdani, keleti bölcs szerint megpróbáltatások szülik az igazság nagy pillanatait. De hogy mikor és hogyan kell fogadni, ehhez már saját bölcsességre van szükség.

Ez a játékos teszt az érzelmi válság elviselését érinti oly módon, hogy néhány, valóságnak tekinthető helyzet megítélését kívánja tőled. Jelöld meg, hogy melyik válasszal értesz egyet.

1. A legutóbbi együttléteket már a kitörni készülő vihar jellemezte. Te azonban úgy döntesz, hogy:

A. Semmiről sem kívánsz tudomást venni, inkább homokba dugod a fejed, mint a strucc.

B. Kísérletet teszel, hogy a feszültség okát közösen tisztázzátok.

C. Nem szólsz egy szót sem, mert úgy véled, nemsokára megint jóra fordul minden.

2. Lényegesnek tartod, hogy hosszú ideig nem szabad kitarítani valaki mellett?

A. Igen. Számodra alapvető jelentőségű a szabad választás lehetősége.

B. Nem. Úgyis mindennek egyedüllet a vége.

C. Bizony, energiapazarlás többel is járni, ezért legjobb, ha egyetlen kapcsolatra koncentrálsz.

3. Szerinted jó az, ha az ember idejében felfedezi a válság tüneteit?

A. Nem.

B. Igen.

C. Attól függ, ki okozza.

4. Gondolod, hogy már az első megpróbáltatásnál el kell dönteni: Érdemes tovább folytatni, vagy jobb, ha szétváltok?

A. Az esetek többségében nincs más út.

B. Nem. Szerintem el kell kerülni a megrázó döntést.

C. Időt kell nyerni azért, hogy nyugodtan átgondolhassuk a dolgot.

5. Ha nem kettőtöket, csak téged hívnak egy bulira... Szerinted az:

A. Lehetőség az unaloműzésre.

B. Teljesen felesleges.

C. Félreértésre és féltékenységre adhat okot.

6. Ha gondjaitokba a közös barátokat is beavatjátok...

A. Ez hozzásegít az ellentétek tisztázásához olyasmiben, amit

szemtől szemben nem volt erőtlük megmondani.

B. Nem, ez nem segít.

C. Nincs értelme, mert sem az ügy, sem a megoldás nem tartozik másra.

7. Egy ideje már nincs minden rendben köztetek és ekkor ő azt javasolja, hogy töltsétek együtt a vakációt. Ebből ítélve:

A. Úgy ítéled, hogy változtatni akar.

B. Feldühít a javaslat; eddig mért nem kereste a jobb megoldást?

C. Arra gondolsz, hogy egyszerűen nem kíván szembenézni a valósággal és inkább a látszattal törődik.

8. Hogyan vélekedsz az őszinte beszédről?

A. Bizonyos esetben a gyengeség érzését keltheti.

B. Némelykor az egyetlen helyes tennivaló.

C. Akkor hasznos, ha egyik félnek sem ad alkalmat a támadásra.

A válaszok értéke: A=10; B=3; C=5 pont.

Amennyiben 40-nél több pontot is elértél, tudnod kell, hogy azok közé tartozol, akik irtóznak az érzelmi magánytól és ennek elkerülésére mindent megtesznek. Azt is, hogy fenntartsák a már korábban szétszakadt partnerkapcsolatot, illetve a kapcsolat látszatát. Tisztáznod kell, mit vársz magadtól és mit akarsz. Az út semmiképpen sem a valóság elől való rejtőzködésen át vezet a boldogsághoz.

Ha 30-40 pontot gyűjtöttél, nos ez a kiegyensúlyozottságra utal. S arra, hogy a kapcsolatterkesésben és kapcsolatalakításban érejt emberként viselkedsz. Őszinte, korrek magatartásod átsegíthet a nehézségeken, de ügyelj arra, hogy túlzásba ne ess. Képes vagy párbeszéddel, okos szóval rendezni a problémákat, s tudod, hogy kellő önkritikával könnyebben megértheted a másikat is.

Ha a pontjaid 24 és 30 közöttiek, ez őszinte, bár kissé szeszélyes személyiségre vall. A párkapcsolatban törekszel arra, hogy minden problémát a súlyának megfelelően, kendőzés nélkül vizsgálj. Ez a szándék dicséretes, ám könnyen a másik végletbe eshetsz, ha nem tartod szem előtt, hogy minden feszültség feloldásához jóindulat is kell. Ügyelj arra, hogy a kissé nyers karaktereddel ne sértsd meg annak az érzékenységét, akit egyébként óvni szeretnél mindentől és mindenkitől.

Műsorajánlat

Hevesi Sándor Művelődési Központ

December 21-étől 30-ig: Fülöp Ilona grafikusművész és Návai Sándor szobrászművész kiállása, a kiállító teremben.

December 21, 18 órától: Karácsonyi teaház. Betlehemes játék, mézeskalács készítés, karácsonyi népszokások, táncház. Közreműködnek: Déli-zalai Táncgyűttes, a Patkó Bandó népzenei együttes.

December 22, 19-24 óra: Jazz Karácsony. Közreműködik: Csepregi Gyula együttese. Vendégek: Soli János (dob), Gadó Gábor (gitár), ifj. Rátonyi Róbert (zongora, szintetizátor).

December 27, 18-23 óra: „Műv-házi-buli”. Rock and roll party a nosztalgia jegyében.

December 28, 19-24 óra: Előszilveszter — Ifjúsági Táncsz.

December 31, 19-05 óra: Vidám szilveszter. Zene: Nosztalgia zenekar.

Erkel Ferenc Olajlapri Művelődési Ház

December 28, 18 óra: Rock and roll klub.

December 31, 19 órától: Vidám szilveszteri bál.

Kodály Zoltán Művelődési Ház

December 28, 17 óra: A Kertbarát Klub vidám szilvesztere.

Móricz Zsigmond Művelődési Ház

December 22, 18 óra: A Kanizsa Táncgyűttes családja este. A Ház együttesei külföldi útjaink videofelvételei. Táncház-zene: Bojtár együttes.

December 29, 19 óra: Családi est (zárkörű), nyugdíjasoknak és családtagjaiknak.

Ifjúsági Ház

Minden szombaton, 10-12 óra: Lutra cserre-bere klub, a földszinti előcsarnokban.

December 21-31-ig: Iskolatörténeti kiállítás a Thury György Múzeum anyagából.

December 21-étől 31-ig: Vágó Marianna amatőr festő kiállítása.

December 28, 9 óra: Ifjúsági Ház Kupa — sakkverseny középiskolásoknak.

December 29, 15 óra: Ö-év búcsúztató általános iskolásoknak (meghívók alapján).

December 22-étől január 6-ig (ünneppnapok kivételével): Minden nap Video varázs címmel film- és kézikönyvek és nagykönyvek.

Thury György Múzeum

Az „Erdő és ember Zalában” című kiállítási hétfő és kedd, valamint az ünnepek kivételével naponta 10-17 óráig tekinthető meg, Lenin út 5. sz. alatt.

Városi Képtár

Nagykanizsa története kiállítás. Megtekinthető a Vasemberházban (Ady úti oldalon): szerdán és csütörtökön 10-14, péntek, szombat, vasárnap 14-18 óráig.

Hétfőségi Klub

December 21-27: Korpavári Attila amatőr fotóművész kiállítása. Megtekinthető a Mini-Galériában (vasárnap kivételével) naponta 15-20 óráig.

December 21, 19-05 óráig: Szilveszteri mulatság. Többféle zene, finom vacsora, vérbeli szilveszteri hangulat!

Apolló Filmcentrum

Apolló mozi:

Előadások kezdete: 16, 18 és 20 óra.

December 21-23: Kickboxer — Vértósszű Bangkokban (amerikai). Pénteken de. 10 órakor is.

December 22-23, 14 óra: Vissza a jövőbe II. (amerikai).

December 24-26: Brémai muzsikások (spanyol rajzfilm). Hétfőn csak 14 és 16 órai előadás!

December 25-26: Rövidvizárlat 2. (amerikai). Csak 18 és 20 órai előadás! Szerdán de. 10 órakor is.

December 27-30: Vissza a jövőbe III. (amerikai). Pénteken de. 10 órakor is. A péntek 20 órai előadás elmarad. Szombat és vasárnap 14 órakor is.

December 31: SZÜNNAP.

Szündei matiné: előadások kezdete 14 óra.

December 22-23: Vissza a jövőbe II.

December 24: Amerikai nidsza 2.

December 25: A medve.

December 26: Ikrék.

December 27-30: Vissza a jövőbe II.

December 31: Jákob rabbi kalandjai.

Január 1: Támadók a Marsról.

Január 2: Robotzsaru 2.

Január 3: Szörnyecsék 2.

Január 4: Indiana Jones és a keresztelovag.

Január 5: Szellemirtók 2.

Január 6: Kincsvadászok.

Stúdiómozi:

Előadások kezdete: 17 és 19 óra. Csütörtök: Filmbarátok napja.

December 21-23: Jézus (amerikai).

December 24: SZÜNNAP.

December 25-26: Ifjú Einstein (ausztrál).

December 27-30: Az érzékek birodalma (japán, 18 éven f.)

A pénteki 19 órai előadás elmarad.

December 31: SZÜNNAP.

Matiné (gyermeknek), 14 órakor:

December 23: Az erdő kapitánya.

December 30: Szaffi.

December 21-31-ig, 15 órakor: Hamupipőke.

Az „olajos” művelődési házban sikeres divatbörzét tartottak. A keresett cikkeket termelői és nagykereskedelmi áron kínálták.

(Fotós: Szakony Attila)

Orvosi ügyeletek

Hétköznap: felnőttek részére 17 órától másnap reggel 7 óráig a rendelőintézet földszintjén (telefon: 13-274), gyermekek részére 17 órától másnap reggel 7 óráig a kórház gyermekosztályán (telefon: 11-500/375-ös mellék).

Hétfégi ügyelet: felnőtteknek: szombaton 7 órától hétfőn reggel (vagy a hétfőgét követő első munkanap) 7 óráig a rendelőintézet földszintjén (telefon: 13-274), gyermekeknek: szombaton 7 órától hétfőn

(vagy a hétfőgét követő első nap) reggel 7 óráig a kórház gyermekosztályán (telefon: 11-500/375-ös mellék).

A városkörnyéki betegeknek szombaton 7 órától hétfőn reggel 7 óráig a rendelőintézet földszintjén (telefon: 11-500).

Gyógyszertári ügyelet

Szabadság téri gyógyszertár naponta 20 órától másnap 7 óráig, hétfőgét: szombaton 14 órától hétfőn reggel 7 óráig. Telefon: 11-531.

Szentmisék, Istentiszteletek

Református Egyházközség, Kőlcsey u. 22. Telefon 11-483. Istentisztelet: minden vasár- és ünnepnap de. 10 órakor. Bibliaóra: minden csütörtökön du. 17 óra. Hittanórák: csütörtökön 15.30 órától 7-8. osztályosok, péntek: 14.30 órától 1-2-3. osztályosok, pénteken: 15.15 órától 4-5-6. osztályosok részére.

Szent József Plébánia (Alsótemplom). Telefon: 11-570. Vasárnapi miserend: de. 7.30, 9 és 10.30 órakor. Esti mise: 18 órakor. Hétköznap miserend: de. 7.30, 8 órakor.

Jézus Szíve Plébánia (Felsőtemplom), Deák tér. Telefon 13-301. Vasárnapi miserend: de. 7, 9, 10 és 11.45 órakor. Esti mise: 18 órakor. Kórházi kápolna: de. 7.45 órakor. Sánc: de. 11 órakor. Hétköznap miserend: de. 7.30, 8 órakor, du. 18 órakor.

Sarlós Boldogasszony Plébánia, Tanácsköztársaság tér 5. Te-

lefon: 19-204. Vasárnapi miserend: de. 7, 8 és 10 órakor. Este: 18 órakor. Hétköznap miserend: de. 6.30, 7 és 7.30 órakor. Litániák: 18 órakor. Liszó: szentmise vasárnap 13 órakor. Miklósfar: szentmise vasárnap de. 11.30 órakor. Szombaton 18 órakor.

Szent Imre Plébánia, Vörös Hadsereg u. — Királyi Pál u. sark. Vasárnapi miserend: de. 7, 9, és 11 órakor. Hétköznap miserend: 7 és 7.30 órakor. Litánia: minden vasárnap este és ünnepnap 18 órakor.

Evangélikus Egyházközség, Béke u. 37. Telefon: 11-320. Istentisztelet minden vasár- és ünnepnap de. 10 órakor valamint minden csütörtökön de. 8 órakor.

H. N. Adventista Egyház, Béke u. 33. Istentiszteleti alkalmak: Imaóra: pénteken 19 órakor. Bibliatanulmány: szombat 9.30 órakor. Istentisztelet: szombat 10.45 és 13.30 órakor.

Visszapillantó

Közgáz-MASPED—MÁV NTE 82:57 (43:30)

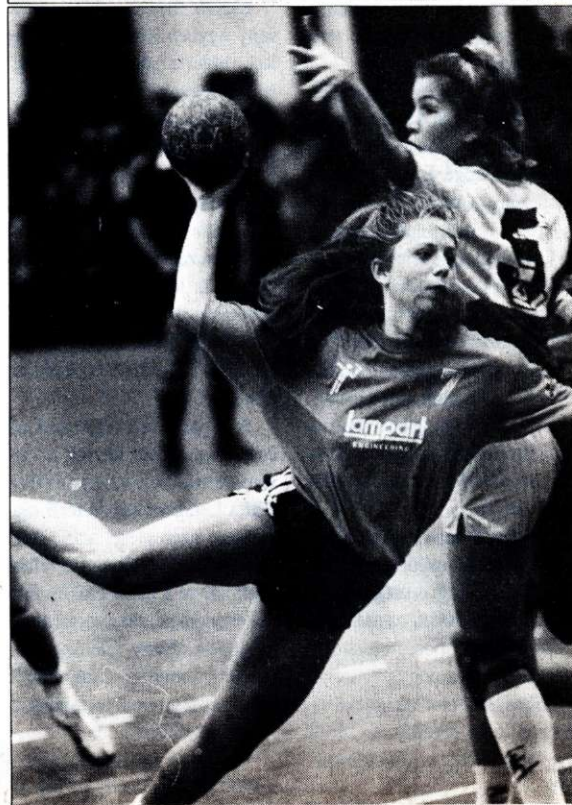
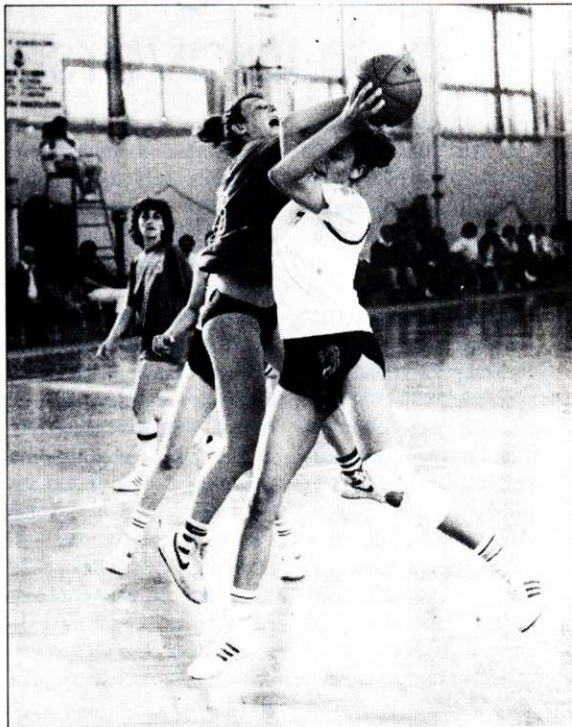
NBI „B”-csoportos női kosárlabda mérkőzés. A kanizsaiak legjobb dobója: Simonné (30).

Tovább tart a kanizsai csapat gyenge „tavaszi” teljesítménye, amely most már egyértelműen „lezuhant” az alsóházba, a kiesőzónába. Az alaposan legyengült vasutasok a hétközi hazai vereséget is kiesőjelöltül szenvedték el, s most is kiesés ellen küzdő csapat ellen játszottak. Így aztán a két utóbbi találkozó pont azoktól kaptak leckét, akik riválisok.

— Sajnálatlalt kell megállapítani, hogy a mostani csapat számára nagy akadályt jelent az élvonalbeli követelmények teljesítése. Én senkitem akarok megbántani, de hát azt látni kell, hogy nincs Szakács, Pongrácz, Petényi, Móró, Szabó. A pótlásukat nem sikerült megoldani s így

aztán nem sikerül a megfelelő eredmény elérése sem. Nagy a teher a kiesés elleni harcban a lányokra. Az ellenfelek a mi jelenlegi játékosainknál jobbabb, pontosabbak, eredményesebbek. A fővárosiak ellen elképesztően gyengén játszottunk s így aztán a hazaiak könnyen érték el 25 pontos győzelmüket. Egyedül Simonné nyújtott elfogadható teljesítményt, Ácsné, Bogyai és Keresztény is csak 2-2 pontra volt képes. Ehhez úgy érzem még kommentár sem kell. Egyelőre ez van, ezt tudjuk nyújtani. Ami szomorú, még kilátás sincs az év hátralévő mérkőzésén a javulásra s így nincs más, mint kívánni, hogy jövő év január közepére kialakuljon a MÁV NTE remélhetőleg új csapata, amelyet már erősíthetnek az őszi idényben hiányzó játékosok.

(b)

Továbbra is győzelem nélkül

Olajbányász—Békéscsaba 23:30 (11:16)

NBI-es női kézilabda mérkőzés.

Az Olajbányász női kézilabda csapata továbbra is győzelem nélkül maradt. Pedig a Békéscsaba ellen akár nyerhettek is volna, csak hát a mutatott játék ehhez kevés volt.

A találkozó első időszakában végig fej-fej mellett haladt a két csapat, 10 percnyi játék után még egyik csapat sem tudott előnyhöz jutni. Ezután azonban beleerősítettek a vendégek, akik végig vezettek, sőt négy gólnál sosem adták lejjebb az előnyüket.

Így a vártnál is simább vereséget szenvedett az Olajbányász, sőt ezúttal még a „szokott” játékot sem tudták produkálni a lányok. Pedig a Békéscsaba egyáltalán nem tűnt verhe-

telennek, így a kanizsai lányok sajnálhatják az elhibázott lehetőséget. Deregi László, az Olajbányász edzője: —Döntőnek bizonyult, hogy Mátyást a mérkőzés jelentős időszakában emberfogással sikerült a vendégekben kikapcsolni a játékból. Eből fakadóan eléggé kapkodóan és pontatlanul játszottunk, sok volt az eladott labda. No és a két csapat között lévő egyéni tudásbeli különbség is sokat számított.

Géczei Lajos, a Békéscsaba szakosztályelnöke: — Idény végi, alacsony színvonalú mérkőzésen csupán a nagyobb rutinunknak köszönhetjük a győzelmet.

— KZ —

Kispadon

— Még szerencse, hogy a fiúk nem vették észre, az ellenfél még nincs a pályán!

XXX. Zalai Olajos Teke Kupa

Végleges búcsú
a kupaversenyfőtől

Ezelőtt 30 évvel indult útjára az Olajos Teke Kupa, amelyet a tekesport kiválósága, Gömöri János, a Sörgyári igazgatója és a kanizsai vállalatok közös összefogásával szerveztek meg.

A hazai tekesport jegyzett versenye lett időközben az Olajos Teke Kupa, amely számos élvonalbeli csapatot, kitűnő tekézők sokaságát „szállította” a városba, köztük világ- és Európa-bajnokok, magyar bajnokok sorakoztak fel a nagykanizsai versenypályán.

Egyre szebben fejlődött a sportág, egyszerű fetételeket biztosított a fővédnök Gömöri János. Igazt vidéki fellegvár lett Kanizsa, kitűnő vezetők, szervezők segítettek a ragnos versenyt, ápolták a hagyományokat. Több mint 20 éven át méltán figyelték fel a kiemelkedő kanizsai rendezvényre.

Közben a sörgyári igazgató nyugállományba vonult s ettől kezdődően a kupaverseny is új feltételek közé került. Lassan megszűnt a varázs, nem sikerült pótolni Gömöri Jánost. A közbéjött gazdasági, pénzügyi helyzet is megváltozott, az ötezer forintos nevezés teljesen elvitte az élcspatokat az Olajos Kupától. A színvonal lecsökkent, a küzdelem megmaradt, ám a csapatok többsége valójában NB III-as mezőnyt jelentett (1-2 élvonalbeli és NB II-es csapat azért még akadt).

Sajnos, a kupa örökös elnöke, Gömöri János időközben elhunyt. A vezéregyéniség elment. A rengeteg értéket, az akaratot, a szervezést, a sport szeretetét, a közösségi élet nagyszerűségét próbálta „átültetni” az utódokba. Sajnos, nem sikerült. Lezárult egy nagy korszak, követők nélkül!

Gömöri Jánost, a nagyszerű embert, a kitűnő sportvezért a tekesport megszálottját nem sikerült pótolni. Őt nem, holott többen is állítják, hogy pótolhatatlan ember nincs, de Gömöri János kivétel!

A kanizsai változások, a „zuhanás” többek között már abban is megnyilvánult, hogy 1 évvel ezelőtt az évente hagyományos kanizsai versenyt el kellett vinni a vidéki fellegvárra előlépett Zalaegerszegré. A felvételek a sörgyári csarnokban nem voltak adottak. Sajnos, ez történt meg a jubileumi, XXX. Olajos Teke Kupán is, pedig októbertől a városi tekézők szövetsége és az olajipari vállalatok is azt szerették volna, ha a kupasorozat Nagykanizsán zárul.

Ugyanis a jubileumi kupaverseny egyben záró kupaverseny lett, mivel a pénzszűkös világban, a megváltozott körülmények arra készítették a rendezőket, hogy egy szép sorozat végetért. Sajnos!

A XXX. Olajos Teke Kupát az ideális feltételeket biztosító zalaegerszegi versenypályán bonyolította le a megyei tekézők szövetsége a Kőolaj-és Földgáz-bányászati Vállalat, valamint a ROTARY Fúrási Kft. hathatós támogatásával.

A kupazárón 14 férfi és 4 női csapat szerepelt, köztük a verseny nemzetközi jellegét az INA Nafta Lendava női és férfi csapatának szereplése adta Büki László, Major Mihály és lelkes segítőitársai a rövid előkészítési idő ellenére példás gyorsasággal dolgoztak. Nagy felelősséggel, szervezett munkával készítették elő a versenyt, amelyet mintaszerűen bonyolítottak le.

A nők eléggé szűkös mezőnyben külön versenyfutást foly-

tatt az NB I-es ZTE-Építők és az NB II-es Sörgyár (a kupavédő), amelyek között most, három évi sörös siker után egerszegiek nyertek.

Élcsoport végeredmény: 1. ZTE-Építők 2355 fa, 2. Kanizsa Sörgyár (Szentess Szilvia 353, Csillag Mária 331, Tuboly Jenőné 376, Majoros Istvánné 374, Németh Gusztávné 400, Vágvölgyiné Miklós Gabriella 435/2269 fa. Az egyéniben díjazott kanizsai versenyzők. I-II-es pályán: 3. Tuboly Jenőné. III-IV-es pályán: 1. Vágvölgyiné Miklós Gabriella, ... 3. Németh Gusztávné.

A férfiak mezőnyében a kupavédő, NB I-es Sabária SE csapata biztosan végzett az élen az NB III-as Lovászi Bányász előtt, amely több NB II-es csapatot megelőzött. A két kanizsai csapat, a Sörgyár NB III-asegyüttese és a DKG tömegsport csapata zárta a sort.

Élcsoport végeredmény (a kanizsaiak eredményei):

1. Sabária SE 2487, 2. Lovászi BSK 2393, 3. SKMSE-FALCO 2377, ... 13. Kanizsa Sörgyár (Csik Ferenc 362, Magyar Zoltán 338, Mészai Ákos 306, Sziklai Csaba 346, Németh József 360, Tóth Béla 402) 2114 fa, 14. DKG Nagykanizsa (Schlosser József 370, Szabó Elemér 333, Horváth Ferenc 369, Bazsika József 330, Papp László 304, Léder István 369) 2075 fa.

Az ünnepélyes eredményhirdetés során az eredményeket Major Mihály, a megyei szövetség elnöke ismertette, majd az 1-3. helyezettek tiszteletdíjazásban részesültek. Az Olaj Kupa véglegesen bekerült a Sabária SE és a ZTE-Építők vitrinjébe.

Balogh Antal

Ülőröplabda

Ezüstös
helyről
folytatják
a kanizsaiak

Az ülőröplabda I. osztályú csapatbajnokság őszi idénye befejeződött. Az 5 csapatos mezőnyben a zalai-kanizsai sportot a Hamburger SK együttese képviseli, amely a bajnokság első felidejében a várakozásnak megfelelően szerepelt.

Az előző bajnokságban és a Magyar Kupában is ezüstérmes kanizsaiak összességben ugyan tartalékosan szerepeltek — két kulcsjátékos is hiányzott munkahelyi elfoglaltság miatt — ám így is hozták a tőlük elvárható eredményt.

A többszakaszos bajnokságot a kanizsaiak Tatabányán fejezték be, ahol olyan két csapattal találkoztak, amelyek ugyancsak az ezüstérmre pályáznak (csak zárójelben jegyezzük meg, hogy a bajnoki arany nem kiadó, hiszen a Nyíregyházi Piremon csapatától azt nem lehet elvenni).

No, Czimmermannék sikerrel vették az őszi idényzárót. A „házigazdát”, a Tatabányát remek játékkal verték 3:0-ra, majd a Pécsi Lendület igen lendületesen kezdett, az első két szett után már 2:0-ra vezettek. A meglepetés azonban elmaradt, Földiék összeszedték magukat és végül 0:2-ről 3:2-re fordítottak.

Az őszi idényben a bajnok Piremon 100 százalékos teljesítményt nyújtott. A kanizsaiak állnak a 2. helyen, akik 8 mérkőzésből hatot megnyertek, két vereséget szenvedtek (mind a ketőt a bajnoktól), s így 14 pontot gyűjtöttek. Őket követi a Tatabánya, amely az első felidőben 12 pontot szerzett.

A csapatból Czimmermann, Balogh, Földi J. nyújtotta a legjobb egyéni teljesítményt, de a többiek is megtették a magukét, (gh)

Jeleskedtek a kanizsai úszók

Az elmúlt két hétben három versenyen is szerepeltek a Vízmű SE tehetséges versenyzői, akik nagyszemű sikereket értek el.

A zalaegerszegi VI. Zala Kupa nemzetközi versenyen 6 csapat szerepelt, amelyen a következők végeztek dobogós helyeken a felnőttek mezőnyében.

200 m női mell: 1. Holló Adrienn 2:55,5, .3. Orbán Krisztina 3:00,3. 100 m női mell: 2. Orbán Krisztina 1:21,2, 3. Holló Adrienn 1:21,2. 200 m női gyors: 2. Vágvölgyi Viktória 2:18,6, 3. Nagy Tünde 2:23,0. 100 m női hát: 2. Vágvölgyi Viktória 1:17,2. 4x100 m női vegyesváltó: 2. K. Vízmű (Vágvölgyi, Holló, Orbán, Nagy) 5:05,8.

Az összesített pontversenyben a kanizsaiak a 2. helyet szerezték meg.

Az Olimpiai Reménységek Versenye országos döntőjére Dunaújvárosban kerül sor, ahol a kanizsai úttörő korcsoportos versenyzők (1979-80-as születésűek) között remekeltek a Vízműúszói, akik 3 bajnoki címet szereztek és több jó helyezést értek el.

A kiemelkedő eredmények:

50 m leány mell: 1. Holló Adrienn 37,71. 100 m leány mell: 1. Holló Adrienn 1:22,63 (ifjúsági aranyjelvény, újmegeyi úttörőcsúcs). 100 m leány pillangó: 1. Horváth Ágnes 1:16,75. 200 m leány gyors: 4. Horváth Ágnes 2:36,35. 50 m leány hát: 4. Borsos Adél 40,05. 100 m leány hát: 6. Borsos Adél 1:26,51. 50 m leány gyors: 6. Tóth Andrea 35,42. 4x100 m leány gyorsváltó: 5. K. Vízmű (Holló, Borsos, Révész, Horváth).

Az ORV pontversenyében 5. helyen végzett a Vízmű!

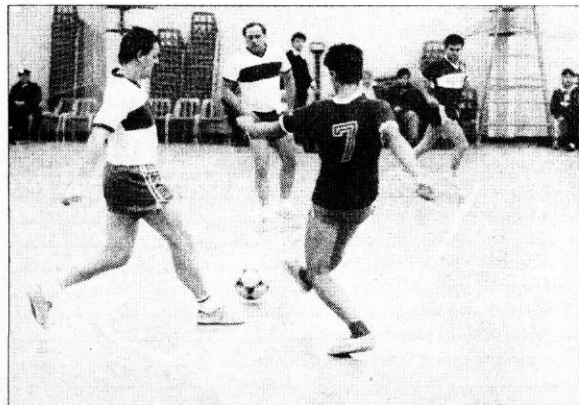
Az ORV országos döntőt követő napon Szombathelyen vettek részt nagyszabású nemzetközi versenyen, a Vízmű-Traubai Kupán a kanizsai fiatalok, akik ismét kitűntek remek eredményeikkel.

100 m leány gyors: 1. Vágvölgyi Viktória 1:05,10, 2. Nagy Tünde 1:05,97. 100 m fiú gyors: 5. Németh Lajos 1:06,11. 100 m leány mell: 1. Holló Adrienn 1:23,76, 2. Orbán Krisztina 1:24,34. 100 m fiú gyors: 1. Révész Tamás 1:19,05 (újmegeyi úttörő csúcs), 2. Ludvig Viktor 1:23,02. 100 m leány hát: 2. Nagy Tünde 1:18,06, 3. Simon Tímea 1:20,31. 100 m leány pillangó: 2. Orbán Krisztina 1:14,94, .6. Révész Katalin 1:23,53. 100 m fiú pillangó: 5. Németh Lajos 1:12,55, 5. Szabó Dénes 1:14,53. 200 m leány vegyes: 4. Vágvölgyi Viktória 2:46,97, 5. Simon Tímea 2:47,80. 4x100 m leány vegyesváltó: 1. K. Vízmű (Vágvölgyi, Holló, Orbán, Nagy) 4x100 m fiú vegyesváltó: 3. K. Vízmű (Németh, Ludvig, Szabó, Révész).

200 m mellúszásban Holló Adrienn, a 11 éves kislány 2:59,11 mp-es eredményével ifjúsági aranyjelvényes lett, aki időeredménye egyben új megeyi úttörő csúcs! Ezen a távon Révész Tamás is új megeyi úttörő csúcsot állított fel, ami 2:53,43 mp.

Papp Miklós tanítványai az összesített pontversenyben az előkelő 2. helyen végeztek, 10 ponttal gyűjtöttek kevesebbet, mint a kupagyőztes Sz. Vízmű.

(Balogh)

Városunkban javában zajlik a városi teremlabdarúgó torna. Az elmúlt hét végén számos mérkőzést játszottak a csapatok.

Képünk a Lokomotív—Fortuna mérkőzésen készült.

Fotó: Szakony Attila

Futószalagon

A Magyar Kupában bejutott a nyolcad-döntőbe a Tungsram NB I B-s férfi kézilabda-csapat, amely a Debreceni Dózssával, az egykori magyar bajnokkal mérkőzött oda-visszavágó rendszerben. A kanizsai fiúk jól helytálltak az NB I-es lilafehérek ellen, akik becsülettel búcsúztak a kupától.

A MÁV NTE NB I-es női kosárlabda-csapat a Z. Volán MTE ellen kezdte meg kupaszereplését, de már korán befejezte azt, miután vereséget szenvedett NB II-es ellenfelével szemben.

Az Olajbányász NB I-es női kézilabda-csapat sem járt sikerrel, amelyet az NB I B-s Postás búcsúztatott el a kupától.

Asztalitenisz NB I-ben megváltoztatták a csapatbajnoki rendszert. Jövő őszi szeptemberben kezdődő új bajnokságban „bejött” a kanizsaiak javaslata, s így majd az új bajnokságban 4-4 felnőtt vívja a 16 egyéni mérkőzést és újítás, hogy 2 páros játékra is sor kerül. Ezzel már az NB I-ben is lehet döntetlen végeredmény.

Közös megegyezéssel szerződést bontott Czimmer Tamás a Tungsram SE NB I B-s férfi kézilabda-csapatának szakvezetője és a klubvezetés. A kitűnő szakember munkájával teljes mértékben elégedettek voltak Kanizsán, ám Czimmer a jövőben Kft.-ben dolgozik, munkája többségében külföldre szólítja.

A kanizsai csapat azonban gyorsan pótolta a szakvezetőt, hiszen már szerződést is kötöttek a Kanizsán jól ismert és bizonyított Jéki Zoltánnal, aki az olajoslányokat vitte fel az NB I-be. Az új lámpagyári edzővel 1,5 éves szerződést kötöttek, aki eddig a PMSZ NB I-es csapatának volt pályaedzője, utánpótlás vezetője.

Rendkívüli elnökségi ülést tartott Zalaegerszegen a megyei

tekézők szövetsége elnöksége, amelyen összegezték az idei teke-sportév tapasztalatait, az 1991. évi kiemelt feladatokat, majd a vitában a kanizsai elnökségi tagok sorra lemondtak elnökségi tagsági tisztségükről. Így Biczó László, Majoros István és Tóth Ferenc tett rendhagyó bejelentést, különböző vélt, vagy valós sérelmekre való hivatkozással. A végén Büki László, megyei főtitkár is lemondott.

A közel két órán át tartó elnökségi ülésen aztán sikerült abban megegyezni, hogy jövő év január 11-én Zalaegerszegen ülést tart a megyei vezérkar, tisztázzák a kialakult helyzetet, előkészítik a sportági közgyűlést, ameddig a társadalmi tisztségviselők folytatják munkájukat.

Nem sok idejük marad a piHENésre a kanizsai élvonalbeli csapatoknak. A Bütorgyár női asztaliteniszesei, az Olajbányász női kézilabdázói már január 12-én újra küzdenek a bajnoki pontokért. A MÁV NTE női kosarasai holnap (szombat) hazai környezetben szerepelnek, de aztán ők is január 12-én folytatják a küzdelmeket.

A kanizsai NB-s tekecsapatok közül a Sörgyár NB II-es női együttese az őszi idényben 6 pontot szerzett s ezzel őszi első. Az izgalmasnak ígérkező második féléddőt egyébként 6 ponttal kezdi meg a rivális PBTC és a Csorna is. Lesz miért izgulni! Az NB III-as férfi csapatok közül az Úveggyár az 5. helyen zárta az őszt, míg a Sörgyár a zárófordulóban elszenvedett vereséggel „lezuhant” az alsóházba. Az viszont több mint sajnálatos, sőt további gondolkodásra késztető, hogy az országos serdülő-bajnokságba bekerült Mészai Ákosnak és az országos ifjúsági-bajnokságba bekerült Bende Zoltannak nem tudta döntős szereplését biztosítani a Sörgyár. Hát, ez van, ide jutottunk!

(gh)

Ünnepelték az OB I-es sakkozókat

Nagy kanizsai sikerrel ért véget november végén az 1990. évi bajnokság az OB II Nyugati csoportjában, amikor bajnok lett a Tungsram együttese. Az „aranyos” sakkozókat a közelmúltban köszöntötték az egyesület, a gyár vezetői, egy jó hangulatú, baráti és bensőséges szakosztálygyűlés keretében.

Az év kitűnő sikereit Kuhár László szakosztályvezető eleve nitette fel, majd Kiss László edző-éljártékos értékelte a versenyzők helytállását.

Nádasi Tamás kettős minőségben vett részt a rendhagyó ünnepségen, hiszen Ő nemcsak versenyző, a bajnokcsapat tagja, hanem egyben elnöke a városi szövetségnek:

— Érthető, hogy nagyon boldogok vagyunk, talán még fel sem fogtuk, hogy milyen nagy sikerű sikert értünk el. A város, a gyár, az egyesület igazi „műhelye” lett a sakknak. Nagyon rövid idő alatt harcoltuk ki ezt a nagy eredményt, amely bravúr a javából — hangoztatta hozzá szólásában, majd így folytatta: — Az öröm pillanatában sem feledkezhetünk meg arról a háttérrel, amelyet számunkra biztosítottak s remélem, hogy a jövőben is mellettünk lesznek és akkor meg tudunk felelni a várokozásnak. A kérdés, hogyan tovább? Le kell ülni, meg kell beszélni a dolgokat, meg kell határozni a teendőket. Szerencsére időnk van bőven. No nem a késlekedésre gondolok, hanem arra, hogy a bajnokság szervezése miatt az egyéni bajnokságban már látjuk az erőviszonyokat. Így aztán majd a tapasztalatok birtokában kell cselekedni.

Horváth Miklós, a Tungsram kanizsai gyárának igazgatója többek között arról szólt, hogy

ebben a pénzsűkös világban a gyár csak az „igazi” élvonalbeli szereplést képes támogatni, de azt megfelelő mértékben:

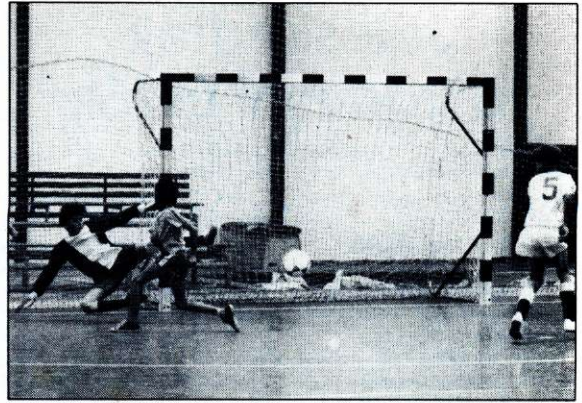
— Úgy ítélem meg, hogy mind a két „oldal” magas szinten tett eleget annak, amit vállalt. Mi, a versenyzőkkel, vezetőikkel együtt az OB I-ért küzdöttünk, döntés volt az élvonalbeli szereplés kiharcolása. Azt is kijelentem, hogy mi az OB I-es szereplés feltételeit biztosítjuk, tehát rajtunk nem múlhat az OB I. Sőt nagyon boldogok lennénk, ha jövőre még egy élvonalbeli csapattal „gazdagodnánk”, ez pedig a férfi kézilabdában. Jó lenne őket is így ünnepegni, köszönteni — hangoztatta nagy tapssal kísért felszólalásában.

Kápolnás Zoltán, a Polgármesteri Hivatal sportosztályvezetője kiemelkedő sikernek, a nagyszerű összefogásnak tulajdonította a bajnoki aranyat, aki gratulált a város idei ötödik élvonalbeli csapatának, majd több bejelentést tett.

Az ünneplés befejező perceiben Szalai Tibor műszaki főmérnök, a TSE elnöke adta át a jól megérdemelt jutalmakat. Ugyanis az őszi sorozat előtt kidolgozták az érdekeltségi rendszert, s a feljutásért a csapatnak 300 ezer forintot biztosítottak. Így most a kassa ennyivel ugyan kevesebb lett, ám a gyár, a város pénzben ki nem fejezhető sikerrel, az OB I-el gazdagodott.

A baráti összefogással a gyári és sportközi, szakosztályi vezetés rögtönzött tájékoztatót tartott: — A jövő szerepléssel összefüggésben megállapodtunk arról, hogy az egyéni bajnokságban a bajnokságot kiharcolt csapattal vesszük fel a küzdelmet. Vagyis azok ülnek le a bábukhoz, azok vezeték a figuráknak, akik kiharcolták az OB I-et. Rövidesen kidolgozzuk az érdekeltségi rendszert, erősítjük a szervezeti rendszert, részletes tervet dolgozunk ki a tartós élvonalbeli szereplés érdekében — mondta Kihár László.

(-logh)

A harmadik helyen végzett Zrínyi-iskola csapatának egyik gólya. Fotó: Szakonyi Attila

Kaposvári siker az Utánpótlás-Kupán

A nagykanizsai Zrínyi-iskola sportosztálya és az Olajbányász szervezésében 8 csapat részvételével utánpótlás-kupát rendeztek. A jól sikerült tornán kaposvári siker született, második a Répcseszentgyörgy, míg harmadik a házigazda Zrínyi-iskola csapata lett. Az 5—6. osztá-

lyos kisdíákok részére rendezett vetélkedőn a bronzérmes túl a legjobb mezőnyjátékosnak (Bagarus Csaba) járó díj is Kanizsán maradt. A Zrínyi csapatából jó teljesítményt nyújtott: Imrei György, Horváth László, Tarpay Richárd, Petrics Tamás, Horváth Gábor és Bor Péter.

Szavazzon a város legjobb sportolóira!

Sportrovatunk lehetőséget kíván adni a Kedves Olvasónak, hogy javaslatot adjon a város legjobb sportolója díjra. Az olvasóinktól beérkezett szavazatokat figyelembe veszi majd az a bizottság, amely az elmúlt évekhez hasonlóan ismét odaítéli az 1990. év legjobb sportolója címet.

Szeretnénk felhívni olvasóink figyelmét, hogy a díjakat azok nyerhetik el, akik nemcsak saját sportáguk, hanem a városban működő valamennyi sportágban elért eredményeket összevetve is a legjobbak.

Szavazzanak arra, hogy az 1990. évi eredmények alapján ki legyen a város legjobb felnőtt női-férfi, ifjúsági leány-fiú, valamint serdülő leány-fiú sportolója, továbbá melyik együttesünk (női, férfi) méltó a legjobb csapat bízse címet.

Kérjük Olvasóinkat, hogy a mellékelt szavazólapon szíveskedjenek javaslatukat leadni és borítékban vagy levelezőlapra ragasztva 1991. január 31-ig címünkre (A Kanizsa szerkesztőségének sportrovata 8801 Nagykanizsa, Pf. 74.) beküldeni.

SZAVAZÓLAP

Nagykanizsa város 1990. év legjobb sportolóira illetve csapataira szavazatom a következő:

- A legjobb felnőtt női sportoló:
- A legjobb felnőtt férfi sportoló:
- A legjobb ifjúsági leány sportoló:
- A legjobb ifjúsági fiú sportoló:
- A legjobb serdülő leány sportoló:
- A legjobb serdülő fiú sportoló:
- A legjobb női csapat:
- A legjobb férfi csapat:
- A szavazó neve és címe:

APRÓHIRDETÉS

Kettő kg körül, rántanivaló élőcsirke eladás dec. 21—23-ig 70F/kg áron. 10 darabon felüli másrés esetben házhozszállítás! Musics László Becsehely, Anna-major.